UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Manuel de Pedrolo

A N Ò N I M, I

Novel.la

1970

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

"Estimat amic : les dues cares respectuosament commovedores, amb el cap inclinat i les mans unides de la vostra tarja recordatori, que tinc a les mans, sota els ulls, m'entristeixen immediatament una mica i em fan comprendre que us ha esdevingut quelcom de desagradable. I tot seguit veig que no m'enganyo; afligit, llegeixo que heu perdut la vostra muller.

Podeu creure, amic meu, que m'ha costat una bona estona de recobrar-me. Us comprenc perfectament; no hi ha res pitjor que perdre per sempre un membre estimat de la família, sobretot quan aquesta persona és la companya de la nostra vida : l'esposa. Cal que us conhorteu, però, pensant en els anys de guerra, no tan llunyans, i en els morts, joves, adults i senectes, que sovint, a la nit, els mateixos familiars havien d'abandonar en qualsevol cantonada. No era estrany que el pare es desfés del seu propi fill, o la muller del seu marit, per tal que l'endemà, a trenc d'alba, sota els ulls dels transeünts indiferents, els encarregats de la recollida de cadàvers els carreguessin com si fossin bèsties a les carretes que els durien al cementiri, on, sense cap mena de cerimònia, eren llençats a la fosa comuna, en la qual es barrejaven els amics i els enemics, els pobres i els rics, l'amo i el criat, els savis i els analfabets, tots confosos en la pau de la tomba que, sense distincions, els acollia en la dormida de l'eternitat.

Conforteu-vos, doncs, amb aquest pensament : la meva dona m'ha deixat després d'una mort natural, sense violències; ha viscut una vida llarga i tranquil.la amb mi, ha pogut veure la nostra filla maridada i fins i tot el primer nét; ha estat enterrada com manen les lleis de l'església... De segur que l'heu poguda acompanyar fins a la ~~mmmm~~ seva darrera morada, que no li heu estalviat les flors i que heu regat la terra on descansa amb les vostres llàgrimes amants. Què més podeu demanar, doncs ?

Més tard o més d'hora, per dissort, tots hem de seguir el mateix camí. Pensar que dins de cent anys, a tot estirar, ja no quedarà ningú, o gairebé ningú, dels qui era vivim ! N'hi ha per tornar-se boig. Però cal sobreposar-se a aquest sentiment aclaparador, acceptar que la vida és canvi, successió...

Prou que em faig càrrec del vostre dolor en veure el seu llit, la

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

seva habitació, la seva cadira predilecta i tantes altres coses que us la recorden continuament. Però què s'hi pot fer ? Aquest és el camí de la carn. No podem pas imitar la follia, perquè és això, una follia, a què es lliurà no fa gaires anys una família grega, d'Atenes. Permeteu que us ho conti.

Es tracta d'un metge que tenia tres filles. Vivien una existència feliç i harmoniosa, sense que cap núvol enterbolís llur benestar. Res no és etern, però, i un bon dia el metge es va morir. Les lamentacions i els plors de la vídua i de les noies ressonaven per tot el barri; les quatre dones no es podien consolar i, a la fi, la mare de primer i les filles a continuació, van sortir al balcó i, abans que ningú fos a temps d'evitar-ho, es precipitaren daltabaix, cap al carrer on, una darrera l'altra, van trobar instantàniament una mort volguda. Havien deixat una nota en la qual deien : "Hem viscut plegats i plegats volem morir". L'arbre carregat de fruit havia estat arrancat de socarrel, sense que en restès cap rebrot. Ben cert, l'amor que sentien pel difunt ho explica tot i ho fa perdonable. Però no val més viure i honrar la persona estimada amb les nostres llàgrimes, amb la nostra aflicció diària, perdurable ?

També és pertinent de recordar l'accident d'aviació que ha tingut lloc darrerament a Brusel.les, accident en el qual han mort els seixanta-dos passatgers i els disset membres de la tripulació, tots ells carbonitzats. No és cent vegades pitjor això que una mort natural, al llit, prop de la família ?

Pares, familiars, amics i coneguts, tots s'entristeixen. I, amb ells, la humanitat sencera. Però de què serveix aquesta tristor ? No proporciona cap esperança, cap alleujament. Per sort, però, el temps fa que el dolor insuportable dels primers moments vagi minvant fins a l'oblit. Per tant, cal mostrar-se assenyat i donar l'exemple als fills, a les filles, als néts i nétes, a tots els quals es imprescindible la vostra fortitud; no oblidem que els joves són frívols en llur manera de pensar.

Ara recordo aquella frase tan repetida : "el bon capità demostra el seu valor en el moment de la tempesta". Ja sé que és fàcil de dir; també jo he experimentat més d'un cop aquestes amargors, de les quals parlo, doncs, amb coneixement de causa. Puc assegurar, però, que sempre he mirat d'enfrontar-m'hi amb serenitat, sense perdre de vista les obligacions que imposa el món real. Per això us aconsello de no abandonar-vos al vostre dolor.

Abans d'acabar cal que confessi que potser m'he entralimitat una mica, però ho he fet amb la bona intenció d'esser-vos útil, amb el de-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sig de compartir la vostra pena i amb l'esperança que una veu amiga podia ajudar-vos en aquest tràngol. Estic segur, de tota manera, que amb el temps us anireu tranquil.litzant i que la vida, aviat, reprendrà els seus drets. Feliçment, és inevitable.

Us saluda amb l'afecte de sempre el vostre amic

Kiros"

L'Albert no coneixia cap Kiros ni tenia relació amb ningú d'Atenes, d'on procedia la carta de condol. D'altra banda, (no era casat i de difunt, a la família, no n'hi hauria cap fins l'any següent, quan es morí la meva germana. La lletra, però, venia a nom meu i l'adreça era correcta. Per tant, no hi havia error.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Avui, dia 2 de febrer de l'any de desgràcia 1970 (si la candelera plora, el fred ja és fora; si la candelera riu, el fred és viu; tant si plora com si riu, ja som prop de l'estiu), travesso l'ampla nau on, equidistant dels extrems perduts en la fosca, es dreça la taula solitària, m'hi assec, col.loco el paper a la màquina i, després d'una breu reflexió, a les quatre menys nou minuts en punt, escric la primera frase d'una novel.la autobiogràfica de tres-centes sis holandeses (exactament) que comença així :

"Avui, dia 2 de febrer de l'any de desgràcia 1970 (si la candelera plora, el fred ja és fora; si la candelera riu, el fred és viu; tant si plora com si riu, ja som prop de l'estiu), travessa l'ampla nau on, equidistant dels extrems perduts en la fosca, es dreça la taula solitària, m'hi asseu, col.loca el paper a la màquina i, després d'una breu reflexió, a les quatre menys nou minuts en punt, escriu la primera frase d'una novel.la autobiogràfica de tres-centes sis holandeses (exactament) que comença així :"

Etc.

No té res a veure, doncs, amb el camí de Santa Fe ni/o amb l'ampolla que contenia un missatge errant. Santa Fe no pertany a la meva òrbita geogràfica i a les aigües del moll de Barcelona o de les platges que sovinteja sense excès a l'estiu, només hi he trobat deixalles d'una vida llorda i excrements de nàufrags terrestres (a part d'alguna peça escadussera de bikini). Més recentment, una pàgina xopa de KPFA amb un poema de Todd Gitlin :

The University is armed and dangerous
Roger Heyns
and the Regents of the University of California
have their guns
at our necks.

Roger Heyns is a reasonable man.
By all accounts the Regents are reasonable men.
Therefore they did not use machine guns. On us.
This year.

They want to tell you that man is a vulture and the world a

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

carcass.

The University that makes pesticides which kill brown babies
claims we owe
it the earth.

La resta és ininteł.ligible.

Ara, però, quan entro al local on el sacerdot remuga llatins en un racó, ja no penso en el mariner que s'hi devia torcar el cul, sinó que evoco el baix ventre pubimec, net com una galta de nadó, de la segona esposa condemnada a estalviar la roba interior mentre les bragues de la difunta, assassinada, s'arnen en un calaix d'armari.

- Per això m'hi vaig casar - confesso sense eufemismes.

I la màquina tecleja, ràpida :

"Tots quatre havíem begut massa i elles, que no eren professionals, poc se'ls devia acudir d'engegar el taxímetre clavat a l'espona del llit pel distribuidor exclusiu de la casa MacMac, especialitzada en aparells de precisió. Feia temps que en trobàvem a totes les cambres llogades i ja ens havíem acostumat a pagar el recàrrec de cobraven els hotels per tal d'amortitzar-los còmodament. També cal reconèixer que s'espatllaven força sovint sota les agulles de cap amb què elles, les marfantes, els burxaven entre sospirs pretesament voluptuosos mentre els galifardeus o els carcamals que les muntaven es partien els ronyons per quedar com uns homes. No cal estranyar-se que, en general, tinguessin un funcionament anòmal. Ja havien estat inventats en circumstàncies poc corrents, una nit que en MacMac junior sortia de veure un drama de l'absurd. "

- Aquesta gent - comento - ho aprofita tot per fer diners. No entenen una peça i, per venjar-se'n, s'omplen les butxaques de pessetes.

- De francs, en aquest cas.

- No, de dòlars. La MacMac és una firma nordamericana. Ara d'invents ja només en fan els ianquis.

- Però tu eres a França...

- Sí. Cal dir, de tota manera, que aleshores el taxímetre en qüestió ja s'havia escampat per tot el món. Bé, potser encara quedava algun país subdesenvolupat que l'ignorava. Aquí mateix no en sabíeu res, oi ?

El sacerdot ha anat aixecant la veu i ens girem a escoltar les nasalitats cavernoses que declamen :

Dies irae, dies illa,
solvet saeclum in favilla
teste David cum Sibylla.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Quantus tremor est futúrus,
cuando iudex est ventúrus
cuncta stricte discussúrus !

- Es mossèn Galtava - diu -. Beneeix el local.
- Però si això és la Seqüència de la missa de difunts ! - protesto.
- No en facis cas. Sempre engega per on se li obre el missal.
- Un contestari ! - exclamo.
- Un conservador - protesto.

Liber scriptus proferétur,
in quo totum continétur
unde mundus iudicétur.

I ara gamba d'una banda a l'altra de nau, escabellat i peus nus com si anés a fer-se a la mar per tal de repetir un miracle fora de context. En la tenebra del fons es destrien malament tot de cares somrients i ben arrenglerades davant del fotògraf que té el magnesi a punt Endevinem ceptres, espases, bàculs, vares de comanament...

- Has convocat les autoritats, doncs ?
- Hi ha hagut una petita confusió, em penso - dic -. L'acte se celebra aquí al costat.
- Quin acte ? - pregunto.
- No sé si és una primera o una darrera pedra...

No m'interessa gaire i torno a picar. L'Albert tecleja amb dos dits per orgull. Anys enrera va seguir un curs o dos de mecanografia, però després se'n va avergonyir i, pacientment, ambiciós com és, s'esforçà a deixar quatre dits per mà de banda. Hi ha reeixit força bé i ara, en pau amb la seva consciència, escriu :

"Ens vam adormir a l'acte, sense haver-nos acabat de despullar, ella al lavabo, on havia vomitat la vinassa, i jo als peus del llit, sobre una catifa rònega plena de taps metàl.lics de cervesa. L'hotel era de mala mort.

Ara només recordo que algú em sacsejava tot excitat i les rialles una mica histèriques de la Marema que es devia rebolcar d'una banda a l'altra d'empedrat..."

- Ep ! En què quedem ? Els empedrats són al carrer. Les cambres dels hotels solen ser enrajolades, o amb parquet.

M'aturo en sec per rellegir la frase, distretament conscient de la veu cada cop més ronca i exaltada de mossèn Galtava que ara udola prop nostre els darrers versets de la Seqüència que es pot suprimir en les misses de II, III i IV classe :

Lacrimósa dies illa,
qua resúrget ex favilla

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

iudicándus homo reus.

- Tens raó - m'esgargamello , mig eixordat per la veuarra que baladreja a dos dits de la meva orella -. He associat l'escena amb una altra, posterior, a les Halles. La Marema...

- No t'entenc - dic.

M'aixeco d'una revolada i clavo una empenta a mossèn Galtava, el qual m'amenaça tot seguit amb el puny. En algun indret es dispara una bateria i, en encendre's els focus, veiem quatre minyons, despullats de melic en amunt i de genoll en avall , calçats amb espardenyes i esperons i embarretats amb una gorreta armènia, que se mamamgan sacsegen com un flascó ple de solada. Dues parelles, elles topless, surten a la pista mentre el mossèn, ara amb un somrís beatífic, comença a recitar, aquest cop en vernacle, l'espístola de Sant Pau :

- "Germans : Les mullers estinguin sotmeses a llurs marits, com al Senyor; perquè el marit és el cap de la muller..."

Totes les autoritats avancen com un sol home amb els bàculs, vares, espases, etc. alçats, i les parelles, com nosaltres, assisteixen a l'escomesa que obliga mossèn Galtava a retrocedir precipitadament cap a l'ambulància, de sobte apareguda, que l'engoleix amb discresió per dur-lo a l'hospital. Després sabrem que només s'ha trencat dues costelles.

- No sé si m'ho crec - comento amb incredulitat.

- No t'avancis als esdeveniments - el repto -. Encara ho ignorem, això de les costelles.

- No, si em refereixo a aquest espectacle ! No és normal.

- No li sé veure res d'estrany, jo.

- Et sembla doncs que és natural introduir-lo en la biografia ?

- Totalment.

- Ara ? Vull dir aquí ?

- Ben cert.

- Però aleshores, de la Marema i de tots els altres què en faig ?

Un senyor molt uniformat, amb espasí i pistola automàtica, ens toca a l'esquena i, amb una petita reverència cortesana, diu :

- Circulin.

- La pedra és aquí al costat - l'assabento.

- Quina pedra ?

- Començaven o enderrocaven un monument - fa l'Albert -. O potser totes dues coses a l'hora: n'enderrocaven un per dreçar-ne un altre.

L'uniformat pica de mans enèrgicament, fins que acut un subordinat amb tot de plànols que estèn a terra, als peus dels músics que s'han atansat amb els bansaires que pessiguen els pits de les noies.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Ens culivem tots per tal d'examinar les línies mig esborrades que solquen els pergamins envellits d'una cinquantena d'anys i l'oficial va assenyalant amb el dit que s'orienta per un barri que ja recorda poc l'actual. En un racó encara hi ha l'antiga pedrera i la casa embruixada on de menuts perseguíem fantasmes més endavant, cap als setze anys, corporalitzats en xicotes venals que grapejàvem a l'hora foscant i, més rarament, quan els pistrincs hi arribaven, penetràvem matusserament sobre el sòl de ciment, sense enrajolar i prou ple d'arestes feridores perquè elles, en acabar, sortissin al clar de lluna a mirar-se el cul envermellit entre tot de contorsions que nosaltres aplaudíem, engrescats.

L'home, que es troba en un món desconegut, de quan vivia a les antípodes, s'impacienta i, sobtadament, decideix tirar al dret:

- Una màquina ! - reclama.

Em cal instal.lar-me un cop més darrera la taula i acceptar que em dicti aquest comunicat /

"Excel.lentíssim cap del Govern
I.lustríssim president de la Nació
Honorable director de Presons
Insubstituible comandant dels Exèrcits
Perenne rector de les Universitats
Immortal factòtum de l'Acadèmia
Capdavanter permanent dels Sindicats
Esplèndid enterrregat de l'Ordre
Primer ciutadà d'Honor
Fill i pare dilecte del Poble
Benefactor de la Comunitat :

assolits els objectius assenyalats per l'ordre B(X)ZIA número 214o8357631/48i6 b., ens repleguem ordenadament, amb armes i bagatges, als nostres quarters d'hivern.

Firmat

General Ifa Bornes-Nuc, fill."

Seguidament declara la màquina d'utilitat pública i me la requisa davant la mirada astorada de les dues noies que ara ja tenen els pits ben blaus. No se'n queixen, però; és moda.

Fóra hi ha els camions que ens han de dur al camp de concentració i l'encarregat de les vitualles que ens reparteix llaunes de sardines sense obridor i una manta per cada tres homes/dones. Estem contents i àdhuc alegres d'aquest enriquiment biogràfic, però quan comencen a recollir els badocs perquè ens facin companyia, salto per l'altra banda de vehicle i, inobservat, corro cap als jardins de darrera l'església.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

D'estorbo unes quantes parelles que m'escridassen des de l'ombra, com tenen autorització de fer des que el dia cau i, una mica atabalat, penetro en el laberint que precedeix la zona residencial. Els camins, idèntics, es retallen entre les cledes de matolls protegides per filferros de punxes rovellats i, sistemàticament, vaig tombant sempre a l'esquerra, com la darrera vegada que hi vaig caure, aleshores que m'acabaven d'assassinar l'Agnés en una emboscada ritual. L'indret, però, és reestructurat setmanalment per una brigada d'antics especialistes de mines que treballen a sou de la Comissió d'Euforia Popular; són gent destra, amb inventiva, i ara em trobo en un cul de sac a l'instant matix que una remor de peus s'atansa per la dreta. Potser han descobert la meva fuga i em persegueixen tot i que haurien de saber que, en el laberint, s'hi moren més fàcilment els llebrers que la caça. Mai ningú no ha pogut explicar per què.

M'esmunyo felinament cap a l'altra banda, tombo altre cop, ara al llarg d'un camí on descobreixo tres cadàvers... o potser només són dos, car un d'ells sembla que es belluga. M'aturo, insegur, i constato novament el reflex nervo-muscular que estremeix la cama esquerra de la dona ajaçada de bocons i amb tota l'esquena nua sota la tofa de cabells que li arriba fins prop de la cintura. Quan la toco, sento el carrisqueig de les dents i com les ungles s'enfonsen en la terra, però llavors ja l'he reconeguda : és una de les noies topless que dansaven a la nau.

- T'has escapat, també ? - li pregunto.

Un ull suspicaç m'observa breument i, tot seguit, el cap s'alzina a poc a poc, com indecís. Barboteja :

- Ets l'escrivent, oi ?

- L'escriptor - rectifica l'Albert.

- Sí... En sentir els passos m'he pensat que era la policia.

- I per això t'has fet el mort...

S'acaba de redreçar mentre assenteix i es tira enrera un ble de cabells amb un gest que li alça els pits, tan nus i blaus com una estona enrera.

- Saps com sortir ? - em pregunta.

- No, però ja ens orientarem.

Ella assenyala els cadàvers :

- També s'ho devien pensar aquests. Es clar que nosaltres podrem resistir més.

- Difícil - bromejo -. Jo no tinc gaire greix.

- Però jo tinc llet - fa la noia tot palpant-se els pits - Fa dues setmanes que he parit i n'estic plena. Mira...

Es prem lleugerament l'esquerra amb quatre dits sota el mugró i

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

el polze dalt i tots dos ens quedem contemplant el raig gruixut que se n'escapa; és una llet de color crema, i espessa.

- No la malgastis - li recomano -. Potser si que ens farà falta.

- Tinc fred - s'estremeix ella -. No m'he pogut endur cap manta.

- Caminem, doncs.

Podríem córrer, però no ens hi atrevim per si algú ens segueix el rastre i, pel marge dels camins, on no hi ha tanta grava, anem progressant en la fosca per la quadrícula solitària i monòtona, ella més visible que jo amb el seu tors nu que sembla atreure la resplendor distant dels estels, concentrada sobretot en la sina que oscil.la rítmicament i feixuga tot i la precaució del pas lent. En una cantonada anònima, li pregunto :

- Com te dius ?

- Casta - em contesta.

- I ho ets ?

- No ho puc ser; sóc casada. Però ara canviarà, això; ens separarem.

- Ah !

- Només pensa a deixar-me prenyada, saps ? I jo amb una vegada ja en tinc prou.

- No t'agrada ?

- No. Mentre estic prenyada no puc ballar.

- No és tan important... - insinuo.

- Ah, no ? I com et penses que em guanyo la vida ?

- No sabia que fossis una professional.

- Sí. Vaig amb aquests nois de l'orquestra.

- I ell, que no treballa ?

- Es paralític.

- Però...

Ella riu, i els pits se li belluguen alegrement com dos animalons vius i càlids.

- Ja sé què anaves a dir ! No, això és l'única cosa que li funciona com cal. Massa i tot ! Potser perquè no té res més a fer...

- Per què t'hi casaves, doncs ?

- Em pensava que tenia diners - confessa la Casta amb tota naturalitat.

- I no en tenia ?

- No tants com deia. Ens els vam acabar molt de pressa. Sempre ha volgut viure com un senyor... I els metges ! Tu saps el dineral que s'ha rebentat amb els metges ?

- Es comprèn. Si és un baldat...

- I què té d'estrany, als seus anys ?

- Es vell, potser ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ell en confessa setanta-vuit, però em penso que ben bé en deu tenir vuitanta-cinc. Es un mentider, com la seva mare.

- Que encara és viva, potser ?

- I tant ! I l'avi, i el besavi, i el rerabesavi ! Ara, amb el nen, ja són cinc generacions. Totes... No has sentit ? - es talla aleshores, i s'atura.

Escoltem la fressa de les plantes que es mouen amb parcimònia, lligades pels filferros, i un brogit llunyà de motor que es va perdent en la distància.

- Es fora - dic.

En reprendre la marxa, però, ho fem en silenci, sempre al llarg de les cledes que ens aombren més contra el perill, ara ja imaginari, d'una persecusió que ni es deu haver iniciat. Els caminals es perfilen com pistes de cendra sempre tallades en angle recte i tan uniforme que mai no podem estar segurs de no renovar el trajecte. El seu cos em frega, tremolós a despit de la marxa, i al cap d'una estona li passo el braç per l'espatlla que l'acull mansament i àdhuc es refugia contra la seva protecció. La nit es fa densa quan uns núvols esborren meticulosament les estrelles, però el camí resta prou visible perquè puguem proseguir sense entrebancs, ara potser ja una mica frisosos i, de tant en tant, una mica enquimerats en descobrir algun cadàver escadusser que, si més no, ens confirma que no repetim els nostres passos. Després, però, desemboquem tot d'una a l'indret on ens hem trobat; no hi pot haver confusió, és l'únic lloc on es veuen dues carcasses i, per si fos poc, al costat encara es distingeix el tou de grava esbarriat pels seus moviments. Ella sospirà :

- No ens en sortirem...

- Es clar que sí - l'animo.

Però no puc enganyar-la; potser la meva veu no és prou convincent, o potser em traeix l'expressió de la cara. Branda el cap amb un gest gairebé angoixat i aleshores, en obrir-se un trau entre els núvols, veig que els ulls que em miren són enllorats.

- Casta !

- Estic espantada - mormola ella.

Li beso les galtes humides, els llavis freds que es van posant tebis abans no els deixi per les sines, d'on amb la boca plena torno cap a la seva boca per compartir aquell glop espès entre besades endolcides per la llet que se'ns escapa comissures avall. Em prem contra seu, desassossegada, i jo alço el cap per dir-li a cau d'orella :

- Vols que et faci l'amor ?

Però ja no escolto la seva resposta; inesperadament, a través de

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

la cleda, brilla una llum que abans no hi era i que m'obliga a separar-me del seu cos mentre exclamo :

- Guaita !

Es gira immediatament, sense desenllaçar-se, i tots dos ens inclinem endavant en el nostre afany d'atansar-nos a la claror. Sembla una menuda estrella, però no ho és, car el cel torna a estar cobert i, endemés, llu massa arran de terra, darrera una altra cleda.

- Què deu ser ? - xiuxiueja.

- No ho sé. Anem-hi.

- I si és algú que ens busca ?

- No es mou - dic, i tornem a contemplar-la, jo tan a frec de la paret vegetal que sento el contacte hostil d'una espina de filferro contra el nas -. No es mou - repeteixo en redreçar-me.

Observo que té la mà lliure premuda sobre el pit i la gota de líquid blanc que s'escapa del mugró encès.

- Què et passa, Casta ?

- Em fan mal - diu ella.

- Deu ser dels pessics que t'han donat.

- No; ja hi estic acostumada. Sempre me'n fan quan el nen no ha mamat en molta estona. Es veu que els tinc molt carregats.

Sense adonar-se'n ha alçat la sina i jo m'hi aboco per substituir el nadó. Potser han estat les carícies, però ara els pits se li han inflat i els sento estranyament durs sota la mà amb que ~~amb~~ ajudo la succió dels llavis. Ella reposa totes dues mans en la meva nuca i, al cap d'un moment, m'orienta la boca cap a l'altre mugró.

- Hi trobes consol ? - li pregunto.

- Oh, sí ! Quins llavis més suaus que tens !

Calla un segon i tot seguit reprèn :

- Però no ets un nen; ets un amant...

Ja no renovo, però, el meu oferiment de fer-li l'amor. La llum continua brillant i ara em sembla més urgent obeir la seva crida, seguir el camí dels reis cap a un nou misteri que, de segur, no serà un naixement. Em separo doncs dels seus pits amb la boca tendra i, sense refusar-me als llavis que se'm lliuren de nou, abreujo la besada i, amb la mà en la seva, li dic :

- Vine.

Caminem fins al primer tombant, per on cerquem un camí paral.lel sense apartar la vista de la cleda que ara, des d'ací, és tan ombrívola com si mai no hi hagués hagut cap lluor. Però hi és, la tornem a descobrir una vintena de metres enllà, sempre fita, immòbil, en el mateix indret imprecisable. I exactament, en aparença, a la mateixa dis-

tància. Ens mirem, desconcertats, amb l'ànsia de trencar la barrera que haurem de contornejar si volem assolir una fita qui sap si il.lusòria. Una alenada d'aire, sobtada com un cop d'ales d'un ocell invisible, despentina els cabells de la Casta i li despulla la cara sobre la qual havien caigut. La hi acaricio breument, per consolar-la d'aquest primer fracàs, i ella em somriu.

- Proseguim.

Per baix, trenquem de nou, repetint un camí sense accidents, i pugem altre cop fins a l'angle de dalt, sempre enderiats en la recerca d'un parpelleig que juga amb nosaltres a través de la vegetació nocturna, impenetrable. Sendera rera sendera, sota la nit progressivament més densa i més feixuga tot i que s'encamina a l'alba, anem repetint el dibuix obligat de la quadrícula entre els murs d'una verdor fúnebre que, lentament, ens retalla l'esperança.

Minuts o hores enllà, ella es repenja contra meu, lassa, i els llavis balbuceigen :

- No puc més...

La beso i li toco els pits blaus fins que es refà sota la fuetada del desig, però no ens estimarem encara. Ella tampoc m'ho demana i, com l'Anna, es recull en la palpitació de la carn que li retorna el coratge, ignorant i tot que l'objectiu era tan a prop.

Hi topem en fer la volta i, muts, ens aturem al llindar de la menuda clarera on el dignatari [illegible] del bàcul seu al costat d'una taula, sota un paraigua obert a tall de para-sol. Damunt la roba talar, de porpra, es distingeix la blancor immaculada d'una faixa ampla que fa pensar en la dels paletes d'antany. Sense alçar els ulls dels llibre que llegeix, ens diu :

- Endavant.

Però nosaltres no fem cap pas; restem en l'ombra del llindar que retallen els arbustos, ací més alts, i contemplem les seves mans blanes i rabassudes, els peus menuts que sobresurten de la roba i la soledat d'anacoreta de l'home que dissimula els ulls darrera uns cristalls gruixuts i [illegible] llampeguejants.

- Entreu - torna, i ara mira cap on esperem, abraçats i indecisos, amb el temor de caure al bertrol.

Ens tranquil.litza però una mica el somrís paternal amb què seguidament acompanya el gest d'enretirar-se les ulleres, i tots dos ens consultem amb l'esguard mentre ell insisteix benèvolament :

- Sense por...

Eixim donos al cercle de llum que havíem anhelat des de la llunyania i ens atansem a la taula on ell reposa la mà que ha deixat el lli-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

bre, ara caigut, però encara obert, sobre la falda ampla entre les dues cames separades. El somrís s'accentua, cada cop més amical, quan diu :

- Us esperava.

- Sabíeu que érem al laberint ? - m'estranyo.

- Tots els pecadors són en un laberint i el meu deure és esperar-los. Us voleu confessar, oi ?

I aleshores, redreçant-se una mica en el seient, allarga la mà cap al pit de la Casta i, amb una gran precisió, la pessiga a la dreta de l'aurèola més fosca on s'encasta el mugró.

- Vós també ? - li recrimino.

- Hi havia un petit indret blanc - explica ell -. Les noies han de ser més púdiques.

- I us sembla que ho són més quan tenen els pits blaus de pessigades?

- No cal que sigui de pessigades - m'explica mentre continua manipulant les sines per si descobreix alguna altra indicació d'impudícia -. Del que es tracta és d'evitar que s'exhibeixen provocativament, en tota la seva blancor rosada.

- Voleu dir, doncs, que si per exemple fossin negres...

- Exacte - em talla -. Sou un minyó intel.ligent. Deveu haver observat que tolerem la publicació de fotografies de dones d'altres races amb les mamelles al descobert.

- No em pensava que fos per aquestes raons.

- No ? No se us ha acudit, doncs, que només la nuesa blanca és obscena ?

- La nuesa no ho és mai, d'obscena.

Ell fa una ganyota i, disgustat, enretira la mà.

- Aquests arguments progressistes no m'agraden - m'assabenta -. Em sembla que us cal confessar-vos immediatament. Pel cap baix us heu d'acusar de mirades lascives, les quals, com diu Monsenyor Bouvier, i perdoneu que us ho hagi de llegir en francès - comenta mentre recull el llibre que té sobre els genolls i el fulleja a la recerca del capitol pertinent -, però l'edició llatina, de l'any 1827, és introbable... Com escriu, doncs, "On pèche mortellement, sauf le cas de necessité ou de grave utilité, en portant, même sans intentions lubriques, des regards prémédités sur les parties vénériennes d'une grande personne de l'autre sexe, ou sur les parties qui les avoisinent; car il est moralment sûr que ces regards excitent des mouvements lubriques et même la pollution". Es prou clar, oi ?

- No - li objecto -. Això no explica que, segons vós, hom pugui mirar els pits d'una negra sense incórrer en pecat.

- Es prou senzill, tanmateix; no exciten la lubricitat. No formen part

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

d'allò que en podríem dir el context sexual. En aquest ordre de coses, la nuesa de la dona negra equival a la nuesa de l'animal.

- Això no priva - intervé inesperadament la Casta - que hi hagi homes que cupulen amb dones negres, o d'altres colors. Cal interpretar-ho potser com un acte de bestialitat ?

- Ben cert - accepta el dignatari del bàbul sense parpellejar.

- Aleshores, tots els no-blancs sí són culpables - dedueixo.-La veritat, em sembla una actitud discriminatòria.

- Un altre argument progressista - es queixa -. La discriminació, com dieu vós, entra en l'ordre natural de les coses.Si no, no hi hauria manera de separar el bé del mal.

- I vós creieu que es poden separar tan fàcilment ? Ara mateix, se m'ha dit que per a les bèsties és natural practicar la bestialitat; no poden procedir d'altra manera.

El dignatari branda el cap, entristit.

- No n'encerteu ni una. La bestialitat es refereix al tracte de caràcter sexual entre la persona i l'animal o, si voleu, entre espècies distintes.

- O sigui, també, entre vós mateixos els negres i els blancs. A fe que us honora, aquesta posició tan racista ! De fet, no entenc les vostres contradiccions. No fa gaire, per exemple, heu ajudat a foragitar mossèn Galtava per haver citat l'epístola de Sant Pau : "... perquè el marit és el cap de la muller..." Aleshores semblava que us decantàveu per la igualtat...

Ell es mira les mans, consirós, i en veu baixa precisa :

- No és planer parlar amb una persona tan negada com vós, tan mancada d'experiència. No deveu haver estat casat mai, oi ?

- Dues vegades.

- Ah ! I no heu vist que el marit no és mai el cap de la muller ? Potser en temps de Sant Pau les dones es captenien d'una altra manera, si bé cal dubtar-ne. Sigui com sigui, ara ens caldria dir que la muller és el cap del marit. L'afirmació contrària fa encendre la sang.

- Per què la conserveu, doncs ?

- Forma part de la tradició, i la tradició és sagrada.

- Fins i tot les tradicions dolentes ?

- Totes - afirma amb energia -.

- Aleshores, cal creure que sou partidari que se us encengui la sang, com heu dit.

- Sí. No hi ha res tan sa, tan estimulant com la santa còlera.

Profereix un esbufec llòbrec i, mormolant indestriablement, es fica la mà cap a l'interior de la roba talar, d'on acaba per treure un

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

termòmetre que es col.loca a la boca després d'haver-lo sacsejat repetidament. Tot seguit, però, l'enretira i escup amb expressió de fàstic mentre s'alça i, havent-se arromangat les faldilles, s'inclina endavant i es lliura a tot de manipulacions que fan pensar en una persona que malda amb un supositori rebel.

La Casta i jo ens mirem de reüll, però tornem a separar l'esguard quan ell diu :

- Ara !

Torna a escopir i es frega la boca amb la mànega, altre cop mormolant tot de paraules inintel.ligibles, potser adreçades al cel, cap on llambrega com si espiés els primers senyals de l'alba. Nosaltres esperem en silenci, una mica avergonyits, i jo contemplo distretament la gran rodona metàl.lica de sota la cadira que ara, en aixecar-se, el dignatari ha deixat al descobert. Per un menut forat que deu haver-hi a la banda de darrera desapareix el cordó de l'electricitat que il.lumina la bombeta penjada sota el para-sol , on crema nua, sense pàmpol.

Però l'home ja s'inclina de nou i, ara amb rapidesa, la ma reapareix de darrera armada amb el termòmetre. El consulta llargament, de molt a prop, mmmmmmmmmmmmpp i l'expressió se li alegra.

- Trenta-set nou - diu ell. Ja m'ho pensava.

- Ara s'expliquen tots aquests disbarats... - començo, però ell em talla :

- Disbarats ? Mai no raono tan bé com quan tinc unes dècimes.

La Casta i jo esclafim a riure i ella ho fa amb tant d'entusiasme que inclús s'ha d'aguantar els pits. Potser acabaria i tot per rebolcar-se per terra si la veu del dignatari, irada, no ens cridés :

- De genolls, pecadors !

No l'obeim, i ell i jo ens fitem amb intensitat, tots dos cercant la derrota de l'adversari mentre li dic :

- No hem vingut a confessar-nos. Només pretenem sortir del laberint.

- No pas sense confessió, que no en sortireu - assegura ell. Alça els braços i, amb un gest ample i burleta, assenyala els quatre horitzons -. Apa, cerqueu !

Només es veuen les entrades dels camins, un a cada banda, geomètricament equidistants, i el mur vegetal amb els cimals que gairebé es confonen amb la negror encara absoluta del cel.

- Cerqueu, cerqueu ! - repeteix el dignatari -. Només jo tinc la clau ! - i s'asseu.

Però ha tardat una mica massa. Avanço fins a tocar-lo i, sense un mot, el subjecto pel coll de la roba brodada. Un moment després l'he arrabassat de la cadira, prop de la qual cau agenollat als peus de la

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Casta mentrejo, amb una estrebada, arranco el seient de lloc i alço la trapa. Sota, hi ha un pou negre i aparentment profund per on davalla una escala estreta de ferro.

- La sortida ! - exclamo.

El dignatari, arrapat a les cuixes de la noia, per on sembla que es vulgui enfilar contra la voluntat d'ella, que el rebutja, suplica amb la veu prima :

- No em deixeu...

- Per què ?

- Em podrien castigar si sabien que us n'heu anat sense confessió.

- I si veniu us perdonaran ?

Ell branda el cap i la queixada li tremola.

- Tampoc, però podré desaparèixer. Si em permetíeu confessar-vos...

- Fins ara, no hem fet res de mal fet.

- Amb un pecat n'hi hauria prou - pidola sense treure les mans de sota les faldilles de la Casta, la qual li ha d'anar separant els dits d'un en un -. Ni que sigui petit...

- Potser us convindria més a vós, confessar-vos. Encara no us heu cansat de grapejar-la ?

Enretira ràpidament les mans, i fins s'excusa :

- No m'adonava... Els veieu, ara, els perills de la carn ? - pregunta.

- Blanca, naturalment - comento, sarcàstic.

- Sí, blanca. Teniu raó, m'hauré de confessar, també. Ara, més que mai, cal que em deixeu venir amb vosaltres. Si mentrestant em moria...

La Casta, disgustada, alça la cama i, amb una puntada de peu, el fa caure a terra.

- Quin fàstic ! - diu -. Ara que s'ha atipat de tocar-m'ho tot...

L'home, sense redreçar-se, es dóna cops al pit i va repetint com una lletania :

- Mea culpa, meva culpa, mea grandisima culpa... Mea culpa, mea...

- Potser ja n'hi ha prou - el tallo. - On mena, aquest pou ?

- Hi ha un túnel que desemboca als orinadors de la plaça.

- Per què no el lliguem? - em proposa la Casta -. Si mentre fugíem donava l'alerta...

El dignatari s'incorpora llestament i, amb un salt impropi dels seus anys i de la seva corpulència, es posa dret mentre parla amb precipitació :

- No, no !... Jo vinc... Us puc fer servei !

- Un bon sentinella mai no abandona el seu lloc - li faig observar -. Us quedareu aquí.

Sense contestar, es precipita cap a la trapa, però la Casta ha tin-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

gut temps de garfir-li l'extrem de la faixa i estira amb tota la seva força. L'home va girravoltant com una baldufa, lentament de primer i després, quan jo m'hi poso, tan de presa que, a la fi, torna a caure a terra, marejat.

Es una faixa llarga, de cinc o sis metres, i la partim pel mig, de cap a cap, per subjectar-li els peus i les mans amb un doble nus de mariner que l'immobilitza prop de la cadira que reposa potes enlaire més enllà de la taula.

- Teniu un esperit mesquí - em reprotxa -. Sou venjatiu.

- Prudent, deveu voler dir.

I ell, amarg :

- Homs'esforça a salvar les ànimes, i mira quina paga !... Us hauria donat l'absolució sense cap dificultat - prova d'enllaminir-me -. Al capdavall, diguin el que diguin les autoritats, monsenyor Bouvier, Sant Antoni Maria Claret, el vicari Louvel i d'altre, els pecats de la carn no són tan maliciosos com es pretenia en d'altres temps. I, en aquest cas, encara us excusa una mica més el fet que ella tingui els pits blaus. La luxúria no deu haver estat tan activa...

- La meva, la seva o la de tots dos ? - pregunto, vagament encuriosit.

- La vostra. La dona és luxuriosa de natural. Té massa vasos en els...

- Vasos ?

- Ben cert. Es el llenguatge teològic. Confio que no us hagi induit a fer ús d'un dels més pecaminosos.

- De què parla ? - s'admira la Casta.

- De matèria venèria. Tots aquests manuals del confessor que llegeix li han omplert el cap. Oi que són els vostres llibres de capçalera ?

- De tant en tant, convé donar-hi un cop d'ull per refrescar-se la memòria - reconeix ell.

- No crec que us calgui. I ara ja heu parlat prou - li dic tot inclinant-me al seu damunt per tapar-li la boca amb un mocador -. Us asseguro que hi guanyaríeu força, si fóssiu més callat.

Ell mou el cap d'una banda a l'altra i fins intenta de girar tot el cos mentre proclama :

- No, no... La paraula és divina ! El verb...

Em cal colpejar-lo entre cap i coll amb el tall de la mà per tal que s'estigui quiet i, per darrera, lligo la mordassa que, a la fi, l'emmudeix temporalment. Els ulls li brillen d'ira, amenaçadors, però jo em limito a estirar-li les orelles com si fos un nen malcriat.

- I ara tranquil, especialista de luxúries.

La Casta riu tot precedint-me cap a la trapa, on em cal aturar-la per endinsar-m'hi davant.

- No sabem què hi ha, baix...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca i Hemeroteca

Abans d'esbrinar-ho, però, m'inclino a recollir el llibre de monsenyor Bouvier i me'l fico a la butxaca sense fer cabal del rondineig hostil amb què el dignatari, tapat de boca i tot, acompanya la confiscació dels seus béns. Aleshores poso peu al primer graó que mena a la fosca.

A baix, com ens ha dit, s'inicia el túnel, una mena de tub llarg i estret, en forma ovalada, a l'extrem del qual, terriblement llunyà, resplendeix una llum somorta que ni em permetria d'orientar-me en un indret de topografia més complicada. Feliçment, el túnel és recte com un canó d'escopeta.

- Ja pots baixar - crido cap dalt.

Més previsora que jo, la Casta ha recollit el cordó de la bombeta i, a punt d'iniciar la davallada, el lliga al graó de més amunt, on el llum es queda oscil.lant d'una paret a l'altra entre les ombres que minven i augmenten alternativament.

Ella progressa lenta, plena de cautèla, amb tota la gropa abalançada cap enfora i sense recollir-se les faldilles que se li separem de les cuixes afuades en una perspectiva trencada a ran de forca, on els vasos, que diria el dignatari, queden ocults.

En saltar al meu costat, em limito a besar-la perquè m'ofrena els llavis i, amb el gest, li indico el túnel. Ens hi endinsem l'un darrera l'altre, com mana la seva estretor, i saltem per damunt dels excrements d'homes i bèsties que s'hi han anat acumulant des de temps immemorials, tots prou antics per estalviar-nos la fortor.

No la sentim fins que ens apropem als orinadors de la plaça, [illegible] ens guia una escaleta de cargol al capdamunt de la qual ens cal esperar una estona; deu donar en una comuna, puix que sentim el rebombori d'una defecació abundant i, al cap d'uns moments, un sospir satisfet i la remor de l'aigua que neteja la tassa. Mig segon després, animat pel silenci, empenyo una mica la porta dissimulada que fa girar tota la paret i travesso veloçment l'ambient pestífer fins a l'altra porteta, d'on espio l'exterior. Els orinadors són buits.

Ja sense pressa, pugem cap a la plaça deserta on els arbres reduits a monyons allarguen una ombra fina sobre les llosos exagonals i ens desintoxiquem de miasmes amb una alenada lliure i pregona que ens eixampla els pulmons.

- Vens a casa, oi ? - em diu.

- I el teu marit ?

- A ell li agrada que la gent vinguin a veure com dono de mamar al nen - m'explica.

- Però jo he d'escriure - li oposa l'Albert.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ja ho podràs fer. Tenim una màquina, - replica ella, i m'arrossega cap a les giragonses d'un carrer neulit on les cases, per dalt, s'abalancen les unes a l'encontre de les altres com si es volguessin devorar

Penetrem, a peu pla, en una mena de sala burgesa i massa plena de mobles per moure-s'hi amb comoditat. Les parets, empaperades amb una mostra terriblement bèl.lica, de canons i catapultes entre els quals corren tot de genets uniformats de vermell i blau, mig desapareix darrera un amuntegament de quadres florals que alternen amb cornucòpies i vasos altíssims, d'inspiracio Sarrova, inundats de corniülls i camamilles de muntanya. Tres sofàs i una dotzena de cadires asseguren el repòs entre les taules ornades de pitxers buits i els dos canteranos sense peus, ribetejats amb filigranes de llautó, que fan guàrdia a banda i banda de l'escala de fusta, del capdamunt de la qual una veu aguda crida :

- Casta !

L'home, obès i calb, surt disparat d'una de les portes de l'esquerra del replà i, amb una frenada seca, atura la cadira propulsada a mans on seu, nu com un verm en l'orgull de la seva erecció.

- Porto un amic que vol veure mamar el nen - diu ella -. Es el meu marit - em presenta.

El vell m'allarga una mà enorme, inflada, i em somriu amicalment.

- Benvingut. Em penso que li agradarà. Sobretot ara, que deu tenir molta fam. La seva àvia,-explica- li ha donat una mica de biberó, però ell no es deixa enganyar. Es viu com la tinya - riu -. Per sort, s'ha adormit.

- Hi vaig - fa la Casta.

L'home, però, s'hi oposa :

- Es pot esperar una estona, ara. De primer t'he de consultar una cosa - diu i, de cara a mi, es disculpa educadament - : Ja ens perdonarà, oi ? Mentrestant el pot entrar a veure; és la segona porta -. Es gira de nou a la seva dona - : Vine, tu -. I acciona la roda per fer fer la volta a la cadira portàtil que se l'enduu, sense perdre l'erecció, cap a la cambra on ella el segueix mansament.

Entro al dormitori on el nen reposa en un cabàs, a frec del llit ocupat per una dona vella,també adormida, que treu una cama seca per la vora del llençol i amaga parcialment la cara arrugada sota els cabells blancs en part reunits en una mena de cresta subjecta per una cinta ampla, de color rosa. La Màquina d'escriure és més enllà, en una tauleta sota la finestra i a tocar d'una calaixera isabelina a continuació de la qual hi ha sis cadires del mateix estil, endomassades de vernell, que ocupen tot el pany de paret, fins a la porta. L'altre embà, en canvi,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

seria del tot nu sense un gran espill que repeteix la habitació.

M'inclino sobre el cabaç, on l'infant dorm abrigat sota una flassada verda que fa contrast amb la seva cara vermelleta i galtagrossa en un cap lleugerament allargat com una pera aborrissolada, però immediatament alço els ulls, cridat per una mirada que em fita des del llit. La vella, misteriosament advertida d'una presència, s'ha despertat i em somriu amb una expressió amplia que li descobreix una dentadura blanca i, a primera vista, perfecta.

- Ha vingut a veure mamar el nen ? - em pregunta.

- Sí.

Ella s'enserioseix.

- S'haurà d'esperar, doncs. La seva mare encara no ha tornat.

- Es amb el vell - li explico -. Hem vingut junts.

S'incorpora en el llit i els llençols li rellisquen sobre una sina caiguda fins prop de la cintura, on s'inicia un ventre apergaminat. Contrariada, fa :

- I ell se l'ha endut, oi ?

- Sí. Suposo que deuran emllestir de seguida.

- Deu minuts - diu ella -. Sempre estan deu minuts. S'ha de fer càrrec que ja comença a ésser gran, ell.

Acaba de rebutjar la roba i s'asseu a la vora del llit amb les cames penjant, innocent en la seva senectud que la vesteix de pells blanes entorn del pubis blanc com la cabellera.

- Hauria de pensar que el petit és primer - rondina -. Va molt mal alimentat, pobre fill. Ella sempre es fora, corrent amunt i avall... De vegades se m'ha acudit que, si fos a fer ara, també em deixaria prenyar. Allí on mmmgmm menja un també mengen dos, oi ? - em pregunta, novament riallera.

-Bé, però vostè, a la seva edat...

- A la meva edat? - s'estranya -. Encara no fa dos anys que vaig tenir un abortament. Enganyo molt, sap ? Sembla una cosa i mmmm n'és una altra. Molts es pensen que perquè tinc cent dos anys.... La meva mare va quedar-hi als cent quinze, d'embarassada. I potser fins i tot hi ha tornat a quedar després, no ho sé. Com que aranc ens fem...

S'estira i badalla sorollosament abans de deixar-se caure les mans sobre les cuixes amb un espetec que desperta l'infant. Ho fa amb un petit plor, com un piuladís d'ocell, però a poc a poc s'anima i ella ha de córrer a treure'l del cabàs. Sorprenentment, va vestit.

- S'ha pixat, el porcot - diu la dona amb tendresa, i li refrega la cara contra la seva - Iuuuuiiiui ! Iuuuuiiiui !...

Se l'enduu cap a la calaixera, on obre un calaix farcit de robeta,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

però jo ja no m'entretinc a mirar com el canvia, sinó que arrossego una cadira isabelina cap a la taula, m'assec davant la màquina i, després de capturar uns quants papers greixosos barrejats amb tot de potingues, en un calaix, en col.loco un al carro endurit i, amb una cinta tota esfilagarsada pels tipus massa afilats, l'Albert reprèn la seva biografia una mica a l'atzar :

"De nit, embrutits com estàvem, no ens havíem adonat de res, però ara, amb els ulls més clars un cop els vaig poder obrir prou en sentir les rialles, el meu esguard no hauria sabut abandonar ja l'espectacle que ens oferia la Marema, la qual, després d'aquietada, va restar ajaguda panxa enlaire, obsequiant-nos generosament amb la finor meravellosa del seu ventre impúber però que ja devia fer més de vint anys que no era innocent; aleshores en tenia prop de quaranta.

M'ho va confessar ella mateixa en un altre encontre, ara sols, quan comprovava el miracle d'aquella pell tan neta, on mai no havia arrelat l'ombra del més lleuger borrissol ni damunt o entorn del tall massa nu quan s'obria dolçament en el desert blanc tot d'una il.luminat per l'ardència de la ferida; li acabava de demanar que ens caséssim.

Ella no va riure, com potser em temia, sinó que va preguntar-me greument :

- Què vols més ?

- Que siguis al meu costat quan et necessito.

- Sóc massa gran per tu. Faria riure que ara, prop dels quaranta anys, em casés amb un noi de vint-i-cinc.

- Vint-i-sis - vaig precisar.

- Vint-i-sis - acceptà -. No ve d'un. Així i tot són massa -. Es va inclinar enrera, repenjada sobre els braços, i afegí - : I ben mirat, per què ?

- Ja ho saps : m'he enamorat del teu pubis.

Ara sí que se'n va riure, però estava complaguda, ho vaig veure quan m'amoixà els cabells abans d'inclinar-se a besar-me amb aquells llavis experts que havien obert tantes boques ara inexistents, esborrades del record per la intensitat d'allò que ella en deia el meu capritx.

- Ets un noi estrany - reflexionà encara -. Quan ens hàgim vist una dotzena de vegades, et passarà...

Però no em passava. Al cinema, al teatre, als bars on ens asséiem en un racó d'ombra i, de vegades, àdhuc en algun transport públic si no hi havia gaire gent, la mà cercava la delicadesa d'un indret ara ja acostumat i sempre novell. Ella em mirava amb els seus ulls grossos cada dia més estranyats, a l'hora consentidors, que s'aprofundien quan

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

en la soledat de les cambres llogades i inevitablement proveïdes de taximetres MacMac, l'esguard ocupava el lloc del tacte abans de consentir que els braços impacients em premessin contra seu per fer-me penetrar, sense guiatge i amb un instint segurissim, en la intimitat llavors invisible i substituïda, als ulls, per les sines recollides en els palmells i la cara que, des de sota, venia a unir-se amb la meva per fer més total l'amor lenta i sempre massa breu, després de la qual encara li deia :

- No en tinc prou, Marema...

La seva amiga, la June, amb la qual ens véiem algun cop, ho comprenia molt bé. Teòricament, havia estat la meva companya de llit aquella nit que ens vam conèixer, però tots dos ignoràvem si, en un moment o altre de la nostra borratxera, vam arribar a coitejar; probablement no. Era americana i, com vaig saber, un any enrera L'Internal Revenue Service l'havia investigada a fons per haver-se negat a declarar els números de la seva assegurança social i de la seva declaració fiscal anterior quan, en renovar el passaport, li demanaren d'omplir l'imprès 3996. Seguidament, a França, havia intentat de passar a Suïssa per tal d'oferir els seus serveis a la Societé d'Instruments de Physique, de Ginebra, encarregada de la verificació annual del mètre-patró i, en fracassar, va desviar les seves activitats cap al camp editorial; ara representava una agència de la Fifth Avenue de Nova York que manejava els interessos d'uns quants autors de best-sellers i, per arrodonir els seus ingressos, tampoc no es feia estranya si algun amant ocasional insistia a pagar-li la nit. Al seu darrera hi havia dos divorcis , el segon d'un geperut que es féu fonedís durant la lluna de mel, l'endemà d'arribar a Niagara Falls.

- Casa-t'hi - aconsellava a la Marema, i afegía gairebé amb admiració - : Es el darrer llatí.

Al.ludia al còstum de les dones romanes, de segur que estimulades per llurs amants alèrgics a les pilositats i afeccionats, com jo en aquell temps, a invertir l'ordre dels cossos, però oblidava que les peculiaritats de la meva amiga no tenien res a veure amb les arts de tocador, unguents o depilatoris, Era la naturalesa que, en estalviar-se detalls protectors, havia aconseguit una obra perfecta. Ella mateixa s'hi mostrava sensible i, en dues ocasions pel cap baix, sé que va sacrificar a aquell altar una disposició generosa i poc amiga d' exclusivismes."

L'entrada de la Casta interromp el meu tecleig i els plors de la criatura, ara ja vestida amb roba neta i encara damunt la calaixera, on l'ha deixat la vella. Ella, en canvi, entra amb el mateix uniforme de

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de l'Humanitats

pell que s'estila a la casa, en el qual sembla que se senti totalment natural en asseure's amb el nadó en braços i ja arrapat a la mamella quan ella em somriu des de la cadira sense fer gaire cas de la sogra que rondina :

- Un dia se'ns morirà de fam. Saps que el biberó no li prova...

Sóc jo qui dic per ella :

- Ens hem quedat atrapats al laberint.

- No és cap excusa. I tampoc no li pot ser bo, a la criatura, que et deixis pessigar tant els pits.

La noia sospira, sense resignació :

- Sort que això ja s'acaba. Entre l'una i l'altre, no tinc ni un moment de pau.

- Què n'has fet, del teu marit ?

- Dorm. Quan té una trempera tan llarga com avui, després sempre es queda molt abatut.

La vella, que no és fàcil de distreure, treu un got de llauna de la tauleta de nit i, atansant-se de nou a la Casta, li demana :

- A veure, deixa'm tastar-la. No fos que se t'hagués fet agra...

Li muny l'altre pit destrament, com una cabrera avesada a passar via a un ramat, i xarrupa amb aire crític.

- Sí, és bona - reconeix, i m'allarga el got - : La voleu tastar ?

- Ja sé n'ha begut ben bé dos petricons - diu la Casta, i aleshores em pregunta - : De què parles en aquest llibre que escrius ? Picaves amb molta afició...

- De moment, de la Marema, la meva dona; la meva segona dona.

- Ah !

La vella em fita cellajunta, amb duresa, i m'assenyala amb un dit acusador.

- Sou bígam, potser ?

- Viudo, simplement -. Faig una pausa -. Ara,de totes dues. Es curiós - reflexiono - que li costés tant de decidir-se al matrimoni... Com si presentís que no li duria sort.

- No es volia casar ?

- No. D'això parlava en aquesta pàgina - faig amb un gest cap a la màquina, on encara hi ha el full de paper -. I sense una amiga seva, la June, potser no l'hauria convençuda mai. Vaig haver de prometre, de tota manera, que respectaria els seus costums, la seva independència...

- I no ho vas fer ? - s'interessa ella mentre el nen, satisfet, rondina com un gatet sense treure's el mugró de la boca.

- Sí. Però hi ha persones a les quals l'admiració és fatal. Perquè ja puc confessar que l'admirava massa. I ella se sentia tan afalagada que

no es podia sostreure aquesta admiració. Van ser dos anys sencers, saps ? No se'n sabia avenir , sempre s'havia cregut que, al cap d'un temps de casats, les coses canviarien. I no tan sols no van canviar, sinó que van empitjorar. Els darrers sis mesos se'ls va passar al sofà, davant meu, a l'abast de les mans, mentre jo escrivia i escrivia, sempre parlant d'ella, fent voltes entorn d'aquel pubis que em calia tenir continuament exposat.. No hi ha res que inspiri tant com la nuesa i, una nuesa absoluta inspira absolutament. Em sentia un poder, aleshores.

-nPerò tan bell, era ? - s'estranya la Casta, i observo com alça una mica el nen per facilitar-me una visió aprofundida, de competència, sense comprendre que ella és una dona com totes.

- Sí - dic -. De tant en tant féiem venir la June, per comparar... M'oblidava de com eren les altres i això no podia perjudica la meva obra. Sempre hi va estar conforme, sobretot cap al final, quan ella mateixa reconeixia que li calia algú que l'alleugés de la seva càrrega, de la seva responsabilitat. I la June ho feia amb molt de gust.

La vella gairebé escup :

- Quines coses ! Ja ho diuen, que avui hi ha molta amoralitat. Al meu temps...

- Més val que calli, vostè - la repta la Casta -. Una dona que, al cap de cent anys d'haver perdut el fil, encara folga amb el primer que es presenta !...

- Són els privilegis de l'edat, nena - es defensa la dona -. No em deus pas voler privar fins i tot d'això!

- Jo ? Que potser he privat mai d'alguna cosa ?

- No et facis la hipòcrita - l'amonesta la vella -. Jo, abans, era la mestressa...

- Ja hi som ! - crida la Casta -. No es preocupi, que ho tornarà a ser aviat. De seguida que em divorcii...

- Molta llengua, tu ! Et conec molt bé, colometa ! Mentre cada cop que entres a casa ell et rebi amb la vara alta...

- D'això em queixo, precisament - la contradiu la Casta -. Molta vara i poc suc !

La dona se li planta davant amb les mans als malucs, ofesa i agressiva.

- Però et va fer un fill, oi ?

- Devia ser de gota en gota. No sé si ho sap que a una dona li agrada que l'inundin...

- Li ho diré, a fe que li ho diré ! - xiscla la sogra -. Després que et va treure la gana de les dents i l'escalfor del trau...

Però la Casta no es queda curta :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Es necessita més manguera, per això !

Silenciosament, m'adreço a la porta sense que elles se n'adonin i vaig baixant les escales mentre continuen insultant-se amb mots cada cop més expressiu i agosarats que profereixen amb naturalitat de ritual; deu ésser la enéssima escena des que la Casta i el vell es van casar.

A l'habitació de baix el llum encara és encós, però aixi i tot caic dues vegades en un cul de sac que m'obliga a retrocedir per aquest altre laberint tan complicat com el dèdal on el dignatari encara ens deu maleir. Instintivament, toco el manual de confessors que encara duc a la butxaca, però llavors sento un pas precipitat i, a l'acte, la Casta em crida des del capdamunt de les escales :

- Que te'n vas ?

Ha deixat el nen i ara es dreça en tota la seva bellesa, ampla d'anques, robusta de sines i llarga de cuixes, blava, blanca i daurada en la penombra del replà des d'on m'ofereix la seva femenitat. Però dic :

- Sí, me n'anava.

-T'has deixat l'escrit - em recorda.

- No hi fa res.

Estic acostumat a abandonar-los per tots els indrets d'aquesta i d'altres ciutats des que la Marema és morta i visc sense casa. Ella, però, que no en sap res, torna :

- No el vols ?

Però potser de fet ha dit "no em vols ?", i per això vacil.lo un moment abans de recordar el vell que, si entenc per poc que sigui la naturalesa humana, no la deixarà marxar o, si ella se'n va, és capaç de perseguir-la fins al darrer amagatall.

- Ja tornaré - prometo.

I ara arribo sense obstacles a la porta, on m'atura encara breument la seva veu que diu :

- Recorda que aquí sempre podràs menjar...

I, amb les mans, alça les sines sempre plenes, ubèrrimes com el futur. Assenteixo :

- Ho recordaré.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Soric és a la teulada, prop de la xemeneia apagada on jeu amb les quartilles, la ploma i el trabuc repenjat a la muntanya de llibres, en equilibri inestable, que ara i adés fulleja amb un nerviosisme d'home petit. Tres pisos més avall, al carrer, o gairebé al carrer, perquè le'n separa el graó on seu amb els prismàtics, la fona i l'esquella que, lligada amb un cordill d'argent, li penja del trau de l'armilla groga i negra, emparentada amb la casaca de l'escarbat patater, en Porreta vigila les quatre cantonades i la boca de la placeta on és nit de fira tot l'any. Al seu costat, per més precaució, es dissimula un telèfon interior que pot posar-lo en comunicació instantània amb el saberut que n'amaga tota una bateria darrera la xemeneia, sota una teula, per no perdre mai el contacte amb els altres guaites estratègicament distribuits pel veïnat.

Ara, precisament, se'n dispara un, somort i discret tot i que, a la placeta, la gatzara és prou sorollosa perquè sobrin tants miraments.

- Subordinat segon - diu la veu.
- Aquí operador.
- El suspecte s'acomiada dels amics.
- Ruta probable ?
- No hi ha encara prou indicacions per decidir-ho. Tornaré a trucar.

Clic.

Soric consulta apressadament un text astrològic, fa uns càlculs ràpids mentre es grata el bescoll i, tot seguit, s'apodera de l'aparell interior.

- Porreta ?
- A l'aguait - contesta l'altre.
- Les presumpcions i conjectures es van convertint en una probabilitat creixent.
- Ho havia previst.
- Cal... Un moment - es talla en sentir un dels altres telèfons -. Aquí operador.
- Subordinat segon. Rectifico darrera informació.
- Endavant.
- El suspecte, inesperadament, s'ha entaulat a la cafeteria.
- No s'acomiadava ?
- Ha trobat altres amics. Ara li serveixen una beguda, probablement una

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

taronjada.

- No el perdis de vista - recomana Soric, i parla de nou a l'aparell interior - : Porreta ? Sembla que hi ha una petita dilació.

- Llarga ?

- Possiblement deu minuts pel cap baix. Podria ser mitja hora, o més.

- Esperarem.

Penja, es fica la fona a la butxaca pistolera, consulta el rellotge polsera, lluminós, i de l'ombra apilonada al seu darrera estira l'informe annual de la North American Aviation, Inc., endarrerit d'un any. Amb els ulls molt a prop de la lletra impressa, prosegueix la lectura a partir de l'indret on va deixar-la vint-i-quatre hores enrera, en saltar directament de l'avió als braços d'en Soric, que és més sedentari :

"In the OV-10A program, the Department of Defense exercised options for production of 185 aircraft for the Air Force and the Marine Corps, and long leadtime items for 38 additional aircraft. A twin-engine turboprop airplane, the OV-10A, is a new type of multipurpose closse-support aircraft for limited warfare of the Vietnam type. With a basic configuration readily adaptable to growth versions for other missions, it is also of considerable interest to other free world governments. Delivery of production aircraft is scheduled to begin in 1967.

North American is also continuing to produce T-2B twin-jet trainers used throughout the Naval Air Basic Training Comand, and is converting A-5A attack bombers to RA-5C tactical reconnaissance aircraft. Together with their related intelligence gathering systems, the RA-5C's have been doing excellent service in Southeast Asia carrier operations. Deliveries of both the T-2B and the RA-5C are expected to continue for a considerable time".

Soric, que aprofita la pausa obligada per enllestir el seu article sobre la "llibertat d'opinió", obre l'Index Librorum Prohibitorum que no l'abandona mai i, meticulós com és, s' assegura de la cita destrament localitzada, amb dos cops de polze humit , a la pàgina 449 :

SPITZ, Andreas. Dissertatio historico-ecclesiastica de archidiaconatibus in Germania ac ecclesia coloniensi, speciatim de archidiacona tu maiore bonnensi, quam una cum paregis selectis ex historia Ecclesiae universali praeside Andrea Spitz eroditorum Georgius Pape in aula maiore bonnensi ad diem 14 augusti 1793. Decr. 17 dec. 1792".

Copia la data en un racó de quartilla i encèn una cigarreta amb el

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

gest furtiu de qui ha prohibit als seus subordinats de fumar. Llavors alça els ulls cap al cel, sorprès del plugim sobtat que li remulla la closca amb els cabells esclafats sobre la falsa tonsura , obra ~~mmmmmm~~ faceciosa de l'atzar i càstig immerescut, atès que al seminari no hi ha estudiat mai.

Sense entretenir-se, estira la gran bossa de golf que reposa entre el sutge de l' interior de la xemeneia i en treu la lona -tendal en miniatura, d'ús individual, talla menuda, que l'acompanya sempre, tan inevitablement com la ploma i el trabuc. Quan es desencadena el veritable xàfec ja l'ha muntada, i des de dins, encara galtamoll, contempla la cortina d'aigua que es va espesseïnt i repica contra les teules amb tant de rebombori que quasi cobreix el timbre del telèfon, quan sona.

- Subordinat segon - fa la mateixa veu d'abans -. Amb aquesta pluja va per llarg... Un moment ! - rectifica, excitada -. Ara s'alcen tots.

- Quants són ?

- Quatre. El suspecte, un home madur i dues noies.

- Surten ?

- Ara es posen els impermeables.

- En duien ? - pregunta en Soric, ~~forçça~~ estranyat.

- Sempre ha estat força previsor - li recorda el subordinat.

- Però els altres...

La veu el talla :

- Es un fet. Ara se'ls corden - afegeix.

Repica un altre timbre i en Soric s'atansa immediatament el segon auricular a l'orella, on una veu enrogallada crida :

- Subordinat cinquè. Localitzo suspecte cafeteria. S'està disfressant.

- Es posa l'impermeable - el repta el Soric -. Es a dir, ja se l'ha posat.

- Ah ! Es un impermeable ? Ara surt !

El subordinat segon, per la seva banda, ho repeteix :

- Ara surten !

- Rumb probable ? -pregunta en Soric a tots dos.

Hi ha un silenci, i aleshores els operadors coincideixen :

- Oest.

- Tots quatre ?

- Sí... No - es contradiu el cinquè -. S'han aturat i... Tornen a caminar junts - explica simultàniament amb el subordinat segon.

- Senyals distintius de l'impermeable ?

- Es verd. Dos dels altres els duen vermells; deuen ser les noies. El de l'home és negre.

- Barret o caputxa ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Qui ? - pregunta el cinquè.
- Qui vols que sigui ? El suspecte !
- Gorreta - contesten tots dos, i el segon - : Confirmo rumb oest.
- Segur ?
- Decidit.

I l'altre :

- Ja emboquen el carrer...
- Tallo ! - crida en Soric, i s'apodera precipitadament de l'aparell interior - : Porreta ! Previsions totalment confirmades. Impermeable verd amb gorreta. Acompanyat.
- Molt bé - contesta l'altre sense immutar-se - : Baixes ?
- Sí.

Es penja el trabuc a l'esquena, s'enfafora la ploma, els papers i uns quants llibres a la butxaca i, amb la cigarreta apagada pel ruixat, corre cap a la claraboia de darrera la xemeneia, es subjecta al vorell amb totes dues mans i amb els peus, a cegues, cerca la corda per on després davalla amb llestesa de simi al llarg de tres pisos deshabitats des que la casa adquirí fama d'espiritada per dos fantasmes, mascle i femella segons la veu popular, que es passaven la jornada esberlant terrissa contra les parets.

Baix, corre pel passadís que surt a l'entrada, la travessa rabent i,amb una gran frenada que gairebé se li enduu el trabuc, s'atura a l'esquena d'en Porreta, el qual, amb la fona a la mà, aftora el carrer fosc des de darrera els prismàtics.

- On són ?
- Ara vénen. Xino-xano, com si res !
- Tots quatre ?
- Sí. Es una complicació, oi ?
- Caldrà seguir-los fins que el deixin sol. Amb els altres, no podem fer res.
- No hi ha prou càrrega, al trabuc ?
- N'hi ha, però no vull testimonis, ho puc evitar.

En Porreta retrocedeix una mica i allarga el braç esquerra cap enrera, per indicar-li que s'amagui. Xiuxiueja :

- Ja són aquí.

Els veuen passar, despreocupats, el subjecte amb la mà clavada a l'anca de la seva companya, tots dos una mica separats de l'altra parella que conversa en veu baixa mentre en Soric comença a petar de dents amb tanta violència que li cal subjectar-se els maxilars. En Porreta se'l mira entre irònic i compadit, i al cap d'un moment aconsella :

- Potser que esperem que arribin a la cantonada...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Els segueixes tu - fa en Soric amb un esforç -. Jo vindré darrera teu i, si van gaire lluny, ens anirem rellevant.

Desapareix sigilosament cap a l'obscuritat de dintre i, sense encendre cap llum, orientant-se amb els dits que palpen les parets, penetra en una estança fins que ensopega amb el carret d'anar a la plaça, curull de llibres que s'escapen de la bossa de tela escocesa. L'arrossega cap enfora per la nansa cromada i surt de nou als graons que en Porreta ja ha abandonat. El veu una vintena de passos enllà, darrera la doble parella que continua caminant pausadament sota la pluja, en la fosca ara animada per les taques grogues de l'armilla que entorna d'aigua.

S'afegeix a la processó que va recorrent carrers i carrerons plens de bassals sota un cel progressivament més inòspit ara i adés clivellat pels llampecs que il.luminen les façanes escrostonades pel pas de la història, del temps. Les cases s'abalancen amb llurs penjalls de roba que les mestresses han tret a rentar en sentir el pronòstic meteorològic dels mass media, aquest cop encertats, i rera els cristalls brillen encara clarors insegures, com de quinquer. Uns quants éssers solitaris xipolleigen cap a objectius imprecisos i en una cantonada tres dones, assegudes a la vorada, es remullen els peus amb gestos rituals i una espelma apagada a l'esquena. El carret de la compra, farcit de textos màgics, trontolla massa sorollosament per l'empedrat, xop com en Soric que s'ha alçat les solapes de la bata de botiguer que encara és l'uniforme predilecte de la ciutat. Camina amb l'espatlla dreta inclinada pel pes del trabuc i dels llavis li penja, ara ja sense tabac, el paper transparent d'allò que fou una cigarreta.

S'atura en veure en Porreta immòbil darrera una muntanya de caixes buides i immediatament, més enllà, sota el fanal groc de la cantonada, distingeix les quatre figures palplantades en el ròdol que l'eixam líquid empresona. Es dissimula en un portal, sota un ràfec degotaire, i es canvia l'arma de costat. Però les dues parelles ja se separen i li cal sortir de nou darrera en Porreta que segueix el suspecte i la seva companya cap a l'avinguda i, al final, camps enllà, fins a la casa enrunada del costat de l'escorxador.

Xops, es retroben tots dos a la porta per on ha desaparegut la parella i espien cap dins, atents a l'espetec de les fustes i a la caiguda lenta però ininterrompuda de guixots i maons que van formant un parapet entorn de la construcció. En Soric, incrèdul, pregunta :

- N'estàs segur ?
- Sí; hi han entrat.
- Si no hi viu ningú !
- Potser precisament per això. Què fem, ara ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Caldria allunyar la noia...
- Per què no els liquidem tots dos ?

Però en Soric, entre sever i recanciós, contesta :

- No ho podem fer. Ni el trabuc ni la fona no servirien, amb ella. Si de cas hauríem de trobar una altra arma...
- En aquesta hora ?
- Ja sé que és difícil.

En Porreta, arranat al porxo, es treu l'armilla per exprèmer-la i, amarg, es queixa :

- I haurem perdut la nit per no res ?
- Potser val la pena d'esperar-se. Quan surti... Comprovem si hi ha altres portes.

Esquiva un maó que descriu una òrbita més oberta i, abandonant el carret sota el porxo, empunya el trabuc i s'allunya cap a darrera la casa. En Porreta el segueix, remugant.

Hi ha dues finestres, tancades, i una canal que s'enfila verticalment fins on abans la teulada s'inclinava a banda i banda en un doble vessant sobtat del qual ara només es conserven les bigues. Després, en tombar la cantonada, descobreixen una porta estreta i baixa, entreoberta cap a l'interior fosc. En Soric la tempteja, però la porta es resisteix com si fos trabada per la runa que deu haver-se acumulat dins.

- Deixa'm a mi - proposa en Porreta, que s'ha tornat a posar l'armilla.

Empeny al seu torn, amb tot el cos, i en Soric, culivat gairebé sota seu, introdueix la mà per l'obertura escassa per tal de palpar l'obstacle que la subjecta. I aleshores, tot d'una, la porta s'obre.

- Que potser volíeu entrar ?

En Porreta, que ha caigut contra el suspecte, profereix un renec, mentre el seu còmplice es va redreçant i, sense perdre la serenitat, mou imperceptiblement el trabuc per apuntar el xicot. La llum que s'encén darrera el troba ja dret i amb el dit al gatell, a punt de disparar, però immobilitzat per la veu femenina que pregunta :

- Qui són ?

En Porreta balbuceja :

- Passàvem i ens ha semblat sentir soroll...

En Soric, en canvi, fingeix que s'estranya :

- D'on surts, tu ? Que potser vius aquí, ara ?
- A estones - contesta el suspecte amb bonhomia -. Per què no entreu, ja que heu vingut ?

-Qui són?-torna la noia.

Seu a terra, en l'estança nua, sense ni una estora que dissimuli

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

els rajols vermells i bastos, trinxats, o un quadre darrera el qual podrien amagar-se les parets esquerdades per on s'esmunyen tot de rierols d'aigua, més silenciosos que la doble gotera de l'extrem oposat, insistent i tètrica.

- Dos amics, li contesta el suspecte amb una rialleta garneu -. Entreu, entreu - repeteix, i a la noia - : Oi que no et fa res ?

Ella somriu, acollidora, sense moure's del terra, on ha recollit les cames sota les faldilles desplegades.

- Ben cert que no. Jo sóc l'Anna - li recorda.

Els dos còmplices acullen la declaració amb un moviment de la testa, però tot seguit en Soric diu :

-Potser que entrés el carret...

- També el portes ?

- Ja saps que no el deixo mai. Ja torno.

Desapareix en l'obscuritat exterior, per on el senten córrer sota la pluja, i el suspecte sospira :

- Ja hi som tots... Qui perseguíeu, per aquests verals ?

- Nosaltres ? Passàvem, ja t'ho hem dit.

- Amb trabuc i fona...

- Es clar - s'excusa el Porreta -. Aquest veïnat no té gaire bona fama. I amb la pluja em penso que encara és pitjor. També deus anar armat, tu, oi ?

- Només duc la pistola - fa el suspecte.

Se la treu de la butxaca i, sense deixar de contemplar-la, asseu al costat de la noia, la qual s'inclina cap a ell per tal de veure-la de més a prop.

- No me la deixes tocar ?

- Sí, toca-la.

Ella l'acaricia amb uns dits llargs i quasi ingràvids que n'accentuen la forma sota els ulls d'en Porreta que es palpa la fona, ara entaforada en la profunditat de l'armilla.

- Per què en diuen la pistola ? - inquireix la noia -. Es masculina. Totes les armes són masculines.

- Es una interpretació erròtica - recalca el suspecte -. Més val que no ho diguis davant d'en Soric. Hi és una mica albergic, saps ? Oi, tu ?- pregunta a en Porreta.

- Naturalment. Es un desmitificador.

- Bendit - fa l'al.ludit, que entra amb el carret -. No es podria dir el mateix de tothom. Em sembla que aquests llibres han rebut... - es lamenta.

Els va traient d'un en un, ajudat pel seu còmplice, i els apilen

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

al bell mig de l'habitació, tan lluny com poden de les parets i de la doble gotera, monòtona i precisa, que va foradant el rajol. En Soric els eixuga amorosament, entretenint-se en particular amb el Vademecum d'Exorcismes Espirituals, una edició crítica a la qual ell mateix ha contribuit amb mitja dotzena de notes sàvies.

- Es exposat, això de dur sempre el cervell a la fresca... - comenta el suspecte amb una veu eqüanime.

- S'aireja - li replica en Soric -. Massa gent el tenen tan tancat amb pany i clau que els rancieja.

- A mi m'espantarien més les humitats que rovellen. L'oxid és un mal conseller.

- No m'agrada pas més la naftalina - contraataca en Soric.

- Si en fos partidari, et diria que potser conserva per a usos posteriors. Però m'estimo més l'olor de les pomes.

- Filosofia d'àvia.

- De pomer - el contradiu el suspecte -. D'arbre, de vegetal que es desenvolupa harmoniosament amb un mínim de limitacions.

En Soric deixa el llibre, una mica separat dels altres, com si el volgués tenir més a mà, i somriu carnivorament :

- Les d'una forma prefixada des que el món és món.

- Natural i conforme a la seva naturalesa. Això és la llibertat .

- El silenci vegetatiu.

- Parles de l'arbre mort, en el qual també veig possibilitats heurístiques.

- Subordinades.

- Però que s'alliberen en la matèria viva.

- Un cercle viciós.

- Vital.

La noia passeja la mirada de l'un a l'altre, escruixida i incòmoda, però és en Porreta qui protesta :

- No accepto aquest llenguatge.

- Ets partidari del del mass media, suposo...

- Es tracta d'atényer la humanitat.

- Deus voler dir de subjectar-la a un pensament limitador. El del rovell.

L'Anna exclama :

- No, no i no !

- No ? - pregunten tots tres.

- Sóc una dona, jo. Parleu de tot menys de l'amor.

En Soric, menyspreador, deixa caure la paraula :

- Un sentiment que aliena.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Si només fos un sentiment, sí. Per a mi també és una sensació.
- No ens desviem cap a la psicologia animal ! - protesta en Porreta, però els altres ja no tenen temps de dir res més. La porta de fora, que en Soric havia ajustat en entrar amb el carret, s'obre de nou i cinc cares s'aboquen al llindar mentre el capdavanter de la colla diu :
-Ah, sou aquí !

En Soric, atabalat, deixa caure un altre llibre que tenia a les mans
- D'on sortiu, vosaltres ?
- Hem obeit les ordres - es disculpa el cap de colla.
- Qui són ? - pregunta la noia, avesada a aquesta interrogació.
- Els guardaespatlles, suposo. El nostre amic sempre va ben escortat.
- Els meus col.laboradors - precisa en Soric.
- No podríem entrar ? - demana el xicot que duu la veu cantant - Aquí fora cada cop plou més. I ja estem xops...
- Es clar. Pobrets !- es dol el suspecte -. Endavant. La casa resistirà ben bé un parell de dies, encara. Vaig fer un càlcul aproximat que es basa en el promig de maons que cau en el transcurs d'un hora, però desgraciadament hi ha altres factors, de tipus intempèric, que vaig negligir per falta de costum.

Els altres, però, ben just si l'escolten, enfeinats com estan a treure's les peces exteriors, regalimant d'aigua i tot seguit escampades al llarg i a l'ample de l'habitació sota les indicacions sempre meticuloses d'en Soric, el qual, púdic, reserva el lloc més distant per les de l'única noia que compta entre els seus guaites, tots barbamecs i escapçats mentre ella és alta i té una cara càlida, lleugerament bigotuda, amb un nas llarg i ensems provocatiu pér on, ara, van desfilant tot de gotes d'aigua que procedeixen dels cabells i del front.
- Seu aquí - li indica l'Anna -. I vosaltres feu rotllana. Tanmateix us ha triat ben jovenets...
- No, no ! - riu el suspecte -. Tant en Soric com en Porreta tenen gustos perfectament ortodoxos. A tot estirar, lleugerament masturbatoris.
- Tots som normals - declara un dels nois, ullerut i pelat -. Ho hem de ser, si tenim present la nostra formació i l'ambient en què hem crescut. Jo mateix ,per no anar més lluny, tenia tres germanes...
- No vol dir res - el talla un altre, galtavermell -. Jo no n'he tingut mai cap i no m'ha perjudicat pas gens, això.
- Es que no hi ha cap relació - explica un altre, vagament orellut -. Unes mateixes circumstàncies poden produir tipus diferents. Aquí teniu el meu germà, per exemple...
- Jo també en tenia un - fa la noia - que després es va morir. Quan érem petits ens volíem casar.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- I és clar, els pares, rutinaris com devien ser, us van negar el permis - comenta el suspecte sense que el traeixi cap rialla.

- No van saber mai res. Jo, però, sempre he pensat que és ben natural que la iniciació tingui lloc en condicions favorables, familiars, si pot ser fins i tot al llit on has nascut...

- Doncs la meva germana pensava ben diferetment - interposa el noi que encara no havia dit res, un roset de cara llargueruda -. Quan va portar per primer cop un xicot a casa, ho van fer a la saleta. Ella em va cridar perquè en fos testimoni. Es força corrent, això. Ho vaig veure en trobar-m'hi poc després amb la meva promesa. Només que com que ella de germà no en tenia cap, va haver de cridar una veïna.

- I no hi van haver complicacions ?

- Bé, fins a cert punt. Ella estava encuriosida... No me'n queixo pas, però.

- A casa sempre hem procedit d'una altra manera - diu l'ullerut -. Per començar, elles, les meves germanes, van esperar fins que es casaren. Abans, només les havia vist amb altres noies.

- Totes tres ?

- Totes tres. La mare estava prou contenta, i un cop vaig sentir que explicava que ella també ho havia fet. Hi havia doncs un factor d'herència. Però jo he sortit més aviat al meu pare.

El galtavermell reflexiona :

- M'hauria agradat, a mi, no ser fill únic. Tot m'ho van haver d'ensenyar les amigues del vell, quan es va quedar vidu. Per sort, eren noies competents, i totes molt netes. En parlavem sovint, amb el pare. Em sembla que a això dec l'equilibri de la meva personalitat, a l'haver pogut parlar sempre amb ell com un adult. Jo, aleshores, tenia dotze anys...

- Es una edat clau - assenteix la noia -. Va ser més o menys quan el meu germà i jo ens vam cansar dels jocs infantils. Ben cert que després m'havien de tornar a agradar, a mi, però ara ja amb una espurna de malícia que no hi posàvem aleshores.

- I tu, Soric ? - pregunta el suspecte -. Tu devies tenir una fixació materna, probablement...

- Per què ?

- Sempre que t'he vist amb algú, eren noies... esponjoses, de tipus maternal. Es clar que això pot obeir al desig de crear-te una imatge pública per ocultar l'autèntica....

L'altre envermelleix, mentre en Porreta riu, i l'Anna bromeja :

- Tocat, oi ?

- Sabeu perfectament que són elles les que se m'arrapen. Les atrec, potser perquè sóc petit. Les dones de cos abundant sempre se senten una mi-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ca reines, amb complex d'abella mare. I és prou conegut que els vagarros són comparativament menuts.

- De tota manera - diu el suspecte - tu te'n diferencies per la teva capacitat de sobrevivència. No sé si hi deu contribuir el trabuc...

- Els vagarros sempre estan ben dotats - pondera la noia -. No demostra res, doncs, això.

- Aquè ho atribueixes, en aquest cas ?

En Soric s'arrònsa d'espatlles.

- No hi ha cap motiu per dur el paral.lelisme massa lluny. D'altra banda, totes les comparances perden valor si s'examinen de massa prop. Mai no es troben correspondències suficients...

- D'acord - l'interromp el suspecte -. Reconeixem que no ets un vagarro.

- Sobretot quan no comparteixo les seves predileccions. Per en Porreta no és un secret que a mi m'agraden primetes, una mica desproveïdes de... diguem d'excessos.

- Sí, planes - corrobora en Porreta amb més franquesa -. Ribotejades i amb os. I granades, també.

- Ah ! - mig triomfa el suspecte -. Això confirma per una altra banda la meva sospita d'una possible fixació maternal.

El noi orellut fa una rialleta de conill i rectifica :

- Avial, diria jo. Quants anys tenia la darrera, Soric ?

- No li ho vaig preguntar - replica l'aludit, ferèstec -. Mai no he preguntat els anys a cap dona. Es de maleducat.

- Llàstima que encara no t'hagis desfet de tot el teu heretatge petit-burgès - recrimina el suspecte -. Com ho expliques ?

- Més petit-burgesa és la teva interpretació. No m'estranya; procedeixes d'un ambient contaminat.

- De pols de carbó. No ho saps que el pare era carboner ?

- Carboner propietari. Són els més reaccionaris de tots. Em sembla que ho he dit en algun lloc.

- Segur. Tu ho has dit tot. Tens aquest avantatge, que sempre et pots citar.

- No és cap mal - el repta la noia -. Els homes que pensen molt per força ho han d'acabar dient tot. I aleshores, per no repetir-se, s'han de citar.

- Al meu pare també li passava - diu el galtavermell que no hauria volgut ésser fill únic -. Em refereixo a un altre ordre de coses, naturalment, perquè ell no era un pensador.

- Era un disbauxat - riu la noia -. Vols dir que havia de repetir les dones i...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No, no, les dones no ! Els tipus de dona. I les posicions.

Hi ha un silenci, durant el qual el suspecte fita decidament en Soric abans de fer :

- Bé, suposo que prendràs mesures...

- Tenen dret a les seves pròpies interpretacions - li replica l'altre, i afegeix - Mentre no en facin un ús públic.

- Ara estem en públic.

- No - el contradiu en Porreta -. Tots som de l'ofici.

- No pas jo - protesta l'Anna.

- Ho estàs per associació. D'altra banda, un grup reunit amb finalitats terapèutiques com el nostre...

- ~~Psicoteràpia~~ Psicoteràpia de grup, ja ho veig !

- Es clar que en has forçat la mà - reconeix en Soric -. Però el fet, ara, és aquest.

- I jo me n'alegro, no ho vull amagar - somriu en Porreta -. Els problemes només s'aclareixen en companyia.

- Que en tens, tu, potser ?

- No n'he tingut mai cap. Parlo dels altres. Jo vaig nèixer en una família de pirates, i això predisposa a una personalitat ben integrada. Dels tres o quatre als deu anys vaig jugar a bales, aleshores vaig passar per una crisi religiosa , totalment normal, i als catorze anys, després d'una etapa onanista, durant la qual vaig fer els primers versos i vaig escriure una comèdia, una de les esclaves del meu pare em va iniciar sota el seu guiatge. Una vida llisa, sense sobresalts , amb cada cosa al seu degut temps... Ara ja és difícil de trobar-ne, d'homes així.

- De fills de pirates? No. N'hi ha molts.

- La mare també ho era - diu l'orellut.

- La teva mare ? Una dona ?

- Això no ho havies contat mai - li reprotxa en Soric.

El noi s'excusa amb ~~facilitat~~ facilitat :

- No em creia que fos prou interessant. Sempre he tingut el convenciment que les mares ho eren totes, una mica pirates. Sobretot quan a la família hi ha noies.

- Té raó - reconeix el suspecte.

- Bé, si us referiu a amagar tresors... - diu l'Anna.

- Quins tresors ?

- D'abnegació, de tendresa, d'amor...

- Es una pirateria, si - reconeix en Soric -. Caldria parlar-ne, d'això. Ens hem de veure sovint, amb tu - afegeix mentre en pren nota en un quadern que s'ha tret de la butxaca inflada de papers.

- Però Soric!- protesta la noia -. No és plana, ella !

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

Al xicot se li contreu la cara, sobtadament irada, i gairebé escup:

- T'hauria de castigar.

- Aquí no es castiga ningú - fa el suspecte -. Podríem destruir l'efecte pretesament terapèutic de la sinceritat.

El noi rosset corrobora amb una caparrada :

- Es cert. A casa no es castigava mai ningú, ho recordo bé. Potser perquè el pare era metge.

- Pràcticant - el rectifica en Porreta -. Si hem de dir mentides ja podem plegar.

- Metge - s'esclafossudeix el noi -. Es titolava pràcticant per humilitat. Es una virtut que ens va ben ensenyar...

- En dubto - es permet de manifestar en Porreta -. La humilitat mai no ha estat una virtut. Es l'ombra de la hipocresia.

- Totes les virtuts són l'ombra d'un defecte - puntualitza la noia -. Potser és per això que jo no n'he volgut tenir mai cap.

- Però ara et mostres virtuosa - li fa remarcar en Soric.

Ella pica de mans, encisada :

- T'he atrapat ! Havies de saber que no era sincera. No ho sóc mai.

- Ni ara ? - pregunta el suspecte.

- No, ni ara.

- Aleshores ho ets.

- No m'agrada, això - diu la noia, i la mirada se li enfosqueix -. Així no es pot jugar.

- Jugàvem, doncs ?

- Sempre es juga - opina l'Anna -. I més davant dels altres.

En Porreta pica de peus, impacient i contrariat.

- Ho estem destruint tot.

- I què esperaves ? - diu en Soric, i assenyala el suspecte -. Amb ell, sempre acaba tot igual.

- Bé... - reflexiona el noi galtavermell -. Jo diria que es un procés lògic. No podem avenir-nos en un primer contacte. Cal que es produeixin topades, desavinences, irritacions... A poc a poc ho anirem llimant.

En Soric, en silenci, es torna a treure el quadern de la butxaca i fa una altra anotació. L'altre s'espanta :

- Soric ! Què fas ? No he dit pas res...

- Tu no dius mai res. Ningú no diu mai res. Però i la disciplina què ? Hi ha d'haver una disciplina fins i tot en els moments de... diguem de relaxar-se. Us he llegit la cartilla més d'una vegada, oi ?

- Sí - reconeix el noi, capcot.

- Oi ? - insisteix Soric, de cara als altres.

I tots contesten :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Sí.

La noia, però, afegeix :

- De tota manera, és cert que els primers contactes poden ser conflictius. I potser fins i tot cal que ho siguin si volem...

La interromp un gran terrabastall i, alarmats, tots miren cap al sostre, on sembla haver caigut un cos feixuc que n'arrossega d'altres.

- Deu haver estat una de les bigues - comenta el suspecte amb tota tranquil.litat.

En Soric s'inquieta :

- No sé si estem gaire segurs... Hi veniu sovint, aquí ?

- Gairebé cada dia. A nosaltres ens agrada el risc.

- El desordre sempre és condemnable - fa en Soric amb la mà dintre la bata per donar un èmfasi napoleònic a les seves paraules.

- Quin desordre ?

- Hi ha un desordre en les cases abandonades, en la disbauxa, en la gosadia irreflexiva, en els impulsos immaturs, en les frequentacions indiscriminades...

- Ho dius per mi, això ? - salta l'Anna.

Però ell prosegueix :

-... en els coits realitzats en condicions incòmodes, en la despreocupació pel futur, en l'actitud suïcida, en la innovació improvisada...

- ...en la falta de respecte envers les institucions i persones aureolades pel prestigi... - reprén el suspecte amb sorna.

- D'on ho has tret, això ?

- Es una paràfrasi del nihilista de Turgènev.

En Soric posa cara de fàstic.

- Un occidental.

- També ho som nosaltres -. Calla i, amb un dit, assenyala cap al sostre -. Sents ?

Els eppetecs ressonen molt a prop, com si entre l'orella i la remor no hi hagués un cel/ras, i en Porreta, precabut, retrocedeix cap a la paret mestra mentre tots tornen a alçar els rostres turmentats.

- Una altra biga ?

- Es deu anar esberlant sota d'algun pes - comenta l'Anna sense donar-hi importància -.

- No crec que caigui abans d'una hora i mitja - fa el suspecte -. Avui encara heu tingut sort. Ordinariament les nits són més mogudes. Sobretot si fa vent.

- Una hora i mitja... - pondera en Soric.

- Es clar - aclareix el suspecte- que no havia comptat amb la pluja. Això pot accelerar el procés.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Mai no m'ha caigut, a mi, una casa damunt - diu la noia.
- Ni a nosaltres. Per això venim aquí, a veure què passa. Oi, tu ? - pregunta al seu company.
- No ben bé. Si els meus càlculs no fallen, ens ha de caure a l'entorn Ens col.loquem sempre al punt exacte de coincidència...
- De quina coincidència ? - s'interessa el rosset
- Dels buits. Segons les meves informacions, hi ha una mena d'edificis, i aquest ho és, que tendeixen a desplegar-se i obren uns espais que es reuneixen en un centre, on de fet no hi ha perill. Es a dir, de perill no n'hi ha mai, ni que l'edifici sigui dels que es pleguen cap dins. Aleshores, el punt de coincidència de les forces que es concentren actua de dispersador per impossibilitat material que tota la casa caigui en un sol indret.

En Porreta, amb una veu escanyada, pregunta :

- Però és segur, això ?
- Seguríssim. Ha estat comprovat infinitat de vegades.
- Per qui ? - vol saber en Soric.
- Per tots els qui han viscut en una casa que s'ha enderrocat.
- Però quan una casa habitada s'enruna, en general hi moren gent.
- Es clar; perquè no ho saben.
- Deu ser veritat - reflexiona el noi ullerut i pelat -. Quan jo era petit, al costat de casa se'n va enrunar un, d'edifici, i tots es van morir perquè s'havien refugiat cap a les parets. Els van caure damunt i els esclafaren.
- Jo em creia - diu el galtavermell - que els sobrevivents sempre s'amagaven sota les escales...
- Error. Si no moren per l'impacte de la caiguda del material, moren d'asfixia. Hi ha estadístiques que ho demostren.

En Porreta torna cap al centre de l'habitació, des d'on mira amb desconfiança el sostre, les parets, el mteix suspecte que parla amb tant d'aplom.

- No cal dir que tot això es refereix a edificis vells. La caiguda de les cases noves, per unes raons que encara no han estat esbrinades, obeeix altres lleis. Però això no ens ha de preocupar, ara. Aquesta construcció ja té ben bé dos segles. Temps era temps, hi vivien els botxins.
- I els en van treure ? - pregunta el rosset, desitjós d'instruir-se.
- Bé, el cas és que aleshores només eren dos o tres, i tots de la mateixa família. No era un problema, doncs, fer-los viure plegats. Ara, però, això seria impossible. N'hi ha massa.
- Es natural - fa el noi orellut -. La riquesa tendeix a acumular-se. De tot tenim més que dos segles enrera.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Sobretot, morts. Augmenten cada dia - puntualitza el suspecte.

En Soric, que acaba d'esternudar rera un mocador d'herbes, l'apostrofa amb un mot que els fa callar tots :

- Ets un irresponsable !

- T'asseguro que no els he matat jo ! - riu el suspecte, i immediatament s'enserioseix - : Compte ! - fa -. Està a punt d'obrir-se una esquerda al sostre, exactament damunt teu. Cauran uns quants guixos...

- No res, no caurà. T'ho inventes tot.

- La casa també ?

I torna a riure, més fort, mentre el llum s'apaga i l'aigua comença a remullar els cossos sobtadament exposats. La noia xiscla i els xicots reneguen, però ell els mira ja de nou, tots reunits altre cop al centre gairebé geometricament exacte de la construcció, sinó que ara drets i regalimant com si haguessin fet una correguda pels camps del veïnat.

- Sí, m'ho invento - diu de cara a en Soric.

I aleshores, amb un menut espetec, s'obre l'esquerda, una ratlla ampla de tres dits, desordenada i negra, d'on cauen uns quants guixots i tot de polsim d'obra, blanc, que s'adhereix a la bata d'en Soric. Tots, uniformement bocabadats, miren de l'un a l'altre.

En Soric, però, no fa cap comentari. En silenci transformat en un pallasso, comença a desar altre cop els llibres a la bossa de tela escocesa del carret de la compra, tan empastifat de guix com ell. Els textos venerables són empaquetats l'un damunt de l'altre, sense amor ni cura, com si fossin lligalls de paper higiènic. En Porreta, transfigurat, esbossa un somriure cínic i, brusc, s'enretira un ble de cabells que li tapa l'ull.

- Amb tu sempre 'es tot igual : jocs de mans - diu. -. Quin títol té, aquest ?

-"Soric entra en contacte amb la realitat". T'agrada ?

Però contesta la noia :

- Es irrespectuós.

- I fals - afegeix el minyó galtavermell -. Soric sempre ha estat en contacte amb la realitat.

- Per això no ha previst l'esquerda.

En Soric es gira i, bocapremut, assegura :

- No hi ha cap esquerda.

- No hi ha cap esquerda - confirma el noi ullerut i pelat.

I els altres tres i la noia repeteixen amb entonacions de funeral:

- No hi ha cap esquerda !

- No hi ha cap esquerda !

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No hi ha cap esquerda.
- No hi ha cap esquerda.

Només en Porreta calla. El suspecte li pregunta amb dolcesa :

- No hi ha cap esquerda ?
- No - contesta, sorrut.

L'Anna, riallera, anuncia :

- Comença a haver-n'hi dues !

La segona, perpendicular a la primera, s'inicia a l'extrem oposat, des d'on avança lentament, centímetre a centímetre , fins al bell mig de l'estança. Es com una ferida superficial que gairebe no sagna, però aleshores va eixamplant-se amenaçadorament i el sostre cedeix mmmmmm com sota la pressió d'una carn invisible, àvida d'escampar-se.

- Fugim, fugim ! - crida la noia, esparverada.

El suspecte, però, ja ha corregut a la porta, contra la qual repenja les espatlles amb la pistola a la mà.

- D'aquí no surt ningú !

Tots deturen l'impuls, llevat d'en Soric que no s'havia mogut de prop del carret, fascinat per l'escletxa que ja permet de veure dues estrelles. Tot d'una, ha parat de ploure.

- Esperarem que la casa ens caigui damunt.

En Porreta, que es palpa la fona, recorda :

- Has dit que n'hi havia per dos dies.
- Potser ja han passat. Ara ho comprovarem. Vestiu-vos tots - ordena.
- Per què ?
- No voleu esperar la mort amb dignitat ?

La noia objecta :

- Però jo no puc morir, encara. Estic prenyada.

L'Orellut, amb una veu sobtadament femenina, afegeix :

- Ho estem totes.
- Ho estem sempre - recalca el rosset, i es gira -: Soric, digues-li que estem prenyats.

El xicot separa recanciosament els ulls de l'esberla del sostre i confirma :

- Sí.
- Els has reconegut ?
- Sí, totes tenen el ventre ple. No serien amics meus, si no.
- I tu i en Porreta també ?
- Naturalment. Per qui ens has pres ?

L'Anna, que no s'ha mogut de lloc però ara ha alçat les cames al seu davant i inclina tot el cos per abraçar-se els genolls per sota les faldilles, riu :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Jo no ho he estat mai.

Tots la fiten, escandalitzats, i en Soric, amb un fil de veu, pregunta :

- Es veritat ?

El suspecte assenteix :

- Em penso que sí.

- Es verge... - mormola la noia, compassiva.

En Soric explota :

- Una no ningú, una perduda !

Tots, llevat de la noia, que fita despectivament el suspecte, avancen com un sol home cap al centre de l'estança i l'envolten per escupir-li damunt mentre l'insulten :

- Degenerada !

- Infame !

- Desvergonyida !

- Gossa !

En Porreta l'estira pels cabells i els altres, com obeint un senyal, la van despullant amb tot d'esgarrapades matusseres i enfurides, de persona vexada, però el suspecte crida :

- Deixeu-la o disparo !

La noia, prop seu, se li'n riu a la cara i, amb un gest brusc, s'abalança sobre la pistola. Forcegen tots dos, de primer arran mateix de porta i, tot seguit, cap al mig de l'habitació, on ella l'arrosega mentre crida :

- Ja la tinc ! Ja la tinc !

Al sostre se sent un altre espetec quan s'obre una novella esquerda que uneix les dues anteriors en un triangle isòsceles al qual ningú no concedeix una mirada; tots convergeixen cap als dos que lluiten, inclosa l'Anna, que es barreja a la batussa sense preocupar-se dels cops d'ungla ensangonats entre la roba esparracada.

- Ara ! - exclama a la fi el rosset.

Es/ell i no la noia qui acaba de fer-se amb la pistola, i l'exhibeix com un trofeu en direcció a l'impassible Soric que mana :

- Separeu-vos !

Alça el trabuc i l'aferma contra l'espatlla, engaltant el suspecte.

- No ! - crida l'Anna.

En Soric somriu fredament i repeteix als altres :

- Separeu-vos !

El suspecte resta un moment immòbil entre els braços de l'Anna, però aleshores la separa i es mou cap en Soric, de pressa, fins

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

que el trabuc dispara silenciosament. Fa més soroll la seva caiguda que l'arma.

- Correm ! - crida el rosset, i tots ho repeteixen :

- Correm, correm !

L'un darrera l'altre, en Soric sense oblidar el carret ple de llibres, es precipiten fora, on ja ressona l'esquella d'en Porreta, al qual se li ha deslligat el batall.

Un ramat de bens, camí de l'escorxador, dreça el cap en sentir la crida familiar i, immediatament, acostumats a l'obediència, els animals s'atropellen al seu entorn...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

A Vista Llarga hi vam pujar per primer cop una tarda d'estiu, però Geca el gran ens va rebre al costat de l'estufa, ben embolicat amb una manta de quadres blancs i negres i amb la closca protegida per una gorreta de punt acabada d'estrenar, potser en honor nostre; darrera, encara duia l'etiqueta amb el preu. L'estufa era de llenya i roncava agònicament, com un lleó malferit, mentre el fum s'escapava pels tubs, massa vells o potser fins i tot bruts. Tota l'habitació era bruta, des del paper de les parets ennegrides fins al divan on vam seure sobre dues grans taques d'oli que qquilibraven els escatxics blanquinosos de les butaques i la pols del sobretaula on reposaven una única quartilla esgrogueida i un llapis sense punta, amb l'altre extrem mastegat.

Ens va acollir efusivament a despit d'una sordera pronunciada que l'hauria pogut fer desconfiat i, de mutu propi, ens va permetre que ens llevéssim la corbata i l'americana amb què ens havíem endiumenjat per no desentonar amb un ambient que, des de lluny, ens imaginàvem solemne i poc amic de les comoditats indumentàries. El personatge, però, havia decidit rebre'ns sense cerimònies i tan familiarment com li ho aconsellava el seu instint de les conveniències, molt segur. Ell mateix ens havia obert la porta tot i que ho hauria pogut delegar molt bé a la neboda que tenia afillada, una noia agradable i de mirada clara que acudí a fer-nos companyia al cap de mitja hora, quan va cridar-la perquè ens servís el te.

Nosaltres, que dels anglo-saxons preferíem el whisky, no n'haviem begut mai i, de primer, àdhuc hi oposàrem unes reserves, si no un refús que ell no es mereixia, il.lusionat com se'l veia en assabentar-se que el beuratge ens era desconegut. En aquell moment l'entrevista progressava sense resistències, si bé no totalment d'acord amb el qüestionari preparat, tota vegada que, per extens que fos el seu repertori de gravacions, algunes de les nostres preguntes eren massa extravagants per haver-se-li acudit de contestar-les abans de saber que les hi formularíem. Quan es veia acorralat, doncs, engegava la primera cinta que li queia als dits, i allí on ens hauria d'haver exposat el seu criteri sobre les tendències camp, per exemple, la veu mecànica discursejava :

- La crítica interna de l'obra és alhora una necessitat i una impossibilitat, i en aquesta contradicció, a la llum d'aquesta contradicció, s'explica l'esforç objectivista, d'objectivitat, d'alguns estudiosos

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que surten del sistema, és a dir, de l'obra i del seu context, per penetrar-hi de nou, ara a tall d'observadors amb un mínim de participació, amb aquell mínim de participació sense el qual el sistema no és intel.ligible o cal interpretar-lo en altres termes que, per ser-li exteriors, tendeixen a situar-lo fora d'ell mateix i a llevar-li, doncs, tota validesa temporal, d'acord, vull dir, amb la criatura històrica que pot conèixer, però no viure, d'altres moments...

I nosaltres, obedientment, ho anàvem anotant tot, sense perdre'ns una coma ni deixar escapar cap matís del discurs confús a què, d'altra banda, ja ens tenien acostumats els representants d'una intel.lectualitat que programava silencis i diarrees verbals des de les torres apartades del centre urbà.

Geca el gran, més aviat físicament raquític, s'escoltava amb una mà darrera l'orella, a tall de pàmpol receptor, i de lluny en llun assentia amb el cap, entre complagut i nostàlgic, a la seva veu de les hores solitaries, quan en el seu aillament ponderava els problemes de l'art i de la vida, del seu triomf i del seu fracàs, tots dos ara ja històrics :

-... l'adaptabilitat mesurada de les grans èpoques renovadores, o sigui quan la revolució era entesa com un procés lent i se situava, per tant, en un futur del qual participàvem en l'actualitat, i totalment, sense que la destrucció del patrimoni humà precedís a gran distància la construcció que succeiria l'antic ordre; aquesta adaptabilitat, doncs, permetia a l'home de no perdre contacte amb la seva consciència i de traduir la seva participació en una obra que, reflectint l'esforç, contenia ja el repòs del treball aconseguit...

El fum, mentrestant, s'anava acumulant a l'estança gairebé hermèticament tancada, però nosaltres érem perfectament conscients de l'acord profund , de l'harmonia immillorable que hi havia entre l'atmosfera física i l'atmosfera verbal que anaven creant les cintes inexhauribles. El fitàvem, doncs, amb una certa admiració que a ell no li passava per alt i, ara i adés, li dilatava la cara sota una expressió riallera que no feia res per amagar.

La neboda, però, amb la seva entrada, creà un àmbit nou amb la seva joventut i, cal dir-ho també, amb la possibilitat que donà al fum d'escampar-se cap al passadís i casa enllà. Tot d'una vam adonar-nos que els mobles i els objectes, les cares i tot, es dibuixaven amb més fermesa, amb una consistència que a poc a poc havien perdut en el curs d'aquella mitja hora tan ben aprofitada, nosaltres sempre asseguts sobre les taques, en el divan ara humit de transpiració, i ell dret prop de la tauleta raconera sota la qual s'amuntegaven les capses metàl.li-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ques i ben etiquetades que contenien les cintes en aquell moment, com ens va dir, ja deixades per testament a l'Institut de Testimonis Ordenats, una organització que feia la viu viu des de trenta anys enrera. El vam felicitar, és clar.

La novella atmosfera que la noia aportava fou breument amenaçada per les intencions d'en Geca el gran, el qual volia tancar altre cop la porta, però ella, l'Agnés, va saber oposar-s'hi amb fermesa i, cal dir-ho en honor seu, sense alçar la veu. Va impressionar-nos a l'acte per la seva contenença, d'una naturalitat que aleshores, en la nostra inexperiència, ens va semblar poc corrent. No ens va estalviar el té, és veritat, però en va tenir prou amb una lleu alusió per fer-se càrrec de la nostra feblesa pels alcohols i, al cap d'una estona, amb l'excusa de mostrar-nos el pis, ens va dur a la cuina, on vam poder escollir entre un bourbon i un scotch, tots dos excel.lents. El seu oncle no ens havia seguit, tota vegada que mai no abandonava l'habitació si no s'hi veia absolutament obligat. A tot estirar, s'arribava fins a la porta per acollir determinats visitants. Hi havia indrets del pis, però, on no havia posat els peus des de prop de vint anys enrera, quan encara vivia la seva muller i l'Agnés era una criatura.

- De vegades, em fa l'efecte que visc sola - digué.

Era també una partidària decidida del whisky i, sense esforçarnos gaire, vam mig buidar una ampolla mentre em parlava del gran home, algunes peculiaritats del qual li eren particularment repel.lents. Mai no abandonava per exemple la seva batota; ni per dormir, va explicarme. Els vestits que tenia, de l'any de la picor, se li havien anar arnant a l'armari tot i el polil amb què ella intentava de protegir-los, i es negava a fer-se'n fer de nous. Més desagradable era que sempre fes les seves feines en un dels cinc orinals que tenia sota el llit, o el seu costum de rentar-se únicament quan hi havia dos dies de festa seguits; les altres vegades, es limitava a passar-se un drap xop de colònia per la cara i les mans. Jo, a l'habitació no havia sentit cap mena d'olor, i li ho vaig fer remarcar, però ella creia que això podia atribuir-se al fet que que les olors s'anul.laven entre elles, i potser també a la combustió continua de l'estufa, que sublimava les fortors.

- Tampoc no puc descartar que, quan no hi sóc, obri la finestra d'amagat - afegí -. Es un home astut.

Ho era tant, que ara vivia amb a l'esquena d'ella, m'ho va confessar després del cinquè whisky, quan en preguntar-li a què es dedicava em digué que ara dissenyadora de models de roba interior. La seva especialitat eren les bragues. Abans de tornar al costat de l'on-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

cle me'n va mostrar tota una col.lecció. N'hi havia de blanques, de negres, de verdes, de blaves, de vermelles, de grogues, de rosades, amb camal, sense camal, d'opaques, de transparents, de reixades, de seda, de nylon, de vellut, de percala, de lli, de brodades, amb puntes, sense puntes, amb flors, fins i tot unes amb bragueta (sense traus ni botons) que ella havia batejat amb el nom d'"impaciència". En adonar-se com les admirava, va assegurar-me que per tal d'apreciar-les bé calia vaure-les posades. Va tenir una frase profunda :

- Res no és ben bé com ha de ser fora del seu ambient.

Potser va semblar-li que estava poc convençut, car immediatament es prestà a demostrar-m'ho, i durant vint o vint-i-cinc minuts va anar canviant de calces davant del mirall sense oblidar-se de fer-me remarcar la varietat de detalls que les caracteritzaven i que, en algun cas, en feien una autèntica creació, com ho era el model anomenat "hora foscant", una peça cenyidíssima i força breu que, per la banda de davant, enfonsava una obertura triangular fins a l'arrel mateixa del pubis. Va dir-me, però, que no havia tingut gaire èxit, atès que resultava difícil subjectar-lo a les anques. A ella, que les tenia accentuades, li anava admirablement, però més va agradar-me encara el model "impaciència", al joc del qual em va fer assistir obrint i tancant les cames perquè em fes ben capaç de la precisió amb què coincidien les dues vores en una actitud normal.

Tot plegat va confirmar-me en la meva primera impressió que la noia era una persona de bon tracte, d'un natural franc i confiat, alhora que, gràcies a aquestes qualitats, se'm manifestava també amb totes les perfeccions pròpies d'una femella que la naturalesa ha distingit amb atencions gairebé excepcionals. Contrastava amb la poca cura que havia posat en l'oncle, prop del qual vam tornar més aviat que no hauríem volgut i, per sort, amb la promesa que cercaria una altra ocasió per acabar d'emprovar-se totes les peces que ara la falta de temps li havia privat de mostrar-me en el seu "ambient", per dir-ho com ella.

Geca el gran, una mica impacient per la nostra tardança, ens esperava assegut darrera la taula i amb el llapis a la mà. Potser la meva visita l'havia inspirat, car ara a la quartilla hi havia dues ratlles, aparentment l'inici d'un poema. En veure'ns entrar va alçar-se immediatament i tornà al costat de l'aparell mecànic, disposat a engegar-lo bon punt reprengués les meves preguntes. Però jo ja tenia tot un quadern ple de paraules en conserva i, després d'aquella escena tan espontània amb l'Agnés, em costava de resignar-me de nou a un món difunt que no contestava cap de les meves interrogacions.

Per escarmentar-ho, em vaig asseure a la butaca més allunyada, sense deixar de parlar amb la noia d'un nou model que tenia en projecte,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

el "sexualis".

- Serà una cosa revolucionària - va dir-me - que trencarà del tot amb la idea convencional que ens fem de les calces.

- Ets molt ambiciosa, Agnès.

- Sí, que ho sóc - va reconèixer -. Jo crec que sempre hem de voler ser els primers en la nostra professió.

- Que no ho ets, potser ?

- Sí i no. Entre les dones, sí, sóc la primera. Però hi ha la competència terrible dels homosexuals.

- Dels homosexuals ? - em vaig estranyar.

- Sí. Treuen les coses més estrafolàries que et puguis imaginar, i les dones hi cauen, sense adonar-se que ells les fan per posar-les en ridícul.

- Es comprén.

- Es clar que no se'n surten - ponderà -. Quan una cosa es converteix en moda, ja no pot ser ridícula. Cada cop s'hi enganxen els dits, doncs.

- No veig com hi pots competir, en aquest cas.

- Fa temps que vaig comprendre que em calia tenir una idea genial. I em penso que és aquesta, la braga "sexualis".

- Què té de particular ?

- Per començar, es tracta de la mini-mini-braga. Es impossible de ferne unes de més petites. Tot es redueix a un botó amb una menuda tija que el subjecta a la vagina.

- Com una mena de pesari exterior, vols dir ?

- Si fa no fa, només que pot anar folrat amb la mena de roba que es vulgui, blanca, negra, florejada... A part d'això, té altres avantatges. N'hi haurà prou amb un petit moviment per enretirar-lo.

- T'oblides d'un detall. Les noies verges no el voldran dur, aquest model.?

- Elles ? - va riure -. Seran les primeres. No hi ha ningú que vulgui ser verge, ara.

L'oncle, que se'ns havia anat atansant en veure que no li'n feiem cas, va tocar-me tímidament a l'espatlla i em digué :

- Quan vulgueu podem continuar. Ho tinc tot a punt.

Me'l vaig mirar, entremaliat.

- Hi deu haver una pregunta per la qual teniu preparada la més llarga de totes les respostes. Quina és ?

- Sí. "Què opineu de la vostra obra ?" I una altra de gairebé tan llarga : "Quins són els vostres projectes ?" - em va contestar a l'acte, ara sense donar la més petita indicació de sordera.

- Poseu-les totes dues, doncs.

- Totes dues ?

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Sí. L'un darrera l'altra, naturalment.

Geca el gran vacil.là uns segons.

- Us haureu de quedar a sopar i a dormir...
- No hi fa res - li vaig assegurar.
- Es que de llits no en tenim, sabeu ?
- Puc dormir amb l'Agnés.

Va consultar-la amb l'esguard i, en veure que ella s'arronsava d'espatlles, s'allunyà cap al giny mecànic tot mormolant :

- Bé, si ella s'hi avé...

I va deixar escapar una rialleta que tot seguit dissimulà darrera un estossec a poc a poc convertit en una tos cavernosa, de bronquític, que va obligar-me a aixecar-me de la butaca per donar-li un quants copets a l'esquena.

- Gràcies - va dir mentre s'apaivagava, i llambregà de nou la seva neboda, en aquell moment entretinguda a netejar-se les ungles sense cap necessitat.

- Què li passa ? - vaig preguntar baixet a la noia en tornar a seure prop seu.

- Es pensa que sóc lesbiana - declarà ella sense embuts.

- Com ?

- Sí. M'he vist obligada a fer-li-ho creure per evitar que m'omplís el llit de nois que podrien fer-li servei. Es la seva manera de conciliar-se la joventut.

L'home, de l'altre extrem, em cridà :

- Engego ?

- Si, sí - vaig dir-li, però immediatament em vaig adreçar altra vegada a l'Agnés. - I per què t'hi avens, avui ? Jo també sóc un d'aquests nois...

- Es diferent. A tu t'he escollit jo. I així podré acabar d'ensenyarte totes les meves creacions més [illegible] aviat que no créiem.

L'aparell havia començat a bramar i, distretament, tots dos escoltàrem l'inici d'unes declaracions que ell, prop de la màquina, subratllava amb tot de caparrades, probablement per indicar la seva conformitat amb el punt de vista d'un home que, en fer-les per primer cop, devia tenir vint anys menys :

-... la recerca d'un absolut apropiat al nostre temps i, per tant, d'un sincretisme que expressa l'home, criatura concreta, en la concresió d'una temporalitat no repetible i ensems continuable i continuació d'un passat que fonamenta el present i actualitza el valor perenne de les conquestes no contingents...

- Molt bé - vaig sospirar -. Confio que em compensaràs per aquest sa-

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

crifici...

- No cal que escoltis - digué ella.

- Potser seria poc educat...

- No, ja hi està fet. De tota manera, després ja et donarà una còpia mecanografiada de tot el que ha dit. Es el seu costum. No sé si saps que considera aquestes declaracions com la seva obra mestra...

- No té ni idea que, aquí, l'artista ets tu, oi ?

- No - em confirmà. - Una vegada, quan creava un model que després s'ha portat molt, "cau acollidor", vaig intentar de fer-Mi-ho veure. Aleshores era més jove i, per tant, una mica exhibicionista, saps ? Doncs bé, va contestar-me que l'art no s'ha fet per ocultar, sinó per revelar...

- D'això es tracta, precisament,- la vaig interrompre.

- Oi que sí ? Però ell no ho entèn. Als seus seixanta anys, encara no s'ha adonat que les revelacions unicament es produeixen a través de l'ocultació simulada, o sia que només es revela allò que és subratllat per una pretenció d'ocultament. L'art despulla la realitat i li dóna sentit - afegí, cridant cada cop més per tal de fer-se entendre en aquel ambient dominat per la veu metàl.lica que rebotia de paret en paret.

- ... la barbàrie renaixent de les civilitzacions que han sobrepassat l'estadi de la cultura frena l'expressió per estimular-la en una forma barroca i insegura d'ella mateixa que sempre m'he esforçat de combatre a través d'un estil del qual ha pogut ésser dit, i cito les paraules d'un dels nostres grans crítics, que pella la ferida infligida a l'esperit...

Les frases tenien un poder hipnòtic al qual el seu mateix autor havia sucumbit , tota vegada que ara semblava haver-se endormiscat, dret i tot, si bé repenjat contra la paret. La boca, oberta, li bavejaja una mica i després, en una breu solució de continuitat del discurs, vaig poder sentir que àdhuc roncava. La noia va riure :

- Sempre li passa el mateix. Ara dormirà fins que el despertem. Per què no vens a ajudar-me a fer el sopar ? - digué, i tots dos vam abandonar l'habitació de puntetes.

De primer ens vam aturar en un recambró, on ens posàrem les bates blanques i els guants de cautxú vagament esterilitzats, car la noia, al capdavall, no era gaire primfilada i, com va dir-me, creia que la higiene era més que res una qüestió d'actitud mental.

A la cuina, en honor meu, va voler fer les tres classes d'ous que li havien ensenyat a l'escola nocturna, on mai no havien sentit parlar del colesterol i en canvi la mestressa, aleshores casada de nou, tenia

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

una predilecció pels símbols fàl.lics derivats i poc comprometedors. Com que en un dels plats havien d'ésser cuinats a la mateixa temperatura del cos, se'm va posar dos sota les aixelles i un altre a la pitrera mantre jo obria el gas i omplia un pot d'aigua que, un cop bullida, havíem de deixar refredar fins als trenta-set graus i mig per no alterar l'escalfor de la closca amorosida per la lleu transpiració que, feliçment, l'atmosfera de la cuina afavoria.

Va ésser un procés lent, però tampoc no teníem cap pressa . Encara li quedaven moltes coses per contar, del seu oncle i d'ella, i me les va narrar amb la seva franquesa habitual, no desmentida ni quan li calia entrar en detalls poc falaguers de la vida privada de l'un i l'altre. L'home, per exemple, havia matat pràcticament la seva dona, víctima d'un deure conjugal mal entès. Fredolic de mena com era, a l'hivern l'obligava a banyar-se amb aigua ben calenta per córrer immediatament al llit, on ell es ficava aleshores, quan l'aigua començava a evaporar-se i, en l'enxubament de sota les flassades, creava un clima de bany turc;es passaven tota la nit suant. Ella, però, que patia d'incontinencia de la bufeta, s'havia d'alçar dues o tres vegades a orinar i, any darrera any, agafava uns refredats que s'anaven renovant fins a la primavera, o més tard i tot.

- En el seu llit de mort - va dir-me - es veu que no parava de cridar-li "assassí ! assassí !" I ell saps què feia ?

- No.

- Ho anotava tot religiosament. L'agonia, les seves pròpies sensacions, l'ambient que entre tots dos establien, modificaven, recreaven... Va durar prop de dos dies.

Després d'havia passat un dia sencer plorant (sense oblidar-se tampoc n'anotar tot el que podia sobre el seu estat), assegut al bany i amb l'aixeta engegada. L'endemà va començar el seu darrer llibre coherent. Ella, l'Agnés, sabia tots els detalls per una veïna ara també difunta, des de l'any passat, quan va contar-los-hi en el seu llit de mort potser amb la intenció de reforçar la confessió que acabava de fer al sacerdot. Perquè aquesta dona havia compartit la seva vida durant els sis o set mesos que durà la redacció de l'obra i fins digué que hi havia contribuit amb dues o tres escenes viscudes en aquella mateixa cambra abans d'ésser traslladades al paper. Era possible.

Mentrestant els ous ja s'havien escalfat i l'Agnés va callar per dedicar la seva atenció a la feina de preparar-los degudament després d'una sèrie de comprovacions amb el termòmetre clínic que tenia desat a l'armari del costat dels fogons. Vaig assistir passivament a les maniobres, encisat per la destresa dels seus dits que no paraven i, segui-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

dament, un cop la menja enllestida, van trencar tres ous més i els esclafaren contra un plat ple de suvre i canyella. Ara es tractava de remenar-los ben remenats sense intervenció de cap eina culinària, a base d'un moviment rotatiu de les mans i del cos al qual vaig poder col.laborar des de darrera d'ella, repetint el gest ondulatori que li desconjuntava els flacs entre crits que ens animaven. Era un exercici força intens i esgotador, encara que el féssim de gust, i en acabar vam haver de seure una estona mentre ens eixugàvem la suor.

- Ets una cuinera excel.lent - vaig felicitar-la.

- Sempre procuro fer les coses bé - va contestar-me modestament. - Ara prepararem els altres i ja podrem sopar.

Sense aixecar-me, vaig allargar la mà cap als fogons, i amb un dit vaig recollir una mica d'aquella pasta densa que formaven l'ou, la canyelàa i el sucre; ho vaig tastar.

- Molt bo.

- Ja m'ho semblava que t'agradaria.

Fou aleshores que se'm va acudir de proposar-li :

- Per què no ens casem, Agnés ?

Ella em va mirar sense sorpresa.

- Vols dir ?

- Em sembla que seríem feliços.

- Potser sí - va reconèixer -. Em penso que tenim molts gustos en comú. Podria continuar dissenyant bragues, oi ?

- Sí, tantes com vulguis.

- Perquè seria una llàstima que ho hagués de deixar ara que se m'acuden tantes idees... Encara no fa cinc minuts, mentre remenàvem els ous, sé me n'acudit una altra.

- Quina ?

- No te la vull dir - va somriure -. Ja ho veuràs. Ara per ara serà un secret. - Feu una pausa i digué - : Ens quedarem a viure aquí ?

- On vulguis.

- Es que aquest monstre em fa pena - confessà. - D'altra banda, on aniríem ? Tu no deus tenir casa. Cap de vosaltres no en té...

- Encara hi ha la carboneria del pare - vaig explicar-li -. Però és un local molt fosc.

Ella sacsejà el cap.

- No. Aquí ja estarem bé.

Va agafar-me la mà i me la premé contra el seu pit.

- També jo en tenia ganes, de casar-me amb tu.

- Hem coincidit, doncs- vaig riure.

- Sobretot - reflexionà ella - perquè no n'hi ha cap necessitat. Al

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

matrimoni sempre s'hi hauria d'anar així, no et sembla ?

- Ben cert. Quan n'hi ha necessitat, no val la pena.

- Es el que penso. Tota la gent que conec s'han casat perquè no els quedava més remei, i mira el resultat : tots són infeliços -. Va llambregar-me -. Fixa't com em va el oor..No el sents ?

Era difícil, amb aquell tou de carn que me'n separava, i per això ella es va treure els sostenidors i s'alçà una mica el pit.

- Sents ? - repetí aleshores.

Hi vaig aplicar l'orella, però vaig haver de separar-la gairebé immediatament; m'eixordava.

- El tinc molt gros - va dir-me, i sospirà -. Potser que enllesteixi això, ara. Mentrestant podries anar a despertar l'oncle. Que commenci a parar taula.

- No s'hi oposarà a que ens casem ? - vaig preguntar-li mentre li tornava a col.locar la sina a lloc.

- No ho sé.

- Seria empipador...

- Oh, no ! - va fer ella -. Aleshores ens podríem fugar.

- No volies viure aquí ?

- Ens perdonaria, n'estic segura. Li ho direm tot sopant...

Vaig tornar doncs a la cambra de Geca el gran, on tot continuava com ho havíem deixat, excepció feta que la màquina havia recorregut molts metres de cinta i ara devia estar cap a l'acabament de la resposta que contestava la pregunta sobre com veia la seva obra, car en entrar vaig sentir que deia :

- ... resumint, hi ha un paral.lelisme ambivalent que, interpretat en termes de l'ambigüitat consubstancial a l'obra artística vàlida més enllà del temps que l'ha vist nèixer...

Vaig procurar tancar les orelles amb pany i clau mentre el sacsejava per tal de fer-lo despertar. Tenia però la dormida molt profunda, ja que em va caldre insistir repetidament, i aleshores, quan obrí els ulls, encara ho féu amb un parpelleig infantil, de criatura disposada a girar-s'hi.

- El sopar ! - vaig cridar-li.

Em llambregà amb un esguard absent, mormolà quelcom i tornà a clourre les parpelles. Com que ja no sabia com fer-m'ho, el vaig pessigar.

- Geca, Geca ! El sopar !

- No sopo mai - va dir llavors,mentre es fregava el braç adolorit -. Tenia una pessigada molt criminal, - es queixà. I repetí - : No sopo mai.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Avui sí. M'heu invitat - vaig recordar-li. - L'Agnés vol que pareu la taula.

- Sempre mana, ella - va queixar-se, i aleshores es va fixar en la bata que encara duia. Somrigué, comprensiu i burleta -. A vós també, oi?

- M'he prestat a ajudar-la - vaig declarar sobriament.

Però ell ja se n'havia desinteressat i, tot escurant-se l'orella, d'on després va treure un cap de dit untat amb una bona capa de cera, indicà cap a l'aparell que continnava parlant :

- Què us sembla ?

- Esparverador - vaig dir.

- Com ?

- Esparverador - vaig repetir -. Ho vau dictar d'una sola tirada ?

- Sí, sí. Però de veritat ho trobeu esparverador ?

- I tant ! - vaig tranquil.litzar-lo -. Avui ja no queda ningú capaç de fer unes declaracions com aquestes.

M'ullà, desconfiat.

- Ho dieu sincerament ? - volgué assegurar-se.

- Del tot. Impressionen...

Es va fregar les mans amb un gest que desmentia l'expressió de modèstia dels ulls púdicament acalats i, després, se'n va anar cap a la taula, d'un dels calaixos de la qual va treure un plec de folis relligats que m'allargà. Jo vaig fer-me el sorprès :

- Una obra nova ?

- No, una transcripció de les declaracions. Us pot ser útil. - Es va tornar a fregar les mans-. Ara parrem la taula.

Vaig deixar-lo un moment per ~~mmmmmmmmmmmmmm~~ córrer a la cuina, d'on l'Agnés em cridava amb tanta urgència que em vaig témer una catàstrofe. Però no havia passat res; només tenia ganes de besar-me.

- De primer no ho hem fet - em va retreure -. Quan dos es prometen, és costum que es besin. I encara que no sigui una noia convencional...

Ho vaig entendre molt bé i ens vam passar tres o quatre minuts amb els llavis units abans de separar-me'n una mica per examinar-la. S'havia tret la bata blanca i les faldilles i ara, sota el jersei llarg que substituia la brusa, es veien uns pantalonets blancs, d'una roba resplendent i inconsútil amb tot de puntes als camals, dels quals partien uns subjectadors que, per l'altre extrem, retenien les mitges negres ben tibades sobre les cuixes sòlides i lleugerament brunes.

- Es un conjunt íntim - m'assabentà -. Jersei folgat i pantalons cenyits. Es cerca la comoditat dintre la bellesa. T'agrada ?

La vaig tornar a besar. Ara, però, no ens hi vam entretenir tant, car les menges es refredaven i aquella mena d'ous, com va dir-me, s'ha-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

via de cmuspir de calent en calent. Vaig deixar doncs el plec de folis en un racó d'aigüera i vaig ajudar-la a transportar-ho tot a la cambra on l'oncle ja havia parat la taula i àdhuc havia tingut temps d'asseure's al seu lloc amb la forquilla i el ganivet a la mà.

Vam fer encara un altre viatge a la cuina per dur els plats, els gots i el vi i, en tornar de nou a l'habitació, em vaig permetre el gest d'abaixar el volum de l'aparell fins que el discurs es convertí en un murmuri. M'hi animava l'actitud amb d'en Geca el gran, ara terriblement interessat en aquells tres plats que reposaven damunt la taula, coberts per una tapadora de llosa que no s'atrevia a aixecar. Ho féu la noia abans d'instal.lar-se en un extrem, entre nosaltres dos, i aleshores l'home ensumà amb tots els seus cinc sentits o allò que li'n restava en aquella senectud prematura.

- Hum ! - digué expressivament, i amb la mà va recollir cap al nas els vapors que s'escapaven per l'atmosfera, encara prou fumosa perquè jo m'atrevís a dir :

- I si apagàvem l'estufa ?

L'home, que aparentment passava per un altre període de sordesa, va continuar ensumant sense dir res, però la noia m'adreçà una mirada temorega.

- Vols provocar un desastre ?

- No, no - vaig desmentir apressadament -. Què podria passar ?

- Es veritat que no ho saps - m'explicà ella -. La darrera vegada que la vaig apagar, un estiu que feia més calor que de costum, les parets començaren a espetegar i, alarmada, vaig cridar l'arquitecte. Em va dir que s'havien acostumat a una temperatura alta i que, si l'abaixàvem, acabarien per arronsar-se...

- Com vols dir, arronsar-se ?

- Que s'anirien encongint, encongint, fins que l'habitació quedaria reduïda a la meitat, o potser menys i tot. Abans ja ho havia estat, més petita. D'això encara me'n recordo. Una calor tan prolongada l'ha dilatat fora mesura. I la va dilatant cada dia més. L'arquitecte va calcular que si l'oncle o els seus descendents la tenien encesa durant cinc-cents anys, doblaria les seves proporcions.

- Els veins no ho permetrien - se'm va acudir.

- No sé què podrien fer - ponderà ella -. Aquest cas no és previst per les lleis de la propietat.

Havia començat a servir els ous que li havia vist a les aixelles i a la pitrera, però l'oncle estava tan impacient que allargà massa el seu plat i l'ou li va caure darrera, damunt la taula, per on anà rodolant fins a la batota. El va recollir de pressa, però en contacte amb les estovalles s'havia refredat una mica i li va caldre aixecar-se a es-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

calfar-lo a l'estufa. La noia, interrompent les seves explicacions, em mormolà :

- Ara, quan se l'hagi menjat, li parlarem del casori.

L'ou era d'allò més saborós, amb aquell gustet de pel moixí que feia, i tots dos el vam acompanyar amb uns glops de vi claret, aranciat, com el que bevia de vegades de menut, aleshores que el pare era carbober; ara, des que el monopoli havia passat a les farmàcies, no se'n trobava.

- El comprem d'amagat - va dir-me l'Agnès -. Oficialment no n'hi ha existències, però conec un vell que no ho sap.

Geca el gran, que tornava a instal.lar-se, exclamà :

- Es un fàstic !

Instintivament, tots dos li vam mirar l'ou, però aviat va aclarir que no s'hi referia. Mentre el devorava, amb la boca tan plena que ben just si l'enteníem, digué :

- Ara tot s'ha de comprar d'amagat. Abans, t'ho portaven a casa. Recordo que, de noi, cada setmana passava un venedor que, quan no volíem res, ens ho regalava. Pollastres, conills, fruita del temps, espècies, verdures... La qüestió era treure-s'ho de damunt.

- I s'hi guanyava la vida ? - vaig estranyar-me.

- Ric, es va fer - contestà ell, gairebé enrabiat -. En morir-se va deixar vuitanta-tres cases i dos castells.

- I de qui són, ara ?

- De l'estat. Els seus descendents van haver de pagar el noranta-set i mig per cent del seu valor al fisc.

- Per això val més no tenir res - digué la noia -. Es la millor riquesa. Jo, quan em casi... - va fer una pausa i esperà que el seu oncle s'hagués empassat el darrer tros d'ou abans de proseguir - : No ho sabeu, oncle, que em caso ?

L'home es va fer el sord, o potser si que no l'havia sentida, amb aquelles orelles tan capritxoses que tenia. L'Agnés repetí :

- No ho sabeu, que em caso ?

Ell indicà tranquil.lament cap al següent plat d'ous i només quan la noia ja li servia la seva ració, rondinà :

- Ja m'ho pensava. Però no sabia que se'n digués així.

- Com, doncs ? - s'admirà l'Agnés.

En Geca el gran s'omplí la boca d'ou amb sucre i canyella.

- Abans, de dues dones que es posaven a viure plegades se'n deia un amistançament. O potser ni això...

La noia rigué :

- No em caso pas amb cap dona !

- Amb qui, doncs ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Amb ell - declarà l'Agnés, i reposà la seva mà damunt la meva.

L'oncle va fer tot de senyals denegatoris amb el cap i, un cop es va haver empassat la mossada que se li havia empastifat a la gargamella, reforçà el gest amb una paraula :

- No.

- Sí - va contradir-lo ella -. Avui ho hem convingut.

- No t'hi pots casar - s'entossudí l'home. - No seria natural. Tu ja tens el teu camí assenyalat; no te'n pots separar.

- No hi ha mai res assenyalat - vaig dir jo -. Totes les vides són obertes.

- No pas la seva.

- N'esteu molt segur...

- És clar, si l'he escrita... No es casarà i morirà als seixanta-set anys, soltera, després d'haver tingut trenta-dues aventures, exclusivament amb dones.

L'Agnés es va aixecar amb una revolada. Els ulls se li escapaven de les conques i, en aquell moment, tenia una expressió terrible, entre poruga i despietada.

- L'heu escrita ! - xisclà.

- Naturalment - féu l'home.

Ella va contenir la respiració i la cara se li anà posant blanca mentre barbotejava uns mots ininteligibles. Jo, més serenament, vaig preguntar :

- On el teniu, aquest escrit ? Cal destruir-lo immediatament.

- No pot ser - declarà en Geca el gran, i és va donar un copet al front : - És aquí. Tot ho escric aquí, ara.

L'Agnés s'havia deixar caure de nou a la cadira i ara plorava amb la cara sobre el plat, sense prepcupar-se que se li ensagnava d'ou batut o remenat.

- Molt bé - vaig dir -. En prescindirem. No té cap realitat, això.

- És definitiu - rectificà ell.

La noia sanglotà :

- Però si no ho he estat mai, de lesbiana !

- I com ho podia saber, jo ? - va preguntar l'oncle. - Bé m'ho deies. O m'ho donaves a entendre...

- No hi fa res - vaig insistir jo -. Que vós ho penseu, no té cap importància.

- No és que ho pensi. No m'heu entès. He determinat la seva vida.

- Déu ? - vaig insinuar.

Ell va tenir una rialleta seca que no afirmava ni negava. L'Agnés alçà el cap i, desesperada, va posar-se a picar amb els punys sobre la taula.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Es injust, és injust ! Jo no ho sóc ! M'agraden els homes.

L'oncle se servia serenament del tercer plat, però jo, que trobava odiós el seu captenir, vaig allargar la mà i l'ou preparat amb julivert i cebetes va emprendre una llarga volada fins al divan, on va esclafar-se prop d'una de les taques d'oli.

- Encara teniu ganes de menjar ? - vaig cridar-li.

- Sou molt jove... - començà ell, coincidint amb l'Agnès que repetia :

- M'agraden els homes !

Després va aixecar-se amb un gran terrabastall de cadires i, encara plorant, va córrer cap a la porta. Ell i jo restàrem un moment immòbils, fitant-nos, i ell digué :

- Hauria d'estar contenta. Gràcies a mi, pot viure una vida sense preocupacions.

En silenci, vaig abandonar la taula i, lentament, em vaig atansar a la màquina que anava descabdellant el seu missatge amb precisió, contínguda i infatigable :

- ... la història de l'infantilisme humà, d'aquelles formes, doncs, que persisteixen en l'adult i, misteriosament, expliquen els errors, les recaigudes, el retorn a barbàries que deixen escruixits els pobles quan un d'aquests homes amb més poder regressiu s'apodera...

Ja no va dir res més. Vaig rebotre-la per terra i aleshores, enretirant les cintes, les vaig dur a l'estufa sota la seva mirada immunitzada contra l'horror. Cremaren alegrement, amb una fumarada aspra i negra d'entre la qual sortí la seva veu :

- Hi ha un duplicat de totes. Sempre he previst l'acció dels vàndals.

Tenia un got de vi a la mà i vaig vessar-li'l contra la cara en passar prop d'ell, camí de la porta. Ja al passadís, encara vaig sentir com deia :

- Cada acte vostre em justifica...

L'Agnés era al seu dormitori, sobre el llit, però ja no plorava. Em vaig asseure al seu costat i enllaçàrem les mans mentre ens miràvem.

- Quan t'hagis asserenat més - vaig dir-li- ens n'anirem.

Ella, però, va denegar amb el cap i amb els llavis :

- No.

- Per què ?

- No ho veus, que estic condemnada ?

- No hi ha cap història que sigui verídica - vaig recordar-li -. I la del futur ni tan sols no existeix. L'hem de fer, encara.

Li vaig descordar els dos botons que, a banda i banda, subjectaven

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

els pantalonets i la meva mà reposà en el ventre, damunt mmmmm de l'ombra que protegia la pell fina.

- Ara ja no seríem feliços - va dir-me -. Aniríem contra nosaltres mateixos. Hi aniria jo - rectificà.- M'ha fet dormir amb massa dones.

- Amb imatges de dones - vaig contradir-la -. Com ho són totes les altres que et destina. T'ha donat una vida de fantasma, però tu ets viva, de carn... - vaig afegir mentre un dit es perdia en la clivella i s'hi atardava.

Sense adonar-se'n, ingenuament, es va moure per facilitar-me el gest, però alhora brandà el cap i digué :

- No puc viure dues vides simultàniament. I, si pogués, mai no sabria quina és la de mentida. No ho entens ?

- No ho sé. En tot cas, sempre hi ha una solució - faig reflexionar.

Acabava d'enretirar el dit i, després d'arregussar-li el jersei, vaig reposar amb delicadesa el capsiró en els mugrons, que restaren humitejats.

- Una solució ? - repetí en veu baixa.

- Sí. Matar-lo.

L'esperança tot just nascuda va morir-li en la cara, de sobte enfosquida, i tancà els ulls per dir :

- No podria fer-ho. En la meva vida no hi ha cap acte com aquest. Prou que se'n deu haver preocupat.

- La meva encara és lliure - li vaig recordar bo i traçant la línia exterior de les sines abans de davallar pel tors en repòs -. Puc fer-ho jo.

-Tu ? I valdria ?

- La mà no importa. Importa l'acte, el resultat. Qualsevol pot cremar un manuscrit.

Va cobrir la meva mà amb la seva, i totes dues, l'una sobre l'altra, contornejarem la línia de les anques i s'endinsaren per les natges, on va abandonar-me en alçar la grupa amb un moviment de tot el cos decantat.

- Tant em vols ? - xiuxiuejà.

El mateix dit de primer va atenyer-la per l'extrem oposat i penetrà fosca endins, on la nit rosada/era tendra i suau.

- Tant - vaig confirmar-li

Va redreçar-se sobre la meva mà per tal d'abraçar-me, i els llavis ocults es van moure amb una mena d'aleteig que feia més dolç el contacte i m'empresonava amb urgència.

- Serem feliços, doncs ?

- De nosaltres depèn, no d'ell.

El seu cos feia una olor alcalina quan va estremir-se, i vaig deixar-la reposar contra meu en el vespre ~~iluminat~~ il.luminat de l'única revelació possible mentre no haguéssim esborrat una història falsa. Després va preguntar-me :

- Quan ho faràs ?

- Ara - vaig dir.

Però en voler entrar de nou a la cambra, la porta ens barrà el pas; Geca el gran s'havia tancat i tots dos sabíem que era inútil trucar. Dins tot era silenciós i, pel forat del pany, s'escapava una mica de fum que ens entelà els ulls en mirar cap a l'interior invisible.

- Tornaré a la matinada - vaig decidir.

No dormiríem junts, doncs. Sorollosament, em vaig adreçar al cancell i, un cop fora, vaig arrossegar els peus per la grava del jardí i fins vaig cridar un adéu més fort que no calia. Ella va quedar-se al llindar, desordenada com havia sortit del dormitori. Els pantalonets li ~~penjaven~~ queien sobre les cuixes i el jersei, retingut pel volum de les sines, continuava arromangat sota les aixelles. En girar-se, un raig de lluna va argentar-li la gropa que ~~retornaria a veure plena~~ retrobaria allí mateix, a l'alba, quan en Geca el gran ja s'hauria salvat. Perquè, al capdavall, m'estalviaria haver d'assasinar-lo. Com que aleshores ho ignorava, vaig deixar la bata blanca penjada en un dels arbres del jardí.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

El metge ho va dir ben clar :

- Tindrà una mort romàntica.

També ho era la seva malaltia. Devia haver-se-li declarat de molt joveneta, a rel, probablement, de la primera menstruació, quan vaig poder adonar-me que tenia una sang massa líquida. D'antuvi tots dos ens vam pensar que el pas de l'home podia dur-li remei i, al catorze anys, vaig donar-li les primeres satisfaccions. Era massa pudorosa per cercar algú fora del clos familiar i, amb l'aprovació del pare, que ens deixaria aquell mateix hivern, vam compartir la cambra interior de la carboneria fins quinze dies abans de la seva mort, quan el metge ens aconsellà de fer llit a part. Després, només una vegada em va reclamar prop seu, la nit que precedí el traspàs. Tots dos sabíem que era proper i recordo que em va dir :

- Tan de bo fos ara...

Sovint havia pogut pal.liar els seus sofriments , i també vaig aconseguir-ho aquella nit, però a la matinada va recaure i, l'endemà, el metge va declarar-me :

- Això s'acaba.

La consumia el mal misteriós de les naturaleses generoses que es vessen d'amor i, traïdes per una sang pobra, van cremant un ble tan inflamable com la carn febrosa que s'esgota en ella mateixa, closa en la seva soledat. Vaig estalviar-li l'esterilitat de la flama somorta per abrandar-la amb abraçades renovadores que li encenien la cara i li posaven els ulls brillants quan ens citàvem per un encontre no programat, lluny de la casa. Com també va dir el metge :

- Li has allargat la vida .

Perquè havia de morir-se més jove entre somnis impossibles de collegiala impúber, i aquest era el fat del qual l'havia arrancada al llarg de tantes nits prolongades en aquell llit on ara reposava aquietada, blanca i amb un somrís convalescent que s'accentuà en tancar-li els ulls.

Havia viscut lúcida fins al darrer moment, i en presència del metge em va dir :

- Potser si haguéssim tingut un fill...

Comprenia perfectament que no havíem anat prou enllà en el trencament del tabú avial, però ningú no ens podia retreure res. Temps enre-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ra l'examen ginecològic havia mostrat que per dins era infantil com una noieta de cinc anys, i recordo com l'especialista va admirar-se de la perfecció adulta dels òrgans exteriors. La seva incredulitat el feia entretenir-se i, en acabar, va dir :

- Mai no havia vist un desequilibri tan perfecte.

No descartava la possibilitat que una copulació sostinguda alterés favorablement la falta de balança de la naturalesa, però en això s'havia d'equivocar. Ella hi va creure un moment i l'esperança contribuí a fer-la més dona i més exigent durant els cinc o sis mesos que seguiren la visita. Després va adonar-se que s'havia il.lusionat sense motiu i només es consolà amb el pensament que, a la seva manera, era perfecta. I jo l'encoratjava en aquesta idea.

- Ets l'amant - li deia.

Més endavant va confiar, també breument, en la transfusió de sang que cada setmana tenia lloc entre nosaltres. Aquella unió total era de bon auguri.

- Hem nascut de la mateixa carn - deia - i tendim a recobrar les condicions de l'origen. Sang i semen, saliva i suor... Què hi ha més ?

Però llanguia a despit de tot. La meva sang es perdia en el secret d'operacions que l'afeblien. Va caldre posar-hi terme en comprovar que només aconseguíem de prolongar-li les regles, les quals esdevenien terriblement doloroses.

Ara i adés el metge, preocupat i insegur d'ell mateix, convocava alguns dels seus col.legues a consulta, i aleshores tots es tancaven durant hores a la cambra, on discutien davant i tot de la malalta, massa abatuda per escoltar llurs explicacions científiques i allatinades que després em traduien a un llenguatge més planer. L'honestedat els obligava a un diagnòstic que es repetia.

Els fàrmacs foren substituits per aliments naturals, d'una química espontània, i tornats a entronitzar quan ni llets ni fruites ni verdures fresques no assoliren la finalitat perseguida. El repòs absolut alternà amb l'activitat més sotinguda i àdhuc se'ns recomanà períodes d'abstinència. No hi feia res; ella llanguia. Sota la carn esplèndida i enganyadora la saba era lenta, escassa i sense poder nutritiu o de renovació. Jo creixia dintre seu per apressar els rius que, amb el moviment, podien engmentar , i li tocava el cor, el pols, per tal de comprovar si el batec s'inflava com les sines, però el ritme servava la calma malgrat les convulsions d'una coincidència orgiàstica. El metge opinava que podia ésser un acte espiritual. I, d'una altra manera, m'ho va repetir mentre signava la papereta de defunció :

- Ha mort pura...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Vaig voler rentar-la jo mateix, sense ajuda, amb l'aigua aromàtica que la família conservava des de tantes generacions enrera; per un cop, seguiríem la tradició mig oblidada i encara no substituida per cap altra. Amb l'esponja xopa, vaig anar reseguint el seu cos des del front a la punta dels peus, amarant sense avarície les obertures naturals, orelles, narius, boca, sexe i anus. Tot va quedar segellat sota la cera verge que exigia el ritual de la meva raça. Després, fidel a la seva darrera voluntat, vaig vestir-la simplement amb la camisa blanca, transparent, que ella mateixa va tallar-se i cosir-se en fer-se dona.

La vam enterrar l'endemà, a les fosques i amb escassa cerimònia. Ja no la tornaria a veure fins al cap de nou mesos.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Els Poders de la Ciutat em van convocar el dia setze de maig i aquell mateix vespre, després d'un canvi d'impressions formulari, ja era a la presó. Al cap de dos dies van portar-me tot el material a la cel.la i un dels esbirros em va dir que la carboneria cremava magníficament. Estaven satisfets d'haver hagut d'esmerçar-hi tan sols mig litre de gasolina.

En el curs de les setmanes següents ho vam anar classificant tot en presència del jutge-burot, encarregat de l'inventari d'urgència. Hi havia cinc originals sospitosos d'heretgia i la meitat de les cartes faltaven, d'una manera o altra, a la llei. Com que eren firmades amb pseudònims que ells no coneixíem, vam baixar al soterrani on hi havia les cambres de tortura, especialment preparades per un especialista de la Gestapo que, per desgràcia, havia finat en voler comprovar en persona l'eficàcia, que d'altres botxins li contestaven , de la cel.la de les punxes, eriçada de claus per tots quatre costats.

No m'hi van dur, però. Després de permetre'm que pengés cap per avall un dels policies avesats a aquesta posició, vaig anar cantant tots els noms dels signants, sense inventar res, tota vegada que el meu esforç imaginatiu no va passar de capgirar els pseudònims. Vaig deixarlos, doncs, amb tres dotzenes de cognoms tan desconeguts com els àlies, però això més aviat els va complaure; ara podrien demostrar que eren uns llebrers perfectes.

- Se'ns pot endur dos o tres anys, potser més i tot - va dir-me el gros -, però els trobarem. Els trobem sempre.

Ni es van molestar a demanar-me les adreces corresponents. Sabien que era una feina inútil; la mena de gent capaç d'escriure aquelles cartes canviava sovint de domicili, si era que en tenien. Tampoc no em podien exigir una descripció : era corrent que els conspiradors contra la seguretat de l'estat reduissin llurs contactes a l'intercanvi epistolar.

Abans de tornar-me a la cel.la on passaria prop d'una mesada, van fer-me visitar totes les cambres de tortura amb el guia que, després, va donar-me un fullet descriptiu i ple de fotografies el text del qual se suposava que m'havia d'aprendre de memòria abans de comparèixer a judici. Van lliurar-me, així mateix, una Bíblia de lletra menuda, mal traduida de l'hebreu pel carceller en cap, ara difunt i embalsamat en

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

un dels nínxols de la porta que menava al passadís de les cel.les. Li feien costat dos mastins especialment benèits el dia de llur naixement.

Més tard, amb la cartolina del menú, van dur-me també el reglament intern de la presó, on en lletres negretes se subratllava el meu dret de comparèixer davant el director a qualsevol hora del dia o de la nit. Un altre paràgraf, que vaig llegir sota els ulls vagament irònics de les tres pin-up poc enfarfegades de vestits, establia en detall les condicions dels serveis masturbatoris recentment establerts a rel d'una protesta col.lectiva del comitè "Pro Higiene sexual del pres". Una nota afegia que podia sol.licitar informació complementària, verbal, prop del carceller..

Fins l'endemà no vaig saber que les pin-up eren renovades cada dia durant el passeig de mitja hora que féiem pel pati, en presència de les voluntàries del comitè que acudien amb la piadosa finalitat d'estimular-nos les secresions i prendre nota de les queixes dels reclusos. Per a mi, però, aquell era el matí de les firmes i, amb l'advocat, vaig passar-me ben bé dues hores signant el permís de l'escorcoll ja realitzat temps enrera, el reconeixement de la paternitat de les obres segrestades i el testament pel qual cedia tots els meus béns a l'estat en el cas de morir a la presó. No hi feia res que aquests béns s'hagues sin reduit a un munt de cendra que el vent ja havia escampat. Com va dir-me el meu conseller legal, escollit per les autoritats com de costum, es tractava d'una simple formalitat.

Aquella mateixa nit vaig començar a exercir el meu dret de convocar el director de l'establiment, un home magre que va mmmmmmm presentar-se al despatx amb pijama i gorra de dormir, car eren les tres quarts de quatre i acabava de treure'l del costat de la seva muller. Asseguts un a cada extrem de la llarga taula, vam esperar que l'ordenança ens servís el cafè que havia reclamat i, tot seguit, vaig iniciar l'interrogatori davant el testimoni encarregat de picar a màquina les declaracions que després hauria de firmar per triplicat.

- Nom ?
- Severí Larta Honesta.
- Anys ?
- Cinquanta-dos.
- Estat civil ?
- Casat.
- Fills ?
- Dos.
- Quant de temps fa que ocupeu el càrrec de director de l'establiment penal ?
- Cinc.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Activitats anteriors ?
- Sempre he estat funcionari de presons.
- Antecedents penals ?

Va abaixar el cap, una mica avergonyit.

- Els mínims a què obliga la llei.
- Especifiqueu.
- Dues detencions per robatori i una altra per homicidi frustrat.
-Foreu condemnat ?
- Sí; totes tres vegades.
- Quant de temps heu servit, en total ?
- Sis anys i sis dies.
- El vostre nomenament fou a dit o per aclamació popular ?
- Em tocava per escalafó.
- El vostre avançament em sembla molt ràpid. Concorren alguns mèrits particulars,en vós ?
- Sóc l'autor del projecte, després acceptat, de substituir les teles depressives, d'art de vanguarda, que abans ornaven les cel.les, per les fotografies de les millprs professionals del país. Al seu moment, es va considerar una innovació revolucionària. Sóc també l'autor de la guia il.lustrada de les cent-quaranta nou presons i dels vuitanta-tres reformatoris que existeixen actualment. També em cal citar un estudi històric, editat pel govern, concretament pel departament de justícia, sobre el comfort en els establiments penals a través dels segles.
- Heu estat objecte d'alguna distinció especial ?
- Tinc la Reixa d'Or de primera categoria.
- Per què vau escollir la carrera de funcionari de presons ?
- En part, per tradició.
- Ho era el vostre pare, potser ?
- A la meva família ho som des de fa vuit generacions, amb la lamentable excepció del meu avi.
- Es tracta, doncs, d'una predisposició hereditària...
- Em penso que es podria dir així.
- En part, heu dit - vaig recordar-li -. Hi havia altres motivacions, doncs.
- Sí. Sempre he estat molt sensible al sofriment.
- Aleshores, sou un masoquista .
-Masoquista ? No...
- Es clar que sí. Heu escollit un camp d'activiats que us obliga a presenciar el dolor.
- Quin dolor ? - es va estranyar amb aparent sinceritat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- El dels presos. En la vostra conducta hi ha, per tant, indicis de culpabilitat.

- Els presos són feliços - va assegurar-me amb vehemència.

- Vos heu estat pres. Ereu feliç, aleshores ?

- Ben cert. Més que ara. Res no és tan envejable com la condició de pres.

- Masoquista i hipòcrita - vaig dir -. Si tan feliç éreu, per què la vau deixar ?

- No podia pas obligar els jutges a condemnar-me a més anys.

- Ben cert que sí. Podíeu cometre delictes més greus.

Ell va sacsejar el cap, una mica trist.

- M'era difícil. Hauria hagut de contrariar la meva naturalesa. Sempre he respectat massa els altres, Potser direu que és una feblesa..

- Respectar ? Quin respecte podeu tenir per l'home, si l'allunyeu de la seva vida normal per tancar-lo entre quatre parets ? Que li fa algun bé, això ?

- Sí. El protegeix.

- De què ?

- De les temptacions. En una societat ben organitzada, tothom hauria d'estar tancat. Dins - va subratllar - no pot fer cap dany. Se l'encamina doncs naturalment a la virtut.

- Se'l priva de les satisfaccions a què té dret - vaig contradir-lo.

- Fins a cert punt. Vull dir que ara, en un estat transitori, provisional, pot semblar com vós dieu. Potser fins i tot és com vós dieu - em concedí amb generositat -. Però ja es comencen a preveure reformes que s'introduiran paulatinament. Sense pressa, perquè si ens precipitàvem, ens exposaríem a aglomeracions a les portes de la presó que...

- Us sembla que la gent acudirien voluntàriament, que us pidolarien que els tanquéssiu ?

- No hi ha dubte. Les societats perfectes tenen un gran poder d'atracció. L'home és naturalment disciplinat, encara quede vegades ho ignori.

- I si tothom fos tancat, qui s'encarregaria d'aquesta disciplina ?

- Uns cos escollit de persones disposades a sacrificar-se pel bé comú. N'hi ha moltes.

- Entre elles, vós...

- Sempre m'he tingut per un home altruista. També em ve d'herència, això. Un dels meus besavis havia pres part en la darrera guerra de religió.

- I ho trobeu altruista ?

- I tant ! Hi ha res més desinteressat que voler compartir la nostra

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

benanurança amb tothom ?

- Ara ho heu dit, la vostra... Com sabeu si també és la dels altres ?

Va somriure, segur d'ell mateix.

- Només n'hi pot haver una.

- I per què la vostra, precisament ?

- Es la més generosa.

- Més generós és acceptar que els altres siguin com són. Quina generositat hi ha a imposar-los allò que no us costa res i més aviat us beneficia?

- No, no ! Acreix la nostra responsabilitat. D'això no en dic un benefici.

- La responsabilitat enriqueix - vaig fer-li observar.

- Es una càrrega.

- Una càrrega que no esteu disposat a traspassar a ningú.

- Faltaria al meu deure.

- I no us sembla que els altres també tenen dret de responsabilitzar-se ? Si els en priveu, els furteu alguna cosa.

- Vos no compreneu la naturalesa d'aquella generositat a la qual he al.ludit. En privar-los de responsabilitzar-se, els enlairem per mitjà d'un sacrifici que a nosaltres ens és negat. Tenen tots els avantages, i els els cedim sense regateig. Com els envejo, de vegades ! Sense la consciència que tinc de la meva funció, de l'obligatorietat de la meva funció, ara no seria pas aquí. Hi hauria algú altre.

- I vós, on serieu ?

- Al vostre lloc.

- I jo al vostre ?

- Potser sí. Es clar que us caldria ser un rebel i probablement no en teniu pasta. Els conformistes...

- Conformistes ? - gairebé vaig botar -. Per això m'heu detingut, per conformista ?

- Bé, de fet més aviat diria que us hem detingut per reaccionari. Voleu tornar a formes de vida superades, quan l'home no tenia noció de la llibertat. Mireu, l'home és un animal social i vós i els qui són com vós penseu en termes d'individualisme...

Vaig sentir un petit rodament de cap, i potser fins i tot vaig empal.lidir una mica, car el director es va interrompre i, sol.lícit, em preguntà :

- No us trobeu bé ?

- Sí. sí... Es que potser començo a perdre el fil de la conversa.

- De l'interrogatori - em reptà, sever.

- De l'interrogatori, teniu raó.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Us aniria bé una copeta de conyac...

Com que l'ordenança ja se n'havia tornat a dormir, va encarregar al testimoni que l'anés a buscar i, durant la seva absència, tots dos restàrem callats per no faltar a les ordenances que prohibien els intercanvis verbals a soles, o "en secret", com deia el llibre.

Vaig refusar la cigarreta que m'oferia silenciosament, però en canvi vaig acceptar de donar un cop d'ull a l'album cultural que va treure d'un moble auxiliar i, durant deu minuts, vam entretenir l'espera examinant les darreres creacions publicitàries de caràcter comercial, totes una mica ambigues, car faltaven els slogans i hom no sabia si s'anunciaven cotxes, neveres, televisors, cafeteres, conserves, etc. o les noies uniformement belles i lleugeres d'indumentària que acompanyaven aquests productes de la ciència. Amb tot de gestos satisfets, el director va assenyalar-me repetidament una d'aquestes afrodites dinàmiques, però fins després, en entrar de nou el testimoni, no em va poder dir que estava contemplant la imatge de la seva muller.

- La publicitat és el seu hobby - comentà.

- Em sembla molt jove, per ser la vostra dona...

- Té vint-i-dos anys -. Va somriure -. Ja sé que penseu : que podria ser la meva filla. De fet, en tinc una de més gran, de la meva primera esposa.

- I us sembla moral ?

- Bé, és el privilegi dels grans homes poder reposar les temples grises en un ventre jove - va dir modestament -. D'altra banda, així s'honora la bellesa.

Em vaig beure la copa de conyac d'una sola glopada, però el testimoni havia estat previsor i ara tenia l'ampolla a tocar; me'n vaig servir una altra.

- Forma potser part, això, d'aquesta vida de servei altruista que caracteritza el funcionari de presons ?

- No en dubteu pas. Els petits privilegis es paguen molt cars. Només cal que us digui que, oficialment, tots som banyuts.

- Oficialment ?

- Vull dir que alguns potser ho han pogut evitar; o són més vigorosos o s'han mullerat amb dones menys exigents, però això pertany al domini de la intimitat, que per definició no admet investigacions. Cobren doncs també el plus de compensació per infidelitat. Es en aquest sentit que tots som oficialment banyuts.

- I és substanciosa, aquesta compensació ?

- Relativament. Triplica el sou base.

- Sou gaires que us trobeu en aquesta situació ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Tots - va declarar amb franquesa.
- Voleu dir que tots esteu casats amb dones joves ?
- Exacte. Tenim un alt sentit del deure i és natural que ajudem a compensar l'excès de població femenina. Sense nosaltres, moltes noies es quedarien sense casar. Ja compreneu que és injust...

Em vaig beure la segona copa de conyac i, immediatament, em vaig servir la tercera. Volia tenir-la a mà.

- I elles... - vaig barbotejar - Elles s'hi avenen fàcilment ?

El director va riure, divertit per la meva ingenuitat.

- Actualment, un funcionari, sobretot un funcionari de presons, és l'ideal de gairebé totes les noies del país.
- No me n'havia adonat - vaig reconèixer.
- Sou jove i us falta experiència. Després hi ha això que us deia de la mena de vida individual i egoista que meneu... Perquè no us limiteu a propugnar-la, sinó que prediqueu amb l'exemple. Això cal concedir-vos-ho. Viviu completament al marge de la societat, dels seus problemes i preocupacions...
- I si n'hi hagués dues, de societats ? La vostra i la nostra ?
- No hi pot haver societat sense organització. I vosaltres no en teniu.
- Perquè ens impediu de forjar-la.
- Si us referiu a que combatem l'anarquia i el desordre... Què hem de fer ? El país, en línies generals, s'encamina cada dia més decididament cap a una concepció orgànica que exclou el caprici i la improvisació i ordena la vida en un sentit ètic. Penseu per exemple en aquest assumpte del matrimoni dels funcionaris... S'aconsegueixen una sèrie de finalitats socials beneficioses.
- Jo veig que institucionalitzeu l'adulteri.
- Es un punt se vista mesquí - va reprotxar-me sense enfadar-se -. N'hi ha d'altres, més atents a la moralitat. Unes noies que no es casarien, es casen. I això és bo. Una funcionaris mal pagats obtenen uns beneficis econòmics que estimulen el seu sentit del deure i els ajuden a dur una vida digna. També és bo. Una part de la població, cada dia més nombrosa, o sia aquestes dones que potser no es casarien, són cridades a compartir la dignitat de l'existència del funcionari. Es igualment bo i desitjable. El respecte que ens inspira la llibertat ben entesa fa possible una relació extra-conjugal de la qual s'ha exclòs tota motivació venal. I això, més que bo i desitjable, és excel.lent. Només cal que doneu un cop d'ull a les estadistiques sobre la prostitució; cada dia retrocedeix. L'index d'harmonia conjugal, en canvi, va en augment. Què voleu que us digui més ?

Res. Em vaig beure la tercera copa de conyac, més plena que les

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

altres dues i, amb un fil de veu, vaig dir :

- Ja podeu tornar al costat de la vostra muller.

- No corre cap pressa - replica ell amablement.

- Insisteixo - vaig fer.

Aleshores va aixecar-se, desà l'album cultural i, amb una inclinació de cap, va desaparèixer darrera la porteta que menava a les habitacions interiors. Era massa educat per discutir una ordre.

El testimoni, en veure'm vacil.lar sobre les cames mal afermades, s'oferí a acompanyar-me a la cel.la i, l'un davant de l'altre, vam recórrer els corredors ben il.luminats i solitaris, excepte per la presència poc freqüent d'alguns guàrdies desarmats i vestit amb pell de xai que, en trobar-se amb nosaltres, ens donaven cordialment la bona nit.

- Comprenc que aquestes entrevistes siguin esgotadores - va comentar el meu acompanyant quan ja ens atansàvem a la cel.la -. Vós encara heu resistit força bé.

- Vós també sou un funcionari de presons ? - vaig preguntar-li.

- No, no ! Sóc el que em diem un convers.

- Un convers ?

- Sí, som els condemnats a perpetuitat que s'han penedit de les seves faltes. Com que la llei no permet deixar-los en llibertat, se'ns honora amb la confiança de les autoritats.

- Cal entendre, doncs, que aproveu les concepcions dels funcionaris ?

- Ben cert. Són persones intel.ligents i plenes d'abnegació. Ja us en deveu haver a donat.

Vaig fitar-lo, però l'home parlava seriosament.

- Us enteneu amb la seva dona, potser ?

- Oh, no ! No tenim dispensa fins al cap de quinze anys de la nonversió, nosaltres. A mi encara me'n falten sis.

Erem davant la reixa i la va obrir mentre jo continuava preguntant

- I aleshores ? Mirareu d'entendre-us-hi ?

- Probablement no. Treballo tan associat al seu marit que em caldria demanar dispensa especial, i de vegades es fan esperar una mica. Es més fàcil que m'inclini per la dona del secretari, si continuo pensant com ara. Em sembla que serà una veritable bellesa, amb el temps.

- Serà ?

- Tot just té quinze anys - va assabentar-me tot tancant. Després va allargar-me la clau i, sempre greu, digué ! - Bona nit; que descanseu.

Però no em vaig poder adormir fins que ja llostrejava, quan els més matiners començaven a sortir al passadís amb el vestit de bany per capbussar-se una estona a la piscina, on es permetia l'entrada

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

a tots els "polítics" sense antecedents criminals i a tots els reus de delictes comuns que no havien sofert mai cap condemna "política". Potser també hi hauria anat una estona si m'hagués despertat abans de les deu, hora a partir de la qual ja no admetien ningú, però en obrir els ulls ja eren prop de les dotze i el carceller m'esperava amb el tauler dels escacs. Era obligatori dedicar-hi una estona cada dia i vam fer cinc partides que em va guanyar, una mica perquè estava molt entrenat i una altra mica per culpa de la posició que jo ocupava, de cara al sol que entrava per l'ampla finestra més enllà de la qual, a la galeria, feien classe els analfabets. Era l'orgull de l'autoritat que tots els presos sortissin dels establiments penitenciaris proveïts d'una bona cultura. El carceller, tot i que no era gaire xerraire, va dir-me que a alguns, [illegible] si bé excepcionalment, inclús els allargaven la condemna perquè llur preparació fos més completa.

- Vivim en un estat absolutament previsor - comentà.

- Paternal - vaig refermar.

- Maternal - em corregí ell, i em va prendre la darrera torre.

A la tarda, després del passeig, vaig trobar-me que podia elegir entre dos llibres de la biblioteca, la Fanny Hill, de Cleland, i My Secret Life, en una edició abreujada però sense expurgar. Com que la lectura només podia fer-se en presència d'un dels guardies del servei de biblioteques, secció "infern", hi vaig renunciar i, de nou sol a la cel.la, vaig entretenir el temps estudiant una campanya d'interrogatori persistent i nocturn que, per dissort, no podria emprendre fins al cap de sis dies.

- Té compromeses totes les nits - va dir-me l'oficial que duia el llibre de visites -. Han entrat cinc detinguts més i tots el volen interrogar.

- I no em podeu fer un petit racó ? Potser cap a la sortida del sol...

- No - digué, i consultà el llibre -. Aquí veig que té mitja hora lliure, demà passat. Entre les quatre i dos quarts de cinc -. Va alçar el cap i em mirà -. Si us va bé...

- Es poc, mitja hora - vaig decidir -. Apunteu-me per dilluns, doncs.

- Potser el trobareu una mica fatigat...

- No hi fa res. Anoteu que vull veure'l juntament amb la seva dona.

A l'oficial li va caure el doble monocle i, durant un moment, els dos cristalls van quedar-se oscil.lant entre la barbeta i la nuca, penjats com eren a les orelles per mitjà d'un cordonet daurat i tan fi que unicament resultava visible alternativament, quan la llum de la bombeta que tenia darrera hi incidia; aleshores llampeguejaven.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Com ? - va admirar-se -. La seva dona no és un funcionari.
- I què diu, l'article cinquè del reglament ?
- Què diu ? - em preguntà.
- A l'apartat tercer es pot llegir textualment : "El director posarà la totalitat dels seus serveis a disposició de l'acusat..." Si fos condemnat no diria res, però ara vull fer valdre el meu privilegi.
- Us faré observar que la muller del director , ni la de cap funcionari, no forma part dels seus serveis...
- No hi dorm ? - el vaig interrompre.
- No en sabem res - s'excusà -. No ens hi hem de ficar, en aquestes coses. Cadascú entén la seva vida matrimonial a la seva manera.
- Sigui com sigui - em vaig obstinar - el matrimoni implica la prestació d'un servei sexual. Que n'usi, ens deixa indiferents.
- Es el que us deia.
- No. Sempre es un servei a la seva disposició. I,per tant, també a la meva. El reglament ho diu ben clar : "la totalitat dels seus serveis". No fa distinció entre els professionals o públics i els privats.

L'home es va gratar el nas, on tenia una menuda ferida. Se'l devia gratar sovint, doncs.

- Caldrà que ho consulti.
- No heu de consultar res. Sé quins són els meus drets i el reglament no admet dues interpretacions. Hi deveu estar d'acord, amb això ?
- Bé... - va concedir de mala gana.
- Em sabria greu haver de procedir a una denúncia per incompetència. Recordeu el paràgraf vuitè de l'article segon... El recordeu ?
- Sí , sí ! - I va inclinar-se cap al llibre -. Quedem, doncs, que dilluns...

Féu l'entrada corresponent i després em va somriure.

- Amb bona voluntat, tot es pot arranjar. Cedint una mica l'un, una mica l'altre...

Però ningú més ja no gaudiria d'aquell privilegi de veure's amb la dona del director. Al cap de quaranta-vuit hores, els carcellers van repartir per les cel.les una altra edició del reglament on darrera els "seus serveis" s'afegia "oficials". L'home, en lliurar-me'l, brandà el cap i ningúmm em va retreure :

- Ara, per culpa vostra, desequilibrarem el presupost. La nova edició no era prevista fins d'aquí deu anys. Ben mirat, teniu un caràcter ben antisocial. Amenaceu amb denúncies, no voleu llegir...

No vaig voler que fos dit.

- Molt bé, porteu-me la Fanny Hill. Però ha de ser l'edició crítica.

Es van passar dos dies cercant-la i al capdavall em van dur la

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

de la casa Putnam. El carceller s'excusà :

- Es la més completa que hem trobat; hi consten totes les edicions ressenyades per Pisanus Fraxi.

Vaig començar-ne la lectura aquell mateix vespre, de primer en presència del guàrdia, com era obligatori, però l'endemà l'home, que s'avorria, va explicar-me que podia deixar-me sol si em comprometia a llegir la novel.la davant el mirall del magnífic lavabo instal.lat a rel del meu ingrès a l'establiment. Això retardà una mica els meus progressos per les denses pàgines del llibre, de manera que dilluns a la matinada, quan a la fi vaig ésser cridat prop del director i la seva muller, tot just era als inicis de la segona carta, on la Fanny, tan saborosa, explicava les seves aventures a casa de Mrs. Vole :

gnisolcsid yb, doots ehs sa, deruovaedne neht kraps reH
lartnec taht fo thgis retelpmoc a su niag ot, shgiht reh
yltneinevnoc os ti gniniatbo ton tub, noitcartta fo mrahc
daeh reh d'nilcni yltneg, swollip eht fo eno ti ot gnignirb,
sdnah dessorc reh revo ti htiw denael ehs sa taht os, nwod
reh gnittuj dna, daerps ediw shgiht reh htiw gnilddarts
,nosrepreh fo weiv kcab lluf a detneserp ehs, tuo ydob
dna, htooms,pmulp, sruoiretsop reH. tsiaw reh ot dekan
taht, wons detamina fo stcart tnairuxul d'mrof, tnenimorp
eht nwod dednammoc saw ti llit,eye eht dellif yldidnelps
yb, sffilc etihw yletisiuqxe esoht fo noitarapes ro gnitrap
yb detcartta dna, tpots ereht saw dna, elav worran rieht
-ed siht detanimret taht, ytivac-mottob derewobme eht
-ulfni eht morf gnipag yletaredom doots dna atsiv lufthgil
roiretni, elbaeerga eht taht os, erutsop dedneb reh fo ecne
hthw dna, weiv onti emac ecifiro eht fo sedis eht fo der
tahwemos evag, ti dnuor delzzad taht etihw eht ot tcepser
reH. nitas etihw tseissolg eht ni hsals knip a fo aedi eht

Marit i mullwr m'esperaven a la mateixa habitació de l'altre dia, sempre amb el testimoni que ja seia davant la màquina, disposat a historiar el nostre encontre. El director, correcte, ens va presentar :

- Morna, la meva esposa...

Ella seia damunt la taula, amb una cama sobre l'altra, abillada amb un vestit negre, de gala, però curt, que li deixava les espatlles i la meitat superior dels pits a la fresca. Cap a la part alta de la cuixa dreta, tenia un granet que en tota l'estona no parà d'escarbotar-se. De primer no vaig fixar-m'hi gaire, car anava per feina i, un cop asseguts un a cada extrem de taula, com matinades enrera, vaig atacar el funcionari amb la primera consideració :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- D'algunes paraules vostres de l'altre dia sembla desprendre's que nosaltres, els presos, ens hauríem de considerar afortunats. Recordeu que tendiu a una societat carcelària pretesament perfecta.

- En efecte.

- Aquells que hi hem ingressat, doncs, som una espècie d'elegits que hom recompensa, en lloc de ser uns criminals mereixedors de càstig...

- M'agrada que us n'hagiu adonat - va somriure ell.

- M'he adonat de les implicacions de les vostres paraules - vaig precisar -, però això no vol dir que ho entengui.

- Es prpu senzill. Alguns dels vostres actes revelen el desig d'ingressar en aquesta societat. Estem acostumats a mirar més enllà de la superfície, de les aparences enganyoses. Es cert que us lliureu a una activitat subversiva, però al mateix temps no és menys veritat que ens proporcioneu indicis per descobrir-la. Per què ? Us ho heu preguntat mai ?

- Si us els proporcionem, és contra la nostra voluntat.

- No ho crec pas així. No ignoro que és difícil, potser impossible i tot, treballar en una clandestinitat absoluta. Però hi ha una colla d'errors que podríeu evitar fàcilment.

- Quins ?

- En el vostre cas, per exemple, no heu amagat mai quina mena de llibres escriviu. Hi heu fet al.lusió davant de molta gent que, més que indiferent, us és hostil. Em costa de creure que ho féssiu per vanitat. De fet, només hi sé veure una explicació : en el fons, volíeu que la vostra activitat ens arribés a les orelles. Ara bé, com que sabíeu que, un cop coneguda, ens hi oposaríem, hem de deduir per força que aquesta era la finalitat que perseguieu. En això es demostra l'adquiescència inconscient al nostre sistema. El combatieu perquè no havíeu trobat cap altra manera d'integrar-vos-hi. Lluny doncs d'un cert esperit de menfotisme general, heu donat mostres d'una preocupació que us converteix, potser a la insabuda vostra, en un dels escollits.

La seva dona, que em somreia amicalment sense deixar de gratar-se el menut gra, va dir-me :

- Fa temps que les presons han deixat de ser un indret de càstig o de rehabilitació. Aquest concepte pertany a èpoques passades que ja hem superat.

- Què són, doncs ?

- Un indret on amb llibertat, sense interferències del món exterior, hom pot acabar de trobar-se. Se us estalvien tots els paranys del viure diari : necessitat de guanyar-se la vida; preocupacions d'ordre familiar, amorós; dispersió d'interessos amb l'inevitable desdibuixament

de la personalitat, etc. En un mot, se us facilita un clima idoni que us ajudarà a acabar de veure-hi clar, de traslladar a la consciència allò que ja és part integrant del vostre inconscient i us distingueix, per tant, de la massa.

- I no és contradictori -vaig fer-li remarcar - que mentre em teniu per un elegit em considereu també un reaccionari ? L'altre dia ho vau dir.

- Ho sou encara per aquesta excrescència sobreposada al vostre desig d'autenticitat. Aleshores em referia més que res a la vostra actitud exterior, a aquesta actitud a la qual adheriu per rutina. Condemnava doncs el vostre passat i aquell enemic que, dintre vostre, s'entossudeix a conservar-lo.

- En aquest cas, essencialment, ja sóc un dels vostres ?

- N'estem convençuts. Si no, mai no haurieu ingressat en aquest establiment. Els nostres enemics de veritat, no hi tenen cap lloc, aquí. Mai no els detenim.

- Què en feu, doncs ?

- Bé...

La seva dona va inclinar-se endavant i s'apujà més les faldilles per examinar-se el granet, ara amb els ulls. Això no la va privar d'explicar-me en nom del director, que tenia una vacil.lació:

- No cal fer-ne res. Parlava d'una possibilitat fins ara inexistent. D'enemic autèntic no en tenim cap... - Es va interrompre i, en veu més baixa, comentà - : Em sembla que hi tinc pus...

- No és res - va dir el director.

Però ella insistí :

- Té un aspecte que no m'agrada gens...

- No siguis morbosa - la va reptar el seu marit.

- T'asseguro que se m'ha infectat -. Sospirà -. El tinc en un indret on em costa de veure'l bé.

- Potser us hi podria donar una mirada - em vaig oferir i, sense esperar el seu consentiment, vaig abandonar la cadira per atansar-me-li -. A veure...

Li vaig fer alçar una mica més la cuixa, que quedava massa baixa, i el director va reunir-se'ns tot comentant :

- Sempre ha estat molt aprensiva...

Era un gra menut, però força vermell i d'aspecte enrabiat al bell mig del qual s'observava una mena de punta d'agulla blanca que en trencava l'harmonia.

- Sí, em penso que sí; hi ha una mica de pus - vaig dir mentre el ciscumscrivia amb dos dits, parant esment a no fregar la ratlla tendra

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que es plegava tres o quatre centímetres més amunt, vagament disimulada per un borrissol clar -. Caldria rebentar-lo...

Ella s'adreçà al testimoni :

- Aneu a cercar un paquet de cotó fluix i una mica d'alcohol. En trobareu a la farmaciola del dormitori.

L'home obeí i tots tres vam callar, sense alterar les nostres posicions, el director inclinat al meu darrera, ella camabadada i jo amb els dits sobre la carn dura i més aviat freda tot i la roentor aparent del gra i la proximitat càlida del centre vital que va revelar-se més bé quan ella acabà d'arromangar-se les faldilles per no embrutar-les amb el pus. Aleshores, una pressió discreta va rebentar la petita prutuberància i un didal de líquid espès xopà el tros de cotó que tenia a l'altra mà. Tots dos van admirar-se :

- Tant ?

- Aquests grans de vegades són traidors - vaig declarar, i una nova pressió, més accentuada, en va extreure encara dues o tres gotes, les darreres. Una petita boca vermella palpità breument, però tot seguit vaig aquietar-la amb un raig d'alcohol.

- Ui ! - es queixà ella, i va empresonar-me la mà.

- Cou, oi ? - li vaig somriure sense fer cap esforç per enretirar el dit xic del vestibul on ara s'insinuava.

Va fregar una cama contra l'altra, i aleshores els llavis se li van obrir dolçament; el dolor ja havia passat.

- Sou un bon infermer - em digué -. Oi que teniu estudis de practicant ? - I sense deixar-me contestar, va afegir, ara de cara al seu marit - : Per què no li confies lá infermeria ?

- No puc - digué el director, contrariat -. No puc destinar-lo fins que el condemnin.

- Però res no s'oposa a que el tractament del gra el continuii ell, oi ?

- Això no.

Va tornar cap al seu lloc i, donant l'interludi per acabat, m'indicà també que m'instal.lés de nou a l'altre cap de taula abans de proseguir :

- En resum...

- Un moment - el va interrompre ella -. Potser caldria tapar la ferida...

- No - vaig dir -. El contacte amb l'altra cuixa li pot ser favorable. Cal comptar amb les menudes secresions de la pell que sempre tenen un efecte salutífer. En la mesura del possible, sóc partidari dels procediments naturals.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- M'ho pensava - em somrigué la noia -. En feu cara.

El seu marit s'escurà la gargamella i tornà, aquest cop amb més èxit :

- En resum, no tenim veritables enemics ni els podem tenir. Cal confessar que és difícil oposar-se al curs progressiu de les coses... Aleshores, la distinció que fem és entre el grau d'aparent enemistat...

- Però hi ha hagut execusions - vaig objectar-li -.

- Hi ha hagut errors - va contradir-me -. No pot esperar-se que tot el personal subaltern sigui capaç de conservar la serenitat davant de certes provocacions.

- Em referia a execusions ordenades pels tribunals.

Sense immutar-se, va unir les mans al seu davant i, atansant-se-les a la boca, declarà :

- Partiu d'una confusió força corrent, si bé no del tot disculpable en una persona com vós. Les execusions a que us referiu són motivades per altres raons. Mai no s'ha condemnat a mort un presumpte enemic... i us repeteixo que no en tenim de cap més mena... sinó l'home o la dona insolidaris que, en qualsevol tipus de societat, adoptarien una posició en contra.

- I què us permet de decidir-ho, això ?

- En casos dubtosos, els nostres psicoanalistes diuen la darrera paraula. Sabeu que es tracta, avui, d'una ciència pràcticament exacta. Som el primer govern del qual es podrà dir que mai no ha comès un error judicial. Voleu una indicació més clara de la perfecció del sistema ?

- Ho seria més si consultessiu també els psicoanalistes que combaten la vostra organització.

- No n'hi ha - va assegurar-me.

- Jo en conec...

- No pertanyen al col.legi i, per tant, no tenen una personalitat professional reconeguda. Ja compreneu que no hi podem acudir. Incorreríem en procediments dubtosos que comprometrien la legalitat.

- Amb aquesta mena de raonaments - vaig queixar-me - sempre tindreu raó.

- No n'hi ha de cap altra mena. La lògica té les seves exigències, que són implacables per tots. Observeu com l'adversari sempre se situa al marge de la lògica. Què us penseu que el condemna, sinó això ?

- No en dubteu - va confirmar-me la noia -. El sistema ha desterrat l'acte gratuit.

- I si ho fos l'ordre ? - vaig contraopinar -. Hi pot haver actes consistents amb un sistema fals. I és fals suprimir l'adversari.

- Es cert, seria fals si el suprimíssim. Però no ho hem fet mai. Com

ho podríem fer ? Es impossible suprimir allò que no existeix.

- Heu reconegut,per exemple, que hi ha psicoanalistes que se us oposen...

- No. No ho són.

- Molt bé, no ho són - vaig concedir-li, una mica exasperat -. Però se us oposen.

Ell brandà el cap, novament divertit.

- Veieu com no sou lògic ? Si no ho són, no se'ns poden oposar.

- Com a homes.

Va riure francament, ara. Amb condescendència, digué :

- I què és, un home ? Cal adjectivar-lo per donar-li un valor, un contingut. Mai no hem pretès tractar amb la matèria bruta. Nosaltres... - Es va interrompre i es girà cap al telèfon que truvava; va agafar-lo-. Digueu...

Immediatament posà una cara complaguda mentre adreçava una mirada còmplice a la seva muller, la qual va llambregar-lo amb un esguard interrogatiu.

- Sí,sí - digué -. Naturalment, era de preveure... Sí... Així i tot és agradable de veure-ho confirmat. Al butlletí de demà ? Excel.lent !

Va penjar i, en senyal de congratulació, encaixà una mà amb l'altra abans de dir :

- Felicitats, Morna ! Ja està !

- El nomenament ? - va preguntar ella, il.lusionada.

- Sí. A partit d'aquest moment, o més ben dit, a partir de les vuit, quan ho publiqui el butlletí oficial, seràs l'encarregada del servei de gratificacions solitàries. El nom - se'm va adreçar - potser no és gaire apropiat, però ja tinc presentada una memòria que aconsella canviar-lo. Al capdavall, les satisfaccions les proporciona una altra persona i, per tant, difícilment poden ser qualificades de solitàries. Vós encara no hi heu tingut cap relació, amb aquest departament, oi ?

- Sóc un adult - vaig replicar-li.

- Aneu equivocat. No ho sereu fins que se us condemni.

- Sembla que la doneu per segura, aquesta condemna...

- L'únic que puc dir és que he fet la meva recomanació en aquest sentit. Ja us deveu haver adonat que només us vull bé. En fi, tornant a la nostra argumentació...

Però jo em vaig aixecar.

- No cal. Teniu la virtut de disgustar-me d'això que en dieu la lògica.

- Us hi acostumareu - em consolà -. Ara passeu per la fase infantil del pensament, cosa prpu natural si es considera que heu tingut escas-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sa oportunitat de madurar-lo en contacte amb les nostres institucions. Ara tot això canviarà.

- Sí - digué la seva muller -. I jo també us hi ajudaré. No oblideu que ens veurem sovint, pel gra... Podrem aprofitar-ho per completar la vostra instrucció.

- Sí - féu el director -, us pot ser útil. No ho dic perquè sigui la meva muller, però la Morna és destra i parteix d'unes bases sòlides. Ja ho veureu.

Ho vaig veure l'endemà, quan acudí a la meva cel.la amb el paquet de cotó fluix i el flascó d'alcohol. En aquell moment jo era al wàter, on ella entrà després d'haver acomiadat el carceller que em feia el llit i ordenava la cambra com cada matí. Servicial com era, va estirar la cadena del dipòsit mentre jo em cordava els pantalons i, abans de sortir, tafanejà els dibuixos i inscripcions que, com m'havia dit un dels guardians, eren fidelment reproduits cada cop que es pintaven de nou les parets, dues o tres vegades l'any.

- Sou imaginatius, els homes - comentà.

Vaig arronsar-me d'espatlles i, un cop fora, vaig examinar-li el gra, tan vermell com la vella i altre cop carregat de pus. La base semblava haver-se eixamplat una mica, cosa que també ella havia observat, car va dir-me :

- Empitjora, oi ?

- Això és bo - vaig assegurar-li -. Totes les malures han de fer el seu curs. Hi ha més motius d'enquimerar-se si el procés s'interrompó. Feliçment, ara no és aquest el cas.

Per més còmoditat, la vaig fer estendre sobre el llit i, amb la seva vènia, vaig anar palpant els encontorns des d'una bona distància per tal de convencer-me que el mal no tenia ramificacions.

- Sembla un gra superficial - vaig comentar.

- No en podem estar segur - digué ella -. Hi ha grans d'aquests que tenen un origen interior... Posats a fer, més m'estimo que procediu a un examen aprofundit - afegí, i alçà una mica els genolls per facilitar-me el gest introductori -. Això sí, us recomano que obreu sense precipitacions; sóc molt sensible.

- I molt dolça - vaig dir jo tot explorant-la lentament amb una lleu remor de xipolleig.

- Ho he estat sempre - va confessar-me -. Es veu que és una qüestió de glàndules.

- Caldrà que feliciti el vostre marit.

- Oh - va riure -, ell gairebé no ha tingut ocasió d'adonar-se'n. Les obligacions del seu càrrec l'acaparen tant que sempre es mostra una mica

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

distret. D'altra banda, té una certa tendència a l'acció prematura.

- Potser no li agradaria de saber que m'ho conteu - vaig advertir-la tot donant els tocs finals a l'examen.

Em va fer una petita indicació amb la mà per excusar-se de no respondre immediatament. En algún lloc se li havia fet un nus que no li va permetre de recobrar la parla fins al cap d'uns segons, quan aconseguí de deslligar-lo amb un llarg estremiment que li il.luminà els ulls abans d'enfosquir-los-hi mentre em premia la mà, agraïda.

- Perdoneu - digué després -. En aquests moments m'agrada concentrar-me. Potser a vós us passa el mateix...

- Ben cert.

- Ja ho comprovarem quan acudiu al meu consultori.

- No hi confieu. Els vostres serveis em semblen poc complets. No feu mai cap excepció ?

- Rarament. El reglament és formal, en aquest assumpte. Ja compreneu que no es tracta d'una qüestió personal. Si no hi ha una raó de caràcter mèdic que ho aconselli...

- Hi és. Una raó que afecta la vostra salut. Per examinar com cal el possible origen d'aquest gra no n'hi ha prou amb una exploració tàctil; calen d'altres instruments.

Ella es va redreçar una mica i, amb les mans, empenyé els genolls contra el tors amb un gest que revelava complagudament el gra i el rerafons encara no ben tancat després de l'examen al capdavall preliminar.

- N'esteu segur ?

- Del tot. Si voleu, podeu cridar d'altres facultatius a consulta.

- No, no cal. Us faig confiança. Fins ara, tot indica que sou una persona prou entesa.

- I seria partidari - vaig afegir - de procedir a aquesta exploració sense pèrdua de temps. No hi ha res com un bon diagnòstic en les primeres etapes del mal. Es l'única manera de salvar vides.

- Si, és veritat - em concedí, impressionada, però en aquell instant la porta de la cel.la s'obrí i el carceller entrà.

Va fitar sense excessiu interès les cames de la dona, que es tancaven amb un moviment contrariat, i digué :

- El director l'espera; està a punt d'anar-se'n.

- Oh, sí, me n'havia oblidat ! - exclamà ella, i es va aixecar.

- Se'n va ? - vaig estranyar-me.

- Sí. Fa tres hores que li ha arribat el permís.

- Quin permís ?

- El permís anual - va aclarir-me -. Té quinze dies de vacances.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- I vós no l'acompanyeu ?
- No puc. Els nostres permisos no coincideixen.

El carceller, malhumorat, l'amonestà :

- Si us entreteniu, perdrà el tren.

Va recollir de pressa el cotó fluix i l'alcohol i, un segon després, ja era fora, corrent pel passadís. El carceller, que s'havia quedat, em mirà amb reprovació.

- Us veig malament, a vós - digué.
- A mi ?
- Sí. Molt malament. Un granet de no res, no justifica tantes manipulacions. Us aprofiteu que és una dona aprensiva.
- Ens espiàveu ?
- Ja sabeu que aquí no s'espia a ningú. Em sembla que us haurè de prendre la Fanny Hill...

Se la va endur després d'adreçar-me una altra mirada fastiguejada i, des de la porta, encara em va dir :

- Molt de compte, que això se us podria complicar.

Potser per castigar-me, em va suprimir les partides d'escacs i, l'endemà, fins i tot negligí de netejar-me la cel.la. Al cap de dos dies el vaig sorprendre fent carícies als mastins, cosa que era un mal senyal. El mateix advocat hi va convenir quan, inesperadament, em féu una visita. No l'havia tornat a veure des de poc després de la detenció i va assegurar-me que, si no em posava en camisa d'onze vares, ens en sortiríem favorablement. El tribunal estava ben disposat i el fiscal s'havia avingut a retirar el càrrec de "conspiració premeditada" tot i que les cartes descobertes a la carboneria l'autoritzaven a fer-ne la principal peça d'acusació.

- La condemna, doncs - digué - probablement serà llarga.
- I això és avantajós ? - em vaig estranyar.
- Naturalment. Us la podran commutar abans. La darrera reforma del còdig penal hi precisa d'una manera prou clara. Però no l'heu llegit, oi ?
- No.
- Aquests intel.lectuals ! - s'escruixí -. Us en duré un exemplar.

Me'l va fer portar al cap d'una setmana, però aleshores ja no m'interessava. Feia dos dies que la Morna havia aconseguit de fer-me nomenar "auxiliar domèstic" pel secretari en funcions de director provisional i ara em passava les estones lliures tancat a la meva habitació clara de les golfes, on escrivia amb un instint premonitori que només errava en els detalls.

"La sentia riure des del banc on prenia el sol i en endinsar-me

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

pel bosc, encuriosit, vaig veure que eren dues. Llurs rialles coincidien tan exactament, amb una simultaneitat tan improbable, que qualsevol hauria pres per muda la companya. Però no ho era. De fet era més garlaire que la Marema (nom inclós amb posterioritat), i ella acabava de contar l'acudit prou graciós perquè totes dues es rebolquessin per terra, amb les mans al ventre adolorit. Pobrement vestides com anaven, no calia sorprendre's que estalviessin la roba interior, tan innecessària aquella tarda d'estiu, quan jo mateix m'havia tret el gec i la camisa i ara, tors nu, contemplava des de darrera els matolls, però sense amagar-me, les contorsions dels cossos juvenils, si bé més fets que no vaig creure de primer, en observar la que tenia més a prop, blanca i neta com un infant. Quan reposà, de sobines damunt les fulles i amb el cap repenjat en els braços que li feien de coixí, la maduresa dels llavis va fer-me comprendre que es tractava d'una dona. Al cap de poca estona sabria que tenia trenta anys.

La seva amiga, més jove però llargament púber, em va descobrir en redreçar-se i immediatament va ordenar-se la roba mentre se li escapava un petit xiscle que féu obrir els ulls a la Marema.

- Què ? - va dir.

Aleshores em va veure i tots dos ens vam quedar mirant-nos als ulls, ella massa astorada per imitar el gest pàdic de la seva companya, la qual li va retreure allò que devia interpretar com una manca de pudor :

- Mena !

Jo ja avançava. Tranquil.lament, lenta, per no espantar-les, i tot seguit amb un somrís amical que la Marema acollí amb un altre somrís mentre, a la fi, s'abaixava les faldilles fins als genolls. La faldilla curta, però, l'havia obligat a plegar les cames i li va caldre girar-se una mica de costat per fer honor a les regles de la decència. Aleshores em vaig aturar, de cara a la companya que deia :

- No has vist el rètol que diu "Prohibit el pas. Propietat particular"?

- Si - vaig contestar-li -. Però sóc un transgressor natural.

Estaven ben predisposades i totes dues van riure mentre m'asseia al peu d'un arbre, a dos metres de la Marema. Continuava mirant-la, estranyat del contrast que ara sorprenia entre la visió d'uns moments enrera i la cara que, bella i tot, no amagava la seva edat. L'amiga ho va comprendre primer, o fou més deseixida per parlar-ne, ja que va dir :

- Oi que és curiós ?

- June ! - protestà la Marema.

- Es inútil anar amb embuts; ho ha vist.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- En aquesta hora m'havia de trobar amb un amic - vaig fer -, però m'alegro d'haver vingut al bosc.

- Ja m'ho penso - va riure l'amiga -. T'ha agradat ?

- Molt. Tinc la impressió que avui s'ha decidit el meu destí.

- Sents ? - digué ella a la Marema.

La noia tenia els ulls humits i va limitar-se a assentir mudament La seva companya m'explicà :

- No t'estranyi que estigui emocionada; sempre se li'n riuen.

- Tant, l'ensenya ?

- No, no ! - protestà l'amiga -. Com no sigui accidentalment, només l'hi han vist dos homes, fins ara; el seu marit i un amic que no va arribar a ser-ho.

Pel que vaig anar esbrinant, tots dos l'havien deixada, el primer després d'una nit de nuvis consumada amb penes i treballs i l'altre abans d'arribar als fets. Més endavant ella mateixa m'ho va explicar detalladament i fins afegí que el seu home havia aconseguit el divorci, adduint una vella llei sobre la "incompatibilitat d'órgans". Des d'aleshores sovintejava una casa de la rue de Vaugirard especialitzada en una clientela de cecs. No havia dóncs mentit la seva amiga en dir que no l'hi havia vist ningú més, però jo havia tret una conseqüència errònia de les seves paraules. Ara descobria que, per gust o per força, era una noia promíscua.

La circumstància d'allò que ella creia un defecte, però, en feia una persona curiosament púdica que es malfiava de la gent amb la vista sana. Quan va començar a posar-me una mica d'afecte sempre deia :

- Quina llàstima que no siguis orb !

Es resistia a les meves insistències, i a les de la June, totalment conquistada a la meva causa després d'unes quantes converses i d'un encontre a soles, a la seva cambra, tota vegada que abans d'afavorir-me volia assegurar-se experimentalment de la meva capacitat de satisfer una noia que ella descrivia amb aquests mots :

- Es un foc lent que costa d'abrandar i, aleshores, crema, crema...

Va començar a facilitar-me ocasions que tot sol no hauria trobat i alguns matins, si dormien plegades, em trucava amb urgència :

- Vine de seguida ! - deia -. Agafa un taxi !

Als deu dies vaig traslladar-me de cambra per viure més a prop d'ella i, en sentir el telèfom,em precipitava cap a l'altra banda de carrer, on pujava els graons de quatre en quatre per irrompre al dormitori on la Marema encara dormia. La porta sempre era oberta i la June s'havia preocupat de deixar-la sense llençol per facilitar-me la tasca de voyeur.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Oi que és maca ? - feia, com si encara m'hagués de convèncer.

En aquella hora, ella mateixa anava mmmmm sense vestir, tal com havia saltat del llit, i no era infreqüent que m'invités a passar a la cambra de bany, on li agradava d'alleujar les meves tensions mentre discutíem plans de campanya. Fou durant una d'aquestes entrevistes que se li acudí de fer vida en comú. Això probablement aniria vencent les resistències de la Marema i, de passada, ens permetria de fer alguns estalvis. Tots plegats anàvem molt justos de diners.

Li ho va proposar un vespre, davant meu, quan jo em queixava de les meves dificultats econòmiques, i ella s'hi avingué amb una condició, que la cambra que llogaríem seria interior i sense electricitat.

- Si ho fem així, fins i tot podem dormir junts - va afegir.

En aquell moment ja feia dies que hi estava disposada i, de fet, la iniciativa àdhuc havia partit d'ella, però jo vaig ésser prou clar:

- Fins que no t'avergonyeixis de res...

Vam trobar doncs una habitació sota teulada prop de Les Halles i iniciàrem la nostra vida de troglodites. Teniem una reserva d'espelmes, però ben aviat no ens va caldre servir-nos-en; ens acostumàrem tan de pressa a la fosca que a poc a poc vam renunciar a sortir al carrer abans de l'hora foscant. La llum solar ens feria i, si de cas, a tot estirar, fèiem una correguda fins al cinema de la cantonada, on retrobàvem unes condicions ambientals favorables. Vaig començar a témer que la June, en el seu desig de servir-me, m'havia ficat en un carreró sense sortida. No comptava, però, amb la gelosia.

Ordinàriament, després d'unes vacil.lacions, la noia solia venir a fer-me companyia al divan fins a la matinada, quan se'n tornava al llit, amb la Marema, encara desperta com vaig saber aquell migdia que, en trobar-nos sols, es queixà :

- No crec que sigui veritat que m'estimes com dius...

- Com pots dubtar ? T'acompanyo sempre que surts, al cine màssec sempre al teu costat...

- Però dorms amb ella.

- Et molesta ?

- Si només fos de tant en tant... Però ara és cada nit. Si això continua, m'aniràs oblidant. Es molt atractiva, la June.

- No tan com tu, ja ho saps - vaig contestar-li -. Es a dir, ho eres. Ara, com que ja no et veig mai...

- Em podries tocar.

- Et vull veure - vaig insistir.

- Tan important és ?

A les palpentes, vaig agafar-li ma mà, la hi vaig prémer.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Voldria tornar a trobar-me al bosç, com aquell dia.
- Per què ? Per riure-te'n ?
- Que me'n vaig riure, aleshores ? - vaig contraatacar -. Tanta il.lusió que em fa, Marema !

Ja ho havíem dit altres vegades, temps enrera, a l'inici de les nostres relacions, i no n'esperava pas res, però tot d'una vaig sentir la seva boca a frec d'orella i la veu que xiuxiuejava :

- Encen una espelma...

Immediatament es va repensar i digué :

- No... No podria.

Molestat per aquell canvi d'opinió, vaig cridar :

- No podem continuar,així, Marema ! M'acuses que no t'estimo, i potser aconseguiràs que un dia sigui veritat. Els amors no correspostos acaben per marcir-se, sobretot quan hi ha una altra noia com la June, que no em nega res.
- Perquè no té cap defecte...
- Tampoc no el tens tu. No tots els homes són com el teu marit, o com aquell amant que no ho va ser. Per què he de pagar els errors dels altres ? A mi m'agrades com ets, Marema. M'agrades, m'agrades, m'agrades, m'agrades... - vaig anar repetint.

Ella fregava la cara contra la meva i vaig adonar-me que tenia les galtes humides, però no la vaig consolar, sinó que vaig córrer cap a l'armari on hi havia les espelmes mentre ella preguntava amb la veu tremolosa :

- Què fas ?

En sentir l'espetec del llumí i veure seguidament la flama que s'abrandava pel ble, retrocedí una mica i va dir :

- No...

Jo, però, implacable, vaig atansar-me-li amb la mà estesa per no ensopegar amb els mobles; la llum em cegava. Encara sense veure-la, vaig dir-li :

- M'obligaràs a escollir entre tu i la June. I potser encara hi guanyaré, si em quedo amb ella. Es càlida i dolça, mentre tu... Com ets, tu, Marema ?
- Mira... - féu ella.

Aconseguí d'apoderar-se de la mà que tenia lliure i, dòcilment, vaig seguir-la en l'obscuritat que s'anava il.luminant a mesura que els ulls s'acostumaven a les vacil.lacions de la flama.

- No veus que t'espero ? - mormolà.

La June, que entrava, preguntà :

- Què féu ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

La Marema, muda, va tancar-se i se n'anà a seure al llit, en l'om bra.

- Està engelosida - vaig dir jo sense miraments -. Vine...

- Ara ?

- Ara.

Vaig tornar a l'armari a cercar tres espelmes més, vaig col.locar-ne una a cada extrem de llit, fins que quedà ben il.luminat, i la hi vaig fer ajeure. La Marema ens mirava, hostil, però això no em va privar d'asseure'm al costat de la June i de besar-la bó i enretirant noses del meu pas. Ella se m'abraçà i vaig tancar els ulls mentre la separava amb els genolls. I aleshores, en obrir-los de nou, atret per un moviment que enfonsava el matalàs a l'altra banda, vaig veure que la Marema s'estirava sense dir res. Se'm va fer un nusa la gargamella i la June, sorpresa per la meva sobtada immobilitat, va mirar també. Va escapar-se-li un sospir.

- Ho ha fet !

Però m'abraçava més fort, com temerosa de perdre'm. Jo vaig sanglotar :

- No li ho puc negar, Marema ! No li ho puc negar, ara !

Ella només va moure el cap i després, en veure'm irresolut, avançà la mà cap a les meves natges i les pressionà fins que vaig quedar empresonat.

- Potser és més fàcil, així- va dir estranyament -. Si hi hagués pensat abans...

No li vaig treure els ulls de sobre en tota l'estona, com fascinat. Ara que hi consentia era més bell i tot que abans, quan la contemplava d'amagat, i les mans se m'hi van anar totes soles quan la June m'estirà cap a les profunditats del seu ésser que compartia amb mi la plenitud. Adhuc vaig besar-la a ella, com si la meva arrel creixés i es fes arbre en un altre silenci...

Fou després que decidírem anar al bosc on tot havia començat. La June, pel camí, no parava de cridar :

- Final feliç ! Final feliç !

La gent ens miraven amb un somrís, com si endevinessin que anàvem que ens adreçàvem a unes noces, i dues dones fins i tot ens van seguir bosc endins, on ens calgué foragitar-les. Se'n van anar remugant i dient penjaments. Una d'elles vaig sentir que mormolava :

- Ni vestit blanc no duu... No me'n fio gaire, jo, d'aquestes... Si molt convé, ja està prenyada.

A soles, vam repetir l'escena perquè fos més espontània, i aleshores vaig saber quin era l'acudit que provocà les rialles.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Dues noies - va contar la June - es van presentar a la mestressa d'una casa de barrets, però eren molt inexpertes i la dona els aconsellà que, de primer, acudissin a una acadèmia especialitzada, on seguirien un curset. Les noies van obeir-la i, al cap de sis mesos, una d'elles va tornar a veure la mestressa, la qual s'estranyà que hi anés sola. "I la teva companya ?" va preguntar-li. "Es morta", digué la noia compungida. "Ah ! I com és, això ?" "Doncs ves.." va contestar ella,"es va ofegar en fer l'exercici oral".

Van tornar a riure, però no tant, i la Marema va pretendre que l'altre cop ho havia contat amb més gràcia. De tota manera van rebolcar-se per terra com aleshores i jo, des de darrera les bardisses, vaig descobrir l'espai llis i blanc amb la ferida llarga i madura, de dona de trenta anys.

La June ens féu de testimoni, però no es va quedar fins al final. Ara ja havia acomplert la seva missió i, a la nit, la policia va pescar el seu cadàver del fons d'un estany. Hom va creure en un suïcidi".

La Morna, en llegir-ho, es va fer un tip de plorar, però en saber que es tractava del meu futur les llàgrimes se li van aturar en sec i em preguntà :

- A França ? Com pot ser, si et condemnaman ben bé a vint anys ?
- Sempre he confiat escapar-me - vaig dir-li -. Es senzill.
- Ho saps, doncs ?
- Es clar - vaig mentir.

Ella es va mossegar els llavis, però intentà de desanimar-ne :

- No és tan fàcil, rebatre el meu marit.
- Ah, és això ? - se'm va escapar.

Ella es va pegar el front amb el palmell de la mà i la boca, sobtadament lletja i envellida, li va caure pels costats.

- M'ho has fet dir... - va lamentar-se.
- No ho sabrà - vaig voler tranquil.litzar-la.
- No hi fa res. Si el guanyes, me n'hauré d'anar.
- On ?
- On van, totes les dones dels directors que han fallat ? Al convent.

Des d'aquell instant vaig saber que els tindria tots dos davant, en un esforç combinat, però jo vaig aprofitar els dos dies que encara faltaven per la tornada de l'home i la nit de l'encontre darrer vaig acudir a la cita preparat. Aleshores ignorava que l'alliberament era qualificat de fuga i que durant dos dies i tres nits, fins que arribés a la frontera, tindria els policies i els mastins al meu darrera, disposats a abatre'm.

Al director les vacances no li havien provat gaire, o potser era

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

que l'enquimeraven les notícies amb què devia haver-lo acollit la seva muller, car se'l veia pàl.lid i ullerós com qui torna d'una nit de gresca massa prolongada. Es comprèn, doncs, que tingués un gest de sorpresa satisfeta en sentir-me dir :

- He aprofitat la vostra absència per reflexionar en les vostres manifestacions, i ara em cal confessar-vos que heu tingut raó des del principi. Sóc jo qui anava equivocat.

La Morna se'm va girar amb una expressió hostil, com si endevinés una trampa, però jo vaig continuar mirant l'home que esbossava un somrís mentre aprovava :

- No heu perdut el temps, doncs.
- No, gens. Ens hem mogut en un nivell on sou imbatible.
- Un nivell ?
- Sí. Es llàstima, però, que sigui un nivell inferior.

Se m'havia acudit mentre redactava el meu futurible, el qual m'oferia distints plans de significació que se sobreposaven sense confondre's del tot. Sense trair la realitat, cadascun d'ells la interpretava segons una dimensió pròpia, que no convenia als altres. Des del nivell purament descriptiu, gairebé a peu pla, la narració s'enlairava, graó rera graó, fins al cim d'una escala simbòlica que, en el seu darrer extrem, universalitzava l'episodi. Tot de capes de realitat es mostraven vàlides mentre no eren trascendides, però aleshores, des del graó més alt, modificaven el contingut de l'experiència i, amb ell, la forma que la transcrivia. El director, que no en sabia res, em preguntà :

- De què parleu, concretament ?
- De la quadricula.

Ara inclús el testimoni es va tombar, i vaig sentir com s'empassava la saliva amb una estirada llarga i aspra, d'amigdalític.

- En una quadricula - vaig proseguir - no hi ha tensions dialèctiques. Per això s'escapa de la història.
- Bé...

Amb la mà dreta es pessigava la galta i la Morna, tan nerviosa i incomprensiva com ell, es va inclinar enrera amb un moviment tan sobtat que el pit li va pujar una mica per l'escot del vestit de nit, contra el qual reposaren els mugrons pintats de groc. Semblavan dos girasols.

- Haurem de ser dos vectors en lloc de dues paral.leles - vaig dir -. I perdoneu que parli un llenguatge aparentment geometric. Al capdavall, és dinàmic.

Ell mormolà, torbat :

- Però la història la fem nosaltres...
- Ben cert. A això em refereixo. La quadricula al.ludeix una

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

interpretació classificadora, estàtica. En aquest nivell és perfecta. Però els sistemes estructurals són tancats. Em penso que per definició. Pot haver-hi relacions de contiguitat, en el temps o en l'espai, però la seva mateixa perfecció exclou que entrin en contacte. Em refereixo, naturalment, al vostre punt de vista. Jo crec, en canvi, que han d'explotar, que exploten continuament des que hi ha una creació.

- Les síntésis són estructurals... - arguí el director.

- L'estructura no és una qualitat. Una quadrícula, per exemple, es composa de ratlles paral.leles tallades en angle recte per altres rectes paral.leles. Tot plegat forneix un estructura de quadrats que serven una relació constant. Es tracta d'un estat que no pot ésser de cap més manera sense deixar de ser allò que és. La qualitat modifica tot conservant l'estructura. Penseu en l'home...

- No parlem de la matèria ! - replicà ell ràpidament.

- Bruta ? - vaig fer.

- Per què, bruta ?

- Teniu raó. Per què bruta ? Tota la matèria ho és. Quan s'escapa de la seva condició elemental cal posar-hi un signe d'addició. I això, precisament, us comdemna -. Vaig riure - . Com és que ara em serviu els arguments en safata ?

- Contesta-li, contesta-li ! - féu la Morna, rabiuda.

L'home, però, es masegava els cabells i va caldre que fos ella l'encarregada de contradir-me :

- En un terreny teòric no hi ha raons controvertibles en termes absoluts La relativitat del nostre coneixement facilita el joc dels sofistes sense que es pugui demostrar que ho són.

- Hi ha un absolut per nosaltres - vaig replicar-li -. Ara, aquí. Es l'absolut amb què sempre heu operat.

- Us serviu d'un joc d'aparences.

Vaig aixecar un dit, per assenyalar cap al seu escot.

- Teniu els mugrons grocs, Morna.

- Bé, i què ? Me'ls he pintat.

- Ho sé. He vist molts mugrons, i em consta que cap no és de color groc. Però hi ha gent que ho ignoren : els infants, potser alguns adolescents...

- I què vol dir, això ?

- Que les aparences poden ser reals per algú. Però aleshores cal dir que qui se serveix de les aparences és la persona que disfressa la realitat, no l'infeliç al qual hom pretén enganyar. Entre l'un i l'altre no hi pot haver un contrast de parers de bona fe. Per què no deixem doncs la simulació de banda ? Si jo confesso que en un nivell teniu

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ració, només us cal demostrar que aquest nivell és superior.
- Ho demostra el nostre triomf - va dir sobtadament el director.
- El tigre que devora l'home demostra la seva superioritat física. N'hi ha prou ? D'altra banda, els autèntics triomfadors deposen les armes; han convençut.
- Mai no heu vist cap arma aquí, a la presó.
- Us equivoqueu. La presó és una arma.

Ella avançà el cap, tota inclinada endavant, i un dels mugrons va desaparèixer provisionalment sota el vestit mentre les faldilles, tan tibades, semblaven a punt d'esclatar.
- Ho és, la societat ?
- Ho pot ser - vaig dir-li -. Hi ha formes de societat agressives. I tot allò que agredeix és una arma.

El director, tot d'una eixorovit, alçà el cap i gairebé va riure.
- Em sembla que ara us tinc ! No és agressiva, la dialèctica ?
- Jo diria - vaig fer amb suavitat - que aprofita els impulsos contradictoris i, si voleu, agressius, per conciliar-los. Veure la societat en termes de conflictes no és una posició agressiva, sino la seva superació.
- També nosaltres tenim rivals - va declarar ell sense adonar-se que que queia en una confusió.

La Norma, però, va veure immediatament les conseqüències que jo en podia treure; l'home, inadvertidament, s'havia trait.
- No ho diguis ! No ho diguis ! - li cridà. Irada, va subjectar-se les vores de l'escot i la roba, fràgil, cedí gairebé fins a la cintura. Jo, piadosament, callava, passejant l'esguard des de l'home abatut a la cara vermella de la dona i a les sines blanques, com de cera, que ara semblaven artificials. - Li dónes tots els avantatges !
- Sempre me'ls heu donat - vaig dir aleshores -. De vegades en la història es forma un plec, com una mena de bossa, i s'hi instal.la un ordre protegit pel buit. Es com una bambolla i n'hi ha prou amb punxar-la. La questió és com, és clar - vaig reflexionar -. Cal una agulla. O moltes agulles si la capa protectora es densa.
- Tota la història ho és, un plec - va fer ella, desesperada, en veure que l'home continuava mut.
- No. Es una voluntat conciliatòria que s'escampa com una onda.
- Conciliatòria ? - mormolà el director.
- Sí. Conciliem òrgans que constitueixen el subjecte i l'objecte de la història; conciliem els moviments actuals cap al futur i les oposicions naturals que procedeixen d'un origen fet història després; conciliem el temps amb l'espai com hem conciliat l'home amb el seu habitat. Hi ha

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

una ecologia...

Em vaig interrompre en veure els ulls de la Morna plens de llàgrimes, fits en mi i suplicants com si encara hi hagués esperança. En el silenci que deixà la màquina en callar, digué :

- No vull anar al convent...

Tot seguit, una altra rebrotada d'ira la féu saltar del seient i córrer cap al seu marit amb les mans alçades mentre li cridava :

- Traidor, traidor !

L'agredí amb les ungles abans que jo tingués temps de preuposar-me darrera seu i subjectar-la pels canells, però la còlera i la desesperació l'envàgorien i el pobre director, que es mal tapava la cara amb les mans, va rebre encara unes quantes urpades.

- Ajudeu-me ! - vaig cridar al testimoni, sempre assegut davant la seva màquina.

- No hi puc intervenir, jo - va dir-me tranquil.lament -. Ni vós tampoc - afegí -. Ara, potser sense saber-ho, falteu a les regles.

- Que encara n'hi ha, potser ? - me li'n vaig riure mentre, incapaç de dominar aquelles mans disparades, em decidia a arrossegar-la lluny del marit, ara mig caigut a terra. La roba, que engrapava, va esquinçar-se sorollosament i, en un segon, la indumentària de la Morna quedà reduida a un parrac que li penjava de la cintura, sobre el cul, per on a la fi la vaig engrapar un breu segon, perquè aleshores se'm girà i em va caldre alçar els braços per defensar-me alhora que abaixava el cap per enfonsar-l'hi a l'estómac. Vam caure tots dos a terra, l'un sobre l'altre, amb els membres barrejats. Tot seguit vaig sentir que m'abraçava contra seu i la pressió del ventre que s'alçava amb un moviment de sol.licitació.

- Estima'm ! Estima'm ! - digué -. Al convent no m'ho deixaran fer...

Vaig acariciar-li les galtes i les sines, però en aquell moment una veu metàl.lica que procedia de les parets, del sostre, del terra, bramulà amb urgència :

- Atenció ! Atenció ! Aquesta dona pertanya a un ordre sagrada

- No ! - crida ella, i se m'obrí.

- El sacrilegi anul.la la llibertat - féu la veu metàl.lica.

- No t'ho creguis, no t'ho creguis !

Però el seu marit ja era a tocar nostre i s'inclinà :

- Veniu. Us he d'acompanyar a la porta

Vaig alçar-me i ella, un moment immòbil, com incrèdula, després s'anà plegant sobre ella mateixa, en una posició fetal que la feia mes petita, més fràgil, totalment inofensiva i desemparada, a punt de retornar, contra natura, en un ventre matern que ja contempla-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

va amb horror.Ho deia prou clár l'expressió de la cara.

El director, alicaigut però digne malgrat la sang que li xopava les galtes, va menar-me cap al pati i, per un caminoi on algú acabava de plantar tulipes, m'acompanyà fins a la reixa exterior que ell anomenava porta. Va tenir la delicadesa de no allargar-me la mà i ens acomiadàrem amb una simple inclinació de cap.

Fins que ja era fora no se'm va acudir de preguntar-me per què no havia parlat mai amb els altres detinguts. Dins, però, ja se sentia el lladruc dels mastins que atacaven el director abans de llençar-se al meu encalç. Vaig arrancar a córrer, doncs.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Dic :
Des del fons del pou apagat
on tinc un altre nom
una altra identitat
assistim a un pretèrit irrecuperable que proves de transcriure repenjat en la crossa multiforme i monòtona dels adverbis i locucions adverbials de temps
després
seguidament
aleshores
tot d'una
al cap d'un moment
més endavant
etc
massa fràgils i equívoques per restituir la seqüència de fets i de paraules que sempre eren en present

Ara s'ordenen en un sentit que no tenien i que traeix la marxa del pensament
de l'acció de vegades desproveïda de futur i
així i tot
arribada a una consecusió que no sempre li pertanyia

L'ordre és el caprici que ens permetem ara
quan el passat ja no ens sembla perillós i
alhora
ho és més que mai

No puc consentir-hi
doncs
i cal que et refermis en la idea d'un material biogràfic més fidel a la realitat del forn
al qual ens podien dur d'altres esdeveniments que
sense haver-los viscut
formen igualment part de la nostra experiència i podem
per tant

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

inscriure en la nòmina del temps personal

Aleshores tot és ensems fals i verídic
i jo sóc un altre i aquest
tots dos prou confusos que la ciutat també sigui aquesta i una altra
i ho siguin els seus moradors
els amics i els enemics
les dones
les morts i les naixences
les inscripcions al registre civil on ara
rebatejats
no ens trobarien

Diu :

Ens veiem com una acumulació desordenada d'éssers distints que han anat coincidint
que coincideixen en cada instant
i l'Albert creu que caldria partir d'aquesta diversitat d'orígens
esperances
anhels
possibilitats
solucionades en un final comú

Així
tota biografia és falsa abans de la mort i
després
ja no pot ésser escrita
el biògraf conta la seva vida a través d'una encarnació possible que ha destruit abans de realitzar-la

Són valids només els moments que pertanyen a l'ésser anònim submergit per la perllongació de la seva vida en una altra que s'apodera del seu passat com d'un bé estrany i
obligadament
inicia la gran mentida

Es cada criatura
doncs

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que ha de contar el seu ara sense preocuparse de síntesis orientades cap a totalitats imaginàries

Cada cop ets un parèntesi

Diem :

Entre un temps mort i el següent
emergeix l'individu que
en la solució de continuitat de l'espera
ha deixat un cadàver i ara assisteix a una epifania

Un altre retroba l'amant resurrecta amb la qual modifica un projecte fet abans d'ells
memòria avial i infidel sobtadament disparada cap al mateix acte i cap al sentit nou d'aquest acte
que s'obre com un món tot just creat i nega la repetició

Un altre s'enfronta amb l'autoritat altra
amb el dignatari
el sacerdot
la germana

Un altre escriu la història cada dia
en un ara de passats i de futurs que sempre coincideixen ací
on nosaltres som el present del temps mort o no nat i el falsegem per no faltar a la veritat de l'home actual
demà un mentider

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Sempre (perquè en els seus moments d'optimisme es veu que no compta amb la mort) recordarà aquell dia que va conèixer l'Anna, aleshores tot just sospitosa d'haver vist, però no identificat, el Cap Invisible, i la tarda que van passar a l'àtic, prop de la finestra per la qual entrava una llum blana que aclaria, sense pes, la carn bruna de la noia i els mmmmmm seus mugrons fabulosos. Allí van tenir llur primera conversa en aquella barreja d'anglès i de francès primaris que els permetia d'expressar-se malament, sí, però sense embuts.

- You like them ?
- Very Much. They are wonderful.
- Are'nt they ?
- Yes, they are great.
- Tu veux les toucher ?
- Je les touche deja. I will kiss them. Toute toi. Veux-tu ?
- Yes. I like you to feel them. I like to be kissed.
- Are'nt you hot ?
- I have the cunt warm. C'est agreable avoir le con warm.
- I have a hard on.
- Je vois.
- Il y a rien de mieux qu'avoir le cock in the cunt.
- Mpi, je préfére cette pétite chaleur qui m'ouvre.
- Tu blagues !
- Que non ! Il n'y a rien comme avoir the cunt moist. Feel it. You will like it.
- Tu as des grands lévres. Je veux te baiser.
- Apres. Firts, je veux come dans tes hands. Feel my ass.

I ell l'obeïa, allargant la tarda cap al vespre i cap a la nit que els va sorprendre encara en aquell divan on tingué ocasió d'explorar-la meticulosament, exhauridorament, sense perdre de vista els seus ulls càlids i líquids que es tancaven breument quan la besava amb els llavis dilatats pel desig. Després, a la matinada, va despertar-se encara i la palpà abans que ella digués :

- Come inside me. Wait. I like you to feel mi breasts au moment de la penetration... Entre-moi dog like.

Va quedar-se tot l'endemà mentre la policia continuava cercant una noia de la qual no tenia cap despripció precisa, llevat que era bru-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

na i tenia els ulls ametllats. També es pensava saber que procedia d'un bordell, però la dada era falsa.

- Probablement em confonen amb la mare, que hi havia estat tancada de petita - va explicar-li -. Els amos van confiar-la a la mestressa amb la condició que la preparatria per al matrimoni.

- I ho va fer ? - preguntà ell, interessat.

- Va fer més. Li cercà marit i tot.

- El teu pare.

- Si.

- Era un client ?

- Un client ocasional. No hi podia acudir sovint, perquè guanyava poc. Només cal que et digui que era l'encarregat de dur el gegant a les processons. I en a quell moment tot just si se'n celebraven tres o quatre cada any.

- I no feia res més ?

- No ho podia fer. Els portadors de gegants, en aquell temps, tenien tots els altres oficis prohibits. Es considerava poc digne que tinguessin altres ocupacions. Per això la professió s'ha anat perdent. Recordo que, quan era petita, vivíem més que res del que guanyava la mare.

- Continuava al bordell ?

- No. Un altre client l'havia col.locada al negociat de certificats de bons costums. No cal dir,doncs, que jo em vaig formar en un ambient molt estricte. També deus comprendre per què no m'he volgut casar mai. Es clar que hi ha altres raons - afegí -. Els marits, per tot el que sé, no s'inclinen gaire a respectar la intimitat de les seves mullers. El meu pare no respectava mai la de la mare. Per a mi, que m'agrada passar-me tantes hores, i fins i tot temporades senceres, calenta, el matrimoni hauria estat un suplici.

Per mateix motiu, quedava descartada la possibilitat de viure plegats, que a ell el temptava. De primer, això el decepcionà una mica, però després va veure que tenia les seves compensacions, sobretot quan de vegades passejaven entre la gent, pels carrers cada dia més estrets de la urbs que creixia i la noia, de sobte, li deia :

- I are hot for you. Je t'aime.

- Moi aussi, Anna.

- You have a hard on ?

- Yes.

- C'est bon

- Pourquoi n'irons pas dans ta chambre ?

- Non, Albert. Je veux me promener avec toi, tous les deux soufrants et hereux. Kiss me.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Es besaven a l'ombra dels arbres, sota les marquesines de les botigues, a frec de les portaclades fosques o en la penombra dels cines on ella li deia sempre :

- Feel me the tighs. Are'nt they pretty ?

- Je les aime, Anna.

- Touche-moi plus en ~~ah~~ haut, je ne porte pas de panties.

Ara i adés un policia ple de zel els encarava la llanterna i ~~mira~~ examinava els trets de la noia, però ella era hàbil en l'art del maquillatge i havia aconseguit d'alterar superficialment la forma dels ulls. Estava convençuda que no la descobririen mai.

- No en tenen prou, amb això, per identificar-me - deia si ell s'inquietava davant d'un policia més insistent. -. Sprt que era entre dues llums...

- Però qui et devia veure ?

- No ho sé. Probablement algun dels qui l'acompanyaven. Ja saps que diuen que mai no va sol.

- No ho sabem. De fet, no sabem res d'ell. S'entèn, llevat que sempre dobla una altra persona, home o dona. Com el vas veure, tu ?

- De dona. Per això m'hi devia fixar. Caminava com un invertit. I després, quan aquell noi li va demanar caritat i ell, sense adonar-se'n va fer aquell gest...

Eren dos, doncs, que l'havien descobert, però del jove mendicant no se n'havia tornat a parlar. Probablement el van detenir i fer desaparèixer mentre l'Anna fugia. Fou una sort que l'episodi s'esdevingués a la cripta dels sants, on ella es va poder ~~amagar~~ refugiar al lavabo i alterar ràpidament la seva aparença abans de tancar l'encarregada a la comuna per substituir-la fins que algú acudí a preguntar. La dona, que estava d'esquena, ni l'havia vist.

- Ben mirat, em vaig salvar per un pèl. Ell, o ells, els qui vam fixar-se en mi, devien ser homes. Una dona hauria parlat immediatament dels meus vestits, de com anava pentinada... Nosaltres som més observadores, ja se sap.

Ell s'indignava :

- No té dret a sortir ! Exposa innecessàriament la gent.

- Potser això forma part del joc - li replicava ella.

Potser sí. Ningú no ho sabia, ni la colla que algunes nits es reunia al museu de les armes, amb la complicitat del guardià, i organitzava governs que substituirien l'actual. Ara ja havia quedat enrera aquell temps dels contactes epistolars i de les cites furtives entre dos fanals, però la gent encara es refusava a donar el nom i, per tant, facilitava la penetració d'esbirros que desarticulaven el moviment

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sense destruir-lo del tot. Potser perquè els agents governamentals hi posaven poc interès. La tesi de l'Albert ho explicava perfectament :

- Si ens exterminaven - deia - ja no podrien justificar la seva existència davant els superiors. No oblidem que viuen de nosaltres i, per tant, que ens necessiten.

Així i tot, hi havia detencions i escorcolls, i ells mateixos, una nit, van estar a punt de caure a la trampa. Potser els en va salvar el caprici de l'Anna, la qual, torbada pel misteri de la nit del vent que alçava remors xiuxiuejants entre els arbres quan travessaven el petit parc-cementiri que precedia el museu i on descansaven eternament els guerrers anònims caiguts en les darreres cinc guerres distingudes pel país, contra estranger o entre germans, va repenjar-se contra seu i digué :

- Il serait beau faire l'amour parmi les tombes...

- They are awaiting us - li oposà febrilment ell.

- Viens - féu la noia -. I am chaude, darling. J'ai les nipples stiffen and the slit open... Je veux ton prick.

Però no el volia de seguida, car darrera el mausoleu dels curts de talla que foren mobilitzats en moments de perill i deixaren llur pell escassa en la batalla, va entretenir el joc amb tot de carícies que li posaven els ulls lluminosos mentre li deia :

- Feel my cleft. It is wet pour toi...

- Je l'aime - mormolà ell -. I love your navel, your breast, your bum, your ~~ming~~ thighs, your cunt...

- Fuck me, love. Doucement, que ça dure...

- I want to lick you.

- And I want you to lick me. J'aime tout ce que tu aimes.

Ja era doncs molt tard quan van atansar-se a la porta del museu, en el precís instant que en sortien sis policies entre els quals avançaven, empenyuts per ells, dos companys sorpresos a l'interior. No van tenir ni temps d'amagar-se; els agents els envoltaren ràpidament i el capitost, com era costum, s'adreçà de primer a la noia per fer-li declinar el seu nom i la seva edat. La mirava amb una expressió lasciva, com si endevinés que acabava de sortir d'una abraçada amorosa, però en els seus ulls no hi havia veritable cobejança. De fet, no podia haver-n'hi; tots sis homes pertanyien a la brigada vulgarment anomenada dels frares, una unitat selecta els membres de la qual, en entrar-hi, havien de fer vot de celibat oficial i extra-oficial; podien pelar-se-la, practicar la sodomia, la bestialitat, però les dones els eren prohibides.

- Quants anys tens ? - preguntà a l'Anna després d'haver-se assaben-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Humanitats

tat del seu nom.

- Segons com ho compti - va dir-li ella -. Cinc o vint-i-un.

- Com ? - féu l'home, però tot seguit hi va caure - : Ah, vas nèixer un any bisext ! Com jo - declarà.

Aquesta coincidència va relaxar una mica l'atmosfera, i tots somrigueren.

- Som pocs - va afegir -. En les meves hores lliures em dedico a ferne una estadística. Es el meu hobby... Doncs bé, fins ara només n'he trobat vint-i-set.

- Deu n'hi do - féu l'Anna.

- Però no saps el més curiós de tot... Entre ells no hi ha cap dona; tu ets la primera.

- Potser valdria la pena de celebrar-ho - insinuà ell sense que ningú li hagués demanat res.

- Exacte - assentí el capitost -. Això era, precisament, el que anava a proposar-vos.

Es va girar als altres homes i els manà que s'enduguessin els detinguts, però va retenir prou seu el lloctinent, un individu de mandíbula quadrada que devia tenir un tic nerviós, car no parava de tocarse un dels botons de la guerrera.

- Més val que siguem quatre - va dir sense explicar-se. Agafà la noia pel braç, amb un gest familiar, i començaren a caminar -. Anirem a casa - afegí -. Es l'indret més indicat per una celebració d'aquesta mena. A la meva família tots hem nascut un vint-i-nou de febrer: el pare, la mare, les meves dues germanes i jo.

- Es casual - comentà ell.

- No, gens. Es una cosa perfectament premeditada. Els meus avis, de joves, ja eren plenament conscients que calia aconseguir homes i dones excepcionals si volíem treure el país del seu endarreriment. D'altra banda, cal confessar que els factors biològics ens van ajudar. Hi ha una certa predisposició genètica...

- Voleu dir que es gaire científic, això ? - va interrompre'l ell.

L'home va riure, condescendent, i el seu subordinat el va imitar.

- Científic ? Del tot. He tingut correspondència amb els especialistes més eminents i tots m'ho han confirmat. Les lleis de l'herència són d'una precisió esbalaïdora. Ara, això sí, cal posar-les en situació de manifestar-se, afavorir-les, per evitar els salts quan el factor en qüestió és rescissiu.

- Però la data de naixença no és un tret de caràcter físic, com els que contenen els gens - li discutí ell encara.

La noia, prudent, digué :

- No ho sabem, Albert,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

- Així és, no ho sabeu. Tu - va fer, una mica despectiu - deus ser un d'aquests materialistes que encara no s'han adonat que la materia es trascendeix continuament i, per tant, que en un nivell determinat, empra procediments de caràcter espiritual. Tampoc no deus haver estudiat les teories de la relativitat...

- No gaire.

- Ja es veu. Jo hi he dedicat moltes hores; com se sol dir, m'hi he cremat les celles.

- I amb profit - va comentar el lloctinent per primer cop.

- Confio que amb profit - assentí modestament el capitost -. Ara preparo una tesi que, si no m'equivoco, i em penso que no, treu totes les conseqüènies a que ens autoritza el complex o continuum espacio-temporal aplicat al microcosmos. Em caldrà rectificar algunes coses - reflexionà gairebé com per a ell mateix -. Quan vaig començar-la, els estudis sobre els àcids nucleics es trobaven en una fase primitiva i, naturalment, la tesi se'n ressent.

- Se us nota - va dir la noia - que teniu una gran inclinació científica.

- Oi que sí ? Totes les persones amb un cervell una mica rigurós...- Es va interrompre i féu - : Ja hi som.

El pare i la mare del capitost ja eren a dormir, però els va presentar les germanes, amb les quals es tancaren a la cuina per no despertar els vells.

- Van molt cansats - va dir una de les noies, rabassudeta però estranyament privada de glàndules mamàries.

- Treballen, encara ? - es va interessar l'Anna.

- I tant ! Ell és cap de negociat al departament de relacions públiques de la Comissió d'Euforia Popular, i la mare li fa de secretària. Entre altres coses, han de provar tots els trapezis que s'instal.len continuament als parcs. Això fa bona impressió, sabeu ?

L'altra noia, més alta i vagament garrella, va treure una ampolla de xampany i tots es reuniren entorn de l'Anna per tal de celebrar la seva coneixença. Ell va aiguaitir una mica la festa quan, tot d'una, se acudí :

- Ara que ho recordo... Havíeu dit que l'Anna era la primera noia del grup de persones nades en any bisext, i resulta que hi ha les vostres germanes...

El capitost envermellí lleugerament, però va saber-se'n sortir prou bé :

- També deveu recordar que no he dit que tots fossin homes.

- Es cert.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

I espera, mentre els germans es miraven entre ells. A la fi, la rabassudeta digué :

- Bé, no cal fer-ne cap misteri. Al capdavall també ella ho deu ser - i assenyalava l'Anna.

- Ser què ? - preguntà la noia.

- Com nosaltres - féu la més alta i vagament garrella -. De sexe poc definit.

- Sí - afegí la seva germana -, participem de tots dos. Per això hem preferit no casar-nos.

El lloctinent, que no havia tornat a obrir la boca després d'aquell comentari breu d'una estona enrera, al carrer, ara es va creure obligat a treure importància a l'afer :

- Es freqüent, això, quan es tracta de famílies en les quals es norma nèixer el dia vint-i-nou de febrer. No és cap deshonra, al contrari.

- Naturalment - s'apressà a manifestar ell-. Llevat que contradiu algunes afirmacions vostres - digué de cara al capitost -. Entre altres, aquella de l'excepcionalitat.

- Potser no - s'apressà a intervenir l'Anna, desitjosa de no complicar les coses -. Ben mirat, no es pot negar que es tracta d'un resultat poc corrent. Si això no és excepcional...

- Ben dit - - l'aprovà el capitost -. Tu parles per experiència.

La noia va somriure.

- No ben bé. Em penso que no tinc cap característica masculina.

Les germanes es van quedar sense respiració, però l'home es mostrà incrèdul.

- Potser no te n'has adonat. En la teva innocència...

- Examinem-la - digué la rabassuda.

- Sí, sí - afegí l'altra, engrescada.

- Potser no ~~s'ha precisat~~ (ho el moment oportú)... - intentà d'objectar ell, i féu un gest per aturar el capitost que ja empenyia l'Anna cap a la taula, d'on les altres dues enretiraven precipitadament l'ampolla i les copes, però la noia alçà la mà i digué :

- Deixa. Estic ben feta i no me'n dono vergonya.

Es va treure la roba amb naturalitat i, sense que calgués ajudar-la, es va ajeure sobre la taula amb les cames penjant. Tots s'abocaren al seu damunt, silenciosos fins que en capitost va dir :

- Es estrany...

Les germanes li sospesaren les sines i la rabassuda, agenollada al seu davant, va lliurar-se tot seguit a un examen en profunditat de l'interior de la vagina. El lloctinent féu observar :

- Els mugrons.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Nipples - rectificà automàticament l'Anna.
- Com ?
- Les tétins - els va aclarir inútilment, però ja ningú no va demanar explicacions.

El lloctinent allargà la mà per traçar-ne el perímetre amb un dit i digué :

- Al meu veure, no hi ha dubte que es tracta de dos glands degenerats o que no han arribat a una maduresa completa. Fixeu-vos en la forma ovalada i en la menuda obertura rectangular del capdamunt.

El capitost li va pessigar l'altre i assentí :

- Molt probable. Suposo que és una anomalia poc corrent, però acceptable - comentà una mica misteriosament -. Mostra que la naturalesa intentà dues vegades, sense reeixir-hi, de crear un penis. Creuria que cal atribuir-ho a un desplaçament genital que el quimisme del cos va resoldre en forma mamària.
- Es de les nostres, doncs ? - va preguntar la germana rabassuda, esperançada.
- Si, no hi ha dubte que ho és - la tranquil.lizà el capitost.

L'Anna ho acceptà sense fer-hi objeccions, va vestir-se i s'avingué encara a beure una altra copa amb els monstres satisfets, als quals es va veure obligada a donar la seva adreça abans de marxar. Totes dues germanes, pel que es comprenia, es proposaven fer-li una visita amb la intenció de discutir llurs problemes en la intimitat.

Fins després, ja al carrer, no va dir a l'Albert :

- I am a freak...

Però ho deia riallera. No s'ho creia, ni s'ho va creure més endavant, quan la rabassuda i la garrella s'acostumaren a deixar-se caure per l'àtic i li proposaren la formació d'un club o societat de "mutants espontanis". Feliçment per l'Anna, topaven amb un obstacle : les dificultats que els organismes competents posaven a la creació d'associacions.

- Són horribles - deia a l'Albert -. The bow-legged has a cock above the cunt. Her sister's cleft run in the ass hole... C'est marrant !

Aquelles visites la deprimien tant que va començar a aprimar-se i a experimentar algunes pertorbacions que l'amoinaven; li costava més, per exemple, de posar-se calenta.

- No sé si hi vam guanyar res, d'evitar-hos la detenció - va dir-li un dia.
- Cal que canviis d'adreça - li aconsellà l'Albert -. Deixa l'àtic.
- Me'n podria anar a viure a la Dirnenwohnhuime.

Ell no ho veia clar.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Es difícil, poder allotjar-se allí. Tinc entès que hi ha més sol·licituts que habitacions disponibles...

- Hi tinc una tia paterna - féu la noia.

La van anar a veure l'endemà, en un moment ben mal escollit, quan la dona, que la vetlla havia arribat als deu mil coits, celebrava una conferència de premsa. En el moment que van entrar a la cambra, declava a una de les preguntes que li acabaven de fer :

- Sí, conservo la mateixa sensibilitat. Es a dir, potser fins i tot ha augmentat lleugerament en el curs dels darrers anys.

- No pot tenir alguna relació amb l'edat, això ? - s'interessà un dels periodistes.

- Es possible. Als meus anys, quaranta-cinc, no ho he amagat mai, té lloc una modificació fisiològica que afavoreix la disponibilitat física de la dona. La naturalesa, diria's, compensa la pèrdua de la facultat reproductora amb una certa excitabilitat que, ben dirigida, pot ésser una font de satisfaccions.

- Ben dirigida... - repetí un dels nois de la premsa, pensarós -. Es clar, tu tens una gran experiència i domines tots els recursos del teu art.

- Es natural - replicà la tia de l'Anna -. Són molts anys d'ofici i, per dir-ho així, m'he graduat en totes les posicions possibles.

- No has sentit mai la temptació d'especialitzar-te, com fan d'altres ?

- Sí, no ho puc negar, però l'he sabuda resistir. M'hi ha ajudat, suposo, una curiositat que és un dels factors d'èxit de la meva professió.

- I mai no has lamentat haver-la seguida ?

- No, mai. Es una vocació que em ve de molt joveneta. Penseu, nois - va somriure mentre encreuava les cames - que als tretze anys ja feia l'aprenentatge. I us puc assegurar que mai no vaig estalviar-hi hores!

- Sempre has tingut molt sentit de la responsabilitat - va lloar-la un dels periodistes.

- Bé m'ho penso.

Un altre digué :

- Però hi ha una cosa... Vull dir que moltes dones necessiten l'escalf d'una família, dels fills, per realitzar-se i ser felices...

- No m'ha faltat ni família ni fills - el va interrompre la dona -. Hi ha totes les companyes, i els clients habituals, amb alguns dels quals m'atreviria a dir que, després d'anys de freqüentar-nos, ens captenim com marit i muller. Tenim els nostres petits costums, els nostres capricis, de vegades discusions i tot... Quant als fills, n'he

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

procreat set.

- Cony ! - exclamà un dels xicots.

Ella se'l mirà, cellajunta, gairebé irada.

- Aquest llenguatge...

- Perdona - s'excusà el periodista -. Se m'ha escapat. Set fills...

- Sí, set - repetí ella, satisfeta -. Les dues grans, que són noies, ja fa temps que treballen en la professió. També son dues vocacionals, com jo. Aquesta tarda m'havien de fer companyia, però fa dos dies que estan ocupades amb uns estrangers, gent exigent. En aquestes condicions, ja compreneu... Han de pensar en el seu futur, elles.

- Es veu que mmm ets una bona mare...

- No crec que cap dels meus fills tingui queixa. Als nois els dono estudis. Sortosament, em trobo en situació de fer-ho. M'he mostrat conservadora i prudent, ho reconec.

- I d'ells, n'estàs contenta ?

- En conjunt, sí. Em respecten i m'estimen. Només el tercer em preocupa una mica; m'ha sortit [redacted] bohemi. Diu que vol pintar i no sé quantes coses més.

- Suposo que deus haver-li fet totes les reflexions del cas...

- No n'hi he estalviat cap. Però ja sabem com és, avui, la joventut. Veuen tants mals exemples , hi ha una disciplina social tan laxa... - Va consultar-se el rellotge, que duia en una lligacama decorativa, molt amunt de la cuixa, i digué - : Ui, m'heu entretingut molt, nois ! I que us ho agreixo. Tots sou molt gentils. Però ara, a les sis, tenia una cita...

- El deu mil u - rigué un dels periodistes.

- Com que el conec, més aviat diria el deu mil u, dos i tres.

Es van aixecar tots, rialleres, i ella també abandonà el divan per acompanyar-los fins a la porta mentre els periodistes li anaven dient:

- Per molts anys...

- Sort...

- Felicitats, noia...

- A veure si arribes als vint mil...

- Farem el possible - contestà ella amb una expressió animada, però després, en tancar la porta, els trets se li desdibuixaren una mica sota la fatiga i sospirà -. Afortunadament, això no es repeteix cada dia. Hola, Anna - afegí -. Ja us havia vist entrar. Es el teu marit ? - preguntà.

- No, no ! Ja saps que no sóc d'aquestes, jo ! Es el meu amant.

La dona se'l mirà i, de nou asseguda al divan, digué :

- M'agrada. Fa cara de trapella.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ho és - va somriure la noia.
- Fem l'un per l'altre - comentà ell, i la dona assentí.
- Estic contenta que me l'hagis portat perquè el conegui. Aquestes fineses, tan normals al meu temps, ara es van perdent.
- Bé... - va dir l'Anna sense desmentir-ho -. Es que també et volia parlar d'una altra cosa. He de deixar la meva habitació i he pensat que potser tu em podries fer una mica de lloc...
- Aquí ? - s'estranyà la tia.
- Sí.

La dona ponderà :

- No és tan senzill. No sé si saps que no podem tenir hostes permanents... Es clar que res no s'oposa que convisquem amb una companya, però cal que estigui registrada i,aleshores, encara, per comoditats de tipus estadístic, hem de compartir al cinquanta per cent l'index de coitació...
- Ja comprenc - va dir l'Anna -. Et portaria un perjudici.
- Suposo que sí. Però podríen fer una altra cosa... - Es consultà de nou el rellotge de la falsa lligacama i s'alçà -. Entreu. En parlarem mentre em canvio.
- Es veritat que has dit que esperaves un client... - recordà ell -. Si fem nosa, podem tornar.
- No, no ! Ho he dit per desfer-me d'aquests. No he de veure ningú fins al vespre, i encara fora ~~mmmmmm~~ de la Dirnenwohnhuime.
- Ah ! - féu l'Anna -. Jo em pensava que només aquí...
- I ho pensaves bé - la va tallar la tia mentre passàvem al dormitori -. Però hi ha casos especials. El dels funcionaris superiors, per exemple. Jo, aquesta setmana, tinc assignat el servei dels sot-secretaris de la conselleria d'Ordenació Higiènica. Un d'ells és molt exigent i té el costum d'examinar-nos de cap a peus. Vol roba nova, una netedat corporal absoluta, perfums... Seieu.

Ens vam instal.lar sobre el llit i ella es despullà davant del mirall abans de passar a la dutxa, en una cambra menuda d'on deixà la porta oberta per poder continuar parlant mentre alternava l'aigua freda amb l'aigua calenta.

- Com t'anava a dir, doncs - cridà per damunt la remor del doll -, des de l'estiu passat tinc una caseta... S'ha de pensar una mica ~~amb~~ en el demà, saps ? D'aquí a cinc anys, em retiraran. Els cinquanta són l'edat límit, i encara només per les qui ens conservem bé... De manera que vaig comprar la caseta. Hauria volgut que, de moment, s'hi instal.lessin els nois, però troben que es massa lluny, a vint quilòmetres de la ciutat, i també cal dir que no estan fets al camp. Ara, una casa

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sola, abandonada, és un mal assumpte. A poc a poc decau, t'hi poden entrar lladres... En una paraula, que vaig llogar-la a un matrimoni d'homos, gent tranquil.la, amb molt bones referències, no et creguis. Però, això sí, vaig tenir interès a reservar-me una habitació per si un dia jo, o els nois, tenim el caprici de passar-hi uns dies. Es un indret agradable, amb un hortet i un pou... Tu hi estaries bé.

- Vols dir que em cediries la teva habitació ?

- Sí. Per una noia sola, és un lloc ideal. Aquells no et molestarien gens, t'ho puc assegurar.

L'Anna es girà al seu company :

- Què et sembla ?

- Cau una mica lluny, pel que veig, però provisionalment...

- Això del lluny és relatiu - va dir la tia, sortint de la dutxa -. Hi ha un autobús que hi passa cada mitja hora. La casa és només a dos o tres-cents metres de la carretera. Precisament el cotxe té la parada davant mateix del camí...

Havia tornat a l'habitació amb una gran tovallola de bany i l'Anna s'aixecà per ajudar-la a eixugar-se l'esquena.

- Ho trobo bé, mmmm - assentí ell -. Jo, de tu, acceptaria.

- Fet, doncs - declarà la dona.

Va acabar de fricccionar-se el ventre i els pits amb un cap de tovallola i seguidament s'assegué a frec del tocador, d'on agafà un flasco de perfum. Va vessar-se'n una mica al palmell i s'untà els mugrons i les aixelles amb un gest lent i complegut.

- Em conservo, oi ? - va dir.

L'Albert li somrigué, aprovatiu.

- Més que això. Ets engrescadora.

Ella va riure.

- Sents que diu, Anna ?

- Es veritat, tia. Estàs molt ferma.

Ella agafà un altre flasco, d'una substància més consistent, obrí les cames i va fregar-se l'entrecuix amb molta cura; dos dits van desaparèixer en la tavella. Després s'alçà, va contemplar-se encara al mirall i l'Anna, que l'havia seguit, declarà :

- Tens un cos de vint anys.

- Bah, potser no tant. No siguis aduladora! Bé, ara hauré de cridar la perruquera. El pentinat sempre és la part més complicada.

Ell saltà del llit.

- Nosaltres ens n'anirem, doncs. Ja t'hem entretingut prou.

-Us donaré la clau i ara mateix, quan m'hagi vestit, telefonaré als Somi perquè no s'estranyin de veure arribar algú.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

La va treure d'un calaixet del tocador i els acompanyà fins a la porta, on les dues dones es van besar. Ell allargà polidament la mà.

- No, no ! - digué la tia -. Als homes no els perdono un homenatge més intim - afegí tot alçant les sines.

Va besar-les-hi i ella , joganera, les hi fregà contra les galtes. Després, des del llindar obert, els féu adéu mentre s'allunyaven pel corredor entre la doble renglera de portes d'on penjaven tot de cordonets vermells amb una targeta de paper Guarro. "Senyoreta Silvia", "Senyoreta Làvia","Senyoreta Eura", va anar llegint. En d'altres portes la tarja, capgirada , deia : "No destorbeu".

Fora, al carrer, l'Albert comentà :

- Doncs a fe que sí, que la teva tia es conserva d'allò més. Ningú no li faria quaranta-cinc anys.

- No els té - explicà la noia -. Ho diu per pura coqueteria. Per res del món no confessaria que no passa dels trenta-sis. - Va enllaçar-lo pel braç -. Hi anem ara, a la caseta ?

Van agafar l'autobús de les sis, en el primer dels molts viatges que farien en el curs dels tres mesos següents, fins que la noia declarà que era incapaç de suportar més temps la companyia dels Somi. Eren dos xicots d'una trentena d'anys, musculats, atlètics i tot, i fins aleshores s'havien passat el dia partint llenya i abatent arbres del bosc proper, on ara ja gairebé no en quedaven, i les nits complint amb el deure conjugal. Tots dos parlaven amb una veu prima i de seguida, aparentment, es van sentir desagradats per la veu una mica ronca de l'Anna i per la seva olor de femella. El segon dia, indelicadament, ja van dir-li per què no es perfumava amb algun preparat discret, si podia ésser de tipus baronívol, i un d'ells fins li aconsellà de posar-se pantalons i uns sostenidors que li disimulessin el pit.

-Troben que faig pudor ! - es queixà la noia a l'Albert.

- Es natural - la consolà ella -. De la mateixa manera que els negres en fan per als blancs i nosaltres per als negres. O així ho diuen, perquè en gran part això deu ser imaginari. Et veuen tan dona, que els ofens.

Alhora, però, estaven encuriosits. Mai no havien conviscut amb ningú de l'altre sexe i, com un d'ells va confessar-li un dia que es mostrava més amical, no comprenien com les dones podien sentir-se còmodes amb aquella "absència" al baix ventre. Ella gairebé s'enfadà :

- Quina absència ? Tinc tot el que em cal.

- Bé, però en tot cas cap dins. No és natural.

- Es potser més natural disposar d'un "sortint"que d'un"entrant" ? -

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

li replicà ella.

- Ben cert. S'entèn en aquest indret. Compensa [illegible] l'"entrant" que equilibra l'harmonia del cos.

- Aleshores, segons vosaltres, sóc una esguerrada ?

- Diguem un esbòs poc reeixit de la criatura superior, una provatura que no va acabar de sortir bé.

- Jo tenia entès - reflexionà l'Anna - que l'home era anterior a la dona. Per tant, si provatura hi ha...

El Somi bandejà l'argument amb un gest menyspreatiu.

- Són falòrnies, això. La primera criatura humana és Lilit, una dona.

- Un dimoni, diràs.

- Exacte - assentí triomfalment l'invertit -. Va sortir un dimoni i calgué recomençar.

- Oblides que els dimonis són àngels. Caiguts, sí, però àngels.

El Somi somrigué, superior.

- No pas tots. Els dimonis van tenir descendència.

- Tots els angels són asexuats; no en podien tenir - li oposà ella.

- Els àngels celestials - digué l'individu, puntualitzant -. La caiguda els sexualitzà. Fins a cert punt es pot dir que van triomfar, tota vegada que la rebel.lió tenia més d'un motiu. No tan sols es proposaven d'aconseguir això que en diríem el poder, sinó la possessió del sexe.

- I com podien proposar-s'ho si no sabien que existien sexes, si de fet no existien encara ? La rebel.lió és anterior a la creació de l'home.

- Hi havia els animals, no ho oblidis. I eren sexuats. Què et penses que és, en el fons, la caiguda, si no això ? La conquista de la diferenciació sexual, inferior, fixa-t'hi bé...

- Es una opinió.

- Autoritzada . No ho saps, oi, que vaig estudiar set anys en un seminari ?

- I te'n van expulsar per invertit - ataca ella -. Oi que sí ?

- No. Perquè sabia treure les conseqüències justes de l'ensenyança teològica que se'ns donava. No hi estan acostumats.

- Però en canvi estan acostumats a considerar la dona com un ser inferior. Això té s'ha quedat.

- Es inferior - assegurà l'invertit -. Es va forçar la mà del creador i el resultat, per tant, no podia ser bo. Sortosament, el món s'encamina a una presa de consciència que perfecciona continuament l'home. La femella està destinada a desaparèixer.

-I vosaltres amb ella, doncs.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Res no és menys segur - va ponderar el xicot -. L'home és un animal que, un cop alliberat de la presència pertorbadora de la dona, es trascendirà fàcilment en una forma superior a la qual ja apunten algunes teories actuals.

- Sempre ha estat una mala raó justificar en el futur una captinença ara culpable - va etzibar-li la noia.

- No cal justificar res - va pretendre ell -. En les condicions actuals, quan una gratificació sexual és inevitable, la nostra posició és més plausible que la de l'heterosexual , atès que ens permet una inversió del joc en termes exactes i, per tant, compensatoris, que destrueixen tota possibilitat de dòmini; la subordinació, per dir-ho en una paraula, és superada.

- Subordinació... - va reflexionar l'Anna -. Es una idea de mascle. Mai no m'hi he sentit, de subordinada, quan he fet l'amor.

- Perquè la subordinació és consubstancial a la dona. Per començar, ja l'hi predisposa el seu equipament físic, el qual l'obliga a acceptar el baró al seu damunt...

- Qui ho ha dit ? Més sovint que no, sóc jo qui munto !

- Com ?

Tot d'una semblava desconcertat, incrèdul i tot, i quan ella assentí, sense donar-li explicacions, va queixar-se :

- Però això és immoral ! Altera l'ordre natural de les coses !

- Comprenc que al seminari no us en parlessin - replicà l'Anna -, però per a algunes civilitzacions aquesta ha estat la posició corrent.

- I tu... - tornà ell, cada cop més esbalaït. - Vols dir que aquí mateix, en aquesta casa, sota el nostre sostre...

- Sí. I d'altres coses.

- Quina perversió ! I després d'això encara vols que no ens malfiem de la dona ?

- No oblidis que som dos : ell i jo. En tot cas es tracta de perversions compartides.

- Perquè l'hi hauràs induit. Un home, deixat a la seva iniciativa, n'és incapaç.

Ella va riure, amb una rialla adusta i alhora sorneguera.

- Es curiós com tot t'ho fas al teu gust... Es una posició idealista.

El Somi, com per a ell mateix, barbotejà :

- Caldrà accelerar el procés

Va restar uns instants mmmm mut, com enartat, però seguidament arrancà a córrer cap a fora, on hi havia el seu company, mentre cridava :

- Somi ! Somi !

A partir d'aquell moment els dos homes es passaven la vida xiuxiue-

jant pels racons de la casa, seguint-la a distància, espiant les seves anades i vingudes, escoltant a la porta de la seva habitació o del lavabo, quan hi era; dues o tres vegades, en absència seva, li escorcollaren el dormitori i, un cop, li van prendre o extraviar unes mitges i un drap higiènic; Quan l'Albert acudia a la casa, però, desapareixien camps enllà, o s'amagaven a la teulada.

- Et deuen tenir por - li deia ella.

- Vols que els agafi pel meu compte ?

- No, que encara ho empitjoraríem. No sé com és que sempre caic en aquestes situacions absurdes. De primer aquell parell de monstres i ara aquests degenerats... - Sacsejava el cap -. Oblidem-nos-en - afegia, i començava a acariciar-lo.

Més endavant, un vespre que el Somi amb el qual havia parlat era fora, a la capital, l'altre, que sempre mirava de reüll, la va emprendre quan sortia de la comuna i, vermell com un pebrot, li va proposar:

- Si m'ho ensenyes, t'ho ensenyo...

Ella, que de primer va estar a punt d'enfadar-se'n, a la fi se li'n va riure :

- I què diria, el teu amic, si se n'assabentava ?

El xicot s'espantà :

- No li ho contaràs, oi ?

- I què vols veure ? - li va preguntar l'Anna.

- Tot.

- Per què ?

- Bé, jo... No ho he vist mai, saps ?

- I fins ara no se't desperta la curiositat ? En deveu parlar molt de mi, oi ?

L'altre assentí.

- Ens pertorbes.

- I no et sembla que potser t'exposaries, si em veies ? Imagina't que t'agradava...

El Somi ho negà, convençut :

- No, no em pots agradar.

- I si m'agradaves tu a mi ?

El xicot va sobresaltar-se; de segur que això no se li havia acudit.

- Ja tens un amic, tu - digué -. I les dones són monògames.

- D'on ho has tret, això ?

- Tothom ho sap.

- Llevat de les dones, si de cas

Ell s'estranyà de nou :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- No ho sou, doncs ?

Es va gratar el cap, perplex, i ella el va fitar amb commiseració :

- Sou com uns nens, ben mirat.

Però no ho eren. A la nit ho devia contar a l'altre i, des de k'endemà, tots dos canviaren altre cop de conducta. En lloc de seguir-la silenciosament, com fins aleshores, ara no paraven d'insultar-la amb tot de comentaris. Un d'ells cridava :

- No has vist l'adúltera, avui ?

- La foradada, vols dir ? - preguntava el seu company.

- Si, la del trau.

- Doncs no, no l'he vista. Però ha estat aquí, no hi ha dubte. Ha deixat la seva fortor.

- Si. A fe que és bruta !

- I deu estar malalta. Jo sento pudor de florit.

- Es veu que té la tavella plena de coses...

- Una tavella excremencial.

- Per què no fumiguem ?

Van comprar gran quantitat de deodorants i de líquids mata insectes amb el quals ruixaven la casa des de bon matí a bon vespre. L'atmosfera, saturada, esdevenia irrespirable i l'Anna havia de sortir al camp amb els ulls irritats. Sense parlar-ne a l'Albert, va voler contraatacar i els omplí l'habitació de fotografies de noies suggestives sense ni un fil de roba, però ells, en resposta a l'ofensiva, les hi van retornar transformades en senyors mostatxuts i proveïts d'apendixs excepcionals d'on penjava un rètol amb aquesta llegenda : "Per un món mascle. Expulsem les figues !" Tot seguit, simultàniament, amb una coincidència d'idea que els impressionà tots tres, començaren a fer-se la petaca al llit i a posar-se tot de trampes : un sortint de cadira traidor a l'angle del passadís, una ratera darrera la porta del wàter, una galleda plena d'aigua al capdamunt de la porta de la cuina... Ells vigilaven quan entrava a la comuna i, immediatament, es dedicaven a trucar amb tota l'ànima sense parar de donar-li presses i ella, en justa correspondència, deixava la tassa bruta. Al cap de cinc dies, tots tres feien les feines al camp, parapetats darrera una mata. Fins que, una nit, les mates van desaparèixer i ells dos, proveïts de prismàtics, s'instal.laren als porxos. Aleshores l'Anna en va tenir prou.

Cautament, va tornar a l'àtic que ara les dues germanes ja s'havien desacostumat de freqüentar i l'Albert, assabentat de les vexacions a què els pederastes l'havien sotmesa, va passar-se tres dies rondant per la casa mentre rumiava un escarment. Però després tornà a la ciutat,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

on inserí un anunci al diari :

"Dos amics joves i ben plantats, en excel,lent situació econòmica, desitgen compartir llur vida i llurs béns amb un parell de senyoretes agradables amb prou esperit d'iniciativa per vèncer timideses provinents d'una educació massa austera".

L'endemà, des d'un cotxe de lloguer aparcat al camí, assistiren tots dos a la desfilada de noies de totes les edats que, a peu i a cavall, acudien a la caseta; hi havia prou misèria perquè l'oferta fos temptadora. A les deu ja no cabia ningú més a l'interior i les ressagdes assetjaven l'edifici amb una cridòria que només tenia parió amb la de dins, on se sentia un gran batibull, com si es peguessin. Hi van haver crits d'auxili i, cap a les onze, un dels Somni aconseguia de saltar per la finestra. L'havien deixat nu com un verm i les dones de fora, engrescades i amb esperit competitiu, es van lliurar immediatament a un strip-tease col.lectiu sense deixar de perseguir-lo camps enllà, fins que tots es feren fonedissos darrera un tossal; a llur darrera quedava una escampadissa de roba que l'Anna avaluà, a ull, en prop de set-centes mil pessetes.

A l'altre Somi, potser més desafortunat, li van fer la feina sense estalviar-hi res. Quan aconseguí de sortir, tenia els ulls glaçats i la boca li bavejava; les dones, que havien retingut allò de l'esperit d'iniciativa, acabaven de deixar-lo expremut com una llimona. No té res d'estrany, doncs, que sobtadament l'home s'abatés com un arbre tallat de soca-rel per no tornar a aixecar-se ni quan les bacants inicimren una dansa del ventre pràcticament comunitària. En aquell moment, l'Anna, compassiva, va dir que ja en tenia prou.

Potser n'hi havien fet un gra massa. La tia, a la qual havien arribat les notícies, va convocar-los a la seva cambra professional per expressar-los la seva indignació; sempre havia considerat els Somi com uns llogaters model.

- Tu creus que aquesta es la manera de pagar-me el favor ? - increpà la seva neboda -. Aquest ramat de dones m'ha perjudicat per més de cent mil pessetes. Portes esbotzades, el bany arrancat, els mobles destruits, parets escrostonades, la canonada del wàter desapareguda...

L'havien trobada en plena ocupació amb un client insigne, en Soric, i potser per això l'Albert no fou capaç de defensar la noia amb tota ~~[illegible]~~ la passió que hi hauria posat un altre dia. En Soric, vestit tan sols amb la seva pilositat, fins aleshores insospitada, era un espectacle massa còmic per no aprofitar-lo degudament. Disimuladament li va amagar els pantalons i, amb tota hipocresia, l'ajudà a cercar-los

quan aconseguí de treure'l del llit, on l'altre es refugiava tot i veu
res identificat. Aleshores encara no duia el carret d'anar a plaça, pe-
rò en un racó de cambra hi havia una bossa plena de llibres, amb les
darreres novetats de França i uns quants volums escadussers procedents
de Suècia, si bé en llengua anglesa.

La tia, ja una mica esbravada, sobretot després d'haver signifi-
cat a l'Anna contrita que per res del món no li deixaria tornar a po-
sar els mmm peus a la caseta, va preguntar :

- Us coneixieu, doncs ?

- Som vells amics - digué ell -. Però així i tot ignorava que fos un
home de tant de gust.

- No hi està gaire acostumat, el pobret - comentà la dona -. Bona vo-
luntat no li'n manca, però...

L'Albert, severíssim, s'adreçà al xicot :

- Que potser no has quedat bé ?

- Probablement sóc massa dona, per a ell - l'excusà la tia.

- Ah, no, no ! Això no pot quedar així. Cal que t'animis !

- De primer he de trobar els pantalons.

- I què en vols fer ? Al llit has de tornar.

- Se'm fa tard - va dir el xicot -. D'aquí a mitja hora tinc una con-
ferència...

- Mira - va proposar-li l'Albert -, per guanyar temps farem una cosa :
mentre tu fas el teu fet, jo continuaré buscant els pantalons. I l'Anna
també, oi noia ?

- Potser no en portava - suggerí ella.

En Soric s'indignà :

- Es clar que en portava ! I nous que eren...

- Els trobarem, doncs, no et preocupis. Aquí no s'ha perdut mai res.

- Ben cert que no - afirmà la tia -. Aquesta és una casa honrada. No
deus pas voler insinuar...

- No, no ! - digué ràpidament en Soric -. Jo...

- Perquè això si que ho consideraria una ofensa. I em sembla que no
me la mereixo, després de la feina que m'has donat... Sóc una persona
molt comprensiva, amb molta paciència, però hi ha acusacions que no
les puc suportar.

- I quan surt de polleguera és terrible - advertí l'Albert.

En Soric, que ja no sabia que fer, balbucejà :

- Potser sí, doncs, que he vingut sense... - i es mirà la dona.

Ella s'arronsà d'espatlles.

- No m'hi he fixat, si vols que t'ho digui. Calçotets sí que en duies

- Sí, calçotets sí...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Va recollir-los d'un racó, entre el llit i la tauleta, on havien caigut, i l'Albert, sense insistir, va despenjar la bata i la hi allargà. Quan va haver-se-la posada es va poder observar que els pantalons no li feien cap falta. La mateixa tia de la noia va dir :

- Aquests pèls tan llargs i negres et cobreixen perfectament.

En xicot assentí, no gaire convençut i mirant encara al seu entorn per si veia la peça que li faltava. L'Albert, però, no la va treure del seu amagatall fins que sortí al carrer, on l'esperava en Porreta, repenjat en un fanal. Aleshores, per la finestra, la hi va tirar tot cridant :

- Mira, ara han aparegut !

L'altre el va amenaçar amb el puny i, avergonyit, se'ls va posar davant els transeünts que comehçaven a aturar-se. Les dues dones reien i la tia va fer :

- Ja vaig dir-te el primer dia que feies cara de trapella !

Però llavors tornà a enseriosir-se; s'acabava de recordar de nou de la broma sagnant que havien jugat als invertits i de l'estat lamentable en què quedava la caseta.

- Quan hi penso, us bufetejaria ! Es molt còmode, això de divertir-se a pagar els altres ! Qui em rescabala, ara, d'aquestes pèrdues ?

- Et podem enviar clients - va suggerir l'Anna.

- Això, et faré propaganda ! - aprovà ell.

I la tia, sarcàstica :

- Gràcies ! Si els vostres amics són com vosaltres, encara ~~mmmmmmm pagammjmm~~ els hohauria de fer de franc. No, ja en tinc prou amb el meu asilat...

- Quin asilat ? - s'interessà l'Albert.

- No em diguis que no ho saps ! Les clàusules del contracte que ens permet treballar en aquesta casa estableixen que, setmanalment, farem una obra de caritat. De primer féiem un donatiu en diners, però després s'ha cregut més convenient que satisféssim, de franc, les necessitats d'aquests pobres vells... o no tant vells, perquè dds que se sap que no hauran de dejunar, hi ha molta gent que falseja les partides de naixement i es posa anys.

S'havia anat enfurrunyant i tot de sobte va dir :

- I apa, toqueu el dos, que ja us he vist prou.

Ell s'inclinà per tal de besar-li la mamella, com l'altra vegada, però la dona el va apartar amb un gest surrut :

- Encara t'atreveixes a fer-me l'amistat ? Besa les de l'Anna, que les té prou maques.

Va seguir el consell només van entrar al pis, però els monstres,

que deia la noia, ja havien tingut temps d'assabentar-se de llur retorn i al cap de mitja hora trucaven a la porta. Totes dues vestien de negre, car mentrestant se'ls havia mort el pare, en caure d'un dels trapezis que inaugurava, però només ho esmentaren de passada, indiferentment, més interessades a comprovar si l'Anna havia aprofitat l'absència per fer-se reduir els mugrons. D'algun lloc o altre havien tret la idea que aquest era el motiu de la seva desaparició, i totes dues van plorar, commogudes, en veure que llurs temences eren infundades.

- No te'ls facis escapçar mai - li van pregar tot besant-la -. Ens agrada tant que siguis dels nostres ! A més, aquestes coses de vegades poden tenir males conseqüències. La naturalesa ja sap el que es fa, és molt sàvia.

La rabassuda encara es va adreçar a l'Albert :

- Suposo que no li ho deus aconsellar pas ?

- No, no ! - va dir ell, sense moure's del divan, i va atreure l'Anna cap a la seva falda per tal de dissimular un engrescament que ni llur presència no podia contenir. Sense intenció, però, va posar tanta destresa en el gest que, sorpres, va constatar com l'objecte de la seva quimera desapareixia més completament que no s'havia proposat.

Les germanes es van quedar mudes i després la camatorta allargà la mà per comprovar que no hi havia error.

- Doncs sí ! - exclamà -. L'hi té !

Immediatament van assistir-los, retificant la posició d'una cama de la noia, unint més les seves, col.locant sol.licitament un coixí a l'indret oportú, entre l'esquena del noi i el respatller del divan... Talment dues vestals que vigilen l'acompliment ordenat d'una cerimònia, restaren prop d'ells fins al final, quan la rabassuda va córrer al bany, d'on tornà amb una tovalloia que l'altra li va prendre de les mans per eixugar-los.

Ells dos, que s'havien pensat que les escandalitzarien, estaven esbalaïts, però més s'astoraren encara quan totes dues, a l'unísson, van dir :

- Hi hem de tornar !

L'Albert s'excusà, modestament i amb gràcia, com convenia, però elles tenien projectes de més abast, puix que la garrella demanà :

- Aviseu-nos cada cop. No importa que sigui a la nit, a la matinada. Vindrem de seguida. Oi, tu ? - s'adreçà a la seva germana.

- A l'acte - ratificà la rabassuda.

Els va caldre prometreu-ho amb la mà repenjada al cor, tal com

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

s'estulava, però més tard, quan els monstres ja foren fora, tots dos es van mirar i, sense necessitat de paraules, van decidir per unanimitat que a l'Anna li calia donar per definitivament perdut l'àtic. Van empaquetar tot el que era de la noia i, a les tres de la matinada, L'Albert atracava un borratxo amb la boqueta de la pipa per pagar-se una ~~nit~~ ombra a l'hotel.

No fou fins una mica més endavant que van descobrir la casa enrunada de prop de l'escorxador, on tan sovint es reunirien a passar la nit sense testimonis.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Aquell dia que vas tornar a casa de Geca el gran amb les armes de l'assassí i la teva primera visió, un cop endinsat en el jardí, foren les natges de l'Agnés, innocentment inclinada en el darrer graó, des d'on acabava de fregar el terra del vestíbul, poc podies imaginar que mesos enllà seria atreta al laberint, o forçada a entrar-hi, per sotmetre's [illegible] a la mort ritual, oficialment tolerada, que et deixaria davant un cadàver jove després d'haver-te'n estalviat un de vell.

(A punta de ganivet, li van assenyalar el ventre amb la circumferència tallada per un triangle que revelava la mà dels porucs de la bomba, constituïts, es deia, en societat secreta sota la protecció d'autoritats que asseguraven llur impunitat. Les víctimes sempre eren joves i predominantment femenines, i la mort era seguida, o precedida, [illegible] d'una doble violació, també ritual).

Vas fer els darrers metres de puntetes, per no fer xisclar la grava traidora, i la vas saludar hàbilment, amb la punta de la llengua que tot seguit se sentí recompensada per una contracció plaent i sorpresa que l'arrossegà mentre ella s'immobilitzava abans de girar-se amb un gest lent i cercar amb la seva la teva [illegible] boca salabrosa i aromàtica, a l'acte esclafada contra els llavis que repetien, amb una altra sentor, l'acolliment saborós i immediatament anterior.

(Mentre llavors, en trobar-la, ja era una boca muda en un rostre pàl.lid, sota uns ulls closos per estalviar-te la mirada sofrent que il.luminà un darrer abús, el doble i únic abús inferit a la carn tendra per la bestialitat dels porucs que propiciaven un déu cruel i alhora presumiblement estalviador d'innocents amenaçats pels poders de l'urani).

Fins que ja éreu dins no t'estalvià els horrors del cop de gràcia probablement matusser amb què hauries llevat la vida de Geca el gran, quan et va dir :

- Ha perdut la raó.

-Ha enfollit ? - vas admirar-te tu.

- Va tenir un atac i després, en recobrar-se, ni tan sols no em coneixia. Aquest matí se l'han endut.

Potser podia atribuir-se a l'esforç que féu per conservar la serenitat en veure destruides les cintes que recollien la seva obra tardana, car era gairebé segur que mentí en afirmar que posseia duplicats; mai

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

no se'n trobà cap, ni aleshores ni al moment de la seva mort, cinc mesos més endavant i en circumstàncies anòmales, una nit que va desaparèixer un infermer que s'endugué amb ell tots els històrials clínics, posteriorment publicats a l'estranger per una revista sensacionalista, de gran tiratge.

(Prou clar que era tot, en canvi, en la mort de l'Angès, dolçament nua quan van ingressar-la al nosocomi amb honors d'ajusticiat, en braços de quatre robustos exploradors que deixaren l'empremta de llurs dits llardosos en la quietud de les sines i de les cuixes, on tu les vas veure encara en acudir al corralet amb la intenció, no aconseguida, d'endur-te-la a la casa, a la cambra plena de bragues entre les quals la volies colgar a tall d'homenatge al seu geni creador).

- De manera que ara sóc lliure - va dir-te -. El meu futur s'ha tornat a quedar en blanc.

Per tal d'assegurar-vos-en, vau procedir encara a un altre escorcoll de l'habitació de Reca el gran i tu àdhuc el vas voler visitar al manicomi, on et va confondre amb algú altre, un misteriós Xalina que, pel que vas entendre, havia publicat un volum de versos quan tots dos eren adolescents.

Vas tornar a la casa, tranquil.litzat; a la sorpresa de la nit de noces que l'Agnés havia preparat escrupulosament, en secret, sense la col.laboració de mans estranyes que podien trair-la. L'obra mestra amb què s'havia entretingut consistia en un seguit de cercles multicolors i vistosos al bell mig dels quals una rodona vermella assenyalava l'indret precís de la diana. Era natural, en aquestes condicions, que disparessis una fletxa certera i que ella es queixés del dispar tot i felicitar-te d'aquella destresa que feia sang. Immediatament, però, es va aixecar i, colpida per una idea inèdita, destinada a proporcionar-li milions si hagués viscut, va anar tacant totes les calces a l'indret precís.

Ja no vau dormir, aquella nit. Una darrera l'altra, vau considerar durant hores senceres amb quin color, amb quina mena de roba s'avenia més, les dimensions exactes que havia de tenir, si calia que fos veralment sang o si podia substituir-se per algun altre producte d'aparença similar. En una sola nit acabava de provar dues creacions.

(No duia ni l'una ni l'altre el dia de la seva mort, sinó una peça simple, dos mocadors lligats pels extrems, sobre els malucs, però els bàrbars se la devien endur, com van fer desaparèixer tot el restant, com era habitual en el vas dels assassinats rituals. Com sempre, també, al cap de dos dies el vestit i la roba interior van fer cap al mercat de les puces on tu, que vigilaves llur aparició, vas poder comprar-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ho tot després d'un llarg regateig amb la venedora, una dona amb la cara plena de senyals de verola que, aparentment, sabia el valor de les coses que tenia a les mans).

L'endemà mateix us vau ocupar del llançament de la col.lecció. Tu, en persona, vas dur les invitacions als grans establiments del ram i a tot un seguit de clientes distingides que el dissabte següent es van reunir en la intimitat d'un saló del sindicat de costureres convenientment dividit en tot de cabines que garantitzaven una empremta privada a les dones massa púdiques per tolerar la mirada i els dits d'altres persones que no fossiu tu i ella, tots dos, doncs, aqueferats d'un emprovador a l'altre mentre les models s'exhibien a la sala d'actes. Amb mà destra, vas pintar dotzenes de pubis que aleshores es contemplaven a l'espill, on la imatge de la teva mà repetia el gest d'anar assenyalant els colors i modificant-los, gairebé sempre amb prou prudència perquè els dits restessin absolutament visibles. A la nit l'Agnès et va felicitar per haver tingut tan poques relliscades, l'única notable amb una rossa enjogassada que tenia els seus dubtes sobre l'exacta coincidència de la diana amb l'objectiu i volgué assegurar-se'n després d'enllaminir-vos, a tu i a l'Agnès, amb la vaga promesa d'una comanda escruixidora.

Ho vau recordar en la calma de la casa, engrescats i feliços, però tu secretament amoinat per aquell allau de diners que entreveies en el futur i, més tard, amb el son pertorbat per la desfilava inacabable de gropes i d'esquerdes amb les ribes poblades que t'atreien a les aigües profundes i càlides d'una feminitat enervant i en definitiva reduida a la de l'Agnès, la teva muller, que reposava prop teu i cap a l'alba t'acollí sense despertar-se, tan pregonament dormida que l'endemà es creia que ho havia somniat.

(I potser també va ser com un somni en el laberint, on qui sap si no va perdre consciència abans d'ésser maculada; aquesta era, de totes maneres, l'opinió del metge que constatà el decès, un llenguallarg que parlava amb pèls i senyals de totes les altres víctimes i s'entossudí a mostrar-li l'estat dels teixits, poc irritats, per demostrar-li que la penetració no havia estat repetida i fou feta amb un instrument de dimensions corrents, potser lleugerament inferiors a les normals).

El cap de policia va visitar la setmana següent; la seva muller, una de les dames distingides amb la invitació, li havia parlat de les creacions de l'Agnès i ara volia assegurar-se que les primeres peces de la producció en sèrie fossin destinades a les esposes dels seus subordinats. Com va dir :

- M'interessa conservar la temperatura dels meus homes. Si a casa se senten estimulats, després són més combatius.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Tu et vas negar a prometre res, inclús hi vas posar obstacles, i objectares :

- Un estímul massa intens, podria perjudicar-los.

De fet, això et va valdre la primera discusió amb l'Agnès, a la qual vas haver de convèncer, a soles, és clar, que allò equivaldria a un acte de col.laboració.

- Es tracta d'ells, de les dones - es defensà la noia.

- No és pas veritat; són ells qui en trauran els beneficis. Uns beneficis que després es traduiran en perjudicis pels pobres infeliços que caiguin a les seves mans. A més - vas afegir - pots tenir la seguretat que la cosa no s'acabarà aquí. Si dóna bon resultat,com creu el cap de policia, de seguida rebrem la visita dels militars. A poc a poc ens convertirem en els proveïdors de les mullers de totes les forces armades.

- No hi sé veure cap mal.

- Perquè no m'escoltes. T'agradaria passar a la història amb el títol dubtosament honorífic d'"estimuladora dels recursos bèl.lics" del país o un altre de semblant ?

- No, és clar que no. Però exageres.

- Potser sí. De tota manera, no ens hi podem exposar. Si les dones dels policies i dels militars volen comprar calces de les teves, que ho facin, però individualment, a les botigues.

Vas acabar per convencer-la, però va tenir més d'una ocasió de tirar-t'ho en cara, tota vegada que les forces de l'ordre, despitades, van voler venjar-se de la negativa i denunciaren les creacions de l'Agnès, sotdamant convertides en provocatives i immorals. La producció de bragues no es va interrompre, però se'n seguí un plet interminable que encara durava quan la teva esposa fou assassinada.

(Es va calcular que la mort l'havia colpida tres hores abans de trobar-la i que els assaltats devien ésser mitja dotzena, quatre d'ells probablement dones, car d'altra manera no s'explicava aquell abús tan limitat. No quedava exclosa, però, la possibilitat que s'ho haguessin fet a sorts; al capdavall, les altres víctimes no havien estat pas més abundosament visitades, llevat d'un cas en el qual àdhuc hi hagué desmembrament, qui sap si per dissimular d'altres turpituds).

Et costarà d'oblidar la cataracta de citacions judicials que aviat us va caure per casa i les nombroses comparences al jutjat, les entrevistes amb els jutges i els advocats, els judicis de conciliació, les amenaces encobertes, les factures cada cop més crescudes dels homes de llei que, a base d'embolics legals, anaven ajornant una decisió clara i potser impossible. Et passaves més temps pels corredors del Pa-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

lau de Justicia que a casa, i més de quatre cops vas haver d'acudir a despatxos foscos i sebollits en els racons més inesperats de l'edifici amb la model ~~mmmmm~~ que ells, els jutges, venerables barons barbamecs, tuberculosos i escopinaires per culpa de la falta de llum, devoraven amb els ulls i, per poc que fos, amb les mans, quan es vestia i desvestia ràpidament, canviant de calces per tal de facilitar-nos un estudi aprofundit de la justesa de l'acusació. Més endavant, exigències de caire tècnic, t'obligaren a cercar altres noies que facilitaven una exhibició simultània dels models més especialment atacats, i aleshores, ensems, el nombre de jutges ja havia augmentat tant que va caldre habilitar altres peces més espaioses.

Els advocats defensors es mostraven optimistes i mai no s'estaven d'assenyalar l'escreix de centímetres de roba respecte l'indret que ocultava. Es procedia a mesurament gairebé científicament exactes dels espais púbics i de les peces, però els comptes no sempre sortien rodons; l'extensió pilosa de les noies variava i, per entendre-s'hi una mica va caldre establir un tipus standard que, com que era de naturalesa estadística, no s'avenia amb la realitat. Es procedia doncs a afaitades i a la colocació de postissos que agermanessin les mal avingudes, però als perruquers, a les poques sessions, tenien una gran tendència a caure malalts i, sovint, era obligat de canviar-los.

(A l'Agnès li havien afaitat una aixella, la dreta, obeint uns propòsits tan obscurs com les raons que el forense al.legà per decidir que la rasuració era anterior a la mort i que fou practicada per un escuerrà. Era més evident que es tractava d'un afeccionat, tota vegada que l'obra era poc acurada, però també podien haver-hi intervingut d'altres factors, notablement la pressa amb què els va caldre procedir).

Va ésser més complicat encara l'afer del model pintat, tot i la intervenció d'un artista de mèrit reconegut, repetidament llorejat per les acadèmies del país, el qual, conscient de la seva reputació, cobrava uns honoraris respectables i es mostrava lent en el treball. Els resultats, és clar, sempre estaven a l'altura del seu pinzell i, alguns, eren tan sobresortints, que fins es mostrava racós d'abandonar-los. Dos cops, que se sàpiga, va fer propostes a les noies per si li permetien de treure'n reproduccions, però només una d'elles ho acceptà, en mal hora, cal dir, ja que l'Agnès, que al capdavall pagava els seus serveis i, doncs, podia considerar-se propietària de les obres d'art, va reclamar-li ~~un~~ royalties i, en negar-s'hi ell, s'entaulà un altre plet.

Sovint, als jutges i advocats, s'afegien alguns deixebles de

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

l'artista que, joves i d'imaginació més fresca com eren, van perllongar les seves troballes i, a estones perdudes, començaren a pintar natges i cuixes; fou l'inici d'una moda transitòria i seductora després prohibida per les autoritats que destinaven la magra producció de colors, autàrquica, a "fins més nobles", com deia l'ordre que rectificà aquestes desviacions. En aquests fets es troba l'origen de l'anomenada "secta acolorida", conjunt de nois i noies que no han renunciat a la pell decorada i ara només exhibible entre ells, en secret, durant llurs reunions clandestines.

Fos com fos, era una delícia veure el pintor lliurat a la seva obra, tan aviat amb el pinzell delicadament posat en les proximitats d'una font tendra com a dos o tres passos de distància, considerant amb un ull clucl i l'altre protegit per la mà que feia de pàmpol, la finesa d'una línia, la tonalitat d'un color, l'acord profund entre el dibuix incorregible de la natura i l'altre, artístic però no tan pertorbador, que el rectificava, i tu aleshores t'oblidaves dels seus que allò us costava, dels malsdecap del plet, de les visites i gestions inacabables, per lliurar-te fervorosament a la bellesa de la creació, a l'encís, compartit amb tots els presents, de la nuesa vestida pel talent

De lluny en lluny, quan la feina de l'Agnès i les reunions al Palau de Justicia o als gabinets dels advocats us ho permetien, acudíeu tots dos al manicomi a veure l'oncle de la noia, en general tranquil i reposat i ara amb la dèria de més jove havia estat l'amant d'una filla de Catarina de Rússia. Ara i adés, si bé rarament, tenia un llampec de consciència més oportú i, dues vegades, va preguntar per l'edició completa de les seves obres, com si endevinés que, per aquells dies, un editor s'hi havia interessat, atret, no hi ha dubte, per la passatgera notorietat que li havia valgut la seva pertorbació mental. Però ja no quedava res d'inèdit.

Algun cop, cruelment i tot, tu expressares la temença d'un recobrament que podia posar en perill el futur de l'Agnès i, de retruc, el teu.

- Tot de sobte - li deies - en tindries dos. El que ell t'imposava, que persistiria, i aquest altre que vas bastint amb mi. Es clar que podries escollir.

Ella s'enquimerava :

- No ho sé. Pensa que aquell és anterior.

- Es una interpretació. També podríem considerar que, pel fet d'haver deixat d'existir transitòriament, es convertiria en posterior en establir-se de nou.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Si fos així - objectava ella - sempre hauria estat lliure d'escollir. Cada cop que dormia, l'abandonava. Tot era qüestió d'aprofitar aquell moment.

- I potser ja és així i no ho sabies.

- Boig i tot, l'havíem d'haver matat, ara ho veig. Ens pot crear problemes.

Tu ponderaves :

- Qui sap si davant del fet consumat...

- Quin fet ?

- El nostre matrimoni.

- Caldria que fos un home generós, i no ho ha estat mai. Si es recobra ens odiarà a tots dos i insistirà per imposar-me el seu.

(Ni remotament no se li acudia, ni a tu, que algú, des de l'ombra, n'havia previst un altre i que el faria efectiu, durable, entre les cledes vives del laberint. Seu o de qui fos, potser de la primera noia sorpresa en la soledat o triada a ull d'entre una multitud, tindria més força que el teu, que el de l'oncle, i demostraria que un mateix passat potobrir-se a futurs innúmers, perquè ningú no té poder per traçar el curs de la seva vida. Davant del cadàver, al capdavall només un futur prematur, ho vas comprendre perfectament i, alhora, et vas sentir més lligat, no tan mestre del teu destí com quan els morts no eren criatures ~~mmmmmmmm~~ elegides lliurement).

Pesava doncs damunt vostre l'amenaça d'una interrupció, convertida en jugada essencial, que ella, més que tu, no era sempre capaç d'oblidar ni a l'hora de l'amor, irregulada, capritxosa, en hores feineres, o quan tornaves del Palau de Justicia, o també de bon matí, ~~quan~~ en ~~adonar-te~~ que havies dormit amb la mà aparentment amputada d'un dit, com ella s'acostumà a voler des del dia accidental que inicià l'habitud.

- Em sento més acompanyada - et deia.

D'altres van imitar l'exemple quan ho explicà al taller, però no a totes els provava, o de vegades els homes s'hi oposaven i els calia trobar substituts. Les solteres acudien a llurs propis recursos i l'Agnés en va treure la idea d'una altra creació, la mà femenina, incompleta i plena dànells que dauraven la fosca visible a través del ~~mm~~ nylon de color carn.

Tenia sempre massa feina per acompanyar-te en les teves expedicions com a prepresentant legal seu, amb poders signats davant de notari, però un dels advocats acusadors, també anomenats fiscals, la va reclamar el primer dia de la prova del model pesari, reputat d' excessivament corruptor. Vas lluitar contra la decisió a tip d'habeas corpus, ~~pmm~~ i vas

aconseguir d'ajornar la seva presència durant prop d'una mesada, un error complet, puix que la seva exhibició coincidí amb el desvetllament d'un interès gairebé general i, per tant, aquell matí, la sala era plena de gom a gom. Com ja era norma, l'audiència no en va tenir prou amb un examen superficial de les possibilitats de la creació i un expert, ginecòleg per més detalls, va encarregar-se d'explorar-les tan minuciosament i reiterativa que l'Agnès, fins aleshores dreta, com calia, va haver d'asseure's, repenjada contra la paret, en descarregar-se la seva feminitat. Fou una convulsió llarga, complicada, que li va valdre una ovació de l'assistència, sobretot per part de les mecanografes i altre personal amb faldilles que, a la nit, va delegar una comissió amb propòsits instructius.

En aquell moment, prou que te'n vas adonar, l'Agnés hauria pogut començar una altra carrera, potser tan brillant i, aquest cop, amb una col.laboració més directa de l'expert, ara tu, al qual esqueia el mèrit d'haver-la preparada. No te'l regatejà gens, davant d'elles, i fins va parlar amb franquesa dels jocs preliminars que li proposaves. Però no hi va voler donar continuació i tu, assetjat per la teva banda, vas pensar un instant en l'oportunitat d'un opuscle que podia il.luminar tantes vides fosques. Te'n va destorbar només la falta de temps, ben aviat absorbit no tan sols per les complicacions legals sinó, encara, per les primeres manifestacions d'hostilitat directa de les forces que van promoure el procés. Impacients d'un desenllaç insegur, van recórrer a l'atemptat.

El primer cop van disparar contra teu en ple carrer, quant t'havies aturat a cordar-te una sabata prop d'un banc on seia un vell, instantàniament difunt en rebre una bala entre els dos ulls. Cinc dies després intentaven de raptar la teva muller quan sortia amb una de les seves oficiales, però les van confondre per haver fet canvis de perruques al taller i al cotxe que li era destinat hi va fer cap la noia, alliberada als tres dies, quan es convenceren de l'error, després d'haver passat per cinc masmorres diferents.

Us va caldre organitzar ràpidament un cos de voluntaris, tot dones, que us acompanyava incessantment i, a la nit, feia guàrdia a la porta. Al cap d'una setmana el govern el considerava il.legal i un plenipotenciari acudí a solucionar l'afer sense enrenou.

- Si se senten amenaçats - va dir-vos - demanin protecció a través dels conductes reglamentaris. Estic segur que no els serà negada.

- Com ens poden protegir els mateixos que ens ataquen ? - vas objectar tu.

- No saben qui els ataca - féu l'home.

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Si ni han tingut la delicadesa de treure's l'uniforme !

- Probablement hi ha una confusió. No puc creure en aquests atemptats. Sense ànim d'ofendre'ls, m'atreviria a dir que s'han trobat enmig d'una fàtzia de criminals que no els afectava poc ni gens.

- I el rapte ?

- No hi ha hagut cap denúncia.

- Ens consta que si - vas replicar.

- En tot cas, no va ser possible d'acceptar-la. No era prou documentada. A part que els impressos no eren els que calia i hi faltaven polisses i segells, no hi constaven els noms de les persones suspectes ni dels indrets on presumptament l'havien retinguda.

- Per això hi ha la policia, per esbrinar-ho.

- Sí i no - va dir el plenipotenciari, displicent -. La policia política, en efecte, sol partir d'indicis, de presumpcions, de no res, com qui diu; la criminal, però, no pot emprendre cap acció si no disposa de tots els elements del cas.

- Inclosos els noms dels criminals, oi ?

A l'home se li devia escapar la tevaironia, car replicà :

- Si pot ser,amb mal noms i tot. Això garantitza la seva eficàcia, Sigui com sigui, vostès han de llicenciar aquest escamot de dones que pertorba l'ordre.

- Es un ultimàtum ?

- Molt m'ho temo.

- Sense compensacions ? - va preguntar l'Agnès.

- Ja els he parlat de la protecció oficial. També hi ha una altra solució. Els podem despossseir provisionalment de la ciutadania i proporcionar-los una tarja de resident inhabitual que els ampara contra tot atemptat.

- I no ens exposem a ser-ne privats definitivament, d'aquesta ciutadania ? Qui ens garantitza que el govern no prolongarà indegudament la provisionalitat ?

- La clàusula secreta. En aquests casos és automàtica.

La vau acceptar, totalment ignorants que això ~~anuul~~ anul.lava bona part dels procediments judicials, si bé no tants ~~que~~ que s'hi pogués tirar terra damunt com creia de primer un dels advocats. Us va caldre procurar-vos els bons oficis d'un especialista en dret internacional i, a poc a poc, la màquinaria tornà a posar-se en marxa mentre els atemptats, és cert, cessaven. D'altra banda, amb el mateix automatisme, us eren bloquejats els comptes corrents poc abans oberts al banc i ~~era~~, cada cop que ~~us calia~~ volieu enretirar diners, us era imprescindible la firma del vice-tesorer delegat, el qual, per

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

donar-la, exigia comprovants detallats de les vostres operacions financeres. Era un home meticulós i parcialment baldat que escrivia amb l'esquerra.

(REs no s'oposa, doncs, a què fos ell l'assassí de l'Agnés. Al capdavall, i ara, quan ho escric, hi penses per primera vegada, hi ha probabilitats que l'acte no fos tan ritual, o que ho fos falsament; potser era, de fet, el tercer atemptat, aquest cop reeixit, d'unes forces poc respectuoses amb la legalitat que, en emprar els procediments d'una secta, dissimulaven l'origen de la mà ofensiva. Hi havia prou interessos, o prou rancúnies, en joc, per desconèixer voluntàriament el vostre status de forans).

Se us va assignar una renda clarament insuficient que, per sort, l'Agnès arrodonia amb la venda clandestina dels models més in i, tu, amb furtives excursions a la caserna on repartien sobres cada migdia. Com que sempre plou sobre mullat, aleshores la teva muller es va quedar prenyada. Es a dir, fou una falsa alarma, prop de tres setmanes d'inquietud, que van dissipar-se una matinada, quan ella et despertà amb la mà vermella i, en la seva alegria, es dità tot el cos. I com que en l'Agnès tot es convertia en creació, aquella mateixa tarda ja tenia enllestit el disseny del model "stop", encara avui un dels predilectes de nenes impúbers que se'l posen d'amagat, a casa de l'amiga o a l'escola, i de les matrones reverents que el combinan amb vestits de color clar i mitjonets blancs.

El tocòleg, però, consultat la primera setmana, ja l'havia declarat oficialment embarassada, com era costum de fer sempre que es tractava d'una dona casada, o publicament amistançada, atès que repugnava a les autoritats l'existència de dones estèrils, potser perquè cada dia n'hi havia més. En presentar-se doncs al consultori amb la prova palpable de l'error, l'especialista ej negà a acceptar-la abans de procedir a tot d'analisis fins aleshores negligides i, després, va declarar que es tractava d'un avortament provocat per un ús indegut del matrimoni. Insinuà la possibilitat de vicis i d'anomalies indecoroses que anà enumerant gairebé amb complaença davanr la indignació escandalosa de l'Agnés i la teva, més mitigada. Hu va arrodonir tot, per part de l'home, el descobriment del parentiu de la teva muller amb mm Geca el gran, car això li va permetre de deduir que, perversions a part, la noia era víctima d'una herència degenerada que aconsellava una abstinència total. A tu, en privat, et va dir :

- Us puc proporcionar un cazzi, si voleu. En tinc alguns a preu mòdic, de segona mà. Per aquests casos, no hi ha res com un bijou du religieuse; sempre l'aconsello.

Vas haver de comprar-l'hi perquè no sospitès que no tenies la intenció de seguir els seus consells i et vas veure obligat a declarar-lo al negociat de Relacions privades, on et van estendre el permís corresponent un cop fou comprovat que les seves dimensions no excedien les permeses per la llei.

El vice-tesorer delegat, en assabentar-se de la despesa, no l'aprovà fàcilment :

- Cal considerar-ho un objecte de luxe - et digué -. Una altra vegada, més val que em consulteu. Després, us heu deixat enredar; n'hi ha de més econòmics i que fan el mateix servei.

- M'he fiat del metge - et vas excusar.

- Mal fet. Si m'ho haguéssiu dit a mi, us hauria pogut donar l'adreça d'una dona molt enraonada en els preus. Es clar que no hauria tingut aquesta xeringa d'aigua calenta, però tampoc no cal; les dones ni se n'adonen, d'això.

Es clar, anava equivocat; L'Agnés, si més no, era fins i tot capaç de calcular al gram la buidada que li feia i el nombre de brolls del vessament. Hmmm O ho havia estat temps enrera, quan la vida no era tan complicada per culpa d'aquells professionals que mai no en tenien prou i cada dia comparèixien al Palau de Justícia amb idees noves.

- Només som a la fase preliminar - va contestar-te un matí un dels magistrats prop del qual t'interessaves per la marxa de l'afer. - Ara, quan acabem amb les proves que podríem qualificar d'immodèstia mmmmmm exterior, caldrà preocupar-nos del possible efecte veneri interior, o sia referit a les usuàries de les peces de la vostra muller.

- No és excessiu ? - et vas queixar.

- No, no, en absolut . De fet, m'he quedat curt. Cal comprovar un doble efecte, l'estrictament veneri, com us deia, en termes, per tant, d'excitació al capdavall nerviosa i ben localitzada en els òrgans específics, i l'altre, referit a possibles pertorbacions patològiques d'aquests mateixos òrgans per un costat i del cos en general per la conigüitat...

- Caldrà cridar més metges, doncs ? - et vas espantar.

- Ben cert. Ningú no pot dictaminar en justícia sense una exposició completa de les circumstàncies que concorren en la persona per la qual han estat fabricades aquestes peces.

Més endavant, un altre dels magistrats, aclarí :

- Distingirem entre la immoralitat "per se", intrínseca i deslligada d'una reacció aliena, en espècie l'home, i la mena d'immoralitat subsidiària que dimanaria d'aquesta reacció si fos excessiva. Si volem arribar a una conclusió no errònia caldrà procedir per tres etapes :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

l'estat natural, adàmic, el que crea la peça corrent admesa pel costum i el que provoca la nova modalitat. Es a dir - afegí -, aquesta darrera etapa caldrà subdividir-la en tantes parts com models.

L'endemà, el primer jutge ja havia fet una altra troballa.

- No podem procedir d'una forma indiscriminada que viciaria el procediment i, en conseqüencia, la decisió del tribunal. Es possible, probable i tot si faig cas de la meva experiència, que l'efecte no sigui el mateix, per exemple, en una dona embarassada i en una dona que no ho està. També cal distingir entre la verge i la dona sexualment experta. Aixímateix, entre dones de complexió distinta que poden reaccionar, i fer reaccionar, diferentment.

- Ens hi passarem un any ! - vas protestar.

L'home et mirà, escandalitzat :

- I tres i tot, jove ! La justícia no es pot permetre imprudències. La balança és molt fina i qualsevol petit detall pot desequilibrar-la. Tenim un deure i, per penós que sigui, el complirem fins al final.

Un dels advocats va convocar-te al seu despatx, on et va rebre ple d'iniciatives.

- Crec que he trobat la manera d'assegurar-nos un veridicte favorable - començà.

- De moment - vas dir-li - potser encara interessaria més descobrir com abreujar el judici.

- Això no és possible. Però no us hi amoineu. Si guanyem , com confio, les costes les pagaran ells. A més, probablement els traurem una crescuda indemnització. No, el que cal és assegurar-nos la victòria.

- Com ?

- Molt senzill : comprarem els testimonis. Es a dir, només la meitat.

- La meitat ? - et vas estranyar.

Ell va somriure, suficient :

- Sí, les noies. Les pagarem per convencer-les que declarin a favor i que s'avinguin a passar una estona a soles amb els homes cridats a declarar. Aquests ja quedaran pagats automàticament per la complaença de les noies.

Vas quedar atordit.

- Però una cosa així equivaldria a convertir el palau en un bordell !

Però l'advocat havia estat reflexionant i ni et sentí. Es va donar un copet al front amb el palmell de la mà i va insultar-se :

- Què bèstia que sóc ! Si encara és més fàcil -. Excitat, et va engrapar el braç -. Podem prescindir tranquil.lament dels testimonis masculs. Es als jutges i al fiscal a qui hem de procurar entrevistes reservades amb les noies ! Imagineu-vos com quedaran d'impressionats si posem tan-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tes femelles al seu abast, i de franc !

- Si tots són vells ! - vas objectar.

- Raó de més. Vós deixeu-me fer i no us en penedireu.

L'endemà mateix devia començar la seva obra de corrupció, però sense resultat. Com va saber-se després de la mort de la teva dona, quan l'afer fou encarpetat perquè tothom va convenir que no era de bon gust procedir contra un difunt i les mateixes forces denunciants digueren, força delicadament, que al capdavall potser havien extremat el zel, si bé, a tall d'excusa, podien motivar-lo en un fervent amor al bon nom de la pàtria; com va saber-se després, doncs, en aquell moment els jutges i d'altres intervinents en l'afer ja feia setmanes que havien conquistat els favors de les més engrescadores sense altre ajut que la promesa, rigurosament honorada, d'evitar d'incriminar-les, com a còmplices , si el veredicte era contrari als vostres interessos i, per tant, resultàveu condemnats.

(Només hi resultà ella, extra-oficialment, i a la pena capital. Com més hi penses, ara que la idea se t'ha acudit, més clar veus que la tribu moralitzant es va fer justícia al marge dels tribunals i que vius en un món on res no té el nom que se li dóna. Potser sigui aquest el crim ritual).

No hi va haver però cap escàndol, perquè es va tapar, en fer-se discretament públiques les entrades i sortides dels magistrats d'indrets on normalment no se'ls havia de veure i només en veu baixa va parlar-se d'algunes sumes que havien canviat de mans per assistir parteres que deslliuraven, anònimes, a les clíniques més selectes, d'on eren donades d'alta de preteses malalties innocents mentre els registres civils inscrivien la darrera florida de les mullers menopausiques, aconhortades de la relliscada marital en veure's mares de fills amb edat de néts. El final era feliç.

(Llevat per l'Agnès, sebollida amb l'aixella dreta mal afaitada i vestida amb el darrer "sexualis" que vas trobar a casa en fer l'inventari superficial de tantes creacions. El temps es va portar bé : plovia. Sota el paraigua que regalimava vas acompanyar-la al cementiri, a la tomba de terra excavada en un racó assolellat i protegit dels vents on les flors durarien. Una cinquantena de dones, agraïdes, van homenatjar-la amb llur assistència, tan sols drapades amb el model individualment predilecte i flaquejades per mascles igualment contestataris que, en acabar-se la cerimònia, van allargar-los faldilles i bruses per substituir aquelles peces que totes deixaven sobre la llosa, amb les flors, mentre, un instant, es dreçaven magníficament nues i blanques contra la tarda grisa i inclement que elles il.luminaven).

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Observació : Cal que refacis aquest capítol. Tal com t'ha quedat, el perjudiquen la falta de rigor expositiu i un fals sentit de la síntesi que revela la indisciplina del teu esperit. Seria convenient que la cronologia dels fets es disposés d'acord amb una pauta orientadora i suficientment ordenada perquè en la narració s'observés un progrés real - Albert.

(Que no ! No veus que creo un moviment en lloc de reproduir el joc d'una realitat ja destruida ?)

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

7 d'abril :
AQUESTA NIT, A DOS QUARTS D'ONZE, A LA COLUMNA DE COSTUM/ CITA FINS A UN QUART DE DOTZE. EQUIPAT.

8 d'abril :
POSPOSADA CITA FINS DEMÀ A LA MATEIXA HORA. MODIFICACIÒ ; COLUMNA SEGONA/

10 d'abril :
AJORNAMENT INDEFINIT. ESPEREM ORDRES. EVITAR COLUMNES DURANT ELS PROPERS DIES

21 d'abril :
DATA DEFINITIVA : VINT-I-TRES. HORA : LES DOTZE. INDRET : COLUMNA PRIMERA/

22 d'abril.
URGENT. PERILL. NO US ATANSEU A LES COLUMNES SOTA CAP EXCUSA. SEGUIRAN MÉS NOTICIES.

25 d'abril :
OBSERVADORS ACONSELLEN ABSTENIR-SE. MOVIMENTS SOSPITOSOS. HI POT HAVER HAGUT FILTRACIONS. PROCEDIM INVESTIGACIÓ.

28 d'abril :
PREPAREU-VOS. NOTIFICACIÓ DE CITA IMMINENT.

1 de maig :
EN PRINCIPI DIA CINC. REBREU NOU COMUNICAT PER CONFIRMAR-HO.

3 de maig :
CONFIRMAT. COLUMNA PRIMERA.

4 de maig :
ORDRE ANUL.LADA.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

13 de maig :

ARA VA DE VERES. SITUACIÓ CONTROLADA. TINGUEU L'EQUIPATGE A PUNT/

15 de maig :

DEMÀ A UN QUART D'UNA. SIMPLE CONTACTE A LA COLUMNA SEGONA. PODEU PRESCINDIR DE L'EQUIPATGE.

16 de maig :

AJORNADA CITA FINS DIA 19. EL MATEIX INDRET. LES MATEIXES INDICACIONS.

18 de maig :

LES COLUMNES SERAN POC SEGURES DURANT DOS O TRES DIES. OBRES AL CARRER. AVISAREM.

27 de maig :

OBRES ACABADES. DEMÀ COLUMNA SEGONA ENTRE DOTZE I DOS QUARTS D'UNA. CONTACTE NOU. OBSERVEU HOME AMB GORRA I BUFANDA/

28 de maig :

NO REBEM CONFIRMACIÓ HOME GORRA I BUFANDA. CAL AJORNAR NOVAMENT. SITUACIÓ DIFÍCIL.

3 de juny :

DARRER CONTACTE PROBABLEMENT PROVOCADOR. RESTABLIREM EL VELL TAN AVIAT COM SIGUI POSSIBLE.

9 de juny :

AQUESTA NIT, COLUMNA PRIMERA. COMUNICAREM HORA POSTERIORMENT.

9 de juny :

URGENTISSIM. ORDRE ANUL/LADA. PROBABLEMENT DEMÀ PASSAT.

11 de juny :

DIA QUINZE, A LES DUES MATINADA? COLUMNA PRIMERA. RESTABLERT CONTACTE ANTERIOR.

14 de juny :

DEFINITIVAMENT, DIA 18. INDICACIONS DIA LL VALIDES.

17 de juny :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

SITUACIÓ ACONSELLA EVITAR CONTACTES COLUMNES. S'ESTUDIEN NOUS INDRETS DE REUNIÓ.

22 de juny :
FALSA ALARMA. COLUMNES SEGURES. PREPAREM CITA IMMEDIATA.

24 de juny :
AVUI, DOS QUARTS DE TRES DE LA MATINADA. SEGONA COLUMNA. SIGUEU RIGUROSAMENT PUNTUAL.

24 de juny :
SEGON COMUNICAT? URGENT ; LA CITA SERÀ DIA 27. NO HI HA CAP MÉS MODIFICACIÓ.

26 de juny :
NOVA CONTRAORDRE. RES ABANS DEL DIA 2.

3 de juliol :
DIA CINC, COLUMNA TERCERA, A LES DOTZE. EQUIPAT.

4 de juiol :
MODIFIQUEM ORDRE ANTERIOR; SERÀ DIA 7.

7 de juliol :
FACTORS EXTERNS ACONSELLEN ANUL.LAR CITA. ESPEREU COMUNICAT.

(No es van veure mai, doncs).

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

La Casta ha conservat el meu escrit i ara llegeixo el darrer paràgraf mentre/ella dóna el pit al nadó :

"Al.ludia el costum de les dones romanes, de segur que estimulades per llurs amants alèrgics a les pilositats i afeccionats, com jo en aquell temps, a invertir l'ordre dels cossos, però oblidava que les peculiaritats de la meva amiga no tenien res a veure amb les arts de tocador , ungüents i depilatoris. Era la naturalesa que, en estalviar-se detalls protectors, havia aconseguit una obra perfecta. Ella mateixa s'hi mostrava sensible i, en dues ocasions/pel cap baix, sé que va sacrificar a aquell altar una disposició generosa i poc amiga d'exclusivismes".

La màquina és on la vaig deixar, però ja no em tempta la morta que vaig esgotar en llargues sessions com la que podria iniciar avui, prop de la Casta que, en deixar el seu fill al bressol, on s'adorm sense esforç, em diu :

- Saps que ha desaparegut la vella ?
- Quan ?
- Fa tres dies.

A poc a poc m'assabento que va sortir al carrer a deixar la llauna de les escombraries i que ja no tornà a entrar/a casa; que ningú del veïnat no recorda haver-la vista tot i que en aquella hora les voreres solen estar plenes de dones; que aquella nit mateix van denunciar la desaparició i que l'endemà, o sia ahir, va presentar-se un agent de l'autoritat a investigar l'afer.

- El seu fill està desconsolat - afegeix -. Es passa el dia tancat al dormitori, repassant les seves coses de quan era nen.

Això explica que no l'hagi vist ni sentit en penetrar a la casa i enfilar-me escales amunt, on ella m'ha somrigut sense estranyesa i, amb un gest espontani i encisador, m'ha ofert els llavis plens de suc de maduixa abans de córrer cap al nen, que aleshores plorava.

- I el divorci ? - li pregunto.

He parlat en veu massa alta i es posa un/dit davant els llavis mentre m'agafa la mà per endur-se'm a un petit reducte del capdavall del passadís on hi ha una post de planxar i tot de roba en un paner de vímet

- Sembla que no és possible - diu en entrar -. Hi ha massa diferència d'edat entre nosaltres.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No sabia que això fos un obstacle.

- Abans, no - precisa ella -. La setmana que vé, però, es discuteix el nou articulat de la Llei de Divorcis, i ja ha entrat en vigència. M'ho va dir l'advocat.

- I hi ha un article sobre la diferència d'edat ?

- Sí - contesta ella tot endollant la planxa abans d'inclinar-se a recollir una peça del cove -. Quan entre dos conjugues és superior a trenta anys, només el pot demanar el més vell. El més jove, mai.

- I per què, això ?

- Es veu que es considera que el més vell té menys probabilitats de poder casar-se altra vegada i, per tant, com sembla que diu l'article, seria injust concedir el divorci en desigualtat de condicions. Si el demana ell és una altra cosa, és clar; senyal que es confoma a aquest desavantatge, o potser fins i tot que el desitja.

Observo les sines que se li han escapat de la brusa en ajupir-se i veig que la dreta mostra una esgarrapada recent entre la blavor de pessigades de la pell.

- Es obra seva ? - assenyalo.

- No; m'ho va fer un taujà particularment salvatge que vaig trobar anit al ball. Tenia les ungles molt llargues. Fixa't - diu, i s'arregussa les faldilles per tal que vegi les dues ratlles enceses que li solquen la natja esquerra-. Encara em fan mal.

Em culivo a examinar-les-hi i ella s'inclina una mica endavant per facilitar-me l'operació, però són nafres superficils que no deixaran rastre.

- No és res. Més m'enquimeraria aquesta altra, de ratlla; és més profunda.

Riu en sentir la carícia subtil i, amb les mans, sé separa una mica les galtes , però llavors ens sobta un crit urgent que prové d'una habitació llunyana :

- Casta ! Casta !

La noia es redreça, ràpida.

- Es ell. Despertarà el nen !

Corre cap a la porta i tots dos, jo darrera d'ella, travessem el passadís fins a un dormitori que no conec, on el vell, excitat, blandeix un petit objecte.

- Mira ! He trobat el tallaplomes !

- El nen dorm - l'amonesta ella.

- El tallaplomes de quan era petit - diu l'home sense fer-li'n cas -. Em pensava que l'havia perdut. M'he passat anys i anys cercant-lo !

Ja li ha passat tot el desconsol i ara té una mirada febrosa, d'in-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

fant al qual els reis han tractat amb generosament.

- Toqueu, toqueu ! - em diu -. Encara talla com aleshores.

Però no me'n dóna temps. Amb un gest sobtat i capritxós, agredeix una de les columnes dels peus del llit, d'on fa saltar un llarg encenall que deixa al descobert la fusta blanca de sota, corcada.

- Què us sembla ?

- Potser que reposessis una mica - li aconsella la Casta.

- M'he passat la vida reposant - protesta ell.

Jo, rient, dic :

- No devieu pas reposar tant si cercàveu el tallaplomes amb aquesta afició...

- Es cert - reconeix -. Però sóc un home actiu, jo - i clava una nova ganivetada a la fusta del llit.

Ara l'encenall encara és més llarg, i es recargola amb gran delícia seva, que se'l posa al cap mentre diu :

- M'hauria agradat de ser fuster o ebanista... Ensenyaré l'ofici al al nen - decideix sobtadament. Alça el cap i es mira la Casta - Tinc gana. Vull un ou passat per aigua i dues llesques de pa amb melmelada...

Ganiveteja altre cop la fusta mentre la noia se'n va i jo, des de l'altra banda de llit, assisteixo als seus atacs violents i silenciosos fins que diu :

- Em recuperaré. Sabeu que feia dos dies que no menjava ?

- No.

- Doncs sí. No havia comprès la jugada.

- Quina jugada ?

- La seva, la de la Casta. Estic segur que l'ha fet desaparèixer ella, la mare.

- Per què ?

- Per veure si em decandia. I he estat a punt de fer-ho. Però ara cada dia seré més fort i vigorós. No ho sabíeu que en arribar a certa edat retrocedim en lloc d'avançar ? Per això tothom viu el doble del que hauria de viure. Podríem dir que viu d'anada i de tornada. La llàstima - lamenta - és que m'he tret uns quants anys, i no sé si aquests valdran.

- Quants en teniu, doncs ?

- Noranta-dos. Si tot va bé, per tant, arribaré als cent vuitanta-quatre. Ara cada dia seré més fort - repeteix.

- La vostra teoria - li faig observar - suposaria una regeneració del cos, un rejoveniment de les cel.lules...

- I que no passa ? - em talla -. Oi que s'ablaneixen ? Es per això. Tot allò que és bla, és plàstic.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- I l'enduriment de les artèries, per exemple ? - li objecto.
- Es una astúcia de la naturalesa per tal de contenir un proces d'envelliment que podria durar massa. Les artèries donen el senyal de fer marxa enrera. Tot té lloc d'una manera automàtica.
- Si fos així, ningú no moriria de vell...
- I no hi morim - m'assegura -. No pas tal com ens pensem. En diem vellesa o senectud perquè és més còmode. Però si vivim tot el nostre curs natural de vida, si no es produeixen accidents, tots morim d'infància. En cert sentit ja ens hi referim, també. No es parla de la segona infància dels vells ? Sinó que aleshores, en arribar a aquesta segona infància , la paraula vell ja és inapropiada. Tot això es comprèn molt bé - prosegueix en veure la meva expressió incrèdula -. La naturalesa actua per cercles complets si no s'introdueix cap pertorbació artificial en el seu trajecte curvilini. Hi ha d'haver una coincidència perfecta entre el punt de partida i el punt d'arribada; és sabut des de molt antic i, més modernament, d'altres filòsofs han reprès aquest punt de vista , si bé no tots l'han entès prou bé. De vegades han agafat el rave per les fulles.
- De tota manera - li dic - em sorprèn que ara anticipeu aquesta segona infància. Em refereixo al ganivet. Normalment no l'havieu de trobar fins cap allà als cent ~~cinquanta~~ setanta-vuit anys o, si més no, no us n'havieu de tornar a servir fins aleshores.

Ell s'immobilitza, estranyat, però tot seguit assenteix greument i llença el tallaplomes a terra, sota el llit que en aquell moment s'inclina, vacil.la, i acaba per enfonsar-se cap a ell quan la pota, que no ha parat de ganivetejar, cedeix amb un lleu espetec que alça tot de serradures entre les quals es veuen uns quants corcs.
- Es veritat - diu. - He estat a punt d'esguerrar-ho tot.
- Si que ha anat just - li concedeixo.

La Casta, que entra amb l'ou i les llesques amb melmelada, es mira el moble sense dir res i deixa la safata damunt la tauleta de nit, cap on el vell fa lliscar la cadira amb un gest insegur, encara preocupat. Després, de cara a la noia, comenta :
- Em sembla que m'ha salvat la vida.

Ella, cruel, fa :
- De la teva mare encara no se'n sap res.

L'home, còmplice, em fa l'ullet i, sense destorbar-se, enceta l'ou. Tot mastegant, demana :
- Dos dits de vi ranci.
- Ara -. Se'm gira i pregunta : - No vols menjar una mica, tu ? Tinc panadons...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Bé.

Me'ls serveix baix, al menjador, on s'entaula amb mi en l'estret espai que deixen les vitrines farcides de peces de cristall fi, el gruixut trinxant d'on treu els coberts i un pesat moble auxiliar amb tot de discos i revistes. Hi fa una calor humida i tova que ens aconsella alleugerir-nos de roba i dóna sabor a la cervesa fresca amb què m'obsequia sense recordar-se del vinet que ha demanat el seu marit. Amb els panadons em serveix mel i, faceciosament, li n'unto els mugrons perquè brillin en la claror de l'aranya que penja del sostre tacat, però tot d'una acut una mosca que m'obliga a netejar-los-hi mentre ella riu. Però és queixa :

- No t'ho hauria de deixar fer. Diu que li has allargat la vida...

- Més aviat diria que li he privat d'acabar de destruir el llit. S'imagina que ara comença una segona existència, aquest cop encarada cap a la joventut.

- Es això de la desaparició de la vella, que l'ha trastocat.

- Suggereix que és obra teva.

- Indirectament, potser sí; vaig ser jo qui la feu sortir a deixar la llauna de les escombraries.

De dalt, la veu del vell crida :

- El vi ranci !

Ella s'alça d'una revolada.

- Em despertarà el nen ! - torna a dir.

Obre un costat del trinxant, que ara veig que disimula un petit bar, i de la renglera del fons abasta una ampolla polsosa i amb tot de teranyines on només queden quatre dits de vi. N'aboca la meitat en un vaset, d'esquena a la taula, i jo ho aprofito per examinar-li de nou les rascades amb un palmell lent que ella accepta amb el mateix gest ple d'avinença d'una estona abans, a la cambreta de planxar.

- Tens mans de sanador - em diu.

S'entretè un moment a besar-me i, faceciosa, em llepa el bigoti on s'ha quedat un petit fragment de tonyina confitada del panadó.

- Bo - riu.

La veu del vell, més forta, com si s'hagués atansat, repeteix :

- El vi ranci !

Sortim tots dos, sorpresos per la proximitat del crit, i el veiem dalt de tot, al replà, d'on s'abalança endavant amb una avidesa de repapieig que li fa treure les mans de les rodes de la cadira.

- Compte ! - diem ella i jo, alhora.

I en aquell instant ja hem fet tard. El lleuger pendent del pis, o potser l'empenta irada del gest, avança la cadira, i tots dos, ella i

jo, assistim a la caiguda del vehicle que el projecta de cap contra els graons, per on va davallant veloçment, amb un impuls giravoltant i sostingut fins baix de tot, als nostres peus, quan la testa retruca sorollosament en el terra i ell resta estirat i estranyament príapic, amb una cama plegada sota l'altra. La cadira, disparada, passa pel seu damunt i s'estavella sobre el braç d'una butaca.

Mentre la Casta, impressionada, es mossega els artells, li cerco el pols, el cor, però la mort, instatnània, ja ha silenciat tots els batecs i només la vara té un estremiment de vida en oscil.lar encara abans de reduir-se amb una lentitud definitiva. Aleshores ens mirem, jo assentint sense paraules a la seva muda pregunta. Res no pertorba la quietud, ni el plor de l'infant, que no es deu haver despertat, fins que ella mormola :

- Què farem ?

- Què és pot fer, en un cas així ? Avisar el metge perquè certifiqui la defunció. Es a dir...

Se li deu haver acudit el mateix, perquè em talla :

- Es pensaran que ho he fet jo, que l'he matat. Ja saps que quan un dels conjugues es mor abans d'haver passat un any des que l'altre inicià o intentà d'inciar els tramits d'un divorci, se'l considera culpable d'assassinat.

- Es cert. Caldrà trobar una altra solució. De primer, però, potser que enllestissis la cerimònia de respecte...

Em refereixo a la eufemísticament anomenada "descàrrega nerviosa de servei pòstum" amb què marits i mullers han d'homenatjar el company traspassat i que només s'excusa en les persones que tenen més de seixanta-cinc anys, l'edat oficial de "jubilació orgiàstica".

- No sé si podré - diu ella -. Estic tan trasbalsada...

- Ja saps que cal procedir-hi mentre el difunt encara no s'ha refredat - li recordo. - Si vols, puc ajudar-te.

- Valdrà més - reconeix, i ens adrecem tots dos al divan que queda enllà de la cadira de rodes, ara grotesca i amb el darrera esbotzat, de l'invàlid.

La hi faig estirar i, en adonar-me que el front, el sota el nas i la regatera entre els pits li transpiren, la desvesteixo amb cura abans de redreçar-me per deixar la roba.

- Seu aquí - mormola ella, i m'assenyala un indret del divan, d'on li cal alçar una cama i reposar-la sobre les meves cuixes perquè em pugui instal.lar entre els seus genolls -. Estic bé, així ?

- Molt, Casta - li somric. - M'agrada mirar-te.

- I a mi que em miris. Mira'm molt...

Faig més que això, car al cap d'uns moments joguinejo amb els dits atents a la menuda tija mentre ella em prem l'altra mà i l'acaricia amb un gest lent. Té els llavis entreoberts i respira pausadament amb els ulls clavats al meu damunt, tota ella dòcil al sobtat benestar que sol acompanyar la cerimònia. L'impuls del cos li puja a poc a poc, amb una lentitud segura que prolongo mentre els ulls s'abeuren en el moviment que després [lo proíbe] cap a mi i l'obliga a abraçar-me i a deixar-me de nou, ara amb els músculs contrets, lligats contra l'onada que rebutja amb una voluntat obstinada de continuació a la qual col.laboro fins que les cames s'alcen i, plegades, es premen contra el ventre per oferir-me, a tall de recompensa, les contraccions tumultuoses cap a les quals m'aboco per sorprendre-la, al capdamunt de l'onada, amb una repetició.

Després em passa les mans per la cara i em besa.

- No podrà queixar-se, oi ? L'hem homenatjat abundosament.

- Sí. Has quedat bé, Casta.

- Gràcies a tu - m'afalaga -. Ara em sento més tranquil.la, reposada... No sé què hauria fet tota sola... T'has portat meravellosament.

- Cal pensar en el que hem de fer - li dic per retornar-la a la realitat del nostre problema.

- Si - sospira, i em besa de nou, càlida - El mal és que no se m'acut res... I a tu ?

- Potser sí. Hi ha el servei de cadàvers de la Facultat Hipocràtica. Ells se'n podrien encarregar.

- Com ?

- Si els confies un cadàver, ells s'encarreguen de tot. Ja saps que els en fan falta. Poden procedir a enretirar-lo sense cap mena de tràmit i ells mateixos estableixen la causa de la mort i signen la paperera de defunció.

- I què hi guanyem ? Veuran que es tracta d'una mort violenta - m'objecta.

- No hi fa res. A ells això els deixa indiferents. L'única cosa que els interessa és aconseguir cadàvers i com que si miraven gaire prim molts se'ls escaparien de les mans... Sempre, que jo sàpiga , estableixen que la mort ha estat natural , deguda a malalties, de vellesa.. No els passaria pas pel cap de crear problemes a ningú.

- N'estàs segur ?

- Del tot. Hi ha molts assassins que s'han salvat de la forca gràcies a ells.

- Però i si després hi ha una denúncia i les autoritats demanen una autòpsia...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No te n'has de preocupar, d'això. Al cap d'una hora de ser a la Facultat, ja l'hauran desquartitzat. Potser fins i tot hauran barrejat els seus membres amb els d'altres cadàvers. Treballen de pressa, allí. Vols que els telefoni ?

Ella gairebé ni s'hi pensa.

- Potser sí que valdria la pena, doncs...

M'acompanya fins a l'aparell, al pis de dalt, i resta tota l'estona prou meu, abraçada, mentre parlo amb l'intern de guàrdia. Tal com em pensava, no em demana explicacions; s'acontenta amb prendre nota de l'adreça i del sexe del difunt. Aleshores pregunta :

- Quan podem venir ?

- Quan vulguin.

- D'aquí a vint minuts ?

- Sí. Els esperem.

Penjo l'aparell i em giro a la noia.

- Veus que senzill ?

Ella m'esguarda de reull, abaixa les parpelles, em torna a mirar i se m'atansa molt per dir-me :

- Saps que potser no he quedat tan descansada com em creia ? Vols dir que tots els difunts en tenen prou amb un homenatge ?

- Li n'has fet dos, Casta - li contesto somrient.

- Més val ser generós - fa ella.

- Però ara tenim feina - li explico -. No estaria bé que trobessin el dadàver com s'ha quedat. Cal pujar-lo i ficar-lo al llit.

Ella em prem una mà contra la seva gropa, com si volgués sentir-se ajudada quan se'm refrega i xiuxiueja :

- Després, doncs ?

- Després, Casta. Si vols, fins i tot podem viure junts.

- Oh, sí ! - exclama i, contenta, se'm separa per iniciar un moviment de dansa, però jo l'agafo de la mà i l'arrossego cap baix, on ens aturem a frec del difunt.

Un pels peus i l'altre pel cap, tornem amb al pis de dalt amb la nostra càrrega sense recordar que el llit ha perdut un suport. Ens cal substituir-lo amb una caixa de sabó buida que ella treu d'algun amagatall i aleshores l'hi estirem sense preocupar-nos de vestir-lo. Com diu ella :

- També els despullen a la Facultat, oi ?

No ha sagnat gens i ens estalvia la feina de rentar-lo, com sé que caldria si hi hagués ferides visibles massa escandaloses. Als del Servei de Cadàvers, per poc escrupulosos que siguin, els agrada de servar les aparences quan el mort no és una persona anònima i l'han de

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

recollir en una casa particular.

Ja tornem a ésser a la sala per fer fonedissa la cadira de rodes quan l'ambulància s'atura davant la porta amb un esgarip de frens tan agut que dreça els mugrons sensibles de la Casta i al cap d'un segon, ocupat per un bop violent de porta, dos individus grassonets i baixos, vestits amb bates blanques i emmascarats darrera uns bigotis que els pugen fins a les orelles, irrompen a l'habitació tot cridant amb veus estentòries :

- Ai del difunt !

Darrera d'ells entra un altre individu, encara més gras i camacurt, que brandeix uns papers sota el cigar tot just encetat i estranyament pudent, com si hagués estat xopat amb algun desinfectant. Passem al menjador, on la Casta s'asseu a firmar el permís d'enretirar el cadàver i el full de cessió que els permet de disposar-ne a llur grat. Traslladats al dormitori, els de la bata es lliuren a tot de mesuraments amb una cinta de plàstic i el del cigar els va anotant a l'imprès mentre explica que es tracta d'una precaució elemental de caràcter identificatori. Per això hi afegeix tots els pèls i senyals que els altres li van revelant amb un cantusseig que recorda els nois encarregats de treure els números de la rifa.

- Un nom - ens diu - no és res per a un difunt que no pot confirmar-lo ni negar-lo. Cal acudir a coses sòlides, palpables; la circumferència d'una cuixa, una pega sota el melic, el volum de les natges o dels pits si és una dona... - S'interromp i pregunta - : De què ha mort ?

La Casta, un moment desconcertada, balbuceja :

- Bé, malaltejava des de feia anys. Una qüestió del fetge... Pensi que tenia noranta anys, gairebé...

L'home escriu :

- Posarem cirrosis. Perquè devia beure, oi ?

- Sobretot vi ranci - fa la Casta.

- A la seva edat hauria hagut de ser més prudent.

Un dels de la bata comenta :

- No ho sembla pas, tan vell... Vol dir que ens referim al mateix cadàver ?

- Darrerament rejovenia - dic jo apressadament -. S'havia empescat una teoria que, si no s'hagués mort de... de cirrosi... l'hauria menat directament a la infància.

- Un home astut, ja veig - comenta el del cigar, i ens fa l'ullet.

Mentre acaba d'omplir l'imprès, el més rabassut dels altres dos abandona el dormitori i després torna amb un drap negre, apedaçat, que estèn a terra. Ajudat del seu company, hi fan rodolar el difunt i, un

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteques d'Humanitats

cop el tenen dins, lliguen els caps amb un nus elaboradíssim que han de tornar a desfer gairebé immediatament, quan el camatort diu :

- Ens oblidàvem de la profunditat del melic...

Tots dos hi posen mala cara i un d'ells inclús es queixa :

- Sempre et passa el mateix ! Tens l'imprès als nassos i...

Encara rondinant, es treu de la butxaca una cinta d'una finor inversemblant on tot de ratlletes primes assenyalen mesuracions de dècimes de milímetre i l'enfonsa en la petita cavitat al precís moment que la Casta, feixuga, es deixa caure sobre els rajols amb un petit gemec. Té la cara pàl.lida i ens mostra uns ulls en blanc, inexpressius. L'home, com si li hagués demanat excuses, fa :

- Hi estem acostumats. Les dones, entre el trasbals i la cerimònia d'homenatge...

- Més aviat deu haver estat el fum del vostre cigar. Tapa els esperits

- Voleu dir ?

Ja no li contesto, inclinat damunt la Casta, a la qual frego els polsos com feia de vegades el pare amb la meva germana, però ell, que també s'alça, explica :

- Li farem un petit massatge clitorial; és el més indicat.

- No li fareu res. Apagueu el cigar !

- No puc - diu ell -. Seria antireglamentari. No podem entrar, ni quedar-nos, en una casa on hi ha hagut un difunt sense que un de nosaltres fumi aquest tabac especialment preparat. Penseu - afegeix, locuaç - que ens trobem amb tota mena de malalties, algunes d'elles extraordinàriament infeccioses, i que no podem jugar amb la salut del personal.

- Però la cirrosi no ho és, d'infecciosa.

- No em negareu, però, que, a més, podia patir d'altres malures que ara, de moment, ignorem... Les precaucions mai no són sobreres. Cal que no oblideu, tampoc, que nosaltres vivim en un ambient assèptic que ens fa més vulnerables.

- La prova - diu un dels de la bata - és que entre el personal del servei hi ha continuament baixes.

- Si - pondera l'altre -, és un treball molt exposat i, encara que el paguin bé, no sé si això compensa el risc. Encap professió no hi ha un nombre tan crescut de vidues.

- Es cert - corroborà el del cigar -. Fins i tot em pregunto si no és per això que que les dones ens prefereixen. Estem tan sol.licitats que ens és impossible restar solters.

- No valdria més - li retrec - que miréssim de fer recobrar el coneixement a aquesta noia ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No sé com, si refuseu el massatge clitorial...
- Hi deu haver altres maneres, oi ?
- D'eficaç, no; cap. I us puc assegurar que parlo per experiència. Que us ho diguin aquests.
- Sí - assenteixen els de la bacta, que ja han acabat de lligar novament el nus - . Gairebé no hi ha casa on no ho hagi de fer
- Aquí, doncs, no.

L'home s'arronsa d'espatlles, indiferent, i fa caure una mica de cendra amb la punta del dit d'ungles ben retallades.

- Bé - diu -, si no en té...
- Com, si no en té ? - protesto.
- Naturalment. Què voleu que cregui? També sé per experiència que quan els familiars es neguen a que pratiqui aquest petit massatge, el motiu sempre és el mateix : una deficiència de l'interessada. Podria dir que està cientificament comprovat.
- Veig difícil aquesta comprovació, si no us hi deixen arribar.
- Hi ha l'examen post-mortem - aclareix ell amb displicència -. Es costum que prenguem nota d'aquells casos en que no s'accepten els nostres serveis i després, en produir-se la defunció, podem verificar les nostres presumpcions amb tota seguretat. Ja us ho dic, mai no falla.
- I us el permeten, els familiars, aquest examen post-mortem ?
- No cal. Hi ha una clausula de l'imprès - i dóna un copet al paper que té a les mans - que ens concedeix una opció.
- Opció ?
- Es clar. Hi podríem renunciar, si ens convenia. Fins ara no s'ha fet mai, però ja compreneu que no podem quedar lligats de mans i peus. Imagineu per exemple el cas d'una epidèmia...
- No em cal imaginar res - el tallo -. Però la vostra obligació era advertir la interessada per endavant.
- Però home - riu - si aleshores no ho era ! No ho sabia, que es desmaiarria. Com tampoc nosaltres no sabíem que tindria aquest defecte. No es pot preveure, això.
- No el té - dic sense perdre la serenitat.

Li alço les cames, per on rellisca la roba que s'ha posat moments abans d'entrar ells i, amb un gest delicat, li obro una mica els llavis mentre tots tres s'inclinen amb un interès ara impacient.

- Què us sembla ?
- Es cert - concedeix el del cigar -. Fins diria que és remarcablement perfecte, oi, vosaltres ?
- I tant ! - fan ells , i el menys gras ó fins em diu - : Se us felicita, amic !

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

El del cigar, sobtadament obsequiós, em proposa:

- A veure, premeu-li una mica l'ingle... De vegades serveix.

En aquell instant, però, la Casta mou els ulls, els va enfocant, i una minsa capa de color se li escapa per les galtes alhora que els llavis li vibren suaument, sense acabar d'obrir-se del tot.

- Casta... - la crido.

Els tres individus es miren entre ells amb una rialleta còmplice d'entesos, i el més grosset diu:

- M'ho mig pensava!

- Jo també - fa l'home del cigar.

- Es clar - riu el tercer -, li has practicat un massatge visual...

- Es veritat. Algunes dones particularment sensibles en tenen prou amb el que en podríem dir, més que un massatge, una imposició d'ulls. Es un tema que mereix reflexió...

- Casta - torno jo.

- Sí.. - balbuceja ella.

- Ja estàs bé, ara?

- M'he desmaiat, oi?

L'ajudo a redreçar-se amb l'esquena repenjada contra la paret i tot seguit, quan veig que mou els llavis com si tingués set, corro a la cambra de bany a cercar un got d'aigua.

En tornar, els dos individus de la bata blanca ja abandonen l'habitació, un d'ells carregat amb el fardell a l'espatlla, com si portés un sac de draps o de papers, car es desplaça sense esforç aparent. L'altre encara és dins del dormitori, on mira com faig beure la Casta i després m'allarga dues cartolines vermelles amb una faixa blanca a l'extrem de dalt.

- Són dues invitacions per al quiròfan - m'explica -. Us donen dret a presenciar una intervenció.

- I a què es degut aquest honor?

- No és cap honor. Bé havíem de compensar d'una manera o altra les famílies que ens cedeixen els seus difunts, i se'ns va acudir aquesta.

- Si que és un gest delicat!

- Oi? Personalment us puc dir que dilluns vinent tenim una extirpació de bufeta particularment interessant. A les nou, el professor Olemi en persona... També us podria recomanar una ablació que...

- Sou molt amable - l'interrompo, però després dic -: M'interessaria més una simple apendicitomia.

- No sigueu ridícul! - s'escandalitza ell. - Els nostres doctors s'avergonyirien de tenir públic, en una intervenció tan senzilla! Ni als estudiants no se'ls permet d'assistir-hi.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Baix, al carrer, sona un cop de clàxon estrident.

- Són els companys - diu -. Aquí us deixo els tiquets.

- I el certificat de defunció ?

- Us en puc estendre un de provisional, si voleu. Demà passat o l'altre us enviarem el definitiu. Ja sabeu que cal legalitzar-lo.

- No se m'havia acudit. Feu-me el provisional.

Es treu un feix de papers de la butxaca de l'inferm i, de pressa, sobre la calaixera, escriu uns mots al de damunt mentre el clàxon el reclama de nou.

- Nom del difunt ? - pregunta.

El repetixo, dret darrera seu, i després el veig firmar per ordre un gargot ininteligible que posa punt final al procès. Quan se'n va, encara diu :

- Doncs sí, anava ben equivocat.

Es deu referir a les seves suposicions sobre la Casta, la qual, ara, quan tornem a trobar-nos sols, s'alça lentament i beu una mica més d'aigua amb un gest amoinat, com si ho fes a rèpel.

- No t'agrada ?

- Es que no em convé. Encara em fa més lleig.

- Sortim - li dic -. Això empudega de fenol o del que sigui.

No anem gaire lluny, però, car quan som al passadís ens sobta un petit xiscle del nen i l'inici d'una cridanera que desvia els nostres passos. Ella es consulta el rellotge.

- Ja torna a ser l'hora.

- Més val que sortim al carrer - li aconsello -. Aquí també fa fortor. Tota la casa n'ha quedat plena.

Recull doncs el petit i tots tres, jo obrint la marxa, baixem al pis de sota i ens encaminem a l'exterior, on ja fosqueja. Asseguts a la vorada, arrapa el menut a la mamella i sospira a fons, complaguda.

- Ens n'hem sortit força bé, oi ?

- Si. Ja t'ho havia dit. Llàstima que el servei tingui un personal tan discursejador i, en certs aspectes, desagradable.

- Em penso que ja ho han de ser, en el seu ofici

- Potser tu no els hi trobes - dic, fent memòria -. Segons ells, totes les dones els van darrera.

- Són presumits, sí. Jo n'havia conegut un... Es a dir, era del servei de cementiris, que no és ben bé el mateix. Però també tenia aquesta presumpció, desgraciadament una mica fundada.

- El perseguien, les dones ?

- Potser no el perseguien, però hi tenia sort. Amb mi en va tenir - explica ben francament -. Va ser el meu primer home, saps ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No. Em pensava que no hagués estat el vell.
- No, ell només s'ho va creure. Ara ja t'ho puc dir.

Havia hagut d'anar-se'n a Tokio, on hi havia una clínica especialitzada en la inserció d'himens de plàtics tan perfectes que les mateixes interessades, si eren fàcilment suggestionables, corrien el risc de creure's sense estrenar.

- Et devia costar un dineral - comento.
- Tres mil cinc-centes pessetes; no crec que fos car, oi ?
- Gens - dic jo mentre observo els dos policies uniformats i el tercer individu, de paisà, que els acompanya.
- Se'n fan posar gairebé totes les noies que es casen amb vells - m'assabenta -. Hi ha un servei regular d'avions, establert per la mateixa clínica. I el preu del trajecte també és molt moderat.

Els tres individus, que venien per l'altra vorera, travessen el carrer sense pressa, amb els ulls alçats cap als números de les cases, i el que vesteix de paisà consulta un paper que acaba de treure's de la butxaca mentre el nen, ja tip, deixa escapar la mamella i ella, la Casta, el redreça una mica per tal de fer-li fer el rotet.

- No ganeja gaire - diu, indiferent a la presència dels policies que ens miren i, alternativament, miren la casa com per assegurar-se que no s'han equivocat.
- Més val que entrem - faig.

Però ja ens hem entretingut massa. El de paisà acaba d'atansar-se'ns i, després d'una altra ullada al paper, pregunta :

- L'anomenada Gertrudis vivia aquí, oi ?
- Gertrudis ? - repeteixo -. No en conec cap.
- Sí , és la sogra - diu la Casta.
- En aquest cas - fa l'home no sense amabilitat- ens haureu de seguir.
- L'han trobada ? - pregunta la Casta.
- Ha estat internada i, com és natural, ara cal internar la família.- Somriu -. Tenen sort.
- No som la seva família - objecto sense moure'm de la vorada.
- La senyora acaba de confessar que es tracta de la seva sogra...
- Era la seva sogra. Ara el marit ja s'ha mort i, per tant, deixa d'haver-hi parentiu.
- No sou vós, doncs ?
- No. Teniu - dic, i li allargo la papereta provisional de defunció que m'havia ficat a la butxaca.

L'home la llegeix detingudament, sense saltar-se cap ratlla, i els altres dos, sempre silenciosos, se'l miren amb una expressió vagament amoïnada, o potser decebuda.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Bé, sí - confessa a la fi -. Sembla que sí -. Es pinça els llavis amb dos dits, sempre mirant el certificat, però aleshores assenyala cap al nen que mou peus i mans sobre la falda de la seva mare i inquireix - : Es filla del difunt, aquesta criatura ?

- Sí - diu la Casta.

- I de vostè ? -

- Es clar !

L'home em torna el paper, satisfet, i els altres dos somriuen amb una ullada còmplice.

- Aleshores, encara hi ha parentiu. L'anomenada Gertrudis és l'àvia del petit.

- No tan de pressa - protesto, i ara m'aixeco com un ressort -. La senyora ha volgut dir que el difunt es creia que era d'ell, el fill. Li ho va permetre de creure en consideració a la seva edat, per no donar-li un disgust. Era un home vell... De fet, però, el pare sóc jo, - declaro tot tocant la Casta amb el peu.

Ella, que m'ha entès, corrobora :

- Es veritat; és ell.

- Ho podeu demostrar ?

- Ja sabeu que no. Aquestes coses no es demostren

L'altre branda el cap, commiseratiu.

- Oficialment no consta, doncs. No us vull ofendre. O sia que, personalment, m'inclino a creure-us. En aquesta ocasió, però, els meus sentiments personals no compten. Ens haureu de seguir.

- Tècnicament - dic jo - només us hauria de seguir el petit. Es l'únic parent de la vella.

- Errada - somriu l'individu, i els altres el van aprovant amb tot d'inclinacions de cap -. La vella és l'àvia del nen... Això m'ho concedireu...

- Es el que acabo de dir.

- I el nen, al seu torn, és fill de la senyora. Veritat o no ?

- D'acord - concedeixo de mala gana.

- S'estableix doncs un parentiu no interromput entre les dues dones a través del nen, el qual podriem dir que és l'anella de comunicació.

- Però els parentius - reflexiono - només s'estableixen de dalt a baix, de baix a dalt o horitzontalment. I ara el cas no és aquest.

-Ah, no ? Jo diria que sí. Mare, fill o nora i nèt.

- No no ! Si la vella és directament l'àvia del petit i només a través d'aquest podem arribar a la mare, o sia la nora, saltem una generació cap baix per tornar a pujar-ne una altra cap dalt.

Tots tres policies, simultaniament, es graten la closca, els d'u-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

niforme per sota el casc.

- A veure si ho he entès bé -fa l'home -. De mare, o sia d'àvia, a nora, una generació...

- Però ara - el tallo - comptem d'àvia a nét, atès que és ell qui estableix el parentiu. Es el salt generacional que us deia.

- No hi ha salt. Es a dir, es tracta d'un salt aparent. En remuntar del nét a la mare, col.loquem aquesta automàticament a l'indret que li correspon, o sia entre tots dos.

- Es una inserció artificial. Si a la mare la trobem al capdavall, que no és el capdavall, sinó un graó més amunt, però així i tot al capdavall respecte al parentiu amb l'àvia, per quin salt l'interposem aleshores entre l'àvia i el nèt? No sembla natural.

- No, no ho acaba de semblar - concedeix l'home -. Però si neguem el parentiu ens trobem amb què la criatura, pròpiament, no té mare. Si se l'ha saltada, no por retrobar-la, després.

- Ja us ho deia - explico - . No té mare des del punt de vista de l'àvia, o sigui enfocant el parentiu tal com cal enfocar-lo. En té, en canvi, si el deslliguem de l'àvia. Cal considerar doncs si és més nét de la vella o fill de la mare que fill d'aquesta o net de l'àvia. Jo només hi veig una resposta.

L'home assenteix vigorosament :

- Jo també : és més fill que nèt.

- Exacte. La mare queda més propera que l'àvia. Per tant, hem demostrat que tampoc no us el podeu endur a ell. Si ho feieu el traurieu del costat d'una persona que li és més parent per posar-lo al costat d'una altra que no n'hi és tant.

- De tota manera -s'entussudeix ell -, el parentiu subsisteix i, de retruc, afecta la mare.

- Us he demostrat que no ! - protesto -. No deveu pas voler que torni a començar...

Un dels policies uniformats es quadra rígidament, saluda i diu :

- Amb permís...

El de paisà se li gira.

- Diguis...

- No hi ha problema. En casar-se, el conjugue foraster a la família passa normalment a ser el fill o la filla dels sogres.

- Es veritat - diu l'hone, i em mira gairebé triomfant.

- No ho nego pas. A part però de fer una objecció al llenguatge del vostre subordinat, que s'ha servit de l'adverbi normalment, l'ús del qual podria fer creure que hi ha conjugues que no passen a ser fills o filles dels sogres; a part també de fervos observar que es

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tracta de fills polítics, com l'agent tenia l'obligació de precisar si volia ésser exacte, diré que de la mateixa manera que aquesta paternitat dels sogres s'estableix en funció del casament, deixa d'existir quan ja no hi ha matrimoni. I ara no n'hi ha.

- Com, que no n'hi ha ? Que potser es van divorciar ?

- No. Simplement, ell és mort . Amb la seva desaparició física s'acaba el parentiu. Es una cosa prou lògica. Si una família té una filla sobrevinguda per unió matrimonial, no pot pas conservar-la quan falta la persona que establia la vinculació. En això ens basàvem en dir, com hem fet, que aquesta senyora no és parenta de la vella que heu internat. La mort del marit la deixa tan lliure com ho era abans de casar-se.

- Però home, això equivaldria a una doble defunció, per a la vella ! Perd el fill i, de retruc, la nora. No és natural.

- Trobeu que fos més natural que adquirís una filla quan ella no n'havia tingut mai cap ? No es tracta d'un cas d'adopció ni de res que s'hi assembli. Es un nexe creat pel matrimoni que no pot continuar quan la mort s'ha endut un dels conjugues. Quan les causes desapareixen, desapareixen també els efectes.

- No m'ho acabo pas de mirar així, jo - em contradiu l'home -. Hi ha causes els efectes de les quals perduren fins molt de temps després d'haver deixat d'operar aquelles. Fixeu-vos en la mateixa existència de la criatura. Hi va haver una causa que ja no existeix. Negareu per això l'efecte que tots veiem ? Ja van ser un efecte els nou mesos de gestació, quan la causa no obrava, perquè no deveu pas pretendre que aquesta causa actuà durant tot aquest temps, sense ni un moment de repòs !

Els altres dos riuen indiscretament i es donen copets de colze tot mirant la Casta amb picardia, però jo no em deixo desmuntar.

- Confoneu, sense adonar-vos-en , l'efecte amb el producte final d'aquest efecte convertit en causa al seu torn. Perquè la causa original va limitar-se a inflar un ventre que podia no haver fruitat.

- Però ho va fer !

- Ho va fer - reconeix l'Albert -. Ara, no podem anar retrocedint en la cadena de causes fins a coincidir tots en les persones dels nostres primers pares i en l'acte que engendrà la seva posteritat. Si ho feiem, i a això tendeix el vostre raonament, tots som germans i, per tant, cal internar la totalitat de la població, vós comprès. Més que això : una lògica rigurosa ens obliga a allunyar-nos fins a l'aminoàcid, i inclús més enllà, que...

L'home alça la mà, momentàniament derrotat i, més aviat humil,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

diu :

- Caldrà que consulti els meus superiors.

S'allunya vorera amunt, fins a la cabina telefònica, però els altres dos policies es queden prop nostre, vigilant-nos. La Casta acarona l'infant que es torna a adormir i murmola :

- O sia que la van portar al camp de concentració...

- Xit ! - faig jo.

A les autoritats no els agrada aquesta expressió; prefereixen la de Ciutat Model que té oficialment des d'abans i tot que fos acabada de construir per Lovre, el gran arquitecte que s'inspirà en els ruscos d'abelles de casa del seu pare, un apicultor mundialment famós que ha estat immortalitzat als peus del seu fill, en l'estàtua que els van dreçar a la Plaça Dominical del camp.

- Si no ens envien un especialista, ens en sortirem - li dic -. I és difícil que el trobin. Gairebé tots són a les terres de Colom. Hi ha en Soric, és clar, que és especialista en tot, però forma part de l'oposició... Parlant del llop ! - m'interrompo.

Però, aquest cop en Porreta va sol. Vestit amb un jersei gruixut que gairebé li arriba als peus, desemboca de la cantonada, a cavall d'una bicicleta amb el manillar alt i, fuent, travessa de llarg a llarg el carrer desert des que els policies han fet llur aparició. Mentre pedaleja va dictant una crònica al magnetofon que li penja de l'espatlla, i crida prou perquè, en passar, sentim tots :

-... la dedicació exclusiva amb finalitats socio-culturals concomitants amb les econòmiques, obliga...

Potser no ho sabrem mai, perquè ja desapareix per l'altra banda, vertiginós i sense haver-nos vist, etern viatger de totes les rutes despoblades d'aquest món.

El policia de paisà, però, que ha parlat breument per telèfon, ja surt de la cabina i se'ns va atansant amb lentitud, capbaix i prou contrariat, aparentment, per donar una puntada a un pot de llauna que rodola sorollosament per les llambordes i s'immobilitza a frec del forat de la claveguera, sense caure-hi.

- I bé ? - li pregunto quan el tenim a prop.

- Estic detingut - diu -. Ara envien un altre inspector, - afegeix tot allargant les mans cap a un dels policies d'uniforme, el qual li passa les manilles en silenci, indiferent.

- Detingut ? - s'estranya la Casta.

-Si, per haver discutit amb vosaltres en lloc de complir amb les ordres que tenia.

- O sia - faig - que aquest altre inspector ve a detenir-nos...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Detenció no és la paraula justa. Us durà a la Ciutat Model.
- No ho permetrem -protesta l'Albert, bèl.lic -. Ens farem forts en aquesta casa.

Allargo la mà a la Casta i m'arrossego cap dins, però un dels altres policies es treu la pistola i ens l'encara.

- Ningú no es mou d'aquí !- borda.

Jo me li giro :

- No teniu autoritat per privar-nos d'entrar a casa.

L'uniformat obre la boca, però el seu company es més llest i li crida :

- No discutaixis ! Ens passaria com a l'inspector...
- Es cert - reconeix aquest.

El policia diu :

-Quiets !

La seva ordre gairebé coincideix amb l'arribada veloç de dos vehicles blindats, d'on salten mitja dotzena d'homes, entre ells un altre de paisà, carregat d'espatlles i amb la coroneta rasurada per una calvície prematura, que assenyala el detingut i mana a dos dels seus subordinats :

- Acompanyeu l'inspector Orpinal a la comissaria. - Se'ns gira - I vostès vénen amb mi.
- De què se'ns acusa ? - pregunto.
- Vostès vénen amb mi - repeteix el carregat d'espatlles, i m'engrapa pel braç.
- Sense equipatge ?
- A la Ciutat Model els facilitaran tot el que els calgui -m'assegura -. Pugi.

Darrera meu entra la Casta, sempre carregada amb el nen, i l'inspectir s'instal.la al nostre costat quan el cotxe, com impacient i sense perdre temps, engega amb un gran rebombori de motor. Encara no estic ben assegut quan ja hem tombat la cantonada.

- Tanta pressa corre ? - em queixo.
- Les ordres s'havien de complir a una hora determinada i anem retardats per culpa de la flaquesa del meu company. I ara facin el favor de no parlar. Als vehicles policials no és permès.

Callem doncs com uns morts mentre el cotxe travessa carrer rera carrer a una velocitat folla que potser li valdria algun encontre poc afortunat a despit de la circulació escassa si el xofer no hagués posat en funcionament la sirena que li obre pas.

En sortir de les darreres aglomeracions suburbials es dreça davant nostre la doble tossa immensa del camp de concentració tancat

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

darrera una paret de pedra, alta i gruixuda, circumval·lada al seu torn per dues cledes de fil ferro punxós entre les quals es passeigen ramats de gossos caça-homes mentre en l'espai que separa la cleda interior del mur sòlid s'obre una fosa de vuit o deu metres d'amplada on s'emmirallen en l'aigua profunda de quinze metres les torres dels centinelles armats amb metralladores. Centenars de focus lluminosos apunten cap als patis, caps als edificis desiguals, més alt el de l'esquerra, habitat per prop de cent mil homes i dones que els moradors de l'altra casa, a raó d'un per cada tres, vigilen de nit i de dia.

Una triple porta única, ampla, s'obre quan el cotxe blindat toca unes notes convingudes amb la botzina i, gairebé sense aturar-nos, penetrem en el recinte, una mena de pati minat que precedeix [illegible] la ciutat propiament dita. Una amplia llarga avinguda circunda les edificacions en els baixos de les quals tot de botigues sòbries s'enfonsen cap a interiors invisibles, al costat d'escales estretes, amb garites de porter, que el cotxe passa de llarg per aturar-se, més enllà, en una mena de barraca pre-fabricada, provisional des de fa anys, on ens acull el delegat de servei.

- Ja es pot parlar, ara ? - pregunto. I, quan assenteixen, m'interessa: On és la sogra de la senyora ? No seria natural que hagué acudit a rebre-la?

- No, no - diu el delegat -. Gens de natural /. Fora potser si, no vull contradir-ho, però aquí obeim unes altres normes. No oblidi que de fet es tracta d'una ciutat experimental. -Es gira a l'inspector -. Si me n'haguessin fet cas, així l'anomenaríem oficialment.

- No cal que m'ho repetiu cada cop - es queixa el policia -. Per això m'emprenya portar-vos residents. Sempre em sortiu amb el mateix.

- Que potser no tinc raó ? - es pica el delegat.

- No us l'he discutida mai.

- Ah, bé, això és diferent - es tranquil·litza l'home, i se'ns adreça - : Ara els mostraran les seves habitacions. El nen, és clar, passarà al centre puericultor.

- Però li podré donar de mamar ? - pregunta la vasta.

- Res d'això. Aquí es prescindeix del pit.

- I jo que en faig, de tanta llet ? - proteta ella.

- En pot fer donació. En té molta, doncs ? - s'interessa, però l'inspector protesta :

- Acabem . Tinc altres serveis , jo. Doneu-me el comprovant de lliurament.

L'omple un escrivent, mentre el delegat torna :

- Si en té tanta com diu, podríem destinar-la als serveis làctics, a-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

qui mateix... El personal més aviat escasseja.

Li descorda els botons de la brusa i considera un moment les sines abans d'extreure-les per palpatles amb uns dits habituats que en mesuren els contorns amb precisió i en comproven la fermesa amb un gest entretingut, dilatat.

- Sembla que sí - reconeix sense fer-se pregar -. Em penso que la podrem aprofitar. Naturalment que la darrera paraula la dirà l'analista...

L'inspector, que avança el nas, deixa escapar un petit xiulet d'admiració.

- Es clar que no hi entenc, jo - diu - però trobo que està molt ben proveïda.

- Sí - reafirma el delegat -, són unes glàndules excel.lents - i les prem una mica per sota mateix de l'aurèola moradenca mentre amb un dit de l'altra mà recull unes gotes de líquid que examina per damunt les ulleres . - I tot tendeix a fer creure que el producte és també de molt bona qualitat. Si és com em penso, caldrà que els de la secció accelerin el rendiment mentre encara hi són a temps.

Li alça els pits en una darrera comprovació i, aleshores, paternal i preocupat, li corda delicadament la brusa tot dient-li :

- Cal que en tingui molta cura. L'especialista ja li donarà indicacions precises, però em sembla que ja puc avançar que, pel cap baix, és recomanable l'ús diari del matrimoni i una atenció especial als jocs preliminars centrats precisament en aquesta zona. Per sort, aquí tindran totes les oportunitats imaginables, atès que els destinarem a cambres contigües, com d'altra banda ens hi obliga el fet d'haver ingressat plegats.

- Us envejo la sort - bromeja l'inspector, girat cap a l'escrivent que li allarga el comprovant.

- Potser ens podríeu substituir, doncs - li diu l'Albert -, Vós i la vostra dona, és clar.

- Em penso que no podríem. Té poca mamella, ella.

- No hi ha res a fer - somriu el delegat -. Si féssim canvis, que no en fem, no seria pas per perdre-hi. - Pitja un timbre de la renglera que n'hi ha sobre la taula i ens explica - : Ara una serventa els acompanyarà a les cambres. Els toquen els números... a veure... - i fa petar els dits en direcció d'un altre escrivent que immediatament obre un gran llibre registre instal.lat sobre un faristol.

- Ja ens veurem - promet l'inspector tot retrocedint cap a la porta - Sovint em deixo caure per aquí. Es veritat - recorda aleshores - que durant les hores de servei no puc fer visites particulars...

-I quan no hi esteu, de servei - riu el delegat -, no podeu entrar !

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Caldria canviar aquest reglament - insinua l'inspector, benhumorat, i, amb un gest amical, surt a l'avinguda.

- Els toquen les cambres 91.321 i 91,331 - canta l'escrivent.

- Ei ! protesto - No heu dit que ens instal.laríeu de costat ?

- Això és el que fem - diu el delegat -. Aquí dins comptem de deu en deu, o sia d'una manera totalment racional en un sistema anomenat precisament decimal que descansa en el zero.

La serventa, una dona d'uns trenta-cinc anys, d'expressió aspra, entra per una porta menuda que es disimula al fons de l'estança i/saluda amb un/cop de talons de les seves sabates militars, altes fins a mitja cama. Vesteix una faldilla i una jaqueta de color rosa molt pàllid i, al trau de la solapa, lluu una ensenya exagonal de color d'or.

- Cambrera número 108, senyor - diu.

El delegat gargoteja un mot i unes xifres en unes targes que tot seguit li allarga.

- Cambres 91.321 i 91.331 - repeteix. I, a nosaltres - : Passat el primer període d'adaptació, d'aquí a cinc dies, els destinarem als serveis que es cregui més convenient després d'haver-los sotmés a unes proves que decidirem d'acord amb la informació recollida de les seves declaracions en fer-los la filiació. Es a dir, pel que fa a la senyora, gairebé no hi ha cap dubte d'on pot ésser més útil, però les formalitats seran les mateixes. Una altra cosa : si han de fer alguna reclamació, el conducte jeràrquic és a través de la cambrera 108. Alguna pregunta ?

- Si - dic jo -. Quina cambra ocupa la sogra de la senyora ?

- El reglament de la ciutat, més val que ho sapiguin des d'ara, no autoritza a facilitar aquesta mena d'informacions. De fet, no autoritza a facilitar cap informació de la qual no hagi pres la iniciativa la mateixa direcció de la ciutat. I ara perdoni'n, hi ha altres entrades.

Dues dones acaben de penetrar al despatx seguides de dos individus en els quals no costa d'endevinar dos policies, i l'home avança a llur encontre amb la seva acostumada cordialitat mentre la cambrera, sempre greu, ens fa una indicació perquè la seguim cap a la porteta. Aleshores, però, el delegat torna a girar-se i mig crida :

- Perdó, me n'oblidava. La senyora pot conservar el nen fins mmm al moment que la destinin.

- Gràcies - diu la vasta automàticament.

Fora, seguim la serventa cap a la tercera entrada a la dreta de l'edifici que, des d'aci, sembla que s'enlairi fins al cel. Tot de finestres menudes, exagonals, reculen la darrera llum del dia i, en algunes, poques, distingim la presència d'homes i dones solitaris que

miren cap a l'entrada del camp, ara oberta, com veiem, per deixar passar un escamot d'un centenar d'homes escortats pér una trentena llarga de guardians que no paren de córrer amunt i avall de la quàdruple renglera amb el gest decidit i vigilant que caracteritza els gossos d'atura.

- Es un dels nostres equips de treball - ens diu la cambrera sense que li ho preguntem.

A la banda de dins de l'edifici el porter fiscalitza les nostres targes i, mentre fa una creu damunt dos quadradets del gràfic que penja de la paret, m'adono que al llarg del passadís munten la guàrdia una dotzena d'esbirros perfectament uniformats i silenciosos que observen les nostres maniobres sense intervenir-hi. La cambrera, altre com sense que ens calgui preguntar-li-ho, ens explica :

- Són el servei d'escala.

- Dotze, només ? - m'estranyo.

- Dalt, a cada replà - ens aclareix - hi ha els de pis.

Al fons de tot, la noia s'atura davant un dels dos ascensors, la llum vermella del qual indica que circula per les altures, però la Casta i jo continuem fins a l'altre, immòbil al replà.

- No, no ! - diu ella, ràpida -. Aquest només és per baixar.

- Ah ! No serveixen tots dos per anar amunt i avall ?

- Pretenem - contesta ella no sense complaença malgrat l'expressió sempre greu de la cara - disposar de l'organització més perfecta en aquest estadi de l'evolució humana. Per això s'han estudiat detingudament tots els detalls, per insignificants que siguin. Es a dir, per insignificants que semblin, perquè cap no ho és prou. No hi ha res tan racional - prosegueix - com destinar un ascensor a baixar i l'altre a pujar. Això evita confusions i pèrdues de temps. Bé trobem natural - conclou - que les carreteres tinguin vies de direcció única, oi ?

- Si tota l'organització del camp... perdó, de la ciutat ! es basa en aquesta mena d'analogies, estic segur que ens hi hem de sentir confortables.

M'inspiren però poca confiança totes aquestes pprtes, finestres i obertures exagonals entre un sostre i un terra que, menys accentuadament, han adoptat la mateixa forma de les cel.les del rusc. L'ascensor, que baixa de pressa, de buit com s'escau, també s'hi plega, com s'hi conformen, dalt, els dormitoris minúsculs als quals la cambrera ens guia per un corredor inacabable i amb tot de tombants en angle recte on un guàrdia, de facció, es passeja o llegeix el diari.

- Som al pis quarante-tres - ens explica ella -. Exactament a doscents trenta-dos metres i mig sobre l'altura del mar. Quan fa un dia

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

clar, se'l veu des de la finestra.

El llit és al bell mig de la cambra, enroscat sobre el terra perquè no es pugui desplaçar i, a l'entorn, hi ha un petit espai de tres a quatre pams on, d'una manera o altra, s'han enquibit una cadira i un armari, tots dos clavats a la paret per mitjà d'uns braços llargs que compensen el desnivell del pla inclinat cap enfora.

- Els wàters i les dutxes són al capdavall del corredor G. A vostès els correspon el número 413 bb.

- A tots dos ? - pregunta la Casta.

- Naturalment. El comparteixen amb vint-i-tres residents més -. Es treu una cartolina plegable de la butxaca de la jaqueta i prosegueix -: Quant al menjador, s'han de servir del número 57-o, al pis Vint-i-vuit on els han reservat els seients 35 i 36 de la taula 82. El sopar és d'aquí a una hora i tretze minuts. La puntualitat és obligatòria.

- S'hi pot baixar a peu ? - pregunto.

La noia vacil.la.

- Es més reglamentari utilitzar l'ascensor, - diu a la fi. Reflexiona un moment, com si tingués la impressió d'haver-se oblidat d'alguna cosa, però la troba tot seguit - : Aquesta habitació és la de la senyora; vostè té la del costat. Són idèntiques, pero no poden canviar sense permís per no introduir pertorbacions en el servei. Com observaran, les portes no tenen pany ni pestell, només un pom que es pot obrir igualment des de fora que des de dins.

- O sia que no ens podem tancar...

- No. I no els aconsello que introdueixin innovacions en aquest sentit. N'hi ha que ho han fet i després se n'han penedit. El reglament, en aquest aspecte, és rigurós.

- No ho és en tots ? - insinua la Casta.

La noia assenteix :

- Ben cert. Però també és just. O sia, vàlid per a tothom, sense favoritismes. - Fa un pas cap a fora i, des del passadís, diu encara - : Abans de la nit els serviran els objectes normals de toilet, un pijama i la roba de llit. També bolcalls per al nen.

Un cop sols, la Casta em mira amb una rialleta insegura, com avergonyida , i després em segueix a la finestra, d'on miro cap al bosc espès de parets i dispositius que protegeixen el camp. En la distància, petits, s'obiren dos altres equips que s'atansen a la porta entre un núvol fi de pols.

- Per què no has dit que tu no eres parent de la vella ? - em pregunta tot d'una -. T'hauries estalviat això...

Em giro, li pranc el nen dels braços i, curosament, el deixo so-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

bre el somier abans de contestar-li :

- Malgrat tot, potser estava encuriosit... Després, tu sola no series capaç d'evadir-te.

Ella s'aguanta la respiració.

- Et vols evadir ?

- Sí. Ens evadirem tots dos.

- Com ? Està tan vigilat...

- Tots els sistemes tenen una falla o altra - li dic -. Serà interessant de trobar la d'aquest camp. De primer, és clar, em cal recollir tanta informació com pugui...

Alcem tots dos el cap, mirant la porta, on algú acaba de tustar tímidament dos cops seguits.

- Endavant - fa la Casta.

Una dona molt rossa i d'ulls molt blaus ens fita des del llindar, sense acabar d'obrir i, amb la mateixa aparent timidesa que revelaven els cops, diu :

- He sentit que la cambrera duia algú a aquesta habitació i, com que jo visc al costat... Si molesto...

- No, no ! - protesta la Casta -. Entra..

Ella assenyala de l'un a l'altre mentre, amb l'esquena, va empenyent la porta fins que queda tancada :

- No us la deuen pas haver destinat a tots dos, oi ?... No ho fan mai. Ni quan es tracta de matrimonis. Sou casats, vosaltres ?

- No. I jo tinc l'altra, d'habitació.

- Ja m'estranyava - somriu ella, i fa - : Jo em dic Doli i estic sola. Sóc l'única en tot el pis que està sola. Només hi ha parelles, aquí. He demanat més de quatre vegades que em canviessin, però no volen.

Jo ric :

- Que et molesten, potser, les parelles ?

- No; n'hi ha de molt simpàtiques. Però a elles, en general, no els fa gràcia tenir tan a prop una dona sola. No sé com sou, vosaltres...

- Podem ser amigues - s'ofereix la Casta.

- Sí, però fins on ? - pregunta la Doli, escèptica -. Fa sis mesos que ningú no m'ha posat la mà damunt i tu tens un home tan ben plantat...

Jo torno a riure, ara de mi mateix :

- I pensar - dic, - que de moment m'has semblat tímida !

- Bé... Com vols que ho sigui, en les meves condicions ?

- I als altres pisos no hi ha ningú que et faci peça ? - li pregunta la Casta.

Ella s'ens atansa una mica més i aleshores, tot d'una, s'asseu

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

al somier, mirant cap al petit que baveja.

- Teniu un nen ? Jo no n'he tingut mai cap, i això que m'agradaria -. Torna a alçar el cap i encreua les cames sota les faldilles curtes -. Dius dels altres pisos... Però no podem anar d'un pis a l'altre. El reglament ! - sospira.

- Què passa, si et sorprenen amb algú d'un altre pis ?

- Què passa ? Et castiguem amb sis mesos al servei de mines... - S'adona que li estic mirant les cames i, reüllant la Casta per veure quina cara hi fa, n'allarga una i s'hi passa les mans -. Les tinc ben fetes, oi ? No sabeu que sóc l'única dona que encara porta lligacames ?

La Casta, que em mira breument, li proposa :

- Per què no ens les ensenyes ?

- Ho vols ? - pregunta ella, il.lusionada.

Amb totes dues mans, va enretirant la roba amunt, per les cuixes embeinades fins força més amunt dels genolls, i els plega una mica perquè les mitges quedin ben tibants sobre la carn que, més enlaire, prolonga la seva nuesa cap a l'ombra interior del cos inclinat enrera, com li obliga la paret si vol desplegar tota la cama.

- Que us sembla ?

Acaba d'ajeure's d'esquena, amb les extremitats alçades, i tots dos contemplem un instant les línies impecables que convergeixen en un centre de gravetat que ella, coquetament, frega amb les mans abans d'oferir-nos-el amb generositat.

La Casta em toca el braç i jo, silenciosament, m'assec al seu costat per recollir-la entre els meus braços quan es redrega i besar-la aleshores als llavis mig oblidats d'altres boques mentre la meva companya s'inclina sobre el llit i en recull l'infant, amb el qual s'asseu a la cadira, davant nostre, tot dient :

- Veus com has trobat una amiga ?

La Doli somriu, em torna a besar, ara amb les mans sobre les meves com per orientar-me cap al batec del cor que salta sota les sines i em fa present de les tiges fràgils que a l'acte em creixen entre les genives, però seguidament m'aparta, sense brusqueria, i diu :

- Ara no... No vull sentir la rialla.

- Quina rialla ? - ens estranyem la Casta i jo.

- No ho sabeu, és clar,.. Cada cop que una parella s'estima, la cambra s'omple de rialles que semblen sortir de totes les parets, del terra, del sostre. Només hi ha un lloc on no ressonen : els lavabos.

La Casta em mira :

- I per això ens han dit que ens donaven dormitoris contigus... bé,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

vull dir que el fet de tenir-los de costat facilitaria que usessim cada dia de matrimoni ?

- Potser us hi acostumareu - opina la Doli -. A moltes parelles no els importa. Algunes, però, no es fan mai l'amor com cal. De vegades he pensat que és un sistema per afavorir les desviacions...

- I per què, això ?

- No és natural en un sistema que fa tot el que pot per degradar-nos?- contesta ella, gairebé agressiva -. Cambres exagonals, com si fóssim un insecte, menjadors comunals on t'amunteguen com bens en un vagó de tren, micròfons a tots els dormitoris...

- Micròfons ? - salta l'Albert.

- Sí. Ara mateix senten tot el que diem; no se'ls escapa res.

- I no et poden castigar, per parlar així ? - li pregunta la Casta.

- Teòricament, sí. Com us deuran explicar quan hàgiu passat els cinc dies d'adaptació, cada opinió adversa al sistema, cada crítica, fonamentada o no, equival a un dia més de sojorn al camp. Però quina importància té, si no n'ha sortit mai ningú ?

- Ah, no ? Fora es pretén que sí, hi ha gent que diuen que hi han estat...

- Deuen ser agents provocadors. Quan entres aquí, ja no te'n mous fins que t'enterren. Perquè això sí, t'enterren a fora. En una ciutat model - fa, sarcàstica - no hi pot haver cementiris.

- I...

Però callo a l'acte i, decidit, li agafo la mà per estirar-la cap al passadís. Sinó que ella no ho interpreta bé i es pensa que tinc ganes de renovar les meves carícies.

- Em vols tocar més ? - diu -. T'agrada ?

- Sí, però no és això... Vine - dic, tan baix com puc.

La Casta, que torna a deixar el nen, ens segueix fora, on jo miro amunt i avall i espero un moment, fins que dos homes que venien plegats desapareixen en cambres distintes. Al capdavall de tot es distingeix la mànega i el peu esquerres d'un dels guardians, però es prou lluny perquè no li arribin les meves paraules :

- No hi ha hagut mai ningú que hagi provat d'evadir-se ?

- No podem parlar aquí -fa ella, nerviosa -. Si ens veuen, ens la carregarem.

- On , doncs ?

- Només hi ha un lloc segur, e ls wàters. Veus?- xiuxiueja - Un altre exemple d'aquesta degradació que et deia, fer que només ens sentim lliures, aproximadament lliures, a la comuna.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No hi fa res, anem-hi.

Ens hi adrecem l'un darrera l'altre, en el precís moment que el guàrdia treu el cap per damunt l'espatlla i ens fita amb un esguard recelós, gairebé a punt d'interpellar-nos. Hi renunciam però, i ens entaforem al reducte estret i vagament pudent que ens obliga gairebé a amuntegar-nos els uns sobre els altres.

- Una altra prova - diu ella -. Us sembla que és normal que deixin reunir-se tantes persones aquí, en un indret on a tothom li agrada d'estar sol ?

- Ben cert que no.

Estem tan incòmodes que, amb cautela, inicio la maniobra d'asseure'm sobre la tapa, amb les cames cap a un costat, entre les seves fins que decideix instal.lar-se en els meus genolls per deixar una mica més d'espai a la Casta que se'm repenja a l'espatlla, tota descordada, car les maniobres preliminars li han fet saltar dos botons. La Doli, com pot, es mira una mitja, on l'he fregada amb el peu, i tots dos examinem que no s'hagi fet una carrera. Aleshores, lentament, va apujant les cames i, ajudada per la Casta, acaba per situar-ne una a cada banda, entorn del meu cos, al qual s'abraça per no caure. Tot plegat és tan complicat que tots tres mmmmmmmm esclafim la rialla.

- Si,-concedeix ella - també té el seu aspecte còmic...

- Et preguntava si ningú no havia provat mai d'evadir-se... - repeteixo.

Ella inclina el cap, vacil.lant.

- Potser sí. De tant en tant, desapareix algú, i d'alguns s'ha dit això, que havien intentat de fugir del camp, però no se sap res del cert. En tot cas, els deuen separar dels altres. Què potser ho voleu provar, vosaltres ?

- Si - dic sense embuts -. De seguida que pugui... Saps que tens una pell molt fina ? - m'interrompo en sentir-la sota els dits que s'hi han escapat tot sols.

- Besa'm - em demana ella, i es mira la Casta.

La noia somriu i pregunta :

- Has dit que aquí no se sentien rialles, oi ?

Ella mateixa, que ara té més llibertat de moviments, abreuja uns tràmits indispensables i, amb les seves mans gentils i comprensives, em deixa al llindar des d'on avanço tot sol mentre la Doli, agraida, allarga una mà cap al seu coll i l'atreu per besar-la amicalment als llavis a l'instant que toco fons.

- T'estimo, Casta - li diu. - Us ajuderé en tot el que pugui. Vosaltres pregunteu.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ara ?
- Per què no ? - fa ella -. Estic tan divinament bé...
- De primer em cal estudiar l'indret - reflexiona l'Albert -. No hi ha respostes bones si les preguntes no ho són, i no te'n puc fer cap de pertinent sense saber més bé, en detall, com és aquest món. Es a dir, sí, de moment n'hi ha una... Puc influir d'una manera o altra el personal del camp quan em destinin a un servei ? M'agradaria tenir-ne un que em permetés de sortir amb aquests grups que treballen fora... No es pot subornar ningú, per exemple ?
- No, subornar no, però quan et facin la filiació pots declarar que ets paleta, o mecànic. Aquests, gairebé tots els destinen a serveix de l'exterior - m'explica mentre intenta de moure's,sense gaire èxit, car la posició és poc favorable.

La Casta, que se n'adona, es torna a inclinar i, amb una mà darrera cada esquena, prova d'ajudar-nos tant com pot. Lentament, amb bona voluntat, aconsegueix d'establir un ritme suficient, al qual, per la nostra banda, contribuim amb el nostre esforç mentre parlem :
- Només hi veig una objecció - dic -, i és que mai no he tocat cap eina ni he construit cap paret.
- No hi fa res. En general, els costa molt de confessar que s'han equivocat en destinar un home o una dona a un grup determinat. Més s'estimen ensenyar-li l'ofici. També n'hi ha un altre de bo, pel que tu vols : el d'escombrariaire.
- Surten ?
- Sí. Aquí no tenim abocador. Porten totes les deixalles al del municipi.
- L'escorta deu ser més reduïda...
- No; proporcionalment és més nombrosa. Dos gùardies per cada camió.
- I quants homes hi van, als camions ?
- Uns Tres.
- De tota manera...
- Espera... - m'interromp ella amb la cara trasmudada -. Em deixes acabar, primer ? - Alça el cap - : Casta, estimada, una mica més... una mica més...

Ens cerquem amb els llavis que creixen amb una besada llarga fins que sento, en els seus, el retruc enfurit d'una onada distant que trenca en la platja invisible i envolupant on l'impuls de la marea em centra, més pregon, definitivament abismal, quan l'augmento amb la meva riuada. Simultàniament, algú truca a la porta.
- De seguida - fa la Casta.
- De pressa - diu una veu madura -. Es veu que alguna cosa m'ha fet

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

mal... No em puc esperar.

- Ja sortim - li assegura la Casta.

Ens ajuda a extrincar-nos i sostè la cama de la Doli cap a l'altra banda mentre jo m'esmunyo per deixar-la asseguda a la tassa, sobre la qual va girant per tal d'orinar. Aleshores ens recollim tots tres cap al fons, ben premuts contra la paret, i la Casta obre la porta davant d'un vell que s'aguanta el ventre amb una expressió dolorida, però gens d'admirada quan ens veu sortir l'un darrera l'altre. Només mmmmm exclama :

- Ja era hora !

I s'entafora llestament al reducte, tan afuat que ni tanca la porta. Passadís enllà, la Doli em diu amb la boca de costat :

- Ja parlarem...

Entra a la seva cambra, que precedeix les nostres, i la Casta i jo ens trobem de nou prop del llit on l'infant balbuceja sorolls confusos barrejats amb tot de rialletes bavejants. Ella se li asseu al costat, joguineja vagament amb els seus dits, però no s'hi entreté i tot seguit se'm gira, amb la mà allargada cap a la meva.

- Es veia que ho necessitava, pobra noia... Oi ?

- Sí.

M'esguarda ben bé a la cara, i diu :

- Jo també.

I m'estira perquè la besi. Ens trobem sobre el llit, no gaire lluny de l'infant desinteressat de la palpitació ardent amb què ella respon a les meves carícies, però aleshores faig :

- Espera... Demanaré una tovallola a la Doli.

Surto al passadís, per on circula una dona solitària i descalça, i recorro els dos metres que em separen del dormitori del costat, cap a la porta del qual ja allargo la mà. Sobtadament, però, m'aturo, sorprès per una paraula que s'escapa de l'interior, més distinta entre un xiuxiueig ininteligible :

-... em creuen...

El guàrdia es passeja prop de l'angle i, per no cridar-li l'atenció, m'abaixo a simular que em cordo una sabata arran mateix de porta, amb l'orella clavada a la menuda escletxa que la separa del bastiment. Una veu que identifico com la de la cambrera, acaba una frase :

-... aprofitar més.

- Ens han interromput - diu la veu de la Doli -. Ara per ara, de tota manera, encara no poden tenir cap projecte concret. Prou clar que ha parlat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Sí, això sí. Sobretot per ser el primer dia. Podia haver desconfiat...

La Doli riu :

- M'ho contarà tot. Havies de veure'l quan li he ensenyat les cuixes. No em falla mai.

- Més estrany és que ella s'hi hagi avingut.

- Pensa que al capdavall no són casats...

- De vegades encara és pitjor - reflexiona la cambrera.

- Ja ho sé. Potser a ella no li agrada de fer-ho, potser... En fi, hi ha dones de tot. La qüestió és que hem lligat estupendament.

- No es pot negar que has començat bé.

- Passaràs l'informe avui mateix ? - pregunta la Doli.

- Sí, ara. No t'amoinis.

- Em penso que estaran contents. Es clar que jo sempre...

Es talla, sobtada per la meva presència a la porta que he empenyut impulsivament alhora que em redreçava, i totes dues em miren, insegures i atabalades, amb l'esguard enfosquit pel dubte. No els dura gaire, perquè des del llindar mateix, sense acabar d'entrar, dic amb la veu reposada :

- Gràcies per tot, Doli - i retrocedeixo de nou cap al dormitori de la Casta, on ella encara mmmm continua sobre el llit, ara deliciosamen nua.

Estranyada, em mira les mans buides i, com si presentís quelcom, el somrís acollidor se li va apagant en preguntar :

- I la tovallola ?

- No la hi he demanada - dic -. Es un agent provocador.

I l'Albert afegeix :

- Ja veuràs com ara el faran desaparèixer. Ha deixat de ser-los útil.

Ho comprovem al cap de tres quarts d'hora, quan tornem del menjador on ens ha cridat un timbre en el moment que començava a explicar-ho tot a la Casta, fil per randa.

Altre cop dalt, encara matxucats per les empentes de l'entrada i la sortida en una sala on enquibeixen tres vegades més persones que no hi cabrien normalment, i això explica les exigències de puntualitat, mmmmmmmmda car és imprescindible organitzar la gent a fora perquè hi penetrin segons l'ordre dels seients, als quals no és possible d'arribar si ho voleu fer fora de torn; altre cop al pis, doncs, tots dos ens allarguem fins a la porta del costat i, amb un gest natural, com si fos la nostra, l'obrim i ens hi endinsem per aturar-nos en sec amb una mirada d'entesa : el dormitori és buit i el llit, sobre el qual he vist una manta verda el primer cop, ara exhibeix, com els nos-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tres, la nuesa una mica indecorosa del somnier, aquest lleugerament rovellat. Es diria que no hi ha viscut mai ningú.

- Què et sembla ? - dic.

La porta es bada darrera nostre i, una veu, insigua :

- No s'han equivocat d'habitació ?

Premo el braç de la Casta, perquè calli, i tot girant-me contesto:

- Jo diria que no...

El guàrdia pregunta :

- Són nous, oi ?

- Sí, encara no fa dues hores que hem arribat.

S'aparta una mica, per deixar-nos passar.

- Això el s'excusa. No oblidin, però, que a partir de les dotze hores no permetem errors. Les seves cambres són les dues del costat.

- Ens en recordarem - li somriu la Casta, amb una mica d'esforç. I immediatament, amb els pits ja a la fresca, es precipita cap al dormitori, on se sent el plor de l'infant.

- Bona nit - dic al guàrdia, amablement, i la segueixo.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Era davant del mirall, on acabava de tallar-se la barbeta en voler apurar massa el rasurat amb la navalla anacrònica dels seus dies d'adolescent, quan va tenir notícies de la resurrecció de la seva germana. El missatger, tan poc alat com pugui imaginar-se, era un vailet desnarit i de calça curta que només va saber-li dir l'indret on la trobaria : el convent de la Lium Ultima, un nom que semblava prou apropiat.

Hi va acudir a hora foscant, amb la ferida ja cicatritzada, i fou convenientment introduit al locutori per una domèstica que el deixà sol en presència de mitja dotzena d'imatges simpaticament abstractes i una revista de la cofradia de perruqueres oberta damunt la taulella central, on no faltava, tampoc, el tradicional paquet de cigarretes al costat d'un cendrer de plata impecablement brillant.

- Es curiós...-va comentar tot fullejant la revista on es reunien, en imatge, els pentinats més atrevits de la temporada.

- No sé de què t'estranyes - va dir -. Al capdavall, què en sabies, d'aquests establiments ?

- Res, és veritat - va confessar -. Però em pensava que els cabells els els tallaven.

- Potser els els tallen i això - digué assenyalant la revista - és una mena de compensació.

- No seria més aviat cruel ?

- Cruel ? - va riure -. Entra perfectament dintre l'esperit de sacrifici, d'auto-negació...

- Caldrà que li ho pregunti.

Però, abans, ho va poder preguntar a la Morna, els trets de la qual va reconèixer a l'acte sota la cofa d'aquella dona majestuosa i vestida amb un hàbit enlluernadorament blanc fins a l'empenya del peu que avançava al seu encontre des de la porta i, aleshores, tan sorpresa com ell, s'aturava amb una exclamació :

- Tu !

- Sí, jo, Morna. Es cert - afegí - que vas dir-me que acabaries en un convent, però poc pensava en tu, ara.

- Soc la directora de cerimònies - digué ella.

- Et prova, doncs - li vas somriure -. Et veig molt bonica.

- No m'ho hauries de dir - protestà la dona -. Aquest és un indret de

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

penitència...

- No sembla que t'hagi perjudicat gens... Per cert, i aquell granet què ? Se't va curar, a la fi ?

- Te'n recordes ? - sàlegrà ella -. Sí, es va curar, però m'ha deixat una petita cicatriu. Poca cosa, no et pensis... Mira.

Va alçar-se l'hàbit i ell s'inclinà cap a la carn més blanca que anys enrera on una menuda ratlla, lívida, assenyalava l'indret de la infecció pretèrita. Amb els dits, va comprovar que les vores havien quedat una mica endurides, cosa que contrastava prou amb les altres, aparentment tan carnoses com en aquell temps.

- Només duus el vestit? - li va preguntar.

- La roba interior és immodesta - aclarí ella. - No ens escauen, a nosaltres, aquestes coses.

- I aquesta revista de pentinats ? Que no us afaiten el cap ? - s'interessà ell, oportunament.

- Oh, no ! Això no ! Es un previlegi de l'orde, i totes n'estem molt orgulloses. Els tinc llarguíssims, els cabells. T'agradaria veure'ls ?

Es va enretirar la còfia amb el mateix gest senzill i mancat de coqueteria de moments abans, en alçar-se l'hàbit, i una tofa esplèndida es desplegà immediatament espatlles avall, fins a mitja esquena. Eren uns cabells lluents i sans, netíssims, que ell va tocar gairebé amb respecte.

- Que suaus que els tens, Morna ! Mai no havia vist una cabellera tan magnífica. Sobre la pell blanca deu ser verament enlluernadora... Per què no et treus l'hàbit ?

- No estaria bé - objectà la dona.

- Només un moment.

Ella mirà cap a la porta.

- Podria entrar algú... A l'habitació de la teva germana, si de cas. Perquè has vingut a veure-la, oi ?

- Sí.

- Podem entrar un moment a la cambra de bany.

- Ah !-es va sorprendre ell -. N'hi ha ?

- Naturalment. Què et pensaves ? Més valdrà que hi anem...

Va precedir-lo per un passadís ample al llarg del qual s'arrengleraven tot de becs de gas la llum dels quals joguinejava amb els daurats i vermells dels tapissos on es descrivien escenes de caràcter catastròfic, guerres, terratrèmols, erupcions volcàniques, bombardeigs, èxodes, tempestats llampeguejants, i va aturar-se, gairebé al capdavall, davant una porta de roure massissa, de dos batents. Va mirar-lo amb un esguard tranquil.litzador :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No t'has de preocupar, ha resuscitat molt bé.

I va obrir.

A l'altra banda hi havia una habitació espaiosa i confortablement moblada amb peces d'estil renaixement entre les quals feia un efecte una mica curiós veure una taula lleugera, de tres potes, que ocupava el centre de la peça, entre tres cadires més sòlides. Dues portes gairebé tan impressionants com la de fora devien donar al dormitori i a la sala de bany. A l'habitació no hi havia ningú.

- Dorm, potser ? - va preguntar ell.

- No. Quina idea ! - gairebé va riure la dona -. Vine, seu - i li indicà una de les cadires que flanquejaven la taula, mentre ella s'asseia a la de davant -. Hem de materialitzar-la.

- Com ?

- Sí. En aquestes primeres etapes els períodes de materialització solen ser molt breus. Es possible que la teva presència l'ajudi a fixar-se d'una manera més definitiva. Es a dir, sempre que entre vosaltres hi hagués un sentiment d'autèntica simpatia...

- Hi era - va assegurar-li ell -. Ens estimàvem força.

- Si és així, no hi ha problema.

Va pitjar un botó de damunt la taula i el llum del sostre es va apagar alhora que se n'encenia un altre, feble i darrera un pàmpol vermellós, que es dreçava en un extrem, sobre un petit moble raconer, al costat mateix d'un mirall de grans proporcions.

- Dona'm les mans, ara...

Reposà els dits contra els seus, sense separar els palmells de la taula, i esperaren uns instant, ara la Morna amb els ulls closos. El moble vibrà una mica, gairebé imperceptiblement, i la dona murmurà:

- Cèlia...

No va obtenir cap resposta, ni cap materialització, però la respiració se li féu pesada, com si dormís, i la taula accentuà discretament la seva vibració.

- Cèlia... - tornà -. Ets aquí ?

Ell va mirar d'una banda a l'altra i cap al costat de la llum, una mica a l'esquerra, distingí els inicis imprecisos, transparents, d'un fragment de silueta que semblava flotar en l'atmosfera, tot de sobte més densa, carregada de tensions.

- Hi ha el teu germà, Cèlia... - insistí la Morna.

La silueta s'anà precisant amb lentitud, però segura, ara ben interposada entre els seus ulls i el pany de paret, i tot seguit va veure emergir amb tota claredat la forma d'unes espatlles, els pits, les cames, separats per una zona més clara que els unia subtil-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ment abans d'anar-se afermant mentre la Morna, que continuava amb els ulls tancats, deia :

- Et veiem, Cèlia, et veiem...

- Cèlia ! - va exclamar ell, i va estar a punt d'alçar-se.

A temps, però, es va recordar que no convenia trencar la cadena gràcies a la qual, i als poders de la Morna, li era possible de materialitzar-se i, impacient, va restar assegut, fitant la seva germana que ara omplia ja els buits de la seva persona i a la fi, totalment corporitzada, avançava cap a la taula amb un somris estrany i desconcertat als llavis.

- Cèlia... - repetí ell, més suaument.

I l'aparició va dir :

-Albert... Albert...

Ara els dits de la Morna el premien amb força, gairebé amb ferotgia, i la respiració feixuga s'havia convertit en un panteix bròfec que l'obligà a mirar-la. La germana digué :

- Has vingut...

-Sí, Cèlia... Com és que vas nua ?

- Les robes s'han podrit - explicà ella- i allí d'on vinc no n'hi ha.

- I d'on vens ?

- Ja ho saps, Albert, de la mort.

- Però ets viva, ara ?

- Sí, em sembla que sí...

- T'ho sembla ?

- No, ja ho sóc - assegurà la noia.

I sí, era una dona de carn i ossos com totes les altres, una dona de carn rosada i d'aspecte saludable que acabava d'atansar-se a la taula i hi repenjava una mà sòlida, la mà que ell coneixia tan bé i que tantes vegades l'havia acariciat.

- Podeu trencar la cadena, ara - va dir.

- No desapareixeràs altre cop ?

- No, ara no. Ara em quedo.

Va desfer-se de les mans de la Morna, que encara el subjectaven, i s'alçà. La dona va quedar-se on era, aseguda, respirant fort, però ja sense aquell esbufec terrible.

- Què li passa ? - va preguntar ell.

- Desperta-la - va contestar-li la seva germana -. Està com adormida.

Va sacsejar-la per les espatlles i li donà un copet suau a la galta esquerra, i aleshores va veure que els ulls s'obrien amb una única dificultat, com si encara tingués son.

- Morna...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

La dona va sacsejar el cap per acabar de deixondir-se i, tot d'una, semblà tan animada com abans de caure en trànsit.

- Veus ? - va dir -. Ja la tens aquí... Em recordes, oi, Cèlia ?

- Mmmm Sí, sí ! Ho recordo tot.

- I d'abans ? - preguntà ell.

- També. Dormíem plegats...

- Hi tornarem - va dir, i s'inclinà a besar-la mentre reposava la mà en la seva espatlla, però la carn, que tan sòlida li havia semblat, va cedir una mica, com si fos d'una cera encara calenta, o de goma, i els llavis ensopegaren amb les queixades; ella retrocedí immediatament :

- No... - féu.

La Morna explicà :

- Li cal una mica de temps per solidificar-se del tot; questió de tres o quatre dies. Fins aleshores més val que eviteu les cfusions. De tota manera, a això de dormir amb ella ja hi pots renunciar des d'ara. Els resuscitats han de dur una vida casta.

Va mirar-se la seva germana, per si li ho confirmava, i la noia assentí :

- Es veritat. Com allí.

- On, allí ?

- On era, sota l'aigua...

- Sota el mar ? - la va interrompre ell.

- No... Tot és aigua, una mena d'aigua vaporosa que és un altre estat de la matèria. Ens hi... - vacil.là -, ens hi reorganitzem - digué -. Però tots som iguals.

- Vols dir que us assembleu?

- Som iguals - repetí ella -. Idèntics, el mateix, però amb consciència individual. Per això podem tornar. Després, ja no.

- Després ? - s'estranyà ell -. No és definitiu, doncs ?

- No hi ha res definitiu. Evolucionem cap a una absència de formes.

- I aleshores ?

- No ho sé. Som estats de l'informe, de l'aigua, d'això que en dic l'aigua, i de tot el que hi ha darrera l'aigua... No t'ho pots imaginar. Es immens...

- Gran ? Vast ?

- També. Però no vull dir físicament. Immens... com ho pot ser una sensació, un orgasme sense fi... No ho puc explicar - va queixar-se, com esgotada, i es deixà caure a la tercera cadira.

- No facis esforços - va intervenir la Morna -. Pensa que ets delicada com una criatura que acaba de nèixer. Per què no t'estires una esto-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

na al llit ?

- No sé...-féu la germana, indecisa.

L'altra es va alçar.

- Sí, vine. Després et podràs vestir, ho tens tot a punt.

- Però m'agradaria d'estar una estona més amb ell - insinuà la noia -. Feia tant de temps que no ens havíem vist !

- Ja el veuràs; no es mourà mmmmmm d'aquí. O tornarà. Pot tornar sempre que vulgui.

Se la va endur cap a l'habitació de l'esquerra i ajustà la porta a llur darrera. Ell va restar sol, en la penombra, fins que se li acudí d'obrir el llum del sostre i els mobles, durant aquella estona una mica misteriosos, tornaren a ocupar la sala amb llur solidesa treballada per mans hàbils de segles enrera, car tot d'una s'adonà que no eren de fabricació recent; de segur que, al convent, tot era antic.

Va travessar fins a la porta de l'altra banda i l'obrí per explorar els encontorns, el domini que seria de la seva germana mentre durés la seva reencarnació, breu o llarga, no en sabia res. Va trobar-se a la cambra de bany, una peça esbargida que feia un contrast violent amb la sala de fora. La banyera, la dutxa, el lavabo, el mirall, el water, el bidet, tot era nou i tenia formes modernes, de moda, com si les haguessin instal.lades la vigilia. Va pitjar l'interruptor i, a l'espill, contemplà la seva cara pàl.lida, una mica trasmudada, però que ja s'asserenava ràpidament. Es va somriure, recollí una pinta que hi havia sobre la lleixa, entre altres objectes de tocador, i se la va passar pels cabells.

En deixar-la, s'adonà que la Morna el mirava des del fons del cristall, aturada al llindar de la porta. En girar-se, va veure que la de l'altra banda, on reposava la Gèlia, era tancada.

- S'ha adormit a l'acte, només tocar el llit - va dir la dona,

- Li convé, dormir ?

- Sí. Sempre tornen molt cansats.

Ell es va asseure al caire de la banyera i reflexionà :

- Es estrany, tot això... Les has enteses,tu, aquestes coses de... de l'altre món.

- Es el mateix - rectificà la Morna -. Però no, no les he enteses. Potser les he enteses fins i tot menys que tu. Tots conten coses diferents.

- Diferents ?

- Si. No vull dir que no"visquin" el mateix, però cadascú ho expressa a la seva manera. Ara, tots coincideixen en això de la immensitat de l'experiència,,. d'una experiència, la que sigui.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Una cosa és clara, però : que no morim.

Ella el va contradir :

- Una cosa és clara : que morim.

- Si conservem la consciència...

- Però quina consciència ? I fins quan ? Què passa quan et converteixes, per així dir-ho, en forma de l'informe ?

- No ho sé, Morna... - I, incongruament, preguntà : - Com és que hi ha un bidet, aquí ? Si les mortes... les resuscitades... han de ser castes...

- No hi fa res. Ens hem adonat que facilita la reflexió i, a la llarga, el recolliment.

- Un bidet ? - va admirar-se.

- Sí. Les enfronta amb experiències passades que han de superar, però que cal que no oblidin. El considerem com un objecte eròtic.

- Però per què han de reflexionar, per què s'han de recollir ? No tornem pas a fer penitència, a rectificar res...

- No ho sabem. Quan tornen, senyal que en algun indret hi ha hagut una falla. Si no fos així, tornarien tots. I no tornen.

- Potser sí... - va concedir-li -. I aquesta carn que s'enfonsa, que cedeix com una pasta... Segur que tornarà a tenir-la ben sòlida, dura com abans ?

- Sí. Com tu, com jo.

Ell va allargar els braços i li demanà :

- Deixa que et toqui. M'ha entrat com una malfiança... Em cal comprovar que els cossos tenen fermesa, que ofereixen resistència a les mans.

La va atreure contra seu i s'alçà per besar-la. Ella li acceptà els llavis i li empresonà la cara abans de dir-li :

- Recordes a la presó ?...

- Sí, Morna... Treu-te l'hàbit, ara. M'has promès que em deixaries veure la teva cabellera sobre l'esquena

- Un moment, només...

- Un moment, sí.

Però després el perllongà. No havia envellit gens, ho va anar comprovant minuciosament davant del mirall que ajudava l'exploració dels dits, estranyament bruns en la blancor de la pell, però ja no tant en l'ombra per on els endinsà en fer-la asseure al tamboret que descobrí darrera la porta, mentre amb l'altra mà recorria la tofa espessa dels cabells, tan delicadament suaus que acabà per enfonsar-hi la cara, olorant aquella sentor de camp madurat sota sols i serenes de cels límpids, quan la seva femenitat ho havia estat en jungles i ma-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

resmes de les quals recollí la sentor profunda i la humitat.

Es van mirar, sobtadament inhàbils i joveníssims, i ella li premè la mà, potser per contradir les paraules :

- No... no...

Va tapar-li la boca amb tot de besades mentre s'omplia els palmells de palpitacions vellutades i endurides per l'ànsia, però ella es resistí, l'engrapà i, amb un gest dextre que ell consentí, encuriosit, va pouar del fons ja poc profund de la font daurada les aigues blanques i llargues que apaivagaven la set.

- Però i tu ? - va preguntar-li.

- El sacrifici reconforta - va dir la dona una mica enigmàticament.

- Has canviat...

- No tant. I ara sortim a esperar la teva germana. No tardarà gaire. El primer dia dormen poc, si bé amb un son molt profund. Es a dir, amb el son profund hi dormen sempre. Si no fos que... - va sacsejar el cap -. Sí, quan dormen semblen morts. Gairebé no respiren.

- No la puc veure ?

- Sí. Per què no ? Potser fins i tot li agradarà de trobar-te al seu costat quan es desperti.

Va posar-se l'hàbit i començà a pentinar-se els cabells embullats que després recollí sota la còfia.

- Es curiós - va dir-li ell - que siguis l'encarregada de les cerimònies de resurrecció. Vull dir que tinguis aquests poders...

- Me'l va descobrir la que hi havia a la meva arribada al convent, una dona ja molt vella que es va morir poc després... Sempre he tingut, hem tingut totes, moltes ganes de fer-la tornar, però fins ara no ho hem pogut aconseguir.

- Potser perquè era massa vella.

- Probablement. Llevat d'un cop, sempre he resuscitat gent jove, com la teva germana. I el mateix em diuen que passa amb els homes.

- Ah ! Només resuscites dones, tu ?

- Si. No hi podríem pas tenir homes, aquí, al convent.

- Però i ells com s'ho fan per escollir precisament la persona que els cal per tornar a la vida ?

- No ho sé. Potser que ho preguntis a la teva germana, això.

- Son ells qui se us proposen, que digueéssim ?...

- Hi ha de tot. He resuscitat alguns familiars de les meves companyes, i en aquest cas sóc jo qui els ha cercat.

- Com ?

- Els crido.

- Tan senzill, és ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No. La prova és que no he trobat la meva predecessora. Qui sap si no se n'ha anat més enllà de les aigües, que diu la teva germana. Anem-hi ?

Van travessar de nou la sala, cap a la porta de l'altra banda, i penetraren al dormitori on ell se sorprengué altre cop, ara perquè el moblatge d'aquesta habitació era isabelí, i probablement també autèntic si ho havia de jutjar pels menuts forats dels corcs que, ben lluny de perjudicar la bellesa de les cadires, de la calaixera, de l'armari i del llit, li donaven una patina que els feia més agradables, més valuosos. Ella, que s'adonà de la seva admiració, va dir en veu natural :

- No tenim res d'imitació. El convent s'ha passat segles moblant les habitacions d'acord amb la moda del temps i ara es troba convertit en un veritable museu. Un museu que s'enriqueix continuament, del qual acabaran per formar part també el bany que has vist, el despatx de mobles americans de la superiora, l'aula funcional de les novícies... Es a dir, ja en formen part. No tan sols perquè hi són, sinó perquè ara tot es converteix molt de pressa en peça de museu mentre resusciten els estils antics, o més reculats...

- Potser que abaixessis la veu - la reptà ell -. Pots despertar-la.

- No. Es despertarà al seu degut moment, ni una mica abans ni una mica després. No fan com nosaltres, que patim d'insomni o podem prolongar la dormida, fins a cert punt, a voluntat. Mira-la que tranquil.la se la veu...

Van aturar-se als peus del llit, des d'on ell la contemplà amb els ulls encisats per l'harmonia del cos, més atractiu, ara que no el tocava, que en temps enrera, quan estava malalta i la mort l'amenaçava, quan només, li agradava de creure, la seva amor li prolongava la vida. A través de la resurrecció havia depurat totes les possibles imperfeccions i se la veia pura i innocent, potser més jove que no era al moment de morir tot i la maduresa indiscutible dels pits, del ventre, de les cames, que feien més pensar més en una dona que en una verge... Va tenir com un sobresalt i es girà a la Morna que somreia del seu enartament :

- Escolta... Es verge ?

La dona es desconcertà i va tenir un parpelleig ràpid, emocionat, abans de contestar-li :

- Quina pregunta ! No se m'hauria acudit mai...

- Però ara que hi penses, què opines ?

- No ho sé. Quina importància pot tenir, la meva opinió ? Ben mirat - s'excità - sí, és una pregunta molt pertinent. Però només ella la pot

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

contestar.

- No hi ha inconvenient que l'hi faci ?

- No, cap. De més delicades li'n deurà fer el personal de documentació En diem així - va explicar-li en veure el seu esguard incomprensiu - de les germanes que s'ocupen d'enregistrar i d'arxivar les declaracions de les resuscitades. Les sotmeten a interrogatoris molt severs, no et creguis... Potser per això posseïm una documentació sobre la mort pràcticament única. Molt millor, en tot cas, que la dels convents on resusciten els homes; nosaltres, les dones, sóm més minucioses i no ens aturem davant de cap pregunta, per delicada, per indiscreta, per ofensiva que sigui. Així, per exemple, sabem gairebé tot el que es pot saber sobre la "vida" íntima d'ultratomba.

- Ah !

- Vull dir que ho saben les especialistes, no jo. Com és natural, no ens comuniquen els seus resultats. Elles, si vulguessin , n'estic segura, et podrien donar dades precioses sobre això que ara t'interessa. Per força hi deuen haver pensat. Pensen en tot, dintre del seu domini. Si no, no serien especialistes.

- I què se'n fa, d'aquesta domumentació ? On la desen ?

La Morna l'ullà, sobtadament recelosa, però tot seguit va riure.

- No deus pas tenir la intenció de ficar-hi el nas ! Tampoc no podries. Es an un departament al bell mig de l'edifici, protegit per reixes gruixudes i parets d'acer, com la cambra forta d'un banc. No hi pot entrar ningú que no sàpiga la combinació dels set panys...

- Set ?

- Sí. I fixa't que, encara, és un coneixement combinat. Vull dir que no hi ha cap germana del departament que en sàpiga més de tres. Ara, això sí, els saben de tal manera que el coneixement de totes les combinacions resulta triplicat si es reuneix el conjunt de les germanes en qüestió. Ha calgut fer-ho així per evitar que la combinació total es perdi si per atzar se'n mort una.

- I quan començaran a interrogar-la, a ella ?

- A mitja nit, com de costum. No et creguis que hi pots assistir, però A aquests interrogatoris no hi pot assistir ningú, ni jo.

-I per que tant de secret ?

- Bé - féu ella, insegura, però aleshores s'arronsa d'espatlles i, baixet, va assegurar-li - : Em sembla que a tu ja no t'ho puc dir, però, no ho repeteixis, eh ? Sense secret no conservaríem el control. I aquest control és, o pot ser, una eina de poder.

- Comprenc - digué ell -. Ho suposava, però no creia que m'ho diguessis. Es estrany - reflexionà;- la darrera vegada que ens vam veure

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

els teus sentiments no eren gaire amicals...

- Era una altra, aleshores, jo. Ignorava que la vida es pot fer de moltes maneres. Mira - es va interrompre -, ja es mou !

La Cèlia havia fet un moviment amb la cama esquerra, que ara va separar-se més de l'altra i remuntà lleugerament fins que la sola del peu reposà en el tou de la seva companya, però no va despertar-se; recobrà immediatament una immobilitat absoluta que ells dos contemplaren de nou, seduits, sobretot ell, per la gràcia de la seva posició, tan confiada, tan innocentment reveladora.

- Es indispesable que es vesteixi, quan es desperti ?

- T'agrada més així ? - somrigué la dona.

- Sí. No és bella ?

- Puc esperar fins que estiguin a punt de venir les de documentació. No volen trobar-les despullades.

- Falta estona, encara, per la mitja nit - va dir ell.

- No pas per la del convent. Tenim un horari propi, aquí, basat en càlculs astronòmics anteriors a la invenció de la clepsidra.... - Es va tornar a interrompre -. Ara sí !

La immobilitat de la Cèlia, certament, havia estat breu. Va tornar a moure la cama, es girà una mica i, tot d'una, s'adonaren que tenia els ulls oberts. S'havia despertat gairebé sense passar per cap transició, com en adormir-se, probablement. Ell va fer un pas cap al seu costat , acollí la mà que ja cercava la seva i es va asseure sobre el llit.

- Ja veus que encara sóc aquí.

- Sí. Albert...-murmurà.

Va entrellaçar els dits amb els seus i ell comprovà que ara ja tenien una altra consistència. No hi havia dubte que la dormida li havia provat. Ella mateixa se'n devia adonar, car va dir :

- Ja em pots besar, ara.

Ho va fer amb un petó de germà, recordant que per a ell ja no tornaria a ésser mai res més, i seguidament li acaricià la galta. La noia li va somriure amb els ulls i féu :

- Allí pensava en tu...

- Podies fer-ho ?

- Sí... de moment. De vegades, però, et perdia. No et creguis que fos senzill, em calia fer un esforç...

- Però eres feliç ?

La noia brandà el cap.

- La felicitat només té sentit aquí.

- Escolta - recordà aleshores ell -. Mentre dormies m'estava pregun-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

tant si ara, amb.. diguem amb aquesta altre cos, eres verge ?..
- Verge ? - s'estranyà ella, i va tancar els ulls -. No ho sé. - Va desplaçar les mans i tots dos, ell i la Morna, van veure desaparèixer el dit abans no repetís - : No ho sé.
- No ho notes ? - insistí ell.
-No n'estic segura... Mira-m'ho.

La Morna, sense esser-hi invitada, va atansar-se'ls per l'altra banda de llit i també s'inclinà, encuriosida i silenciosa. La Cèlia va afegir :
- No ho hauria de ser...
- Es curiós que no ho sentis. Una dona, això ho sent. Oi, Morna ?
- Es clar, però ella ha passat per una experiència que nosaltres desconeixem. No sabem com sent el seu cos.

Ell aixecà els ulls, vacil.lant.
- Es difícil de dir...
- No recordes - preguntà la noia - si estic com quan em vas conèixer ?
- No et vaig veure fins després, Cèlia. I ja fa molt de temps... Potser si et tocava...

La Morna va fer un gest.
- Compte ! Ja saps què t'he dit, de primer.
- Sí, això de la castedat. L'hi respectaré, no et preocupis.

Va procedir delicadament, amb una circumspecció que la dona aprovà amb un parpel eig ~~mmmmmmm~~ quan ell la llambregà, però tot seguit va fer-se enrera, esbalaït en veure el filet que se li escorria entre els dits.
- Sang ! - feu la Morna, tan atabalada com ell.

La noia va redreçar-se una mica, més curiosa que preocupada, i enretira lleugerament el cos que continuava degotant sobre el llençol.
- Sí - digué, gairebé contenta.

Ell volgué tranquil.litzar-se :
- Et deu haver vingut la regla.
- No en tenen - l'assabentà la Morna -. Els resuscitats no poden concebre. No pas si són normals.
- Com vols dir, normals ?
- Vull dir que ordinàriament no conceben. He sentit dir que només en algun cas excepcional...

Ell es va empresonar el baix de les galtes amb la mà tacada i els seus ulls canviaren d'expressió.
- Escolta - digué, excitat -. Això vol dir que de vegades... N'hi ha que han tingut fills, doncs ?
- No ho sé - contestà la Morna a contracor -. Sembla...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Ho sigui que no sempre són castes...

La Cèlia els va interrompre, animada :

- Me'n surt més, ara.

La taca s'havia escampat considerablement i a simple vista es podia apreciar que el degotall es convertia en un doll prim i seguit que encara tendia a engruixir. Tots dos es consultaren amb la mirada, ara verament esparverats.

- Deu ser una hemorragia...

- Cal fer alguna cosa ! No tens gases, draps, el que sigui ? Imagina't que s'escola !

- No - va dir plàcidament la Cèlia -. Em sento molt bé.

Però la dona no l'escoltava :

- Se'ns tornarà a morir ! - cridà, i va desaparèixer corrent cap a fora, on la sentiren obrir la porta del bany.

- No vull que et moris, Cèlia - va dir ell.

La noia va somriure :

- Per què us esparteu així ? - Avançà els dits per deixar-hi espetegar el broll i se'ls mirà amb la mateixa expressió alegre -. Sang... - digué -. Feia molt de temps que no havia vist sang. Allí no n'hi ha. M'agrada, m'agrada la sang... - Va alçar-se i, amb les cuixes una mica separades, caminà pel costat del llit, on el terra quedà immediatament regat de vermell -. Què és bonica, tan vermella...

- Déu meu ! - murmurà ell, amb el cap entre les mans. Però va tornar a separar-se-les -. Ajeu-te, Cèlia, ajeu-te. Així encara és pitjor, te'n surt més...

La Morna entrà veloçment, amb els braços carregats de tovalloles, i tots dos es posaren a esquinçar-les a trossos mentre ella deia :

- No he pogut trobar ni cotó ni gases...

- No hi fa res. De pressa...

Els va caldre tornar a fer ajeure la noia gairebé a la força, car ella es resistia , enjogassada com un infant, i la Morna començà a taponar-la amb relativa destresa. Ella, però, se'ls escapà, i van haver-la de perseguir pel dormitori, entre les cadires que capgirava al seu darrera tot cridant :

- No m'agafareu, no m'agafareu !

Adhuc intentà de sortir a la sala, però ell aconseguí d'evitar-ho a temps, quan va llançar-se-li a les cames amb un impuls de campió de rugby i la va fer caure a frec mateix del llindar, lluny de la Morna que corregué a agenollar-se-li entre les cuixes amb tot l'hàbit blanc de borrissol de tovallola, però llavors, inesperadament, s'adonaren que l'hemorragia, si ho era, s'havia estroncat tota

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

sola.

Es van mirar, confusos, meravellats, i ell li obrí els llavis allí mateix, a terra, prop de la porta, per a assegurar-se del prodigi. La va veure immaculadament neta.

- No ho entenc...

La noia, a la qual l'enjogassament li havia passat amb la mateixa rapidesa, s'examinà el cos ple de ditades vermelles i, encara contenta, com si tingués motius de felicitar-se, digué :

- Més valdrà que em dutxi. Després... - se'l mirà amb picardia i s'inclinà a besar-lo -. No tardaré gens - va assegurar-li, i s'aixecà.

Dues germanes avançaven per la sala i gairebé va ensopegar-hi en girar-se. Cap d'elles no les havia sentides.

- Oh ! - féu la Morna, i retrocedí una mica, com si volgués fer-se invesible.

Les nouvingudes, però, no rehyaren ningú, no van posar mala cara, ben a l'inrevés, una d'elles somreia quan digué :

- Com t'has quedat, filla !

- He tret molta sang - contestà la noia, enorgullida.

- Ja es veu, ja. El terra i tu...

- Ara em dutxaré.

- Ben fet - va assentir l'altra, que tenia la cara molt rodona però curiosament més paternal que maternal -. Dóna't una bona ensabonada.

Van seguir-la amb l'esguard quan la Célia s'encaminà al bany i esperaren que tanqués la porta. Quan no ho va fer, la que havia parlat de primer va encarregar-se de reparar el seu oblit i, a passos reposats, tornà cap al llindar del dormitori. La galtarodona va preguntar a la falsament invisible Morna :

- Es un familiar, aquest jove ?

- El germà - digué la dona,

- No hi fa res - ponderà la germana -. Cregui que ho sentim molt, però no la podrà tornar a veure.

Ell assenyalà el terra ple de taques, de rierols que començaven a descolorir-se :

- Per això ? Jo no sabia...

- Naturalment - va tallar-lo l'altra -. No el fem pas culpable de res. Però probablement no s'adona del significat d'aquesta falsa hemorràgia. La seva germana pot concebre a partir d'ara.

- Ah!- i va mirar-se la Morna -. Es cert doncs que algunes poden tenir fills...

- Molt poques - confirmà la galtarodona-. Es a dir, no sabem si poden arribar a fi de bé. Fins ara, sempre hem aconseguit que avortessin.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Però ja comprenc que és un problema.

- Es clar...

- Més val evitar-ho, doncs. Vostè és el seu germà, em podria dir, però és que no sap que aquesta mena de resuscitades no respecten parentius ni res per a satisfer la seva luxúria. Un cop han... diguem menstruat, no hi ha res que les aturi. Observi que si pot evitar-se l'hemorràgia, no passa res, es captenen exactament com les altres, amb castedat...

Ell s'empassà la saliva.

- I què li faran ?

- No res. Unicament canviar-la de cambra, on pugui estar més vigilada. Feia vint anys que no en resuscitàvem cap d'aquestes. Sigui com sigui, si podem evitar que vegi homes, s'apaivagarà. Potser, al principi,.. - va mirar-se l'altra, que feia senyals denegadors amb el cap -. En fi, ja ens entèn. No ho trobarà prou satisfactori i confiem que a poc a poc se n'oblidarà -. Va girar-se cap a la Morna -. Vostè, germana, naturalment, ho ignorava, tot això.

- Sí, ningú no me n'havia dit res. Ja sé que, com a directora de cerimonial, no hi havia cap necessitat...

La galtarodona aixecà la mà i digué :

- Bé, fins a cert punt. Jo sempre he cregut que entre els diferents serveis hi hauria poca comunicació. Caldrà que en parli en el pròxim Consell de l'Orde. En casos d'emergència pot ser convenient disposar de certes nocions alienes a la funció específica que tenim encarregada. No li sembla, germana ?

L'altra aprovà silenciosament. La dona s'adreçà de nou a la Morna:

- I ara, acompanyi el jove. Més val que no s'entretingui.

- No li puc dir adéu ?

- No ho trobo prudent. Si sap que se'n va, podria costar-nos de dominar-la. Es pel bé d'ella...

Va seguir donva a la Morna pel passadís ple de tapissos, cap al locutori, on el recolliria la serventa. Abans d'acomiadar-se, va dir-li :

- Deu haver tret ben bé sis o set litres de sang.. -i va mirar-se les mans brutes. Ja no ho eren, però; la humitat dels dits era incolora i en molts indrets s'havia eixugat del tot - No ho veus ?- va preguntar admirat.

La dona es contemplà les seves.

- Es aigua - va dir.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

1

El meu pare era el fill vuitmesó (circumstància al seu veure prou notable perquè, durant la meva infància, i fins i tot després, hi al-ludís amb un pèl d'orgull indisimulat) d'un matrimoni que, per la banda paterna, descendia en línia recta d'una llarga nissaga de carboners en general mantinguda através d'un fill únic o, a tot estirar, d'un noi i d'una noia, mentre per part de la seva mare comptava amb una sèria, no menys llarga, de llenyataires propenses a morts prematures i, en alguna ocasió, tràgiques.

Del meu avi patern en conservo un record curt i probablement fals, tota vegada que va morir quan jo tenia tot just set anys, l'endemà, si la memòria no em falla, d'haver estrenat els meus primers pantalons prepúbers. Era un home escardalenc i de tarannà peculiar, propens a bromes macabres, com quan es referia, més sovint que no hauria hagut de fer, al seu desig d'anar a morir en un cementiri d'elefants. Cal dir de seguida que la seva gal.lera va quedar-se sense realitzar, entre altres raons, suposo, perquè a la nostra contrada no n'hi ha hagut mai, d'elefants. Va morir sorprenentment al llit, com gairebé tothom, i algun cop m'he preguntat si no era per això que plorava moments abans de l'òbit, quan vaig entrar a la seva cambra amb respecte i, alhora, confusió.

La meva àvia paterna havia de morir al cap de tres anys, abandonada a rel d'un assumpte d'interessos que mai no vaig escatir gaire bé i a la qual al meu pare, que potser se sentia culpable, no li agradava de referir-se. Vivia al bosc, en una casa hipotecada on l'anava a visitar un cop cada setmana, sempre una mica sorprès de trobar-la en companyia de mendicants que solien omplir-me les butxaques de carmels. Potser no és exacta, doncs, dir que vivia i que va morir abandonada. Cal entendre-ho en relació a la família, ja que els pidolaires li van ésser fidels fins al darrer moment i, aquell vespre de la seva mort, la casa n'era plena. S'insinuava que en separar-se de nosaltres s'havia lliurat a una existència crapulosa per la qual, abans, en vida del seu marit, no havia donat mai cap senyal d'inclinació. Algunes persones, pietosament, pretenien que en la seva família es podien rastrejar exemples, o mal exemples, semblants.

Fos com fos, la cosa era prou greu perquè la mare emmalaltís de la preocupació amb què veia projectada al nostre damunt aquella om-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

bra d'escàndol que, en un determinat moment, i molt de pressa, ens va fer perdre tots els amics i ens condemnà a un cert ostracisme força perjudicial per al negoci. Ella, a diferència del pare, procedía de família de vella soca urbana, persones d'oficis nets entre les quals , tres generacions enrera, hi havia hagut un poeta-historiador fecund però inèdit que, en vida, ja va preocupar-se personalment d'ingressar les seves obres a l'infern de la biblioteca local, on reposen encara, manuscrites i gairebé, gairebé indesxifrables. Que era un home oportú no caldrà demostrar-ho amb més detalls si diem que, al cap de tres dies d'haver establert el dipòsit, era detingut i maltractat fins a l'extrem que ja només va sobreviure un parell de setmanes. Amb ell, van caure sis o set persones més, totes còmplices d'una conjura antigovernamental que pretenia d'instaurar un ordre liberal inspirat en models estrangers i, per tant, nefands.

En tot cas, ella, la mare, era massa convencional per servar ni que sigui una gota de sang d'aquest avantpassat. Tampoc no la tenien els seus pares, tots dos alts i robustos, de parla solemne, poc amics dels infants i exquisidament educats amb els forasters. La via, antiga planxadora de professió, va vestir de blanc fins als cinquanta anys i un dia,i aleshores, d'una nit a l'altra, inaugurà una mena de sotanes negres, molt llargues i amples, amb la més nova de les quals va voler ésser amortallada quan presentí, amb cinc dies a l'avançada, la seva mort immediata i ferotgement suada, si no combatuda, en una cambra fosca on no permetia que obríssim l'electricitat. Era adonada a fer bones obres i a donar consells profífics, encadenats en sèries que li valien una reputació totalment conforme al volum i pes de la seva còrpora.

El seu marit, que va viure una mica més i era molt afeccionat a les sabates de dos colors, havia treballat al ram de l'aigua i, un cop jubilat, anava encara a passar dues o tres hores diàries a la fabrica, on ocasionalment substituia el porter a l'hora d'esmorzar. Era d'una pulcritud malaltissa, tan exagerada que,quan ens venia a veure, es quedava sempre a la part de fora de la botiga on el meu pare, brut d'un cap de dia a l'altre, traficava amb els sacs de carbó. Una vegada l'any, però mai a la mateixa data, ens invitava a menjar al restaurant i, a la sortida, ens feia fer un tomb pel mercat de filatèlia. Hi era força conegut i, de vegades, àdhuc se'l consultava sobre el valor de peces rares; ell, però, mai no havia posseit el més insignificant segell. Es tractava, verament, d'un amor platònic.

Podria dir,doncs, que em vaig anar fent homes entre una colla de persones que, cadassuna a la seva manera, era remarcable, si no fos

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

per l'excepció del meu pare, home d'un bon seny robust i comerciant honrat que, amb la seva llestesa natural, va saber superar aquells anys d'ostracisme als quals ja m'he referit i remuntar el negoci amb prou d'empenta, i en un altre barri de la ciutat, per donar-me una educació privada remarcable i uns estudis de caràcter mercantil que, si no van prosperar, no fou pas per culpa seva. Una certa excentricitat del meu caràcter ja començà a manifestar-se en una edat ben jovenívola, quan tots, sorpresos i enquimerats, ens adonàrem que al meu quadern de problemes matemàtics abundaven més les lletres que les xifres i que, curiosament, tenien una tendència estrambòtica a ordenar-se en paraules distribuides en ratlles d'una llargària sospitosament semblant. Era tan innocent, jo, aleshores, que gairebé em vaig espantar en saber que es tractava de versos.

Immediatament, és clar, s'hi va voler veure la mà oculta, i ara pèrfida, de l'ovella negra de la família, i el meu pare, en secret, com va confessar-me més endavant, àdhuc s'atreví a fer un viatge a la biblioteca pública i a sol·licitar permís per donar un cop d'ull als manuscrits del parent. Sense cap èxit, val a dir-ho, perquè res no documentava la seva pretenció.

Es va acudir al metge i, encara que no fóssim gent d'església, al capellà. Tots dos van coincidir en la sospita que potser abusava massa dels plaers solitaris, però no era veritat, i la vigilància discreta a què vaig ésser sotmés ho demostrà prou; fins i tot l'home d'església concedí que tenia penitents més contumaços sense que per això haguessin donat mai indicacions d'altres desordres. Jo, amb ganes de justificar-me, em vaig posar a llegir fogosament i, atrevit, cada dia compareixia a casa amb un paquet de llibres provocatiu que el meu pare examinava amb desconfiança i fullejava amb un dit negre i amb ulls de descobridor. Sovint, feia pensar en Cristòbal Colom.

Després, vaig saber que llegia d'amagat. Aquell traumatisme, en una edat tan tendra, va obligar-me a fer dos dies de llit, però en llevar-me de nou, més crescut, com és tradició que s'esdevingui durant l'adolescència, vam franquejar-nos i concloguérem un pacte : a canvi de no avergonyir-me mai dels meus orígens i, més concretament, del seu ofici de carboner, era lliure se seguir les meves afeccions. Quedava entès que, ocasionalment, si calia, també li donaria un cop de mà.

No seria exagerat, doncs, si volgués, de dir que he començat la meva vida com a comerciant de carbó, car he carregat cabassos i sàrries com una mula, en moments de feina excessiva o de malaltia d'ell, si bé això era infreqüent; en conjunt, sempre va tenir molt bona salut. Tampoc no hi hauria exageració en una assegurança que confirmarà les sospites

de molta gent sensata : els llibres perjudiquen els negocis. A què, si no, cal atribuir la rapida decadència de l'establiment durant els darrers anys ? Em sembla que no en podem dubtar : al seu subtat interès per la lectura, potser més perillós per haver-s'hi adonat en un moment climatèric de la seva vida, quan ja li quedaven escasses possibilitats de descobriment i...

(D'acord, aquest és el procediment correcte i així hauria d'haver començat. No pot ser, és massa estúpid. Que no sigui dit, però, que no he fet un esforç).

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

De com l'Albert va salvar-se del dispar de trabuc d'en Soric a la casa enrunada de prop de l'Escorxador

La noia gemegava al teu costat, agenollada i amb el cap a la falda, però tu et vas anar girant, una mica adolorit pel cop de la caiguda que t'havia obert un trenc al front i, facecios, vas fer lliscar les mans faldilles endins per pessigar-la a la cuixa.

- Que no m'he mort, Anna !
- Oh ! Albert...

Va palpar-te, incrèdula, però tu ja et redreçaves amb una llambregada al teu entorn i li vas preguntar :

- Se n'han anat tots ?
- Sí, sí... I la bala ?
- Quina bala ?
- T'ha disparat, i tu has caigut...
- He ensopegat quan avançava - vas explicar-li -. I el trabuc no ha disparat mai. No veus que amb la pluja s'ha humitejat la pòlvora ? No podia disparar. De seguida he vist que no era perillós. Més ho és aquest sostre - vas afegir tot mirant l'esquerda que progressava -. Caurà abans que no haviem calculat.
- Tens sang al front...

Va netejar-te-la amb una mica de saliva, aplicadament, i després t'hi va lligar el mocador que va demanar-te; el seu era massa petit.

- M'has donat un espant ! - comentà.

Però tu no et vas entretenir. Vas arrossegar-la al moment que un pany de paret s'abalançava endavant, amb el temps just d'evitar els guixots i els maons que caigueren amb un gran terrabastall i us empleneren de polseguera. Fora, vau quedar-vos mirant la construcció convertida en enderrocs i seguidament, sense pressa, emprenguéreu el camí que passava per davant l'escorxador, en aquella hora totalment il.luminat.

A la porta hi havia un camió on carregaven tot de quarters de bé i un home que mirava cap a la casa.

- M'he guanyat mil pessetes - va dir-vos tot cofoi -. Havia apostat que cauria de nit.
- No costava d'endevinar - vas replicar-li -. Les cases sempre cauen

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

de nit.

- Veus ? - va intervenir un altre que sortia de la caixa del vehicle, protegit amb un gran davantal de cuir on es veien dues butxaques plenes d'aparells -. Ja em semblava que feies trampa.

- No, no ! - et vas apressar a dir en adonar-te que l'home t'esguardava cellajunt -. No és una llei científica, de manera que em penso que us les ha guanyades legalment, aquestes pessetes.

- A mi ? - protestà el del davantal -. Mai no he jugat res, jo.

Es va treure un dels aparells de la butxaca dreta i començà a manipular una mena de bec tort mentre un tercer home, acabat de sortir de l'edifici, carregava la darrera carcassa.

- Fa bona olor - digué l'Anna.

Tots tres van ensumar, sorpresos.

- No sento res - declarà el de la juguesca -. Encara ho hem de perfumar.

- Ah ! Perfumeu la carn ?

- Ben cert - va dir el del davantal, i mostrà l'aparell, una mena de manxa amb dipòsit -. Si no, no en compraria ningú.

- A mi, doncs - va insistir la noia - em sembla que m'agradaria així.

- En voleu una mica ? - va preguntar-li l'home. - De mal em sembla que no us en pot fer - i es mirà el de la juguesca.

- No, mal no. Talla'ls un parell de bistecs.

El del davantal va tornar a pujar al vehicle i, mentre el tercer home li feia llum amb una pila des de terra, va enfonsar un ganivet sota l'entrecuix d'un dels animals, d'on arrancà dues penques llargues i gruixudes.

- Es l'indret més tendre - va comentar en allargar-vos-les -. Sembla que ho fa el moviment...

- Quin moviment ? - vas interessar-te.

- El de la bèstia quan camina. Frega una cuixa amb l'altra i això priva que se li endureixin.

- Exacte - va confirmar el de la juguesca -. Nosaltres, el personal de l'escorxador, no en mengem d'altre lloc.

- Les farem a la brasa - digué l'Anna, i mirà al seu entorn, però no hi havia gens de llenya i, si n'hi hagués hagut, hauria estat humida.

El tercer home, que cargolava una cigarreta, indicà :

- Aquí a la porteria sempre hi ha algun feix de brosta...

L'home del davantal ja ruixava l'interior del camió amb tot de manxades llargues i expertes que projectaven un raig espès de vapor contra les carcasses, però el de la jugueca s'avingué a anar a cercar uns quants branquillons i tu el vas seguir cap al petit edifici que es dre-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

çava portes endins, on hi havia dos feixos sota els quals en va sortir un altre d'alfals. L'home va riure :

- Es un tendre, l'Alfons - va explicar-te -. Ho té prohibit, però ell dali que dali, sempre amb la verdureta a punt...

- I què en fa ?

- La distribueix entre els bens, quan entren. En diu el darrer àpat del condemnat. Segur que s'ha escapat als estables...

Van arrancar unes quantes branques amb tot de fulleraca ja seca i tornàreu prop del camió, on l'home del davantal s'havia deixat convéncer de perfumar una mica el dors de la mà de la noia, que ara deia :

- Fa olor de fresc...

- D'això es tracta. Penseu que alguns d'aquests animals han viatjat durant setmanes i arriben aquí més morts que vius. Bé cal agençar-los una mica, oi ? - va riure.

Vas recollir quatre pedres, entre les quals tu i l'home de la juguesca, que es mostrava d'allò més servicial, vau encendre un foc ràpidament convertit en brasa, com volíeu. La noia, amb l'ajut del ganivet que va prestar-li l'home del davantal, va depositar-hi els dos bistecs i ensumà la petita fumera que desprenien. Tots tres, que ja havien acabat la feina, van reunir-se al prop vostre, però aviat trobaren ofensiva aquella olor i s'anaren replegant cap al camió. Tu els vas dir :

- No us entretingueu, per nosaltres...

- Oh, no; estem esperant el senyal. No podem marxar fins que ens avisin.

Però encara no havia acabat de dir-ho quan d'un dels edificis de l'escorxador va alçar-se un coet que pujà disparat i, en ple cel, va escampar-se en cinc puntes daurades i blanques que queien lentament.

- Euta 14 - va dir el de la cigarreta, i tots tres s'enfilaren al vehicle.

Una mica desconcertats, els vau fer adéu amb la mà i, després, l'Anna va girar els bistecs perquè es rostissin per l'altra banda. Tu vas alimentar el foc, que s'apagava. D'algun lloc entre les ombres que deixaven els llums va sortir un individu que ranquejava i, en veure-us, preguntà :

- Ja són fora ?

- Els del camió ? Sí, ara mateix se n'han anat.

L'home va deixar escapar un sospir de satisfacció.

- Els evito tant com puc - va dir-vos -. No tenen cap mena de sensibilitat.

- Potser més val així - vas pobderar tu -. Amb la feina que fan...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Raó de més. Oi - va interessar-se - que ni us han preguntat si es-tàveu ferit ? - i indicava el mocador que dues entorn del cap.
- No. Un d'ells ha al.ludit la casa - vas dir, tot assenyalant cap a les runes - perquè hi havia una juguesca entremig, però res més.
- Hi vivíeu ? - féu l'home.
- Fins a cert punt. En tot cas, era l'únic refugi que teníem.
- Això ja està - va intervenir l'Anna mentre amb tot de precaucions enretirava la carn del foc.

L'home ranc aprovà amb un gest complagut.

- Vosaltres sou dels meus. No hi ha res com un bon tros de carn a la brasa. Ara la gent ja n'han perdut el costum. A fe que fa una oloreta que enamora !
- N'hi ha per tots tres - vas oferir tu.
- Gràcies. No hi faré pas escarafalls...

Va desaparèixer sense afegir mot i, al cap d'un moment, va tornar amb una barra de pa i una ampolla de vi. Tu vas partir els talls equitativament i feres tres entrepans gruixuts que us vau anar cruspint entre consultes a l'ampolla.

- En menjaria sovint - va dir l'home -, però aquí hi ha un ambient poc favorable...
- Sembla que hi treballeu a disgust, oi ?
- Sí i no. De tota manera, em dóna l'oportunitat de tenir la darrera gentilesa amb aquests pobres animals... Sempre he estat molt amic de les bèsties, jo. I dels vegetals. De tot allò que és viu, en una paraula. Sigui com sigui, tampoc no tinc opció.
- Voleu dir que no us en podeu anar ? - va preguntar-li l'Anna.
- No. El lloc de porter sempre l'ha ocupat, tradicionalment, un condemnat de dret comú.
- Què vau fer ? Vau matar algú, potser ?
- En absolut ! - protestà l'home, gairebé indignat -. Era nudista.
- Són mal vistos, és cert - vas comentar.
- Mal vistos ? Perseguits, deveu voler dir. No ho entendré mai... Una societat que no tan sols tolera, sinó que afavoreix, l'exhibicionisme, o sia que en gran part se centra sobre valoracions de caràcter eròtic, no permet la pràctica del nudisme... A vós us sembla raonable ?

Tu vas assentir, amb la boca plena, i quan vas haver-te empassat la mossada replicares :

- Sí, és prpu lògic. El nudisme perjudica l'erotisme, és fins i tot la seva negació. El cos ofereix pocs estímuls, sense un cert agençament que subratlla el seu contingut sexual. Tinc entès que la més feble incidència de contactes físics entre homes i dones la proporcionen les

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

comunitats nudistes.

- Es ben possible.

- Sense adonar-vos-en, doncs, desvaloritzeu una conquesta civilitzada.

L'home va riure, malhumorat i sarcàstic :

- No sabia que el comerç sexual fos una conquesta de la civilització. Homes i dones s'han unit sempre !

- No dic pas - vas aclarir tu - que aquesta conquesta vagi a repèl d'una pràctica natural. Es limita a elaborar-la, a fer-ne una activitat en la qual l'home pot mostrar-se creador no tan sols en el sentit genèsic. En lloc de cedir a una tendència que ho deixa tot en mans de la naturalesa, creem possibilitats de revelació humana. Us sembla poc ?

- No em sembla res - va dir l'home -. Sóc una persona senzilla i possiblement poc civilitzada. Vós, en canvi, deveu ser un intel.lectual.

- Escriu - va declarar l'Anna.

- Al camp n'hi havia uh, com vós, però no hi va durar gaire. Va caldre expulsar-lo.

- Per què ?

- El vam sorprendre dues o tres vegades amb dones mig vestides i, a més, tenia tot un paquet de mitges. Es veu que de vegades els en feia posar. Ja em direu si hi ha res més contrari a una persona despullada que una dona amb mitges !

- Veieu com em doneu la raó ? Entre una societat com la nostra i el nudisme hi ha un antagonisme fonamental. Es una simple qüestió de supervivència tancar els vostres camps i condemnar els adeptes al nudisme

- No siguis tan sever - va protestar l'Anna -. Té bon cor.

- Es clar que té bon cor !- vas reconèixer -. Ningú no li ho nega. Més que nosaltres. Nosaltres no en tenim. Potser perquè no el necessitem.

L'home es va gratar el cap, desconcertat.

- No sé què defenseu...

- No res. Un home com jo no pot defensar res. Discuteix.

- No és pas veritat - va contradir-te l'Anna -. Ara mateix t'espera una feina compromesa...

Vas donar un cop d'ull al rellotge mentre amb el dors de l'altra mà t'eixugaves els llavis humits de greix.

- Sí, es fa tard. Però aquesta feina tampoc no passa de ser una simple discusió, Anna. Tot plegat, retòrica.

- M'intrigueu - declarà l'home -. Caldria que ens/torneéssim a veure. No es troba cada dia, un individu que tira pedres a la seva teulada... Per què no us instal.leu a la porteria, ara que us heu quedat sense casa ? Hi ha lloc, jo visc sol.

- Potser no us agradaria de viure amb l'Anna - vas somriure -. Gairebé

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sempre ensenya una cosa o altra...

- Faré bondat - va prometre ella -. S'hi ha d'estar bé, en aquesta caseta.

- L'únic que no us puc donar - va dir l'home - són llits. Caldrà que dormiu a la palla.

- La palla m'excita - féu la noia, i anava a afegir alguna altra cosa, però tu la vas agafar pel braç i digueres :

- Ja tornarem, doncs. Ara ens n'hem d'anar.

- Aquí em trobareu. L'escorxador no tanca mai, ni de dia ni de nit - va explicar-vos l'home, i després, mentre us allunyàveu, vau sentir que s'orinava al foc, per apagar-lo. Encara cridà - : I gràcies per la carn a la brasa !

Vas fer un gest per treure-hi importància i l'Anna et passà el braç per la cintura, camí del bosquet que us calia travessar per entrar de nou a la ciutat. S'havia alçat una mica de vent que empaitava les fulles entre les branques xiuxiuejants i tu vas respondre al seu gest amb una mà que li cenyí les espatlles per atansar-te-la encara més. Tot seguit vas fregar els dits contra les sines i ella alzinà el cap i digué :

- Kiss me, love.

Us aturàreu breument a frec d'un arbre d'on encara regalimaven unes gotes que us refrescaren la pell i vas besar-la amb uns llavis superficials i joganers que van provocar-la, car immediatament intentà de subjectar-te la cara i, quan tu la defugires amb una rialla, insistí amb tot el cos encastat en el teu.

- Kiss me hard.

- You are hot, Anne ?

- I am burning.

- And I am throbbing.

- I feel it.

- I want to lay you.

- Non, je veux être chaude longtemps... You want to look at me ?

- Yes, Anne. Your nipples are hard.

- For you, my love. Kiss them.

- I love you...

- I love You... No, no, I am coming !

- I will frigg you...

Ella, però, se't va escapar, lleugera, i va córrer bosquet enllà amb les faldilles recollides entorn de la cintura, rient. No va aturar-se fins a les primeres cases, on va inclinar-se contra una porta tancada en el silenci absolut del carrer desert i fosc. Tu vas allargar

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

les mans.

- I love your bum.
- Il est a toi. Feel my cleft.
- It is gaping.
- And wet. You want to kiss it ?
- I want to lick it and to fuck you.
- Touche my things and my arse with your cock...
- I will poke ypu.
- Pas encore, mon amour. Je...

Us vau redreçar, sobtats per la remor d'unes passes que s'atansaven i ella, repenjada al teu braç, digué :

- C'est bien. Je reste chaude comme j'aime.
- Mais moi...
- I will blow you pego, veux-tu ?

Ho va fer en una entrada oberta que descobríreu a la cantonada, davant d'una dona asseguda al primer graó de l'escala, en la penombra, on no la vau veure fins que sospirà :

- Es bonic, l'amor...

Va atansar-se amb la gerra d'aigua que tenia al costat i, amorosament, va rentar-te i t'eixugà tot seguit amb els seus cabells llargs i molt rossos.

- Es bonic, l'amor - va repetir.

Es notava que tenia ganes de retenir-vos, i fins esbossà un gest d'invitació escales amunt, on devia tenir l'habitació, però ~~amamamamamha hmamamamamamamamamd~~ mentrestant s'havia fet molt tard i tu mormolares :

- Ens esperen...

Dues travessies més enllà vau sortir a la plaça de les columnes anunciadores i, després d'haver-vos assegurat que ningú no us vigilava, vau comptar fins a la que feia cinc, excellentment situada prop de dues palmeres nanes que semblaven reproduir les del cartell virolat on es veia una platja llarga i fina amb tot de noies que prenien el sol, bocarterroses i amb els tibants del bikini descordats per tal d'evitar la ratlla blanca de l'esquena.

- Es aquesta ?
- Sí.

Hi vau fer la volta i, a les palpentes, cercares el petit pany que s'obrí amb un clic discret, però aleshores, amb la porta ja oberta, tots dos us vau immobilitzar, massa impressionats i potser adhuc esporuguits per ~~la seva presència~~ escopor-vos. L'home que hi havia dins digué :

- Aquí tinc els papers.

Tu et vas recobrar prou per balbucejar :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No esperava trobar ningú. I menys un sacerdot...
- Es clar - féu l'altre -. Però jo sabria que vindríeu.
- Nosaltres ?
- Vosaltres o qui fos - aclarí l'ensotanat, i va tocar-se el lòbul de l'orella.

L'Anna, molt pàl.lida, et pessigà sense adonar-se'n i, amb una veu que gairebé no li sortia de la gargamella, murmurà :

- Es el Cap Invisible...

L'home, que ho va sentir, somrigué amb un deix de tristesa.

- Exacte.
- Bé - vas dir tu, desconcertat -. No calia que vinguéssiu personalmrnt. Teniu prou agents...

El Cap Invisble brandà la testa.

- No és això. He fugit.
- De palau ? - vas preguntar-li, cada cop més esbalait.
- D'on, si no ?

A l'Anna li va sortir un altre filet de veu :

- I qui ho sap ?
- Fins ara, em penso que ningú. Però aviat ho descobriran.
- I us cercaran...

L'home assentí, sempre quiet dins la columna, on disposava de ben poc espai.

- Ja compreneu, doncs, que era qüestió d'amagar-se -. Amb els ulls, indicà cap als seus peus, mig disimulats per la sotana -. M'he endut una mica de menjar per si no compareixia ningú.
- I no us adoneu que ens comprometeu ? - vas dir tu, enutjat.
- Sí, ja ho sé. Durant tres o quatre dies ho posaran tot damunt davall. Ens cal córrer aquest risc.
- No pas a nosaltres - vas protestar tu -. Ara pretteneu que us protegim...

El Cap Invisible llambregà a dreta i esquerra, una mica inquiet, però tot continuava silenciós i desert.

- No podem parlar, així. Hi ha les rondes... Per què no entreu i tanqueu ?
- Entrar on ? Si no hi ha lloc...
- Amb una mica de bona voluntat... Tots som prims. Si ens premem bé..
- No - et vas negar -. Més val que anem en algun altre indret. Potser a l'escorxador - vas afegir amb una ullada de consulta a l'Anna, però l'home s'hi va oposar immediatament :
- Hi tinc els més decidits partidaris, allí. No pot ser.

La noia va insinuar :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Potser a casa d'aquesta dona que ha estat tan amable...

Hi vas reflexionar un moment, però a la fi et vas arronsar d'espatlles mentre deies :

- Per què no ?

- Es de confiança ? - va interessar-se el Cap Invisible, desconfiat,

Però ja abandonava el seu refugi i tots tres, furtivament, vam retrocedir cap al carreró que acabàveu de deixar. En la fosca, totes les cases tenien la mateixa aparença llòbrega i anònima, però l'Anna, amb un instint molt segur, va menar-vos directament a l'entrada, ara solitària, i digué :

- Es aquí.

Muntàreu els graons desiguals, sense saber a quina porta trucar fins que, en arribar al primer replà, vau sentir una veu familiar que recitava :

lastra nera con diversi spazi geometrici-piatti di vita fotografata
complesso sensibile di ambienti che chiudono i soggetti stilizzati e sformati
la definizione si appesantisce in elementari sfumature.

- Sí, és ella - vas reconèixer, i avançàreu cap a la porta del fons, on vau trucar discretament; massa i tot, car la veu de la dona, que no us devia sentir, proseguia amb un altre poema

cristallo contagoccie dell'occhio avvitato sulla trasmissione delle luci
le sensazioni dei colori luminosi...

- Sí - es va interrompre en trucar tu més fort, i aleshores vau sentir els passos que recorrien una petita distància, fins al cancell que s'obrí davant el rostre de la dona rossa, immediatament somrient en veure que éreu vosaltres.

- Ah ! No teníeu tanta pressa, doncs... - va comentar.

- Ens cal un lloc on celebrar una conferència - vas dir tu -. Podem entrar ?

Us va cedir el pas, potser una mica estranyada en adonar-se de la presència del sacerdot fins aleshores gairebé invisible en l'ombra de l'escala, i us va menar cap a l'habitació interior, una sala amplia on cremava un foc innecessari darrera una taula plena de morters, ambits, provetes, munts d'herbes, de coral, de pedra iman, cintes, cabells, cors de colom.

- Estava treballant - va dir, excusant-se.

- Fas filtres ? - vas preguntar-li tu.

- Sí, filtres d'amor. No sé si al mossèn...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No te'n preocupis. Ara es traurà la sotana.

Sense fer-se pregar, el Cap Invisible va llevar-se-la per damunt la testa, com una dona, i va deixar-la sobre una cadira d'on la dona enretirà a temps un flascó amb un líquid vermell.

- Compte ! - va dir -. Sense aquest elexir no podria fer res !

- M'ha sorprès el teu recital - vas confessar mentre tots tres us instal.làveu en un divan, l'home entre l'Anna i tu.

- Els poemes futuristes, sobretot els italians - va reconèixer ella,- ajuden a crear un ambient propici.- Rigué - : A poc a poc m'he anat convertint en un especialista i ara, a partir del mes vinent, fins donaré classes a la universitat. Ja tinc molt avançada la preparació dels estudis de Loris Catrizzi, Emilio Mario Dolfi i Silvio Cremonesi... Podeu parlar com si jo no hi fos - es va interrompre, i és col.locà davant del foc, amb les faldilles aixecades per la banda de darrera.

- No fa molta calor ? - comentà l'Anna, que es descordava.

- Aquesta feina no es pot fer si no tens el cos ben calent. I encara més bé, convé fer-la amb un cert grau d'excitació. Per això estic molt contenta que us hàgiu estimat en aquesta entrada. En anar-vos-en, he pujat directament per tal d'aprofitar aquesta escalfor natural.

Inesperadament, el Cap Invisible declarà :

- No m'agraden les bruixes.

- I qui ho és ? - protestà la rossa -. Faig un treball científic, sense encanteris. No està bé que m'ofengueu, quan us he donat hospitalitat.

- Perdona'l - vas intercedir -. Passa per un moment crític...- Te li vas girar -. Més valdrà que us expliqueu, de tota manera. Trobo poc clar que acudiu a l'oposició perquè us tregui les castanyes del foc...

- Què podia fer ? - es queixà l'home -. Si em tenen empresonat ! D'altra banda, ja estic tip de disfressar-me. Us adoneu que fa vint anys que no sóc jo mateix ?

- I no us sembla lamentable que tanta gent hàgin rebut perquè vós tinguessiu el dret de no ser vós mateix a disgust ?

- No és un dret, sinó una obligació - va rectificar el Cap tot mirant distretament la dona que ara s'estimulava digitalment per donar més eficàcia a les seves manipulacions -. Hi ha una diferència.

- Mai no l'hem aprovada - va respondre l'Anna.

- Les obligacions no s'aproven ni es desaproven - aclarí l'home -. Existeixen i cal reconèixer-les.

- Aquesta, vós mateix la vau crear...

- M'hi obligaven les circumstàncies del país. Ningú no pot negar que he estat un benefactor.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Es dubtós - vas ponderar tu -. L'obligació de crear-se obligacions ... No us sembla que valia la pena de procedir a una consulta popular ?

- En aquell moment hauria estat poc democràtic. Calia respectar la legalitat. I ara també.

- Per què us escapeu, doncs ? D'això en dieu respectar-la ?

L'home va abaixar el cap i s'humità els llavis.

- Sí. El dret de fuga és consentit, si no reconegut. Em situo, doncs, en el mínim d'il.legalitat possible.

- No us interessa, ja, el poder ? - va preguntar-li l'Anna, que devia seguir un altre fil d'idees.

- Quin poder ? No l'he tingut mai... Per què sua tant, aquesta dona ? - va inquirir sobtadament en adonar-se de les grosses gotes de transpiració que s'acumulaven sobre les celles de la rossa.

- Es difícil de fer dues feines alhora - contestà ella -. Cada cop que preparo filtres perdo un parell de quilos.

- Et puc ajudar - va prestar-se l'Anna.

Va aixecar-se del divan, decidida, i un moment després substituia els dits de la dona amb els seus. L'altra li ho agraí amb una mirada i digué :

- Ben a poc a poc... Les descàrregues són desaconsellables. N'hi ha prou amb que entretinguis la humitat.

L'home arrufà el nas.

- No entenc res de tot això. Tothom viu si fa no fa d'aquesta manera ?

- No - vas contestar-li -. N'hi ha que viuen de maneres que encara us estranyarien més.... Des del poder es perd contacte amb la realitat.

- Ja us dic que no existeix, que no existia, aquest poder. Per què desnaturalitzeu les coses ?

- Qui el té, doncs ?

- Ningú - va dir l'home sense pensar-s'hi -. Si el tingués algú, tot canviaria, aniria canviant. Hi ha, simplement, un mecanisme. I els mecanismes es van repetint, reiteren sempre el mateix moviment, cada cop una mica menys afinat, més maldestre a mesura que envelleixen. I el pitjor és que no hi ha peces de recanvi.

- Continuament - vas recordar-li - neixen homes que es fan grans.

- I què ? Són peces tan defectuoses com les originals. No tindria sentit substituir les unes per les altres.

- Si és així, bé podeu confessar que ens trobem amb un poder que no tant sols es corromp i corromp els homes que l'exerceixen, sino també aquells que el sofreixen.

- No m'escolteu - es va queixar l'home -. No paro de repetir que no

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

hi ha poder. Per què us penseu que ~~mmmmmmmmmm~~ me'n vaig, ara ?

- Perquè ja no podeu perfeccionar el mecanisme.

El Cap invisible va somriure, alleujat.

- Potser ens entendrem, al capdavall.

- No ho crec. Només ens podríem entendre amb un màrtir.

L'altre es va sobresaltar.

- No m'hi deveu pas voler convertir ! - Es va inclinar una mica de costat i reposà la mà damunt el teu genoll-. Escolteu... Demano ben poca cosa. Uns papers...

- Ens els hem deixat a la columna ! - va saltar l'Anna, sorpresa.

- No hi fa res, ja els recollirem - vas dir tu -. No es refereix a aquests -. I vas tornar a girar-te-li mentre li enretiraves la mà -. No en necessiteu cap, per a fugir. No oblideu que gairebé tots els tenim falsos.

- Com, falsos ? - exclamà el Cap, atabalat -. Vós també ?

- Ben cert. Amb papers autèntics ja no hi podria viure ningú, aquí. Sempre t'estarien reprotxant alguna cosa o altra.

- Però aleshores, les llistes electorals, les targes d'identitat...

Tu el vas mirar, commiseratiu.

- No us havíeu d'haver mogut de Palau. Potser si que no teníeu poder, però en canvi gaudíeu d'un privilegi

- Ja està, aquest ! - va dir la rossa tot abocant els ingredients del morter en un embut amb filtre l'extrem del qual s'introduia en un flascó de color taronja -. Gràcies, maca ! - somrigué a l'Anna -. Estic a una temperatura ideal perquè tot hagi sortit bé, de primera qualitat. Més d'un vidu les passarà morades ! - va afegir.

- Es per als vidus, aquest beuratge ?

-Si. Per als solters seria perillós. Hi ha una mica de cor de colomí verge, saps ?

- Jo ho sóc, de vidu - va declarar el Cap -. Voleu dir que fa efecte ?

- Per què no ho proveu ? - va replicar-li la dona, desafiadora -. Però cal creure-hi. La fe és la base de la ciència. Tots els teòlegs ho diuen.

- Els llegeixes ? - et vas estranyar.

- Els he llegit - va rectificar ella -. Amb una vegada n'hi ha prou. Si insisteixes, t'exposes a perdre la fe.

El Cap Invisible s'escurà la gargamella :

- Potser no hi perdria res que mé'n preparéssiu una mica...

- Ni una gota - el vas contradir tu, sever -. Per què us voleu posar en més problemes ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- També jo tinc dret a una vida amorosa normal, oi ?
- Us podria fer un elixir per a persones importants, a base de fetge de galldindi gemella... - va proposar la dona.

Però tu vas brandar el cap :

- No hem vingut aquí a discutir apòzemes, sinó les condicions de la renúncia al poder.

L'altre es va aixecar del divan i allargà les mans cap a la sotana

- Pleguem - digué -. Aquesta insistència comença a molestar-me. Sóc simplement un presoner evadit que cerca ajut. Si no sabeu com fer-me escapar, és inútil parlar-ne més.
- Hi ha el licor de la invisibilitat... - suggerí la rossa.

L'home va suspendre el seu gest i, de sobte, esclafí una rialla llarga i gairebé histètica mentre tots se'l miraven.

- A fe que sou irònica ! - aconsegui de balbucejar -. M'he passat la vida essent invisible, i ara...
- No - m'hi va precisar la dona -. Era una invisibilitat relativa, potser honorària.
- Ni això - digué l'Anna -. El títol no ha respost mai a cap realitat, com és normal quan han estat concedits per motius de prestigi.
- Exacte - recalcà la rossa -. Jo, en canvi, us proposo una invisibilitat autèntica. Això sí, caldrà que la pagueu. A hores d'ara, potser sóc l'unica persona del país que sap la fòrmula.

L'home, temptat, es va gratar la barbeta i, després, es tocà el lòbul de l'orella, com si hi cerqués una inspiració. A la fi va preguntar-li :

- Me la podríeu garantitzar ?
- Amb tota seguretat. Hi ha cinc dones i dos homes vius que podrien respondre per mi.

Una veu femenina que semblava procedir de l'altra banda d'habitació, confirmà inesperadament :

- Es veritat.
- Com ? - vau fer tots tres alhora, sense saber ben bé cap on mirar esguardar.

La dona va tenir un petit somrís triomfal que disimulà immediatament.

- Què us sembla ?
- No estàvem sols, doncs ? - vas estranyar-te.
- No - va dir ella -. Hi ha la meva germana. Fa tres anys que és invisible.
- Exactament, tres anys i divuit dies - va precisar la veu.

Tu, no gaire orientat encara, vas avançar vagament cap a l'altra

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

bando

de taula amb els braços oberts, com disposat a localitzar la forma de la noia, però la rossa va interposar-se en el teu camí, t'aturà.

- No - et digué -. Si la tocaves tornaria a fer-se visible. El beurat-ge, que fa efecte immediatament, deixa d'actuar en el precís moment que el cos entra en contacte amb una altra criatura viva. Pot fregar pa-rets, mobles, el terra, tot el que vulguis, però no un altre cos. Es una fòrmula ideal - comentà -, ja qué et permet de recobrar la visibi-litat sempre que et convingui.

El Cap Invisible, enllaminit, oferí :

- Us puc pagar deu mil pessetes.

La dona va riure, amb un ressò estrany que, com vas comprendre seguidament, pertanyia a la rialla simultània de la seva germana.

- No n'hi ha per començar,amb això ! Per a vós, la fòrmula val quinze milions.

L'home es deixà caure al divan i es va prémer una mà contra el pit, com si li hagués agafat un cobriment de cor.

- Quinze milions ! Si no els tinc !...

Tu el vas apuntar amb un dit, acusador :

- El vostre capital a les banques de fora sobrepassa els dos-cents tretze milions. A part d'això, que són diners en efectiu, escampats en divuit comptes-corrents, posseiu els noranta-tres per cent de les ac-cions de la Companyia de Productes per a la Higiene Intima, el setanta-vuit per cent de les de la Societat Manufacturera de...

- Està bé - et va interrompre l'home -. No puc evitar que, al llarg de tants anys, m'hagin obsequiat amb una certa generositat. Volia dir que no tenia quinze milions damunt meu.

- Acceptaré un talò bancari. A quant pugen, les reserves que teniu a les banques del país ?

- A divuit milions cinc-centes mil pessetes - vas dir tu -. Ha estat modest.

- No puc negar que estou ben informat. D'acord - decidí -, us fir-maré un talò.

- El cobrarem mentre fem els preparatius. Els bancs obren d'aquí a tres hores i la fòrmula exigeix una mica de temps.

- Hi puc anar jo - proposà l'Anna.

- Estava a punt de demanar-t'ho.

El Cap Invisible es va treure el talonari de la butxaca i,lenta-ment, amb una cal.ligrafia molt clara, va estendre un xec al portador. Abans d'arrancar-lo de la matriu va mirar-se'l amb una mica de pena, però després, amb un gest decidit que l'obligà a cloure els ulls, va allargar-lo a la dona, la qual l'examinà amb cautela.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Sembla que està conforme - va dir, i el passà a l'Anna.

Tu vas reflexionar :

- Ho trobo immoral... Què hi dius, tu ? - vas fer de cara a la noia invisible.

- Jo ? - contestà la veu des del mateix lloc -. Per què m'ho preguntes precisament a mi ?

- No ho sé... Se m'ha acudit que la invisibilitat pot ajudar-nos a separar-nos una mica de les coses materials, tan sòrdides, i a veure-ho tot, doncs, amb més... diguem amb més imparcialitat.

- Si fos així - ponderà la veu - aquesta transacció no podria ser immoral, sinó tot el contrari. No has pensat que precisament el que li cal, a ell, és això, un cert despreniment ?...

La rossa intervingué :

- No dubtis que el beuratge fa aquest efecte. Cap de les persones que he fet invisibles no té res. Dues d'elles, que posseïen propietats, van desfer-se'n.

L'home es redreçà, vermell, excitat :

- Un moment ! D'aquest aspecte no n'havíeu dit res... Si és així, no m'interessa. Què us imagineu ? Que m'he passat la vida estalviant, fent sacrificis, perquè ara...

- Quins sacrificis ? - el vas interrompre -. Aquesta dona us ofereix l'oportunitat de ser una persona honrada i us hi refuseu... Es inconcebible ! Li haurieu d'estar agraït, besar-li els peus...

- No puc renegar de tota una vida sencera - objectà l'home.

- I no heu fugit de palau per això, perquè n'heu renegat ? Mireu - vas explicar-li - : Com a presoner que, segons vos, éreu, teníeu uns determinats avantatges. Es natural que els perdeu si renuncieu a la qualitat de presoner. Penseu-hi amb una mica de lògica.

L'home tancà els punys.

- Aconseguireu que me'n penedeixi, d'aquesta fuga !

- No us servirà de res. Heu acceptat ja de ser invisible. Un pacte és un pacte. La més elemental decència...

- No vull que aquesta decència m'obligui a captar ! - et discutí el Cap Invisible -.

- Us hi sentireu bé - va dir-li la dona -. Per primera vegada pidola-reu a aquells que tenen més, no als qui tenen més poc, o no res. Si se sap, us poden arribar a canonitzar.

- No vull que em canonitzin ! - cridà l'home, rabiüt, i va aixecar-se de nou.

- Seieu - vas manar-li -. Inesperadament, tenim l'ocasió de fer justícia, una justícia d'una mena més aviat rara, ja que us afavoreix total-

ment a despit d'ésser el culpable. Seieu ! - vas repetir, ara acompanyant l'ordre amb un gest que l'obligà a obeir-te -. I tu prepara aquesta fórmula - digueres a la rossa.

El Cap Invisible intenta d'aixecar-se altre cop, i forcejà amb la teva mà.

- No em beuré res !

- Es clar que sí. Sóc més jove que vós, i més fort. I, a més, som tres. Us beureu l'elixir fins a la darrera gota.

- Tancaré la boca - va dir l'home, infantilment, però va resignar-se a continuar assegut.

La rossa es va treure la roba que duia damunt, la deixà a la lleixa de la xemeneia, on afegí dos troncs gruixuts, i explicà :

- Es un beuratge molt delicat. Cal trobar un punt de coincidència entre els elements que exigeix una manipulació rigurosa i la creació d'una certa atmosfera... - Esguardà al seu entorn amb els budius del nas molt dilatats, com si ensumés, i afegí : - L'ambient, amb aquestes discusions, s'ha deteriorat [redacted]. Provarem amb una mica d'Angelo Maino...

Va inclinar-se endavant, sempre d'esquena al foc i ara amb els pits recullits en uns palmells massa escassos per contenir-los totalment, restà un moment immòbil i, aleshores, amb un moviment brusc, va redreçar-se, alzinà el cap i, amb els braços alts, ben separats, projectà agressivament les sines aixecades per la positura i declamà :

Passioni, dolori, speranze, gioie e bontà profunde
innate quasi da spirit d'elette forme
bascosti in seno, dove ha vita il cuore;
oddi, pazzie, crudeltà/spietate, momenti di terrori
e du paura e di piaceri intensi, che mi percuotete tutto,
chi vi genera in me ? E'mai possibile ?

Va anar abaixant els braços a mesura que progressava pel poema i el cos se li arraulí a poc a poc, fins que restà culivat, amb les cuixes separades i les cames a punt de saltar, com féu en arribar als darrers versos :

Sono il nume del mio orgoglio spirituale.
Allora mi sento véramente Poeta.

El salt, fabulós, va endur-se-la gairebé fins al sostre, d'on devallà ingràvida, lentament i amb un somrís extàtic. Sense una paraula, mentre tots l'observàveu amb respecte, recollí un dels morters de damunt la taula, hi orinà unes gotes i va alçar-lo amb totes dues mans, curosament perquè el líquid no xinxollés. Va triar unes herbes, desenterrà una cresta de gallina de sota un muntet de farina, ho amaní tot

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

amb dos dits d'un licor verdós que vessà gairebé gota a gota d'un flascó verd, tornà a apoderar-se del morter i el dugué al costat del foc, on li féu una mica de lloc entre les brases. Ella s'assegué a terra i, amb una veu que no semblava la seva, digué :

- Podeu parlar.

Tu, com si sortissis d'un enartament, vas atansar-te a la porta de l'habitació i, en veure que hi havia un pany, vas tancar-lo i et ficares la clau a la butxaca. Després avançares cap al fons de la sala, on devia haver-hi la noia invisible, i, per no espantar-la, vas dir :

- No tinc la intenció de tocar-te...

- Sóc darrera la cadira - contestà la veu -. Seu.

Ho vas fer i encreuares una cama damunt l'altra, mig girat cap al respatller, de prop del qual la veu va preguntar-te :

- Vols parlar, oi ?

- Sí - vas reconèixer -. T'agrada ser invisible ?

- De vegades de tot. De tant en tant, sobretot a la nit, em sap greu. He de dormir sempre sola, saps ?

- I no podries recobrar la visibilitat per tornar-la a perdre després?

- Sí - va dir la noia -. Ho podria fer, però la meva germana creu que no és aconsellable. Si es repeteix massa, pots envellir prematurament.

- Bé... I de què et serveix, ara, ser jove ?

- Hi ha compensacions, - va riure -. Es que jo sóc un "voyeur", saps ? A vosaltres ja us coneixia, us vaig veure un dia a l'habitació de la tia de la teva amiga. Hi he passat molt bones estones, allí. I en altres llocs. Al cap Invisible - va confessar en veu més baixa, per evitar que l'home la sentís - l'he vist quedar en ridícul un parell de cops. Potser perquè no el deixen sol ni quan ha de fer l'amor.

- Quan ha de fer ? - et vas sorprendre.

- Sí. Pel cap baix té l'obligació de fer-lo una vegada cada tres setmanes, que és ben poc, oi ? I el pobre home se'n surt com pot, amb l'ajut de llibres, manuals i manipuleigs de consellers i conselleres. Aquestes, sobretot, són terribles. Tenen molts fums al cap i es pensen que ho saben tot, però per la seva banda duen també una vida eròtica força miserable. Que te'n podria contar, de coses !

- Sempre deus anar molt acalorada... - vas comentar amb una rialleta.

- No et creguis... L'espectacle és la meva satisfacció. Només algunes nits, com t'he dit... Hi ha els altres invisibles, és clar, però tots són homes, llevat de dos homes als quals he perdut de vista. D'altra banda, són ben poc engrescadors...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Vols dir - va preguntar-li amb una mena de curiositat gairebé desinteressada - que entre vosaltres podeu tenir relacions sense perdre la invisibilitat ?

- Sí. Potser no gaire satisfactòries, si més no per una noia com jo, que treballa amb la vista, però relacions al capdavall. No oblidis que, encara que invisibles, conservem el volum del cos i l'ús de tots els sentits.

No se't va acudir de fer-hi cap comentari. L'ambient, calent i dens, t'afeixugava el cos ja esclafat pel cansanci de la jornada prolongada massa endins de la nit i ara et faltava energia per lluitar contra la tendència de les parpelles que se't tancaven, com s'havien tancat ja les de l'Anna i del Cap Invisible, asseguts l'un al costat de l'altre, sobre el divan. Adhuc la rossa, prop del foc, servava una immobilitat que feia creure que dormia.

La noia, darrera teu, continuava xerrant, però les seves paraules començaven a arribar-te des de la distància, com si s'hagués allunyat, i et costava de seguir el fil del seu discurs :

- ... només una vegada, quan la seva invisibilitat era recent, i en aquesta mateixa habitació, en presència de la meva germana que escoltava sense veure res...

La veu es feia prima, cessava gairebé bruscament i reprenia de nou com una música de fons que facilitava el teu ensopiment, les absències del cervell on els mots s'anaven amuntegant sense coherència :

- ... expliqueu-m'ho, ens deia... Era fàcil en els preliminars... Va pensar que ho podia enregistrar, però ja mai més... Aleshores no trobava ningú, o eren dones... També volia... Com un animal de laboratori, saps ?... L'esperit científic, l'experiment...

Tot d'imatges d'una projecció veloç es barrejaven al discurs per il.lustrar-lo, contradir-lo o allunyar-se'n amb indiferència en el lleng del cervell ple de protuberàncies, de plecs distorsionadors on res no s'inscrivia prou netament, ni la presència d'un altre cos que vas sentir sense sentir-lo quan unes mans et van moure i hi hagué un xiuxiueig breu entre dues frases sense cap ni peus que es confonien amb un grinyol, com si algú hagués trepitjat la cua d'un gos, d'un gat, i l'animal protestés. Però a la cambra no hi havia cap bestiola viva, com no fos invisible, i vas riure sota una capa espessa de somni de la qual davallaven o es desprenien les formes desorientadorament nítides de cors, fetges, crestes, fesols, potes, fragments morts de matèria animada que aleshores es desdibuixava contra un cos nu, el ventre de la rossa, monstruosament inflat a la llum de les flames que li mossegaven, sense que ella protestés, la carn rosada i humida de suor.

Algú, ignorava si la mateixa noia invisible, historiava experiències, però el llenguatge t'era desconegut, es complicava amb tot de síl·labes que et feien pensar en aquelles parles infantils de quan anaves a escola, i mmmmmmmmmmmmmm vas haver de congriar tota la teva voluntat per suprimir fonemes i interpretar aproximadament un final de frase que deia :

- ... temps de sobres.

Una altra enfonsada cap als dominis de la nit t'incomunicà del món circumdant, convertit en substància tèrmica cada cop més incòmoda, més ofensiva, però inatacable des de l'entranya ignea on la consciència era un fil que flotava, deslligat, autònom...

En despertar-te, cridat dels abismes per una mà que et sacsejava amb brusqueria, vas obrir els ulls sobre els confins carnosos de l'univers, allí on el temps i l'espai es solidificaven en un corba abrupta que recordava un pit a l'indret que es converteix en mugró i canvia de forma, de color. Eren les sines de la rossa.

- No ha tornat - deia la seva veu.

Et vas deixondir com qui es desenrosca i, amb una veu pastosa, encara absent, vas fer :

- Com ?

- L'Anna, la teva amiga... No ha tornat - repetí la dona.

- D'on ? No era aquí ?

- Ja fa prop de dues hores que se n'ha anat a cobrar el talló. Són quarts d'onze.

Havies dormit unes cinc hores i ella, com vas esbrinar, t'havia pres la clau de la butxaca per poder abandonar la cambra ara tancada des de l'altra banda. Vas badallar, incontenidament.

- La deuen haver entretinguda - vas fer després.

- Tanta estona ? Ja tinc el beuratge llest, i aquest home s'impacientava dir la rossa.

El Cap Invisible, vestit només amb roba interior, es passejava d'una banda a l'altra d'habitació amb passes llargues i nervioses. Tenia els punys tancats.

- Deu haver-se escapat amb els diners - mastegà.

- Qui ? L'Anna ? Ja es veu que la coneixeu poc.

- Tot això em fa l'efecte d'una trampa - rectificà el Cap Invisible -. Si molt convé, ja ho mmmmm teníeu combinat...

- Què us empatolleu ? - protestà la rossa -. Estem tan enquimerats com vós.

- L'aniré a bucar - vas decidir.

Però a l'habitació no hi havia finestres ni balcons, únicament la

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

porta tancada per fora. Vas examinar el pany, sòlid, i la fusta prou robusta per resitir l'empenta d'una espatlla com la teva, poc acostumada a enfonsar obstacles.

Vas tornar a badallar, irresolut, sense abandonar les proximitats de la porta, però tot d'una el gest de les queixades es va interrompre i, amb el braç, vas indicar als altres que callessin. Per l'escala se sentien unes petjades.

- Puja algú - vas dir.

La remor de peus es féu més insistent, es precisà, i tu vas fitar els ulls al teu davant, cellajunt, car la remor no semblava de sabates femenines ni pertanyia a uja sola persona. Pel cap baix devien ésser tres.

- No és ella - vas xiuxiuejar, ara girant-te cap a la rossa que era a tocar de la taula, prop del Cap Invisible que s'havia aturat.

Gairebé immediatament, un puny colpejà la porta i una veu fosca i acostumada a donar ordres manà :

- Obriu ! Policia !

- L'han detinguda ! - va ser el teu primer pensament mentre, d'instint, retrocedies.

- Policia ! - exclamà la rossa, esparuguida i amb una mirada circular que abraçava el conjunt del seu instrumental científic.

- Policia... - va fer més sordament el Cap Invisible, entre alleujat i temorec. Va tapar-se la cara amb les mans, però tot seguit les deixà caure de nou al llarg del cos, es redreçà com si hagués pres una decisió irrevocable i, amb la veu ferma, digué - Oficial...

- Cal fer desaparèixer tot això - va dir la dona, sense moure's, com incapaç de desarrelar-se d'on era.

- Com ? - vas preguntar -. No tenim temps.

En efecte, els de fora cridaven un altre cop :

- Policia ! Obriu immediatament.

El Cap Invisible avançà cap a la porta, com si s'hagués oblidat que no tenien la clau, però aleshores la cara de la dona s'il·luminà i, amb un gest, va comminar-te al seu costat.

- L'Elexir... - mormolà -. Ens farà invisibles -. Recollí ràpidament el morter de damunt la taula i abocà una part del líquid en una copa -. Té, beu...

- Però...

- No veus que és l'única manera d'escapar-nos ? Vols que t'empresonin?

- Beu, sí - va dir la veu de la noia invisible, ara propera.

La rossa ja s'atansava el morter als llavis, però tu encara vas va-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

cil.lar un moment, fins que un cos puixant es va abatre contra la porta i després, en no obtenir resultat, el mateix home, o un altre, disparà sobre el pany.

Vas empassar-te el beuratge d'una glopada, estranyat de trobar-te sol amb l'home, car ara la rossa havia desaparegut del teu costat i no vas saber descobrir-la en cap altre indret de l'habitació.

Es va sentir un segon tret al moment que deixaves la copa buida sobre la taula i, seguidament, tres homes van fer irrupció a la cambra amb tanta d'energia que llur impuls els portà fins més enllà de l'home que deia :

- Sóc el Cap Invisible. Detingueu aquesta gent !

Els policies van saludar-lo amb un cop de talons i un gest encarcarat dels dits alçats a l'altura de la visera, però després un d'ells, que devia ésser el capitost, va preguntar :

- Quina gent ?

Fins llavors no vas tenir el convenciment absolut que eres invisible, i et calgué fer un esforç per contenir una rialleta desconcertada i triomfant en veure la cara que posava l'home mentre picava de peus a terra, aïrat. Una mà va apoderar-se de la teva i la passejà per un cos molsut, cap a unes sines menudes. Uns llavis van esclafar-se contra els teus i la forma de la noia s'adaptà estretament als relleus que senties sense distingir-los. Fora d'aquell món que creava la invisibilitat, l'home deia :

- Busqueu-los ! Si els toqueu, tornaran a ser visibles.

Probablement us va salvar la indecisió dels policies, massa admirats per obeir a l'acte, sense titubeig. La noia, separant-se ràpidament, va arrossegar-te cap a la porta que s'havia quedat desguarnida i, mentre ells reaccionaven, us vau esmunyir cap al replà darrera la rossa, amb les natges de la qual ensopegares quan sortíeu.

Fora, la noia et va abraçar de nou i, tot mormolant uns mots ininteligibles per l'excitació que la posseïa, va introduir-te a la carnalitat invisible que t'empresonà llaminerament entre besades silencioses. Els homes es movien feixugament per la cambra, estimulats per la veu del Cap, i mentre l'amor madurava sentíeu l'espetec dels objectes que s'estavellaven contra el terra, la remor dels mobles capgirats i els esbufecs dels afanyosos, confosos amb els vostres, més continguts fins a l'instant final, quan la noia et besà més fort i digué :

- Quin descans, estimat !

- Més val que ens n'anem, ara...

- No - va fer la veu de la dona, prop vostre -. Ja no s'entretindran

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

gàire,..

- Però jo he de buscar l'Anna ! - vas protestar.

- Es veritat - convingué la noia -. T'acompanyaré

Però vau esperar fins que els homes se n'anaren, el Cap Invisible força contrariat i altre cop presoner del sistema; dos dies després es veuria obligat a recompensar amb medalles el petit escamot de policies que, segons els papers oficials, "l'havia rescatat, en un combat heroic, de mans dels segrestadors de l'oposició", contra els quals van organitzar-se tot d'actes públics de condemna. Mentrestant, la cambra de la rossa semblava un camp de batalla quan ja s'han retirat els combatents; els homes ho havien trinxat tot i tu, a temps, vas treure de la xemeneia una cadira que amenaçava comunicar el foc a tota la casa, tan misteriosament silenciosa, deserta, com abans de l'irrupció dels policies. La dona, de tota manera, no s'hi amoinà.

- Una persona com jo - va dir-te - sempre té un segon domicili.

Va abandonar-ho doncs tot a la seva desolació i sortíreu al carrer ara ple de sol i prou animat perque tu, poc destre encara en qüestions d'invisibilitat, ensopeguessis inesperadament amb un transeünt que va girar-se a l'acte i, sense estranyesa, va dir :

- Perdó.

Vas comprendre que, de sobte, sense transició, acabaves de fer-te visible de nou. Per si calgués, t'ho va confirmar l'exclamació de la noia, una veu que prop teu, suspesa en l'aire dolç del matí, es queixà en to de protesta :

- No !...

La seva germana devia arrossegar-la immediatament, perquè en replicar :

- Si que és llàstima... - ja no vas obtenir resposta i, en posar-te a cridar-la, potser indiscretament, tot de persones van girar-se a mirar-te amb commiseració.

Tornaves a estar sol, perquè a l'Anna ja sabies que no la trobaries. A hores d'ara, ja devia fer estona que estava detinguda. I també et devien cercar a tu. Altre cop s'imposava que canviessis de documentació. Seria la tercera.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Per què havia de voler provar-me la verginitat de Sant Joan, l'evangelista ? Ens vam trobar a l'"ossera del temps", la part subdesenvolupada de la zona residencial, on ell ja havia begut massa amb el moribund i jo m'encauava provisionalment al nínxol abandonat dels contrabandistes d'ideologies. El whisky tenia el mateix gust de l'etiqueta falsificada, però tots dos l'anàvem xarrupant sense gaire discresió. Pel que vaig comprendre, la filla petita de l'imminent difunt probable l'havia encarrilat per aquell tema i, de fil en agulla, ensopegà amb l'apòstol. Ara li costava de renunciar a la seva presa.

Va parlar-me de les "Actes de Sant Joan" sense adonar-se de l'anacronisme en què incorria, però tampoc no valia la pena de fer-li-ho observar quan m'era més fàcil dir-li que es tractava d'una obra apòcrifa. Sense fer-me'n cas,em cità les paraules de Jesús, entonades amb la seva veu ja vinosa i, per tant, escandalosament alta per tal de compensar la feixuguesa de la llengua : "Si no fossis meu, Joan, et deixaria mullerar; però et necessito".

- Confessaré - afegí magnanímament - que aleshores el sant devia sentir-se irraonablement temptat per la dona, ja que va caldre que el salvador el fes emmalaltir per evitar que es casés.

Jo em mostrava escèptic.

- Em sembla una base molt feble per assegurar que morí verge. A la mort de Jesús encara era un home jove, o relativament jove.

- Potser la lliçó havia estat suficient - digué mossèn Galtava -. Disposem d'altres testimonis que garantitzen la seva ~~mmmmmmmm~~ virginitat, entre ells la "Pistis Sophia", on se'l saluda com a "verge entronitzat en el reialme de la llum"

- No és una figura poètica,això ? Els gnòstics tenien una inclinació decidida per la poesia...

- O sia que tocaven de peus a terra. Només hi ha una manera autèntica d'expressar la realitat : la manera poètica. Per això ara el món és tan trist i no sabem què fer-ne; hi hem perdut el contacte fecundador.

- L'individu verge no pot fecundar o ésser fecundat ; al moment que ho fa, deixa de ser verge, si ho era - vaig objectar-li.

Ell es va empassar un altre glop de whisky i s'eixugà els llavis amb la llengua, com per no perdre's res d'aquella metzina.

- Sempre m'ha escruixit la miopia dels nostres intel.lectuals - decla-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

rà -. No pensen mai, o rarament, en l'amor.

- Us veig venir, mossèn - vaig riure mentre em tornava a omplir el got -. L'amor, l'únic sentiment creador, respecta la integritat de l'altre. No intenta de posseir. Si posseeix ja no és amor. Per tant, no hi pot haver amor sense virginitat.

- Exacte. Se'n segueix que només la virginitat és creadora. L'amor obre a la creació.

Jo continuava rient, ara amb el got entre els llavis, però ell més aviat semblava escoltar el sorollet de les dents contra el cristall, car afegí :

- Us tallareu la llengua.

-Seria una llàstima - vaig convenir - si ho feia abans de dir-vos que us heu servit d'una paraula imprudent. Obrim per penetrar o que ens penetrin. La porta de la cambra on volem entrar, el llibre en el qual ens volem submergir, la dona que volem conèixer... I a la inversa : obrim el cervell perquè acullí d'altres idees, els ulls perquè acceptin imatges, la boca per ingerir el menjar... Obrir destrueix la virginitat, la qual és incompatible amb la creació.

- Els fets us contradiuen - argüí ell -. No negareu que Sant Joan, per exemple, era creador. No és precisament un monument de creació, l'Apocalipsi ?

- Bé, les creacions monumentals són poc viables; es diria que ofenen algun principi de la naturalesa. Deixant això de banda, però, us puc fer dues respostes. Primera : que malgrat el que afirmeu, Sant Joan potser no era verge. I, segona : que si ho era, es tracta d'una virginitat física. Vull dir que us referíeu a aquesta. Amb l'ajut del whisky, us esteu fent un embolic. Si em citeu l'Apocalipsi, cal que el relacionem amb una possible virginitat o no virginitat espiritual, no carnal.

Ell brandà el cap, decebut :

- La lògica aristotèlica us perdrà. Si no m'haguéssiu temptat amb el licor...

- Ei ! - vaig protestar -. Ja havíeu fet altres libacions, abans.

- Si no m'haguéssiu temptat amb aquest suc de fusta - va proseguir ell sense immutar-se, i ara gairebé despectiu amb aquell whisky que es bevia tan alegrement -, us faria una demostració dialèctica del vostre error. Potser un altre dia...

- Esteu com una sopa !

- En tot cas, això no em priva de poder afirmar que la virginitat és total o no ho és. On s'ha vist una virginitat relativa, o per parts ?

- Abunden els exemples... - vaig insinuar.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Abunden els sofistes - atacà ell -. Quan els Sants pares parlen de la virginitat de l'Apòstol...

- Els Sants Pares ? Fins ara heu citat només autoritats apòcrifes.

- N'hi ha d'altres. Sense anar més lluny : Sant Jeroni diu : "Talem fuisse eunuchum, quem Jesus amavit plurimum evangelistam Joannem, Ecclesiasticae tradunt historiae". I també hi ha Tertulià, que l'anomena "Johannes Christi spado"...

- Parlen per boca d'ase, mossèn. No l'havien conegut.

Va mirar-me, capficat, i engrapà el coll de l'ampolla.

- Això deu ser l'únic de comú que teniu amb Sant Tomàs... - començà, però aleshores traslladà la mirada al flasco -. Ja s'ha acabat ? - féu amb estranyesa.

- Es que us heu donat molta manya.

- Per sort, aquí al costat hi ha un celler... - digué.

- Aquest cop si que la vostra informació és de primera mà. Hi anem, doncs ?

Es va aixecar feixugament i, tentinejant, va precedir-me cap al corriol de cabres que feia de carrer. L'establiment de begudes era en un altre nivell, al capdamunt d'un tram de cinc graons que vam pujar de quatre grapes, per no caure al petit rierol d'aigua bruta que circulava precipitadament als nostres peus. Dalt, ens vam tornar a redreçar, contents d'haver-nos mostrar tan hàbils, i separàrem la cortina enganxa-mosques que protegia el local, llarg i estret, on només hi havia una persona entaulada. Amb sorpresa, vaig reconèixer en Soric.

- "en ! - va exclamar immediatament mossèn Galtava, i li obrí els braços.

Es van abraçar i besar amb efusió mentre jo saludava amb una inclinació de cap breu, més aviat reservada.

- Es el meu nebot - m'explicà seguidament el sacerdot, però en Soric havia envermellit i això el va traicionar. La seva erudició li hauria hagut de fer tenir més sentit comú ; al capdavall coneixia perfectament la vida i miracles dels papes del renaixement.

Ens vam asseure tots entorn de la mistela del noi, [illegible] a l'acte substituida per un got de ginebra que li imposà el mossèn, gairebé avergonyit que algú de la seva sang s'entretingués amb licors de damisela.

- I deixeu l'ampolla - manà al taverner.

En Soric hi posà mala cara :

- Em sembla que ja heu begut... o us hauríet beure... més que no us convé - va dir amb mala intenció.

- S'ha embriagat prop d'un moribund - vaig aclarir jo -

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No m'he embriagat - protestà el mossèn -. No posem falsos testimonis... L'home tenia un vinet d'una collita vella i no podia pas negar-me a acompanyar-lo. No hauria estat bé. El seu confort espiritual n'hauria sofert. N'hi ha que s'imaginen que la nostra missió es molt senzilla i limitada - va proseguir, ara parlant molt de pressa, sense entrebancar-se, com si els fums de la pítima se li haguessin esbargit una mica en contacte amb l'aire de fora -, però s'equivoquen. Un home pot trobar el seu confort espiritual per molts camins, alguns d'ells ben inspspitats. A alguns els conforta mostrar-se generosos, el fet de compartir els seus magres béns amb un altre... Aleshores hi ha un gest més eficaç que l'oració com l'entenem convencionalment.

- En aquest barri deveu beure molt, doncs - vaig comentar.

- Hi ha coses pitjors - digué ell, sense aclarir-les, i va disparar-se de nou, cap a una altra via - : Un ximplet va escriure que la mort és un escàndol, però més escandalós seria no morir-se. Això si que demostraria la no existència de Déu.

- Ja veig que heu descobert un altre argument ontològic de la seva existencia - el vaig punxar. - Què has fet d'en Porreta ? - vaig preguntar a en Soric.

- Va telefonar al 351-lloo i se n'ha anat a Amèrica.

- Al 351-lloo ? Quin telèfon és,aquest ?

Va esguardar-me, despectiu,i escopí :

- Si ho sap tothom ! El de la CIA.

- Bona gent - manifestà el capellà - Candidats a la conversió...

- Li deus haver deixat el trabuc...

-En té prou amb unes quantes pastilles de cianur.

El mossèn va queixar-se :

- No m'agrada aquesta conversa. Teniu por de parlar de la mort.

- Si no parlem de res més ! - vaig protestar -. Potser en parlàvem fins i tot quan discutíem la virginitat de Sant Joan.

En Soric va arrufar el nas i, distret, es va empassar un excès de ginebra que el feu estossegar fins que el seu oncle li tustà energicament l'espatlla.

- Gràcies - va dir, encara amb la cara congestionada -. M'havieu promès que no insistiríeu...

- Amb tu, amb tu ! - s'apressà a tranquil.litzar-lo el mossèn -.

- Amb ningú. Us poseu en ridícul.

- No ho sé - s'entossudí l'home -. N'hi ha més que no ens pensem, de gent verge.

En Soric, enutjat, pouà en una de les seves immenses butxaques.

- Aquí tinc una estadística...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

El seu oncle li va aturar el gest, decidit.

- El racionalisme és pecat.

- El liberalisme, deveu voler dir - el vaig rectificar.

- El racionalisme és una flor natural del liberalisme. O potser a l'inrevés... Els grans temes, els grans problemes, no es poden plantejar en termes racionalistes, perquè se'ns escapen de les mans. Cada dia ho veig més clar.

-nPerò la virginitat no és cap problema important. Es a dir, ho és per a l'adolescent. Un problema d'ordre pràctic. De vegades estretament relacionat amb l'acme...

- Me'n vaig - em va interrompre en Soric, però mirava el seu parent -. No puc permetre que em comprometeu, entre l'un i l'altre, - i es va aixecar. - Un sacerdot i un agnòstic poden coincidir en una sola cosa : en pensar frivolament.

S'ajupí a recollir una moxilla plena de llibres i quaderns que ara vaig veure que hi havia a tocar de les potes de la taula, però en redreçar-se ja no va poder fer un pas : sobtadament, una allau d'homes esparracats i molts d'ells peus nus va envair el local amb tot de crits de :

- Volem beure ! Volem Beure ! Volem beure !

El mossen va consultar-se el rellotge :

- Sí, és l'hora de sortida de les fàbriques. - Va mirar-me, sense veure'm, i ponderà per a ell mateix : No sé si fer-los un sermonet...

En Soric va engrapar-li el braç, lívid :

- Que teniu ganes que us linxin ?

Es va tornar a asseure, pressionat per la multitud que s'arraimava davant el taulell, i tots tres ens vam quedar encastats contra la taula entre un bosc de mans i colzes que gairebé ens asfixiava. El mossèn justificà :

- Jesus predicava als obrers...

- Als pescadors, oncle ! - el va contradir en Soric -. D'obrers, en el sentit d'ara, no n'hi havia, en aquell temps. I no eren tants ni tenien tanta set.

- Bals ! - vaig cridar, per fer-me entendre -. Si no n'hi havia, no podien tenir set.

- Parlo del proletariat !

- El proletariat és un producte de la indústria !

- El proletariat és el que té prole !

- Els solters no en tenen !

- I els fills naturals, què ?

- No tots tenen fills naturals! Hi ha obrers, doncs, que no són prole-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

taris !

En brogit era tan intens que ens costava d'entendre'ns i, sense consultar-nos, tots dos decidírem deixar la discusió per una altra avinentesa més favorable als intercanvis verbals. El mossèn va reposar el cap sobre la taula, entre braços estranys, i aviat vaig adonar-me que roncava.

D'algun lloc del local acabaven de sortir unes quantes noies que tot seguit es barrejaren entre la gentada amb la intenció d'obrir-se pas fins a les taules, totes, sense excepció, ocupades pels obrers més musculats i d'aspecte més decidit. La paret humana, però, alentia llurs progressos i, ara i adés, desapareixien sota la proliferació de dits aprofitats que els palpaven les bruses i les faldilles clares i, després, directament la pell que els parracs descobrien. Una d'elles, molt alta i negra, arribà al nostre costat sense més peces que un fragment de calces, però amb la nuesa ben protegida per dotzenes de palmells olorosos de suor que li matxucaven la carn. Un membre anònim atinà a encertar-la amb instint de profunditat quan s'inclinava damunt la taula propera i ella va continuar servint els homes amb la cara serena i incompromesa, com si reservés les forces per a d'altres assalts sobradament previstos. Ací i allà, les seves companyes s'enfrontaven amb situacions si fa no fa tan mmmmmmm delicades, sempre sense perdre l'equanimitat o el somrís i amb les mans plenes de gots i d'ampolles alçades per damunt dels caps apinyats a llur entorn. Començava a sentir-se fortor d'orins, d'excrements i de semen i en Soric, una mica llepafils, es va treure cotó fluix de la butxaca i es taponà els badius amb gestos femenins de ginecòleg.

Algú tinguè l'acudit de tancar la porta i d'apagar els llums a despit de les protestes del taverner que no aconseguia de dominar l'aldarull, ara creixent ancara, car la impunitat que prometia la fosca animava els homes a pegar-se i a prendre's les femelles de les mans entre esgarips de protesta o de satisfacció per part de les interessades, ara material doblement anònim que circulava amunt i avall, seguint les ondulacions d'una onada, o d'un conjunt d'onades, que jo sentia contra l'esquena. En moure'm vaig ensopegar amb sortints que cercaven entrades i, distretament, vaig tranquil.litzar una urgència particularment indiscreta que em sorgia a ran de boca, com si fos del no res. Aleshores la taula xisclà en allunyar-se violentament cap en Soric i unes natges copioses em van caure sobre els genolls, on les vaig retenir sense esforç, ajudat per tantes mans, mentre la seva propietària, embogida, s'empalava de mutu propi amb un gest que va sorprendre la llum del quinqué que encenia l'amo, invisible per a ella que tancava els

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ulls davant l'esguard sinistre del mossèn, sobtadament despert i testimoni de la cerimonia. En Soric, comprimit contra la paret, treia mig pam de llengua i, després, vomità un dintre la copa de ginebra miraculosament preservada.

Un cop de xiulet immobilitzà els oficiants i la porta s'obrí, violentada per dos guàrdies. Aleshores tothom va anar sortint ordenadament, en processó, però nosaltres ens vam moure. Un dels uniformats, que de primer vacil·lava en veure'ns amb un sacerdot, va decidir-se a la fi a atansar-se'ns i en Soric i jo justificarem la nostra personalitat de no residents a l'"ossera del temps". Les dones, exhaustes, jeien a terra, indiferents a la presència dels policies que no van molestar-les. En Soric, que s'havia orinat, es va treure els pantalons i, tot remugant, se'n va posar uns de recanvi que duia a la motxilla.

- Hem tingut sort - vaig dir -. De vegades hi ha [illegible] morts.

Mossen Galtava, totalment asserenat segons les aparences, va deixar caure el puny sobre la taula.

- Protestaré a les autoritats. Aquesta gent han avançat la festa quinzenal.

- Devien tenir permís. Ja veieu que ningú no els ha molestat.

Una de les noies, des de terra, li feia senyals, però ell disimulà fins que sentí una paraula màgica :

- Confessió...

S'agenollà aleshores prop d'ella, l'escoltà un moment i tot seguit redreçà el cap.

- Allunyeu-vos - ens va dir -. I emporteu-vos aquestes...

Es va treure una estola que duia entortolligada al cos, sota la sotana, i en Soric i jo, ell de mala gana, vam arrossegar les altres noies cap a un racó, on ens amuntagàrem darrera una taula. Elles ja es refeien i, amb la meva col·laboració, començaren a localitzar-se les nafres, gairebé totes superficials. Vaig netejar-les amb l'ajut d'un parell de sifons caiguts sota la taula i en Soric s'animà prou per avenir-se a aixugar-les amb els dits.

El seu oncle continuava inclinat sobre la penitent, una xicota de veu robusta malgrat la seva convicció que es trobava a les portes de la mort, tota vegada que de tant en tant ens arribava alguna paraula escadussera i, alhora, prou orientadora, de les seves respostes a les preguntes hàbilment professionals del mossèn :

- ... per tots els conductes, pare... Set o vuit... Si, pare, cada cop... Més dues que una...

Les nostres companyes, potser estimulades per aquell espectacle edificant, vam posar-se a comparar notes, però totes es mostraven una

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

mica insegures quant al nombre i només coincidiren amb certesa a afirmar que la festa havia estat sensiblement superior a les darreres, si bé ni de bon tros comparable a la de dos mesos abans, aleshores que als guàrdies se'ls havia aturat el rellotge i la reunió es prolongà fins a altes hores de la nit.

- Aquell dia em penso que els vam fer tots - digué una rosseta d'aspecte auster.

- I alguns van repetir - afegí una altra que tenia un petit tall sota l'orella.

- Devíeu estar contentes... - vaig insinuar.

- Professionalment vam quedar molt bé - convingueren totes -. I això sempre és una satisfacció.

La rosseta va picar els dits d'en Soric, el qual començava a sentir-se ambientat una mica a desgora, i declarà :

- Llàstima que la compensació econòmica sigui tan magra... Unes noies com nosaltres, que fan un servei tan important, es mereixen un tractament de reina.

-Ben cert - recalcà una mamelluda particularment espectacular -. Sense nosaltres, haurien de doblar els efectius de l'ordre públic. Aquestes festetes amanseixen els homes.

- Si, la partida que se'ns dedica al presupost és insuficient.

En Soric i jo, ara, callàvem com uns morts, afanyosos d'aprendre coses. La del tall sota l'orella digué :

- No volen comprendre que, encara que ens tripliquessin el jornal, s'estalviarien diners.

- I tant ! - exclamà la rosseta -. De vegades he pensat que si ens declaràvem en vaga els posaríem en un compromís.

- Bé - va dir la mamelluda després d'un silenci -, no oblidem que com a funcionàries...

- Ja ho sé - la va interrompre l'altra -. Seria doblement il.legal.

- Precisament. Les conseqüències podrien ser greus. Sigui com sigui, n'hem de parlar, d'això. Hi deu haver una manera... I d'altres reclamacions si que convindria de fer-les. Encara no hem solucionat l'assumpte de les vacances.

- Ni la jubilació.

- I també hi ha això de les pagues dobles endarrerides... Nosaltres sempre al peu del canó, però ells no tenen gens de pressa...

Van callar, perquè el mossen acabava d'alçar-se del costat de la noia i ara s'atansava al grup, encara amb l'estola, disposat a confessar-ne tantes com calgués.

- L'heu extremunciada ? - vaig preguntar-li.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No digueu ximpleries ! - va reptar-me ell -. No està en perill de mort. Simplement, és una bona noia i ha volgut fer una confessió plena. Si alguna altra... - insinuà com havia previst.

La rosseta va dir :

- Nosaltres som creients i, per tant, no ens podem confessar si no tenim la intenció de no pecar de nou.

- Ah ! - va estranyar-se mossèn Galtava -. I ella ?

- Bé,.. Tothom té els seus petits defectes, sabeu? Es confessa sempre que pot. A més, va a casa d'un psicoanalista.

La noia, que l'havia sentida, cridà des de terra :

- Però a ell no li ho dic tot, pare !

La de la ferida sota l'orella va riure :

- Es clar, la podria guarir !

Totes li van fer cor, més que res divertides per l'expressió desconcertada del mossèn que potser ja pensava a retirar-hi l'absolució, però aleshores jo vaig explicar-li :

- Pertany a una minoria eròtica. Cal que la respecteu, doncs.

- Voleu dir que no és normal ?

- Naturalment que no ! - contestà la noia, gairebé ofesa que es pogués suposar el contrari -. Me'n donaria vergonya, de ser-ho.

- Però si ho és gairebé tothom ! - digué el mossèn, cada cop més esbalait.

- Segons com us ho mireu - vaig contradir-lo -. Us sembla normal, ser capellà ?

- Del tot ! - féu sense pensar-s'hi gens ni mica.

- Aleshores - vaig fer-li observar - gairebé no ho és ningú. De capellans n'hi ha pocs.

Ara era en Soric qui reia. Sobtadament, estava tan engrescat que, distret, va picar les cuixes de la noia que tenia més a prop en lloc de pegar-se les seves.

- Potser encara acabarem per fer les paus - va concedir mentre la noia li estirava els cabells per defensar-se. - M'agrada, aquesta dialèctica. Sinó que tot això és poc important. És més remarcable que ens trobem en presència d'un incest multiple.

El mossen, que ja no entenia res, va mirar al seu entorn amb els ulls enquimerats.

- On ?

- Aquí. Aquestes noies han cohabitat amb els seus germans i vós no teniu ni una paraula de protesta.

- Si no ho sabia ! e es defensà l'home. - I no ho devien ser pas tots..

- No falteu ! - va queixar-se la mamelluda -. Us podríem denunciar per

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

insultar-nos. Al capdavall som funcionàries públiques, nosaltres !

En Soric va tranquil.litzar-la amb força mà esquerra :

- Tinc un cervell científic, jo. Enregistro fets, doncs, i en això no hi pot haver cap insult.

- Si eren uns perfectes desconeguts ! - digué la de la ferida sota l'orella.

- Em sembla que en fas un gra massa, nen - va queixar-se el mossèn-. Potser la ginebra...

- Ja l'he vomitada - aclarí ell -. I ara em sento d'una lucidesa esfereïdora. Per tant, puc parlar d'incest múltiple. Què dic ! De múltiple incest múltiple ! Qualitativament i quantitativa. Perquè, en primer lloc, cal considerar la consanguinitat, per així dir-ho, de caràcter espiritual, la qual és indiscutible que, amb diferència de graus, emparenta tota l'espècie humana.

- Ni que així sigui - ponderà mossèn Galtava -. L'incest sempre ha estat, precisament, qüestió de grau. No ens podem perdre en antecedents massa remots de parentiu...

- Ah ! Ah ! - va fer ell, amb el dit aixecat -. No hi ha res de remot en el parentiu espiritual. El de les criatures que ara considerem és simultani. Sense aquesta simultaneitat, que qualificaré de sincronisme per entendre'ns més bé, no hi hauria possibilitat de cohabitació.

La mamellida es va posar les mans al cap amb un gest que li escampà tota la sina cap a les aixelles i va lamentar-se :

- Totes aquestes complicacions per una simple palla !

- Una ? - es burlà en Soric -. Un grapat, diria jo !

- Jo no sóc sincrònica amb ningú - declarà la rosseta per la seva banda, però el noi no li'n va fer cas, car ja es tornava a engegar :

- El problema de l'incest sempre ha estat considerat amb una miopia espaordidora. Des dels teòlegs fins als antropòlegs, tothom s'ha limitat a l'aspecte de consanguinitat física, a un grau de parentiu que únicament abraça els membres familiars més immediats, tota vegada que àdhuc l'església concedeix dispensa a partir dels cosins carnals. No tan sols ha estat negligit, com deia, el parentiu espiritual, sinó un altre de tanta magnitud com el parentiu social, de classe... Potser un gràfic ens ajudarà a entendre-ho - afegí mentre d'una de les seves innumeres butxaques ja es treia un guix vermell. Quan s'inclinava sobre als rajols, però, el seu oncle va aturar-lo amb un gest :

- Es inútil - va dir -. Totes les demostracions científiques són falses. La ciència ho pot demostrar rigurosament tot i, per tant, no pot demostrar res.

En Soric va restar uns segons com encarcarat i, després, molt a

poc a poc, gairebé arruga per arruga, la cara se li anà ennuvolant i desfent fins que tots, amb sorpresa, ens adonàrem que plorava. Amb una veu enrogallada per les llàgrimes balbucejà :

- Per què em feu avergonyir així, oncle ?

- No som responsables dels errors dels nostres ascendents - vaig dir jo, compadit -. No hi ha cap motiu perquè te n'avergonyeixis.

- I tant ! - féu la rosseta -. Apa, apa ! - l'aconhortà amb una carícia -. A totes les famílies, per bones que siguin, es donen casos regressius d'aquests... Oi, noies ? - consultà les seves companyes.

- Per desgràcia ! - sospirà la de la ferida sota l'orella -. Nosaltres, però, creiem en la ciència. On seríem, si no ?

Mossèn Galtava, disgustat, va fer una ganyota que li arromangà el nas :

- Ciència aplicada - escupí menyspreativament -. Pesaris i diafragmes, productes antiespermatics i operacions inconfessables d'oclusió de l'úter... - Va alçar les mans i obrí els braços, profètic -. La ciència és mortal !

- Jo parlava de ciències humanes...- piulà en Soric, ara sota la noia que, en bona samaritana, aportava la seva conca d'aigua fresca a l'assedegat.

- No n'hi ha de cap altra mena ! - tronà el mossèn, cada cop més terrible -. La ciència és la definició de l'orgull humà ! I que tu, fill meu, hagis caigut en aquestes baixeses supersticioses i t'endinsis per les profunditats tenebroses de la supèrbia !...

- No se'n diu pas així ! - el va interrompre la mamelluda, enriolada - Nosaltres en diem...

- Anatema ! Anatema ! - cridà mossèn Galtava amb els braços cada cop més alçats - Filles del pecat i de la ciència, oh redundància !...

Però aleshores callà, sorprès de veure's a tres o quatre dits del terra, com si algú, des de dalt, l'estirés per les mans apocalipticament amenaçadores.

- Miracle ! - exclamà amb els ulls en blanc, i tot seguit va caure com fulminat per un llamp.

Amb delicadesa, vaig separar-li la galta de la galta posterior de la rosseta, massa absent per adonar-se'n del ral que en Soric li endolcia la compassió generosa, i, en comprovar que l'home havia perdut de veres el coneixement, vaig traslladar-lo a les cambres de darrera amb l'ajut de la mamelluda. Les altres, inclosa la penitent, ens van seguir sota l'esguard del taverner indiferent que comptava gots i ampolles.

Vam ajeure'l en un llit estret que feia olor de tarongina, però ell ja es recobrava i, quan la de la ferida sota l'orella anava a un-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tar-li els polsos amb una mena de salsa groga que, com va dir-nos, havia heretat de la seva àvia, herbolària morta a rel d'una confusió de plantes medicinals, va redreçar-se i, amb tota naturalitat, ens preguntà :

- Hi ha hagut un miracle, oi ?

- Heu fet una mica d'exercici de levitació, sí - vaig reconèixer a contra cor.

- I us sembla natural ? - Sarcàstic, m'increpà : A Vós, un científic que creu en la força de la gravetat !

- Cada dia en tenim proves - vaig arguir sense adonar-me que em posava de peus a la primera galleda.

Però ell no m'escoltava. Amb els ulls tendres, humitejats per l'emoció, murmurà :

- Es el senyal que esperava...

Va aixecar-se del llit, es nocà sorollosament amb un drap de quadres verds i blaus i, de cara a les noies, digué :

- Un sarró...

- Un sarró ? - ens vam estranyar totes -. Què en voleu fer ?

- Jo tinc una maleta - afegí la mamelluda.

- Un sarró - ~~murmuri~~ ell, sever - : On s'ha vist un eremita que se'n va al desert a fer penitència amb una maleta ?

- Però si ja no n'hi cap, de desert ! - vaig exclamar.

- Home descregut ! - va dir-me compassivament, i tornà a adreçar-se a les noies - : Un cistell, una bossa, doncs... - va pregar.

La Penitent va proposar-li :

- Jo tinc un portamonedes vell, d'aquests grans...

El va treure d'un moble estret i alt que combinava les característiques d'un armari i d'una calaixera i les altres, impressionades per aquella decisió que, sobtadament, convertia l'home en un gegant, van omplir-lo de fruita, de verdures, de pa... Va refusar les salsitxes i una cuixa de pollastre, immediatament qualificats de menjar de sibarita, i, amb el portamonedes penjat al braç, sortí de nou cap a la sala on la rosseta i en Soric fumaven una cigarreta compartida. El noi, respectuós, va apagar-la de seguida.

- On aneu, amb això ? - s'interessà.

- He sentit la crida de la soledat - digué el mossèn -. El meu lloc és al desert.

En Soric arrugà el front i, amb un esforç, proposà :

- Molt bé, retiraré una part de les meves afirmacions. La consanguinitat...

L'home murmurava quelcom, però només vam poder entendre :

-... deixaràs el teu pare i la teva mare...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No pas pel desert - el va contradir automàticament en Soric -. A més, no hi ha camins.

- Camins ? - s'aturà el mossen -. Quins camins ?

- Per anar al desert. De fet, us serà difícil de trobar-lo. D'altra banda - reflexionà -, els deserts en el sentit tradicional del terme ja han deixat d'existir. Ara ja només queden deserts poblats...

- ... per la presència espiritual d'aquell que ho pot tot - va tallar-lo el seu oncle, però el noi el contradí :

- No. Per les criatures anònimes que anomenem ciutadans. El desert és aquí.

- He fet un miracle i, si cal, en faré un altre - s'obstinà el mossèn, posseït per la seva fe.

- No oblideu - vaig fer-li observar aleshores - que desert i temptació són gairebé sinònims.

- Vade retro, Satanàs ! - va cridar -. No torçaré el meu destí per unes paraules impies !

Darrera meu les noies van aplaudir i, en girar-me, vaig veure que tenien els ulls lluminosos i la carn amb pell de gallina. La rosseta, prop d'en Soric, va eixugar-se l'entrecuix i declarà :

- Es un sant home !

- Sóc el peregrí, l'humil peregrí que cerca la llum i l'alegria, la perfecció...

- Nenes - va dir la veueta emocionada de la mamelluda -, per què no l'acompanyem ?

- Sí, sí ! - va fer la de la ferida sota l'orella -. Acompanyem-lo ! També nosaltres volem conèixer l'alegria de la perfecció...

- No pas jo - s'alçà la veuarra de la penitent -. Què podria confessar, si l'aconseguia ?

Les seves companyes, però, van córrer cap dins, seguides de la rosseta que, trasbalsada per l'exemplaritat de l'home, va caure agenollada al llindar de la porta interior i gemegà :

- Vull ser humil, humil...

Les altres van estirar-la i, a l'acte, de les profunditats de l'habitació va elevar-se un himne maldestre i ininteligible que la penitent, porfidiosa, va voler combatre amb una dansa lasciva i melicaire. El mossen, atemorit, va repetir dues vegades :

- Vénen ?

La cara se li va quedar sense color, els llavis li van tremolar epilèpticament i els colzes se li plegaren al cos al moment que, en sec, com si algú l'hagués disparat, es precipitava cap al carrer amb una mena d'udol :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Noooo !...

Les noies, alertades pel crit, van sortir com catapultades, encara a mig vestir, i es llençaren darrera seu amb tot d'esgarips que rebotien com pilotes de paret a paret. La rosseta només havia tingut temps de posar-se una mitja, però la mamelluda ja duia els sostenidors, si bé sense cordar, i la de la ferida sota l'orella, més lleste que les altres, fins havia pogut enfilar-se un camal de bragues. Prop de la porta va aturar-se a completar l'operació amb un gran sacseig de cul sobtadament interromput en sentir-se, fora, un gemec forasenyat i la remor d'una caiguda precipitada escales avall.

En acudir-hi, vam veure el mossèn estenallat al peu dels graons, amb el cap en l'aigua bruta del rierol, d'on va alçar-se decididament i, en aparença, sense dany, en arribar-li el soroll de les nostres petjades. Amb un esguard poruc, d'animal acorralat, va posar-se dempeus, s'arromangà la sotana entorn de la cintura, sobre unes calces de vellut, i, coixeixant, però sense haver perdut el portamonedes vell i ara obert, va córrer sendera enllà, entre els nínxols de l'"ossera del temps" on la gent sopava.

La penitent, en Soric i jo ens vam quedar a frec d'escales, silenciosos i com fascinats pel moviment dels tres jocs de natges que, darrera seu, van fer-se fonedisses en un tombant de camí, sota la paret del barri residencial, ara, en l'hora foscant, plena de balancins que gronxaven tot de carcasses feixugues. Els ulls invisibles més amunt dels cigars fumosos es devien moure amb les cares que esbossaren un moviment encuriosit abans de retrobar la immobilitat habitual. Des de darrera, tot de mans els atansaren uns vasos llargs a la boca i unes altres mans, més delicades, els van descordar perquè simultanegessin les satisfaccions del paladar amb el goig de la carn lassa que es despertava.

La penitent, que havia baixat amb nosaltres, va remuntar les escales de quatre grapes, prou lentament perquè en Soric i jo poguessim procedir a un examen acurat, si bé distant, de la tavella que, en arribar al capdamunt, es va tancar mentre ella es girava, rient. No vam seguir-la, però; restàrem encara un instant on érem, i jo vaig dir-li :

- A la fi has aconseguit el que volies : tenir una mort a la consciència.

Ell va arronsar-se d'espatlles :

- No anirà gaire lluny.
- Precisament. Amb una mà li has pres el que li donaves amb l'altra.
- M'acuses d'haver fet el miracle ?
- Ben cert.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Si no n'hi ha hagut cap ! - protestà.

- D'això em queixo; que sense haver-n'hi hagut, hagi obrat. Qui sap si la història no et coneixerà amb el nom de Soric el parricida ?

Em va mirar amb els ulls encesos d'ira i, contingut, mormolà :

- M'obligues a eliminar un testimoni fals...

- Ara ? - em vaig redreçar.

Li duia gairebé un pam i ni l'un ni l'altre no disposàvem d'armes. Va mesurar-me de dalt a baix, donos, amb despit i impacència, i digué:

- L'astúcia prevaldrà.

- No te'n fiis. Cada dia es desenterren menys cadàvers de gegants.

Però ell, que havia fet mitja volta, ja s'enfilava escales amunt, cap a la penitent que es contorsionava a la porta. L'Albert, sense somriure i amb les mans a les butxaques, s'adreçà xino xano al nínxol dels contrabandistes sota l'esguard especulatiu dels residents dels balancins que es refeien d'una emoció digital. Immòbils com les figures de fusta d'un pin pam pum, esperaven la pilota alliberadora. Potser per no defraudar-los, vaig collir una pedra i, una mica a l'atzar, sense apuntar, vaig disparar-la cap a sobre la paret. Sabia que era inútil : en arribar al mirador, tots els ninots ja havien desaparegut.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Per motius al capdavall força comprensibles, mai no fou informat oficialment de la segona defunció, cal creure que definitiva, de la seva germana. Com que no podia visitar-la, potser hauria ignorat durant molt de temps el seu traspàs sense l'amistat de la Morna, de la qual va rebre un menut paquet i una carta d'acompanyament escrita, prou que es veia, a insabudes de la comunitat.

La missiva, breu, deia :

"Estimat Albert : les circumstàncies em forcen al deure sempre desagradable d'informar-te privadament de la mort de la Célia, les despulles de la qual vam enterrar ahir a la tarda al cementiri particular del convent, sense altra assistència que la dels membres de la nostra orde. Em cal dir-te que escollí voluntàriament aquesta mort, una acció que ja devia haver meditat des de feia dies i que, fins a cert punt, em confià, sense que jo l'acabés d'entendre o de creure, en demanar-me que, "si li passava res" - són les seves paraules exactes - et fes arribar aquesta agenda en les pàgines de la qual havia anat escrivint algunes de les seves experiències entre nosaltres. Confio que perdonaràs la meva incapacitat de resistir la temptació de llegir-les; el mateix afecte que sentia per ella m'hi inclinava. Puc assegurar amb tota veracitat que aquí, al convent, ningú no va estar tan a prop d'ella ni en vida ni en l'hora de la mort, tota vegada que vaig ésser jo qui la trobà penjada al llum del sostre de la seva habitació. Cap de les altres germanes, donds, no et podia dir tan sincerament que comparteix el teu dolor".

Curiosament, atès que procedia d'una religiosa, el paper de la carta era perfumat. L'olor s'havia escampat a les planes de l'agenda, una mena de llibreteta senzilla, d'ús escolar, el calendari de la qual corresponia a dos anys abans. La primera entrada, després de dos fulls misteriosament deixats en blanc, començava :

"Pregunten massa i amb esperit tan geomètric que em desconcerta. Com si tot no fos prou difícil ! La verda - li dic així pel color de la seva cara biliosa (les altres dues són la blanca i la rosada) - és la pitjor de totes. Ha dividit les preguntes en una sèrie d'apartats que, segons ella, l'ajuden a classificar les meves respostes. Es refereixen a aquests aspectes :

"a). Psicologia

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

"b) Ambient físic
"c) Vida social
"d) Vida espiritual
"e) Ecologia
"f) Vida material
"g) Relació amb la divinitat
"h) Moral

"L'ordre de classificació potser no és ben bó el seu, però/ho hi fa res. Algunes de les distincions, d'altra banda, em semblen poc clares . Per què establir una diferència entre vida espiritual i relació amb la divinitat, per exemple ? Potser té els seus motius, si bé no me'ls ha explicat. I les altres tampoc. En aparença, són molt franques, diuen que volen crear un clima de confiança entre nosaltres, però en el fons es mostren més reservades que no caldria; una mica com si fos un infant al qual no es bo de dir-ho tot. Resulta una mica estrany; fet i fet, se suposa que jo en sé més que elles. Per això m'interroguen, oi?

"No vull dubtar de llur experiència en el tracte amb els resuscitats, però sovint donen mostres d'una ingenuitat que ém faria riure si no visqués turmentada per altres preocupacions. No és una mica ridícul, posem per cas, parlar de la vida material dels morts ? Perquè elles l'entenen, és clar, en el sentit terrestre de l'expressió, sense voler comprendre que allò que entre nosaltres podia ésser qualificat de material no obeeix les lleis pròpies de la matèria. Si ens identifiquem amb un ambient i, en lloc de formar-ne part, sóm aquest ambient, cal inventar un llenguatge nou per parlar-ne i acudir a conceptes que ara per ara - i potser mai - no estan a la disposició dels vivents. També cal afegir que jo mateixa m'allunyo d'aquell món i que, ara, la descripció que em podria fer, ja no és la que vaig fer-ne dies enrera, en parlar-ne amb l'Albert. Ja no ho veig igual. Sé què vaig dir, què vaig intentar de dir, però la/meva visió ha canviat.

"Diuen que tenen molt de material, però estic segur que tot és fals. Tots els resuscitats deuen haver-se trobat amb les mateixes dificultats que ara em fan mentir sense mentir o m'obliguen a callar davant de preguntes que no es poden fer, que no pertanyen de cap de les maneres a l'experiència dels difunts. Per començar : existeix, aquesta experiència ? L'experiència és un terme històric, desconegut als morts, per als quals no hi ha un desenvolupament en el sentit de progrés o de canvi en el temps.

"Què puc dir, quan fins i tot això que acabo d'escriure és fals ?"

Seguia una altra pàgina/en blanc, a continuació de la qual hi havia un dibuix probablement esbossat per una altra mà, amb anterioritat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Es tractava d'un cavall d'aspecte rudimentari i obscé, amb la vara estirada, sobre el qual una tercera persona, que hauria pogut esquinçar perfectament el full, havia preferit de traçar una creu gruixuda i enèrgica que el destruia sense esborrar-lo.

L'entrada següent es reduïa a una sèrie de preguntes i respostes sense comentaris, si bé amb indicació de l'interlocutor :

"G. verda - Avui ens interessaria, si és possible, establir quina és l'exacta relació entre la persona o entitat espiritual i l'ambient. Em refereixo, doncs, a l'aspecte ecològic. Què ens en podeu dir ?

"Jo - Aigua.

"G. verda - Bé, sí, ens heu parlat de l'aigua en altres ocasions. Però l'aigua no és la relació...

"Jo - Sí. Una relació d'aigua en l'aigua.

"G. blanca - Us referiu a dues menes d'aigües ?

"Jo - En la mesura que podia tenir consciència d'una entitat meva que no era, tot i que en formés part, l'entitat ambient.

"G. verda - Podriem parlar, potser, d'una relació com la que hi podria haver entre una gota i el conjunt de les altres gotes considerades com a totalitat indiferenciada ?

"Jo - No ho sé. No s'establia cap límit.

"G. rosada - O sigui que no podíeu precisar on acabava l'entitat diguem-ne personal a través de graus de consciència minvant que...

"Jo - No;

"G. rosada - No ?

"G. blanca - Que ho expliqui a la seva manera...

"Jo - No hi ha una manera meva. N'hi ha dues. La d'ara i la d'aleshores.

"G. verda - Ja s'entèn que ens interessa la d'aleshores.

"Jo - La dificultat és que només puc traduir-la a través de l'actual.

"G. blanca - Feu-ho, doncs.

"G. verda - Descriviu l'aigua.

"Jo - Aigua és un terme aproximat per líquid. Vull dir que he de pensar en aquell líquid com si fos aigua, però no ho és. Potser ni és líquid. Es una certa idea de líquid.

"G. verda - Una certa idea ? Com ?

"Jo - No té propietats sòlides, si bé posseeix unes certes característiques gaseoses.

"G. rosada - Voleu dir que hi havia bombolles ?

"Jo - No. No pesava, es dilatava. No, no es dilatava. Jo, em dilatava. Tampoc...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

"G. verda - Què, doncs ?

"Jo - Estic cansada. No puc viure en dos nivells...

"G. verda - Féu un esforç.

"Jo - Cada cop diré coses diferents.

"G. rosada - No hi fa res. Hi haurà una constant que nosaltres destriarem a través de l'analisi.

"Jo - Aquesta constant pot ser el més fals de tot.

"G. verda i G, blanca (simultàniament) - Per què ?

"Jo - Perquè és la meva constant de vivent.

El diàleg s'acabava bruscament, sigui per cansanci de la narradora sigui perquè les germanes haguessin decidit posposar l'interrogatori. L'entrada següent, iniciada a la mateixa pàgina, deia :

"COPIA DE L'ESCRIT REDACTAT PER INDICACIÓ DE LES GERMANES SOBRE EL TRASPÀS - Hi havia estat sempre i, alhora, hi era nova. Sortia d'una dormida ? El món era un somni amb consciència de realitat. L'havia viscut, era meu. Tot allò existia : la casa paterna, el meu germà, l'amor que ens havíem donat... No calia renegar de res, oblidar res. Hi havia una continuïtat tallada per la dormida o el silenci, o potser simplement un instant de distracció. Traspàs és un mot que no descriu res. Pas, diria. D'una cambra a l'altre, d'un passadís a una habitació, o l'inrevés. Les condicions eren unes altres, és clar, com ho podrien ser en el món dels vivents les d'un dormitori airejat en relació a les d'un passadís més reclosit. O no. No ben bé. Un canvi de nivell que s'interioritzava. Ni por ni temor. Potser una mica de curiositat que es renovava després d'un oblit. La sofrença havia desaparegut i no contemplava ni sentia òrgans amb capacitat de sofrir...

"Per què descriure tot això ? No puc dir res perquè no he estat morta o ho sóc des de sempre, àdhuc ara, i potser més encara que abans. Sí, d'acord, ja hem convingut que era un mot convencional que ens ajudava a entendre'ns. Vosaltres, germanes, cerqueu confirmacions i coartades, senyals de la presència de la divinitat i la topologia d'espais que ocupareu. I arq em pregunteu : com comença ?

"No comença; continua. La tristor continua l'alegria, el repòs el cansanci, la paraula el silenci... Que m'entendrieu si us parlés de la mort com d'un estat d'ànim que altera el món sense que el món s'alteri ?

"Em cerqueu allí on no sóc...

A partir d'aquest escrit, interromput, la Cèlia havia iniciat una mena de diari en el qual es barrejaven tot d'observacions de diferent ordre :

"Dia 9.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

"Ens hem enfadat amb les germanes per allò que elles en diuen la meva indisciplina o, més exactament, el meu esperit indisciplinat. Per què no escrit d'una manera raonable sobre el meu traspàs ? Mai no els faré entendre que si en pogués parlar d'una manera lògica i clara, comprensible, ja no hi hauria traspàs, ni mort, ni vida. Els ha molestat particularment que em referís a coartades. La germana rosada, que és més càndida, ha agafat el rave per les fulles i durant mitja hora m'ha explicat que duen una existència prou sacrificada, prou pura i piadosa per no témer res. I, no obstant, en el fons del fons no es possible que ignorin les veritables motivacions de la seva investigació. En algun lloc de la criatura racional hi ha una mena d'hipocresia irreductible. N'he tingut una altra mostra més tard, quan en una segona visita que m'ha fet la germana blanca, s'ha referit a les proves que, segons ella, asseguren la mà de la divinitat en la creació : la intel.ligencia. Per força, diu, ha d'estar destinada a una finalitat més alta, que només pot ésser la integració en aquesta divinitat. No vol observar que aquesta intel.ligència es degrada i, en el límit de la criatura viva, deixa d'existir. Una integració posterior significaria una recreació. No caldria, doncs, haver de passar per una etapa si és innecessària. Això es contrari a l'economia de l'univers. Amb l'Albert n'haviem parlat sovint, d'aquests assumptes. Ara, a més, hi ha la meva experiència de morta. Sé que allí la intel.ligència no comptava. Mai no em va esser exigit un acte intel.lectiu; de fet, mai no em va ésser exigit res. "Constatava" és un paraula que s'avindria a aquella manera d'ésser. Però no era una constatació cerebral, ni espiritual, ni física. De quina mena, doncs ?

"Dia 10

"M'he despertat amb una gran pruïja física, incòmoda. Per què no em deixen copular ? La germana Morna, que té una gran experiència d'aquestes coses, ha vist de seguida que havia abusat de mi, però no m'ha renyat pas. Es mostra molt comprensiva i, de fet, és l'única persona simpàtica que he tractat aquí. Per desgràcia, no la veig tan sovint com voldria, ja que ara té una altra difunta entre mans i, pel que sembla, li dóna molta feina. S'explica si es veritat, com assegura, que es tracta d'una noia que morí dos segles enrera. Mai no ha resuscitat ningú tan "vell" i es comprèn que estigui una mica excitada. També ho estan les altres; opinen que deu haver arribat a un estadi molt superior al meu [redacted] i, per endavant, ja es fan la idea d'extreure'n grans revelacions. Em sembla dubtós.

"Sessió de preguntes i respostes que s'ha allargat durant tres hores. Són infatigables. En canvi, jo em canso cada dia més. Em mostro

rebel quan he de contestar ximpleries com aquesta que avui se li ha acudit a la germana blanca : quina és la temperatura de l'altre món? Volia saber si hi havia canvi d'estacions ! No és pas gaire més intelligent interessar-se per la vida social dels difunts. Potser per ganes d'escandalitzar-les he mentit conscientment per primera vegada i m'he referit a unes suposades relacions eròtiques entre allò que elles en diuen les ànimes. Però m'he equivocat; no hi han fet escarafalls. Acceptem amb tota naturalitat que els esperits, encara imperfectes, ds lliufin a pràctiques orgiàstiques sublimades per l'absència de la carn. Al capdavall la germana verda té una teoria segons la qual l'acte amorós és de caràcter predominantment espiritual. La germana Morna ha volgut aclarir-m'ho una mica en dir-me, més tard, que aquesta santa dona va entrar en religió precisament a conseqüències d'una experiència sexual tan pregona que li provocà fenomens de desdoblament de la personalitat. A ella no li agrada gaire de referir-s'hi perquè, segons sembla, ofen la seva modèstia, però al convent la cosa és del domini públic, com ho són els historials profans de totes les germanes des que vint-i-cinc anys enrera es modificaren les regles i una abadessa de tarannà modern imposà les confessions de grup una vegada l'any.

"Dia 11

"He rebut la visita, fin ara ajornada per raons tècniques que ningú no m'ha precisat, del capellà i del metge de la comunitat. La tradició de l'orde imposa que sempre vagin junts, car era creença del fundador o fundadora - tan aviat s'hi refereixen en masculí com en femení - que la terapèutica espiritual i la terapèutica física són com les dues cares de la mateixa moneda. Tots dos m'han auscultat amb idèntic interès i amb resultats contradictoris. Mentre el capellà creu en l'existència de tot de pertorbacions que l'obliguen a concloure en una certa anèmia de l'esperit, potser ocasionada per l'esforç de la resurrecció, el metge m'ha assegurat que gaudia d'una salud perfecta i, per tant, que era una noia totalment apta. S'observa doncs un desequilibri que ara les germanes miraran de corregir a base de dejunis i funcions especials. Els he assenyalat que aquesta falta d'harmonia podia deure a determinades privacions que m'imposen i tots dos, després d'una discusió sàvia i prolixa, han convingut que, a tall experimental, se'm podia autoritzar un clímax diari que em serà administrat per la germana Morna. Els elements més conservadors del convent potser no hi estaran conforme, però confio que l'autoritat moral del capellà sigui suficient per vèncer totes les resistències.

"Dia 12

"La superioritat ha tingut la gentilesa d'establir, a benefici meu

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

una mena de "programa de vida" força detallat que diu :

"A les sis - Diana. Bany fred. Exercicis físics matinals.

"A les set - Desdejuni.

"A dos quarts de vuit - Assistència funció religiosa privada.

"A les vuit -. Primera sessió de treball.

"A les onze - Descans. Jocs : endevinalles, dames, etc.

"A les dotze - Dinar.

"A tres quarts de tretze - Breu migdiada sense despullar.

"A un quart de catorze - Oració.

"A les catorze - Segona sessió de treball.

"A les setze - Bany tebi.

"A dos quarts de disset - Plàtica.

"A les disset - Exercicis físics.

"A dos quarts de divuit - Clímax.

"A les divuit - Breu descans.

"A dos quarts de dinou - Lectura pidosa.

"A dos quarts de vint - Sopar.

"A uh quart de vint-i-u - Oració.

"A tres quarts de vint-i-u- Meditació.

"A dos quarts de vint-i-dues- Temps lliure.

"A les vint-i-dues - Retreta.

"No s'hi han lluit gaire, la veritat. El programa manca d'imaginació i, com el he fet observar, fins i tot és poc racional. Semblaria més correcta que el bany tebi de la tarda es traslladés a quarts de divuit, a continuació dels exercicis físics i del clímax. I potser també seria aconsellable que aquestes dues activitats no anessin plegades. D'altra banda, les sessions de treball són massa llargues. La germana verda, després de discutir-m'ho, s'ha avingut a uns petits retocs si la pràctica els aconsella. No l'he pogut convèncer, en canvi, que la redacció és molt descurada. Per exemple : si es parla de les vint-i-dues també s'hauria de dir les ~~mmm~~ vint-i-una, en lloc de les vint-i-ú. M'ha contestat simplement que aquestes matèries profanes tenen poca importància i diu que troba extravagant que en una situació tan delicada com la meva m'entretingui en perfeccionismes que em faran més mal que bé.

"Dia 13

"Primera jornada de l'horari nou. La cosa no rutlla. Després de l'exercici de les cinc de la tarda, dirigit per la germana rosada que, sobtadament s'ha revelat una gran gimnasta, capaç de tocar de cap a terra sense flexionar els genolls, estava tan cansada que m'han hagut de "perdonar"el clímax. Ho han fet amb tanta facilitat que em sembla

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

comprendre el motiu d'haver-lo col.locat en aquesta hora estratègica. La mentalitat reaccionaria dels elements conservadors ha descobert una manera de boicotejar-lo. Esveu, doncs, que el programa és més racional, o més meditat, que no em creia de primer.

"Un error indiscutible : la meditació. Se suposa que, després de l'oració anterior ha d'ésser de caràcter piadós, i no ho és; si més no, no ho ha estat avui. Se m'ha acudit de pensar en l'Albert i en els nostres jocs d'una vida anterior i, com a conseqüència, a l'hora d'anar-me'n a dormir estava encara tan excitada que no he pogut aclucar l'ull fins a les dues o les tres.

"Per això, m'han resuscitat ? Hi ha un cert sadisme en tenir-me aquí tancada com un ocell engabiat, fora de l'abast de l'únic consol acceptable. Cal que en parli a la germana Morna. Es mostra prou amical i comprensiva (em penso que ja ho he dit) per fer-se càrrec dels meus trasbalsos. Qui sap si amb l'ajut d'ella no podria fer alguna trampa ? Amb una mica d'enginy i de decisió, no hauria d'ésser difícil introduir un home al convent o facilitar-me una sortida nocturna discreta.

"Dia 14.

"No he volgut renunciar a res tot i que avui tampoc no en tenia ganes en aquella hora. I he fet bé : a poc a poc m'he engrescat i fins i tot he engrescat la germana Morna. Hi ha contribuit, potser, el ser nerviosisme. La difunta que duu dos-cents anys sota terra continua resistint-se-li amb la mateixa obstinació, que jo trobo prou natural, i això l'exaspera tant que els nervis, com diu ella, se li posen on no se li haurien de posar. S'ha avingut, per tal de relaxar-se, a que li tornés el favor que em feia, i he quedat sorpresa per la seva capacitat de repetició. Per desgràcia disposàvem de poc temps : mitja hora.

"Les sessions de treball s'han convertit en una farsa i, alhora, en una tortura. Com és possible que aquestes persones tan poc imaginatives tinguin una capacitat tan gran de fer preguntes sense solta ? Jo no en trobaria la meitat ni que dediqués tot el dia a preparar-les, cosa que és ben clar que elles no fan. Improvisen. Per això no hem pogut establir encara un mètode a desgrat dels programes i dels esquemes orientadors. Ni el podrem establir, n'estic segura. S'esdevé quelcom de forma curiós : com més experiència tenen en el tracte amb els resuscitats, més es desorienten. Bé, potser faig una afirmació gratuita, ja que al capdavall ignoro com s'han captingut amb les difuntes que m'han precedit, però m'inclina a creure que no m'equivoco el fet que l'interrogatori es degrada. Vull dir que es fa capritxós. Si tinguessin

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

l'esperit científic que pretenen i gràcies al qual se suposa que han estat elegides per dedicar-se a aquesta tasca, no abandonarien un camp d'exploració abans d'exhaurir totes les seves possibilitats. Jo diria que àdhuc establirien un ordre de prioritat que ara no veig per enlloc. Avui he pretès de donar-los una lliçó quan, després de dues preguntes sense solta ni volta i totalment mancades de relació ("Ereu conscient d'alguna mena de falta ?" i "Respondria la qualitat de l'ambient a la idea que us en podíeu haver fet en vida ?") els he dit :

"- La meva agilitat mental és inferior a la vostra.

"Però elles s'ho han pres seriosament i han confós agilitat amb capacitat de concentració. M'he quedat esbalaïda. I més encara quan la germana verda ha afirmat :

"- Hi ha paraules vostres que confirmen una experiència negativa difícil d'acceptar. Si la mort fos una minva en lloc d'un acreixement, precediria la vida.

"No he pogut callar :

"- La successió temporal no es garantia de cap progrés. Si ho fos, no envelliríem. Els processos temporals es manifesten en una mena de camp neutre on totes les direccions són valides.

"La germana blanca ha dit :

"- Però en el temps hi ha un ordre

"- L'ordre de la creixença i l'ordre de l'envelliment s'oposen - li he objectat -. I observeu que no sortim del temps humà. El dels morts és un altre.

"- Quin és ? - ha volgut saber immediatament la germana verda.

"- El de l'absència de transcurs.

"-Aleshores, no és temps. Passem doncs a una dimensió intemporal.

"- Si fos així, no m'hauria estat possible de tornar al temps. D'altra banda, en referir-me a una absència de transcurs no al.ludia exactament una immobilitat.

"- Es possible, doncs, un tercer estat ? Una mena de transició entre el moviment i el repòs ?

"- L'ésser - he declarat.

"Però elles no poden comprendre aquesta coincidència a despit de la idea que es fan de la divinitat. És a dir, la idea que jo tinc que elles es fan de la divinitat. Saben que el déu al qual es refereixen hauria d'evolucionar continuament tot i restar sempre idèntic ? Alguns místics probablement han fregat aquesta concepció. Si tingues determinats llibres al meu abast ho podria comprovar. Però ací només hi ha hi ha obres convencionalment piadoses, el rebuig de tota especulació.

"Hem donat fi a la sessió una mica tibants, ja que elles opinen que

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

pretenc interpretar quan hauria de limitar-me a descriure la meva experiència de difunta. Els molesta que em posi en un vedat que es reserven en exclusiva i per això diuen que sóc una "discutidora". En lloc d'estimular-me, doncs, em cohibeixen. En aquestes condicions, cap investigació no pot donar un resultat satisfactori. No en parlem més.

"Dia 15.

"He exposat els meus plans a la germana Morna. El moment em semblava ben escollit, perquè tampoc ella no havia quedat satisfeta. Tot seguit, però, m'ha sortit amb una sèrie d'objeccions. Durant la nit, al convent hi ha rondes a hores irregulars que, si bé no entren mai a les habitacions, exerceixen un control prou perillós per desaconsellar una maniobra com la que jo em proposo. Això per una banda. Per l'altra, davant l'edifici hi ha una faixa de sorra de cinc metres que, cada vespre, és meticulosament aplanada per tal de permetre, l'endemà, d'assegurar-se que ningú no ha entrat ni sortit durant les hores nocturnes; dues germanes especialment entrenades tenen cura d'examinar diàriament, de bon matí, si s'hi observen senyals de petjades. Tampoc no és aconsellable d'introduir un home durant el dia i d'amagar-lo en algun indret de la cambra. Les tres germanes, verda, blanca i rosada, entren i surten, venen i van, se serveixen del lavabo, de la comuna, tafanegen tant com volen i sempre que els plau... No és doncs ella, m'ha aclarit, qui s'hi oposa. No podria imitar la meva conducta, això no, però comprén les meves necessitats i que vulgui satisfer-les. No he fet cap vot, jo. Són les condicions que en direm objectives que impossibiliten l'execusió dels meus projectes. Res més.

"En aparença, tot és prou clar i ella prou franca, però no puc evitar la impressió que m'amaga quelcom. Ja ho esbrinarem.

"Mig rient, li he dit que encara quedaven el metge i el capellà. Potser amb una mica d'habilitat... Caldria, ja ho sé, que els seduís tots dos alhora, però hi ha dones que han reeixit en empreses més difícils. M'ho ha desaconsellat igualment. El capellà fa molts anys que ha passat a la reserva i el metge duu una vida familiar molt exigent que el deixa poc disponible per empreses extra-conjugals; la seva dona, segons les evidències, mai no ha tingut gaire confiança en el personal del convent i prefereix sangrar-se en salut.

"No hi ha res a fer, doncs. Cal que em resigni a la ciència dels dits. O potser em podria escapar ?

"Què me'n priva, ben mirat ? Estic confinada a aquesta habitació, sí, però la porta sovint resta oberta, simplement ajustada... Cal pensar-hi.

"Hi pensaré sense dir-li'n res.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

El diari és interromput per un poema sense títol en el qual, sense que això li permetés de comprendre la seva presència en aquell indret, l'Albert va poder identificar una peça de Benjamin Peret, "Pain Rassis" :

Après avoir réfléchi profondément à l'origine des glands
la carpe soupira
et pensa
Quel dommage que les groseilles à maquereau ne soient pas des
putains
il y aurait sous les premières asperges
un petit palais de cristal de Bohéme
une tomate triste
qui se perdrait le lendemain au vent du large
sans arriver à se suicider
et qui obliant son passé de robinet mal fermé
je jetterait à plat ventre sur une paire de bottes
si petites qu'on les prendrait pour un morceau de sucre
Après cela les annés pourront passer comme une fleur de pissenlit
les orteils pourront s'écarter les uns des autres
comme une femme qui divorce
parce que son mari ronge les pieds de la table de nuit
les muselières pourraient chasser les hannetons
dans les déserts des malles à double fond
Tout cela serait en vain car les oripeaux dont on a recouvert
la statue de la bière
tembleraient de fièvre ou d'ivresse
de froid ou da peur
comme n'importe quel saladier tombant du quatrième étage
sur un vieux paratonnerre

I, immediatament, les entrades del diari reprenien sense haver-se passat cap data per alt :

"Dia 16

"Des d'aquest matí se'm considera en el que en podrem dir "olor de franca heretgia". Una mica exasperada per aquest etern preguntar sense nord, o amb un nord ben poc precís, m'he apoderat de la iniciativa de la conversa per retreure'ls que amb els seus procediments pertorben l'harmonia de l'univers. Resuscitar, els he explicat, és un fet contra natura en l'execusió del qual es viola l'organització de la matèria. En algun lloc del cementiri hi ha un cos meu, el cos que m'era propi i que vaig anar desenvolupant a partir de l'encontre d'un espermatozoide amb un òvul; aquest cos encara no deu estar totalment po-

drit i, per tant, ni que només sigui en part, encara existeix. I, alhora, ara n'existeix un altre, també meu, que ha estat creat sense aprofitar cap d'aquells elements. Tenim, doncs, dos cossos per una mateixa persona. I aquest segon s'ha format de cop, sense un procés de creixença, amb una matèria artificialment furtada d'unes reserves probablement destinades a una altra finalitat. Després d'aquest acte el món ja no pot ésser mai més el que havia d'ésser, car hem intervingut en l'ordre de la natura amb un fet capritxós, arbitrari, que el desequilibra. De passada, em dóna una preferència a la qual no sols no tinc cap dret sinó que em converteix en un monstre.

"En la seva resposta, la germana verda ha volgut sortir-se'n amb el recurs del miracle. El miracle sempre altera l'ordre universal, conegut però això no fa que sigui menys legítim ni natural, atès que s'insereix des de sempre en el teixit de la creació en la forma que ha estat volguda per la divinitat. La matèria que ara m'organitza com a persona era una mena de "sobrant" estalviat en previsió de fets semblants i, consequentment, no hauria estat utilitzada si jo no hagués resuscitat. No es pertorba res, doncs. Ben al contrari, es completa un ordre en el qual hi havia un defecte que la meva presència destrueix. L'univers, així, ara és més perfecte que mai.

"Els he fet observar que si acudim a l'explicació del miracle haurem de concloure que la germana Morna és una santa, tota vegada que únicament les santes tenen prou poder per obrar-ne. La divinitat l'ha elegida, com ha elegit tots els mèdiums capaços de capbussar-se en el món d'ultratomba amb la finalitat de capturar difunts. Perquè no ens trobem davant d'una persona en possessió de capacitats extra-sensòries que es posa en contacte amb els morts, dels quals capta missatges i obté respostes, sinó d'algú que transforma la materia i suspén unes lleis "normals". Tenia en projecte la comunitat, he afegit, la santificació de la germana Morna ?

"No se n'havia parlat, és clar. Ni se'n parlaria, probablement. La germana Morna era el vehicle de la divinitat en un camp limitadissim, especialitzat; un instrument sense voluntat pròpia i, doncs, sense mèrit. Era manipulada. No li corresponia, com a l'autèntic sant, la iniciativa. Una constatació que, de passada, reafirmava la idea que no hi havia hagut violació de la naturalesa; l'autor d'un ordre estabIer, no pot violar-lo; si de cas, el modifica, el perfecciona. La divinitat, per definició, no pot ésser auto-destructiva. La meva resurrecció, ha afegit la germana verda, era una etapa d'aquesta obra de perfeccionament...

"L'he tallada per dir-li que, si era com ella creia, el perfec-

cionament exigia el sacrifici d'una criatura, o sigui un acte negatiu que, sense eliminar un defecte, interrompia un procés que caldria repetir. Perquè jo em moriria de nou. Ningú no havia comptat amb la meva voluntat, una voluntat que, si era contrariada tan irresistiblement, quedava al marge del joc de la llibertat concedit a la criatura pensant. De sobte, se m'anul.lava, era convertida en un objecte. I no valia dir, he proseguit, que aquesta voluntat coincidia en darrer terme amb la de la divinitat, car aleshores tota la creació en pes era sobrera.

"Naturalment, tot això, que elles, les tres inquisidores, han liquidat amb la còmoda acusació d'heretgia, potser per falta d'una capacitat suficient d'argumentació que, si es descobreix, pot perjudicarles, crea un conflicte de consciéncia en la germana Morna, a la qual he repetit els meus raonaments quan descansàvem deliciosament fatigades l'una en braços de l'altra. No tan endurida com les seves companyes d'orde, ara es pregunta si té dret a forçar el retorn d'unes criatures que, ben lluny de desitjar-lo, com prefereix la comunitat, donen indicacions d'oposar-s'hi tan enèrgicament com poden. I de vegades, com ara en el cas d'aquesta noia que morí dos-cents anys enrera, amb una mena de decisió desesperada que obra com una força enemiga. S'entèn molt bé. Deu estar massa profundament arrelada - molt més que jo no hi havia arrelat, de segur - en una existència més definitiva que aquesta que ara se li proposa, al capdavall una simple repetició, ni que sigui amb variants, d'una vida coneguda i ja trascendida.

"Irònicament, queda clar que he tornat, m'han fet tornar, a plantejar problemes en lloc de resoldre'ls.

"Dia 17

"Per primer cop, he sortit de la meva habitació. La porta, com tantes vegades, s'havia quedat ajustada i sabia que, pel cap baix, disposava de mitja hora. Temps més que suficient per abandonar l'edifici. Una vegada fora, tenia la intenció d'acudir a les columnes anunciadores on, més tard o més d'hora, de segur que hauria pogut entrar en contacte amb alguna relació de l'Albert, però res no ha anat com volia. Potser una mica per culpa meva, per haver-me espantat.

"Al passadís no hi havia ningú i, sense entrebancs, he progressat fins al vestíbul, on he tingut la mala sort d'arribar a l'instant precís que uns trucs feien acudir la germana portera. Si no hagués perdut la serenitat, tot hauria anat bé. Només em calia, evidentment, fer els pocs passos que em separaven de la porta, obrir-la i sortir sense preocupar-me del visitant. Això potser fins i tot ho podia haver fet en presència de la portera, la qual no em coneix personal-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

ment. Al convent tothom sap que hi ha una resuscitada, però la meva habitació queda "fora límits" i cap de les germanes, llevat les que han de tractar "professionalment" amb mi, no hi ha ficat els peus. Com podia imaginar-se, doncs, en veure'm, que fos la clausurada de l'altre món ? Més probablement s'hauria pensat, suposo, que era una visita de les moltes que cada dia deuen acudir a la casa a resar, a dur caritats, a demanar recomanacions a les religioses...

"Sigui com sigui, en lloc de fer un acte decidit, la por del fracàs, quan tan a prop era de la llibertat, ha volgut que fugís irreflexivament per un dels altres corredors que menen al vestíbul i m'enfilés per unes escaletes d'on ja no he pogut baixar. Unes veus, darrera una porta, s'han materialitzat en dues germanes que, després d'una pausa breu, han començat també a pujar cap al replà on aleshores em trobava. Hi havia dues portes més, però totes dues eren tancades i no m'ha quedat més remei que continuar muntant amb l'esperança que, dalt, hi hagués algun amagatall en el qual refugiar-me fins que elles em deixessin el camp lliure.

"Des de més amunt, novament aturada, he sentit el grinyol dels panys mal oliats i després, en treure el nas pel reclau, he vist que d'una habitació a l'altra s'anaven passant una mena de xarxa que devien anar plegant sense deixar de parlar d'una funció solemne que es preparava i les possibilitats de lluiment de la qual comparaven, a l'avançada, amb la magnificència que la mateixa diada tingué l'any anterior. Darrera meu hi havia encara un altre tram d'escales, més estretes, i una porteta que es dissimulava en la penombra. He volgut comprovar si també era tancada i, en empènyer-la, m'he trobat en una golfa on, al costat d'una estufa de llenya, un home vell i nú, amb una barba molt llarga i molt blanca que, incidentalment, li feia de tapabruts, afilava ganivets amb una pedra foguera de la qual saltaven tot de xispes.

- Ja en tinc tres d'enllestits - ha dit en sentir-me, però aleshores, quan ha alçat el cap, ha vist que no era la persona que esperava -. Ah ! - ha fet -. Em creia que era la germana Sinèstia. Ja m'estranyava - ha afegit encara - perquè no l'espero abans del vespre. Sap perfectament que no puc anar tan de pressa.

- No hi ha cap més sortida ? - li he preguntat jo.

- Aquí ? - s'ha sorprès -. Quina idea ! - Fins aleshores no ha remarcat que no anava vestida com les religioses, car ha dit -. Vostè no és una de les germanes, oi ?

- No.

- Més val que se'n vagi, doncs. Si la troben aquí, l'espavilaran. No

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

volen que em vegin, sap ? S'avergonyeixen de mi...-ha mormolat, dolgut.

-El tenen presoner ?

- Oh, no, no ! Quina idea ! - ha tornat a fer - Més aviat és a l'inrevés. Sense mi, aquest convent no existiria.

- Vol dir que el va construir vostè ?

- No sigui tan literal ! - mmmmm s'ha queixat -. Amb les parets no hi tinc res a veure. Jo sóc la força espiritual que manté la comunitat unida. De vegades em pregunto si val la pena, perquè no pot negar-se que són unes pobres dones, plenes de prejudicis. I que ho puc demostrar. Miri - ha dit aleshores, i s'ha separat la barba florida de patriarca -. Què li sembla ?

No tenia genitals; no n'havia tingut mai. La pell, llisa, simple continuació de la del ventre, es prolongava ininterrompudament cap a sota l'entrecuix.

- Si m'haguessin creat jove - ha reflexionat - això podia haver estat una tragèdia, però per sort sempre m'han vist vell i venerable. No hi ha problema, doncs !

- Creat ? - he retingut jo.

- Naturalment. Ja li he dit que sóc la força espiritual. No crec que parli gaire a favor d'elles. I la mica que hi parla és, encara, perquè entre fervor i fervor m'han deixat algun lleure. Aleshores he pres iniciatives. Per exemple, la de tenir un hobby.

- Esmolar ganivets ?

- Exacte. Quan ho van saber, mitja comunitat va emmalaltir. Me'ls escapava de les mans, comprèn ? Per això viuen tan enquimerades. Els espanta que, a poc a poc, m'hagi anat construint una personalitat independent. Vulgarment, han fet allò que se'n diu jugar amb foc. Això no priva que, en el fons, siguin unes santes dones. Tant les que ho saben com les que ho ignoren.

- Vol dir ? - vaig preguntar-li amb la respiració continguda - que n'hi ha que no saben que vostè existeix ?

- Es clar; la majoria. Les velles s'estimen més no mmmmm escampar-ho gaire. Han convingut, no sé per què, que sempre ho sabran exactament el mateix nombre de germanes. Quan una de les velles es mor, doncs, ho comunica a una altra de les que ho ignoraven. Puc assegurar-li que hi ha escenes divertides !

- I el capellà del convent ?

- Ni una paraula ! Si ho sabia, totes estarien excomunicades. Cal ser dona, per entendre una cosa així. Per entendre-la i, en primer lloc, per aconseguir-la. Ara imagini's...

Darrera nostre la porta s'ha obert impetuosament i dues veus alho-

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

ra han exclamat :

"- Es aquí !

"Dues germanes robustes i d'aspecte decidit que no coneixia, s'han precipitat al meu damunt amb una camisa de força i, uns moments després, m'arrossegaven cap baix i passadís enllà, fins a la meva habitació, on m'han confiat a la germana Morna, alicaiguda i consirosa, car opina que he fet una atzagaiada que només em pot perjudicar. Es possible , diu, que em castiguin.

"Dia 18

"Les represàlies. Sense consultar ni el metge ni el capellà, les dues úniques persones capacitades per a decidir, m'han suprimit l'orgasme "fins a nova ordre". Per si fos poc, he hagut de sentir també recriminacions de tota mena per part de les tres germanes, verda, blanca i rosada, que no s'expliquen el meu captenir. Els fets d'ahir els confirmen que sóc una eixelabrada en la qual no pot depositar-se confiança. Tot plegat, segons elles, és prou impropi d'una resuscitada. Comencen a sospitar que procedeixo d'un nivell d'ultratomba insuficientment filtrat pels poders regeneratius de la mort, per dir-ho amb paraules textuals de la germana verda. Hi ha indicis que autoritzen a creure que, des d'ara, enfocaran l'interrogatori d'una manera més precisa, com si s'adrecessin a una "damnada". No han pronunciat la paraula infern, però sé que hi pensen.

"He parlat a la germana Morna del vell de les golfes. Ben a l'inrevés del que em va assegurar ell, totes coneixen la seva existència. Es un dels tres acollits al convent, ja que sembla que n'hi ha dos més. Viuen en golfes separades i es dediquen a feines estrafolàries que ells mateixos han escollit. Tenen en comú l'absència de genitals i l'edat venerable i les germanes hi veuen els primers prototipus d'una humanitat regenerada. Tot d'emisaris del convent recorren continuament la contrada a la recerca i captura d'altres especimens afillats. Diu que hi ha una subvenció del govern, de la qual participen uns quants científics que, més o menys regularment, acuden a estudiar-los.

"A poc a poc em vaig adonant que, en l'àmbit de la comunitat, tenen lloc una sèrie d'experiments que converteixen el convent en un vast laboratori d'investigacions paranormals. I jo sóc una peça d'aquest tauler on es fan jugades a cegues. No em plau. Es a dir, m'hi nego. Cal que adopti una decisió.

"Dia 19

"La germana Morna, obligada a proseguir els seus intents de resurrecció a despit dels dubtes que em manifestava dies enrera, creu que està a punt de triomfar un cop més. Avui ha fregat la materialització

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

de la noia que morí ara fa dos-cents anys i em diu que, sense una delallença nerviosa que l'ha obligada a interrompre's, a hores d'ara ja tindríem la desconeguda entre nosaltres. La seva resistència no tan sols'ha afeblit sinó que ofereix símptomes d'un canvi d'orientació, o sia que s'està convertint en voluntat de tornar. Les tres germanes, verda, blanca i rosada, manifesten una gran exaltació i preparen ja blocs nous i llapis ben afilats en honor de l'hoste que instal.laran en aquesta mateixa cambra per tal d'estudiar, m'ha confiat la germana Morna en secret, la reacció de dues resuscitades quan se les posa en contacte; fins ara, mai no n'havien tingut dues alhora. La notícia, no sé per què, m'ha sorprès. Tenia la impressió que això era cosa corrent.

"Em sento lassa i estranya, una mica desinteressada de tot, com si, d'una manera o altra, minvés la meva presència en aquest món. Es una sensació inexplicable".

Inesperadament, una altra gràfia, més insegura, substituia la que fins ací havia anat emplenant l'agenda i la noia, sense haver perdut cap dia, expressava, a la seva manera, la mateixa sorpresa que experimentà l'Albert en proseguir la lectura :

"Dia 2o

"Ningú no m'ha donat aquest carnet. Es meu. Amb un instint que no m'explico, l'he trobat on jo o l'altra vam amagar-lo. No recordo res d'allò que s'hi diu i a l'habitació no hi ha cap més noia. Sóc la mateixa i m'han canviat ? O sóc una altra i volen fer-me identificar amb la meva predecessora ? Mai no he vist cap home sense genitals, no conec cap Albert ni m'he estimat amb la germana Morna que ara acaba de deixar-me.

"Vinc de molt lluny i de molt a prop. Dintre meu hi ha dos nivells que se'm barregen. L'aigua, sí, i una subterraneïtat neta, d'aire, d'on m'han estirat cap a la superfície, cap a l'ara d'aquest dormitori on ja vivia o no vivia. Tres germanes, que identifico com la verda, la blanca i la rosada de l'altra o de mi, m'han visitat i es mostraven somrients i alhora estranyades, com si en algun lloc hi hagués un error. M'han passat a un cos que no era el meu ? Em palpo, em toco, i em descobreixo una sensibilitat llaminera i sensual que no m'agrada. Davant el mirall del bany contemplo una cara enigmàtica que no respon les meves preguntes i, en parlar, la veu que sento no m'és familiar.

"No, ho repeteixo : a l'habitació no hi ha cap més noia. Jo sola. Tampoc no han fet al.lusió a ningú més, elles. Ni la germana Morna. Però el carnet ho diu ben clar. Aquí hi havia una noia i n'esperaven una altra; volien confrontar-les. Què ha passat ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

"Dia 22

"No en trauré l'aigua clara. Tot són evasives i contradiccions. Les germanes em tracten com si fos nova; ni una sola vegada, ahir o avui, no han parlat de "reprendre" un interrogatori, sinó que sempre s'han referit a "iniciar-lo". La germana Morna, pel seu costat, sé m'adreça com si entre nosaltres hi hagués hagut una relació més llarga, si bé no exactament com la que es desprén de les pàgines de l'agenda. Puc fer suposicions, és clar :

"que sempre operen amb el mateix cos;

"que hi ha incompatibilitat en l'existència simultània de dues resuscitades;

"que les temptatives fetes en un altra m'han afectat;

"que en un estadi determinat de l'experiment es produeix un canvi;

"que ella i jo ens hem fos l'una en l'altra i, en l'operació, hem perdut el record del passat.

"Com ho podria saber ?

"Dia 23

"Sessió de treball amb les tres germanes d'acord amb una classificació idèntica a la que trobo anotada a l'agenda. L'altra ? o l'altre jo meu - devia tenir més paciència, o potser era més curiosa i volia esbrinar on menava tot plegat. Jo sóc diferent. No em plauen les preguntes. No vull ser una resuscitada. Ni vull que em masturbin, com m'ha proposat avui la germana Morna, no dubto que carregada de bones intencions. M'he d'escapar d'aquí, però no sé com. En això coincideixo amb l'altra - o amb mi mateixa.

"Dia 24

"Ja ho he trobat. Tornaré allà d'on vinc, si és veritat que en vinc. Només em preocupa un pensament : ens mataré a totes dues ? I si ella no té ganes de morir ?

"Incidentalment : he descobert que era verge.

"Dia 25

"He repassat tota l'agenda a consciència i en trec la impressió que a ella tampoc no li hauria fet res de tornar a morir. Això escombra els meus darrers escrúpols.

"En algun indret, però, hi ha un noi que es diu Albert, el seu germà i el seu amant - o el meu ? - Té un cert dret a saber tot el que s'ha esdevingut; ella no li ho hauria pas amagat, perquè s'estimaven. Confiaré doncs l'agenda a la germana Morna. Em sembla que me'n puc fiar. Es una dona trista i amable, una mica com m'imagino que pot ésser una mare. D'altra banda, què puc fer, si nó ?

"Dia 26

UAB (24481)
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

"Serà avui.

"Albert, desconegut, si sóc verament jo i esperaves alguna cosa de mi, amor, o el simple fet de viure, perdona'm."

Va tancar l'agenda, es va pinçar el pont del nas entre dos dits, amb els ulls closos, i els va tornar a obrir per fullejar-la de nou. Naturalment, totes les pàgines eren en blanc. Li caldria escriure-ho.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

A dues veus (d'en Soric i d'en Porreta ?) :

- Strassenwalzen, verschiedene Kompressoren, sich selbst bewegende und geschleppte Kompressoren und Kondensatoren.
- Oelpressen, Filter für Fabriken und Raffinerien (Molkereien, Käsereien, Oelmühlen), Zentrifugen und Klärmaschinen für einen ununterbrochenen Betrieb.
- Elektrische und mechanische Konstruktionen.
- Elektrizitäts-erzeugende Systeme von 7- 1600 Kilowatt.
- Herde und Oefen für Zuckerbäckerein.
- Lastwagen, Autobusse Transportfahrzeuge.
- Weine.
- Liköre.
- Kölnischwasser.
- Pressen und Holzbearbeitungsmaschinen.
- Industrieartikel für die Marine.
- Einrichtungen und grosse, industrielle Komplexe, Kompressoren, Dampfmaschinen, Produkte der Stahlindustrie.
- Hochdruckölpressen.
- Elektromechanische Konstruktionen.
- Mikrophone, Hörapparate, Sonnenbrillen.
- Stand der Fluggesekkschaft AUA.
- Tabak.
- Spielsachen und Plüschtiere.
- Getriebe.
- Schaltgehäuse.
- Zugmaschinen.
- Poliermaschinen.
- Gusseisen.
- Röntgenapparate.
- Automatische Installationen für Giessereien.
- Bestandteile für Silos.
- Photo- und Projektionsapparate.
- Elektromotoren.
- Artikel für Jagd und Sport.
- Damentaschen, Stickereien.
- Bensin- und Gasfeuerzeuge.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Baukonstruktionsmaschinen.
- Apparate für Zahnärzte.
- Kühlschränke, Klimaanlagen, elektrische Waschmaschinen, Wasserkühlapparate, Tiefkühlapparate, Thermostaten, Eismaschinen, Kompressoren,Mixer für Lebensmittel.
- Transistoren.
- Klimaapparate.
- Spritzapparate, Bewässerungsventile und Filter, Aluminiumrohre, Fernmeldeeinrichtungen, Hilfsmittel für die Marine, Feuerschutzsysteme.
- Radio-Grammos, Fernsehapparate.
- Elektrische Motoren.
- Installationsmaterial.
- Stoffe, Rohmaterial für die Weberei, Konfektion, Glaswaren, Keramik, Porzellan und Fayence, Garne, Damen- und Herrenstr ümpfe, Strickwaren.
- Medikamente, Schönheitsprodukte, Aetherische Oele.
- Weine und Spirituosen, erfrischende Getränke, Produkte der Zuckerbäckerei,Mosaike, Artikel aus Plastikmateriel, Teigwareh.
- Lebensmittelkonserven.
- Pordukte der Strumpfindustrie.
- Waschmittel.
- Strickwaren.
- Schuhe.
- Stickereien.
- Maschinen-Werkzeuge.
- Holzbearbeitungsmaschinen.
- Textilmaschinen.
- Maschinen für die Lebensmittelindustrie.
- Pumpen.
- Kompressoren.
- Ventilatoren.
- Sanitäre Artikel.
- Radiatoren.
- Traktoren.
- Bulldozer.
- Rollen.
- Muster von elektrische Werkzeuge.
- Genussmittel.
- Salze, Basen, Farbstoffe, absorbierende Stoffe.
- Organische chemische Produkte.
- Plastik.
- Kunstdünger und Pflanzenschutzmittel.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Hüllen.
- Schönheitsprodukte und Parfümerieartikel.
- Petrol und Derivate.
- Glasscheiben, sanitäre Artikel.
- Zement.
- Schuhe, Stoffe, Kleider, Sturmlaternen.
- Volkskunst.
- Fixierte und bewegliche Kompressoren.
- Motorlokomotiven.
- Eisenbahnwagen.
- Telepheriques;
- Industrieprodukte für Werften.
- Fixierte und transportable Motoren für Werften.
- Präzisionsinstrumente.
- Artikel für die medizinische und Laborverwendung.
- Büromaterial.

Potser sí, ben mirat - va pensar.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

L'home, geperut i desconfiat, insistí en les formalitats d'una contrasenya complicada i alhora pràcticament pública abans de deixar-lo penetrar al menjador on la seva muller cosia amb una Singer dels temps dels peonetrs. Un cop dins, encara volgué assegurar-se :

- No us ha seguit ningú ?

Precaucions sense cap ni peus, tota vegada que les seves relacions amb l'oficina de falsificació eren remotes i per persona interposada com es va veure tot seguit. No sabia res ni tenia altra funció, va dir-li, que adrecar els clients a una casa de prop del riu, on tindria entrada en presentar la mitja targeta amb una signatura il.legible que costava dues-centes pessetes.

Ell va pensar-se que amb allò s'acabava la seva relació amb el geperut, però aquestes presumpcions només eren certes en la mesura que l'home i la dona constituien dues entitats físiques independents. Perquè ella era un altre anell de la cadena.

Es clar que abans d'arribar-hi li va caldre passar no tan sols per la casa del riu, sinó per tres adreces més, estratègicament situades en barris distants, una precaució elemental, com li explicà l'individu també geperut, però no tant, al qual lliurà el fragment de cartolina l'endemà d'haver-lo rebut de mans del desconfiat. Aquest no hc era pas, àdhuc pot dir-se que es mostrà sociable quan prengué la iniciativa d'oferir-li una copeta que ell es va beure mentre l'altre destruia aquell testimoni escrit i escrivia a màquina, amb tot de faltes voluntàries, l'adreça del barri alt on tindria accès si presentava el document plegat d'acord amb unes disposicions senzilles però insòlites.

- Cal que prenguem totes les precaucions - s'excusà l'individu. I, amb el mateix to de veu, afegí - : Són dues-centes cinquanta. I que hi hagi sort - li desitjà.

Ell va estranyar-se :

- Com voleu dir, sort ?

- Heu de comprendre - explicà l'home - que per mitjà d'aquest document ens limitem a establir que heu arribat als nostres serveis a través dún conducte regular. Res més. A partir d'aquest moment comença un control de la personalitat que, per endavant, mai no se sap si serà negatiu o positiu.

- O sia que l'oficina encara pot rebutjar la meva demanda ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

-Sí, pot fer-ho. No és freqüent - el tranquil·litzà en veure la seva cara amoïnada -, però pot fer-ho.

- I aleshores, aquestes quantitats, la que ell/he pagat a vós i la que vaig pagar al vostre soci...

- No és el meu soci - rectificà ell -. En un servei d'utilitat pública no hi ha socis.

- Bé... Volia dir si les perdria.

- Naturalment. Aquests diners només cobreixen les despeses preliminars

En sortir de la casa estava encaparrat, i més va posar-s'hi encara quan al barri alt va veure que, per primer cop, havia de fer cua. Davant seu hi havia set o vuit persones, cadascuna d'elles procedent de diferents contactes semblants als que, personalment, havia tingut amb el geperut. Pel que va anar deduint, la ciutat era plena d'indrets on podia aconseguir-se una tarja partida per la meitat a canvi de quantitats que oscil·laven entre les cinquanta i les cinc-centes pessetes. Ara, totes aquestes spcursals es centralitzaven en l'oficina on tres noies, diligents i poc amigues d'entretenir-se, sotmetien els aspirants a documentats a un examen les respostes al qual, després, algú o altre devia comprovar, car en enllestir, la xicota li digué que fins al cap d'una setmana no obtindria resposta per via administrativa.

Li van quedar pocs dubtes que l'organització era perfecta; acudia, si fa no fa, a les mateixes tàctiques dels serveis oficials, amb la possible única diferència que aquí no havia de signar res ni emplenar impresos amb segells i pòlisses. D'altra banda, els edificis mmm on acudia no eren luxosos ni s'hi veia ordenances engalonats de Toronni difícil i amics de les dilacions; ben a l'inrevés, es tractava de llocs inconspicus i d'aspecte inclús miserable en els quals un simple porter hauria cridat l'atenció.

La setmana es va convertir en deu dies , un marge d'error força raonable com va fer-li entendre la senyoreta que el va rebre somrient darrera la taula encastada en un cul de passadís, on va lliurar-li amb el gest de complicitat d'un amic el botó daurat que li obriaa ara difinitivament, el camí de la documentació falsa i ara encarida amb trescentes9cinc pessetes més, no pas les darreres, com ja va informar-lo lleialment abans d'afegir, en resposta a les seves preguntes, que ignorava el cost total de l'operació. Ella, confessà, era una roda més de l'engranatge, amb facultats i coneixements plens de limitacions.

L'etapa inmediata el va dur a l'etern magatzem que, en la vida de ficció, passa d'una novel·la a l'altra, d'una pel·lícula a la següent, sinó que aquí els tractes els dirigia un adolescent encadarnat en aquell moment i d'un desinterès total, cal creure, és clar, que de coman

da. El fet és que no li va cobrar res. Va trucar un número que comunicava obstinadament i, mentre esperava que quedés lliure, s'entretingué a contar-li, en argot dels barris baixos de París, una anècdota descosida sobre una noia a la qual agradava de se glisser sous le paillasson, si bé tampoc no es mostrava estranya, en determinades circumstàncies, a faire une partie de bordelaise en cent trente. Segons el noi, tenia une drole de bobeche, però els roberts i el fiacre l'afavorien d'allò més. Ell ho va entendre només a mitges i va riure polidament, per no desairar-lo.

A la fi la línia va quedar oberta i l'adolescent demanà instruccions a una veu robusta que es va interrompre per tal de consultar uns registres, dels quals emergí amb una adreça que el noi va apuntar en un full de bloc. Corresponia a una conca estreta i fosca que empudegava a llegums [illegible] i a transpiració d'entrecuix, de segur el de la mateixa dona alta i ampla, d'edat lleugerament canòniga, que va tancar la botiga perquè ja eren prop de les vuit i, amb excuses sospitoses, el va fer seure a la taula del menjadoret mentre es queixava de l'organització:

- Fa temps que no adrecen gairebé ningú pel meu canal - va dir-li -. I, la veritat, no m'ho mereixo. Ho sabíeu que a l'escalafó hi tinc el tercer lloc ? Doncs sí - manifestà en indicar-li ell la seva ignorància -. Per antiguitat hauria de canalitzar ben bé un setanta-cinc per cent del tràfic, però no aproven que conservi el negoci.

- Ah !

- Ara preferexen encarregats de gasolinera, gerents de magatzems. tiradores de cartes, graduats socials, notaris retirats... - va proseguir la dona -. Amb la pretenció que els petits negocis van de capa caiguda i, per tant, que són massa visibles per definició, em marginen a benefici de houvinguts que no tenen ni la quarta part de la meva experiència.

- Potser es tracta d'una marginació transitòria - va provar de conhortar-la ell -.

- També m'ho dic jo, de vegades - va reconèixer la dona -. Però en el fons no m'ho crec. Es més : estic convençuda que esperen que faci una badada per jubilar-me. Hi ha molta gent amb ganes d'avançar, saps ? - va tutejar-lo aleshores tot i la diferència d'edat.

- Es cert; n'hi ha a tot arreu. Gent sense escrúpols...

- Exacte. Te n'has adonat, oi ? - Li va somriure i digué -: Sembles un bon noi, tu... Per què no et quedes a sopar ?

- Convides tots els clients ? - va preguntar-li ella descaradament, una mica alarmat pel preu que allò podia costar-li.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Només quan són simpàtics - va confessar la dona -. Es que visc molt sola... - Va esguardar-lo amb picardia i sacsejà el cap. - No et pensis, però, que ho faig per endur-me'ls al llit. Pots estar tranquil. Als trehta-tres anys vaig fer vot de castedat.

- Per què ?

- Així m'agrada - va dir ella -. M'agrada que em facin preguntes. S'entèn, preguntes personals, sobre la meva vida privada. Si em preguntaves coses de l'organització, del servei, no et podria contestar. Això és secret professional. Què vols ? - es va interrompre -. T'aniria bé una truiteta ?

- Sí, qualsevol cosa.

- Una truiteta i una amanida -afegí ella.

Va traslladar-se cap al racó dels fogons i, d'esquena, mentre preparava la minestra, encadenà :

- Per que vaig fer vot de castedat, dius ? Potser te'n riuràs, però el vaig fer per pur romanticisme. Aleshores feia poc que s'havia mort el meu marit i, un vespre, em vaig deixar temptar per un desconegut, un noi que va presentar-se així, com tu... Recorda que aleshores jo era jove i no estava grassa com ara. Tampoc no feia aquesta fortor... Sí, no diguis que no !

- Bé...

- Sé que em faig. I és que en vull fer, saps ? Això sempre ajuda. Aleshores, doncs, era jove i, mal m'està dir-ho, però engrescava fàcilment els homes... I el noi en qüestió no era pas diferent dels altres. Si més no en aquest aspecte, perquè de fet no n'hi havia cap més com ell.

- Què tenia de particular ?

- En aparença, res - contestà ella tot batent dls dos ous de la truita -. Ben plantat, això sí, i de tracte agradable... Però de joves que fan goig se'n troben tants com vulguis, no m'ho negaràs.

- Fins a cert punt...

- Es clar, fins a cert punt. D'altra banda, tots es fan vells. I això era el que no li podia passar a ell : envellir.

- Com ho saps ? - va contradir-la -. Quant de temps us vau relacionar ?

- Només una nit. Però ja n'hi va haver prou.

- M'estranya que siguis tan crèdula. Si t'ho va dir...

- Mira - es gira ella, decidida -. Tenia prop de dos mil anys i se'l veia com a tu.

- Ara veig que em vols prendre el número - va riure ell. - Està bé, tens imaginació...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Era Llatzer - féu la dona sobriament.
- LLatzer ? El de la Bíblia ?
- Sí. Deus recordar que enlloc no es diu que morís després de resuscitar, i que fins i tot s'han escrit obres que parlen d'ell i de la seva immortalitat...
- Sí, això sí.
- Doncs bé - explicà ella mentre es tombava altre cop cap als fogons, on l'oli de la paella ja era calent -, això de la immortalitat és fals.
- T'ho va dir ell ?
- No calia -. Va anar tirant l'ou batut en la capa que espetegava i, àgilment, amb una forquilla de fusta, el recollí cap a un extrem amb un gest que embolicava la pasta sobre ella mateixa -. No calia - repetí -, perquè va morir al meu llit.
- Després d'haver-te fet l'amor ?
- Sí, després d'haver-me estimat.
- Potser l'esforç... - va comentar ell, un xic garneu.
- Quin esforç ? Si mai no he vist cap home tan... tan ben disposat. Em va fer les tres penetracions rituals...
- Rituals ?
- Sí, exactament com expliquen les nostres tradicions orals. Per això vaig saber que era ell sense que m'ho digués. Ni ho volia confessar, de primer. No ho confessava mai, sabia que la gent no se'l creurien. Es que mai no havia tingut la sort d'ensopegar amb un dels nostres.
- Ets d'una secta, doncs ?

La dona va enretirar la paella del foc, traslladà la truita a un plat, en va treure un altre, ple d'amanida, de l'armariet enfonsat en el mur, i s'atansà a la taula.

- Sí, dels Hereus de Llatzer. Bé, aquest és el nom d'ara. Aleshores ens deiem la Fraternitat de Llatzer. Ho vam canviar quan es va morir.
- O sia que tots et van creure ?
- Un dels nostres principis - va dir ella, gairebé molestada - és l'observància d'una sinceritat absoluta. No podem mentir. Sense confiança no hi pot haver fraternitat. Després, el van veure... Ja comprens que jo no sabia què fer del cadàver i, a més, era un privilegi que els devia.

Obrí un calaix de la mateixa taula, on hi havia tot de coberts, i en deixà dos sobre l'hule. Ell es pinçava el nas entre dos dits, sense deixar de mirar-la.

- El vau enterrar, doncs ?
- Sí, Es al pati del Germà Gran - digué la dona mentre anava a cercar el pa, una ampolla de vi i dos gots.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

- I quins senyals distintius tenia, que ells quedessin convençuts?

- Es va anar fent vell a poc a poc, davant dels nostres ulls, i després la carn es va convertir en pols; només li van quedar els ossos, i encara no gaire ben conservats. Menja - afegí.

- I tu no t'has fet cap truita ? - s'interessà ell, que no sabia què dir.

- Al vespre només menjo amanida... - Alçà el cap i el mirà francament -. Em creus, oi ?

- Ho trobo una mica estrany. Per exemple - digué tot encetant la truita -, per què havia de morir precisament aquell dia, aquí ?

La dona acalà els ulls, modestament, i murmurà :

- Perquè, amb mi, era la primera vegada en tants anys que el ritual era perfecte. No sé si és mèrit meu. Pot haver-hi influit que fos de la secta, però també cal dir que jo, aleshores,.. bé, al llit ben poques dones em guanyaven. En aquell moment ja era la instructora de neòfits.

- Vols dir que els iniciaves sexualment ?

- Sí. Després ho vaig deixar, quan em van fer Germana Gran. Tothom es va fer càrrec que a partir d'aquell moment renunciés als jocs eròtics. Sóc l'única germana a la qual s'ha permès de fer vot de castedat.

Ell va picar una oliva de la plata d'amanida que tenia davant i se servís un got de vi. Amb la mossada a la boca, digué :

- Et deuen tenir en molta veneració...

- Més que no voldria - va concedir ella -. Es molta responsabilitat. De vegades m'espanta.

- En un lloc o altre, però, hi deu haver altres dones que han dormit amb ell...

- No les coneixem, ni elles no deuen haver sabut mai que dormien amb Llatzer.

- No et va dir res, abans de morir ?

- Sí, que era feliç -. Sospirà -. Llàstima que no em deixés cap fill ! Jo mig confiava que el tindria, però potser hi havia massa diferència d'edat entre nosaltres. Després ho hem discutit, al temple, i els germans s'inclinen a creure que és això. Per falta de resposta meva no podia pas ser, i ho saben, perquè vam dedicar tres reunions a parlarne en detall. Potser no ho hauria de dir, però el germà Gran, que és un expert, creu que en cap moment no ha existit una descripció tan minuciosa d'un orgasme com la meva. Ho vam gravar en cintes i ara ja fa anys que l'hem incorporada a les grans cerimònies de primavera. Tots els germans diuen que hi troben un gran reconfort. M'agradaria que la sentissis.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

- Sí, seria interessant...

- T'estimularia, n'estic segura. Si vols, potser encara te'n podré procurar una còpia - va dir la dona mentre s'eixugava els llavis oliosos amb la llengua -. Et faré un bon descompte.

Ell gairebé es va ennuegar i li va caldre beure's precipitadament un parell de dits de vi.

- Me la vendries ?

- Naturalment. Ara, no et faria cap profit sentir-la. En canvi, en determinats moments pot ajudar a crear un ambient favorable, d'aquells que contribueixen a fer quedar bé un home.

- I els teus germans què dirien ?

- Per això les van fer, les còpies - contestà ella -: per vendre-les. No et pensis que ho faig d'amagar. No. El temple necessita diners i, abans, de vegades rifàvem quadres, llibres, objectes d'art... Res no ens ha donat mai tants diners com la cinta. N'hi ha que diuen - afegí sense poder ~~amagar~~ dissimular la seva satisfacció - que és una peça antològica. Les veníem a deu mil, però a tu te la deixaré en la meitat. No pots dir que no et tracto com un amic, oi ?

- I que t'ho agraiexo - s'inclinà ell -. Però jo no tinc diners. Un cop hagi pagat la documentació, em quedaré pelat.

La dona brandà el cap, entristida, i esgrunà una mica de pa amb els seus dits blancs i rabassudets.

- Es una llàstima... Potser podríem fer una altra cosa - se li acudí aleshores amb falsa espontaneïtat -. Tu deus tenir amics que s'interessen per aquestes coses, per aquests documents humans autèntics...

- No sé. Conec poca gent.

- Et donaria una bona comissió - proseguí ella sense desanimar-se -. Què et sembla un vint-i-cinc per cent ? No està malament, oi ?

- No, gens - va reconèixer ell -. Ets molt generosa, però...

La dona va tallar-lo :

- No diguis que no. Són fàcils de vendre. No n'hi ha pas gaires, al mercat, de confessions com la meva. I que no amago res, ja t'ho he dit. Anomeno les coses pel seu nom, tal com són, i les revisc...

- I no et fa res de lliurar la teva intimitat als desconeguts, al primer que s'encurioseixi ?...

- No. Crec que se'n poden derivar grans beneficis. Sense la meva predisposició favorable als desconeguts mai no hauria estat l'amant de Llatzer. Ja veus que m'hauria perdut ! I no parlo tan sols de les tres penetracions rituals, importants i tot com són, sinó d'altres beneficis. Des d'aleshores, jo sóc una dona nova, amb un contentament que abans no coneixia, amb una pau interior que tothom m'envieja. Si, no puc

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

negar que sóc una de les elegides.

Ell escurà el plat amb un tros de pa i s'emplenà de nou el got; digué :

- Sí, això és veritat. Saps fer que hom se senti bé al teu costat. Senyal, doncs, que has trobat allò que cercaves, allò que cerquem tots: l'harmonia amb l'univers.

- M'agrada que m'entenguis tan bé - li va somriure la dona -. Tu series un bon germà. També inspires confiança. Una qualitat que t'ajudaria força a vendre cintes, si volies. - Va torçar el coll, sobtadament com amargada -. Ara, això sí, ho hauries de fer amb prudència. Les autoritats... ja sabem com són, les autoritats; s'han fet una idea totalment falsa dels bons costums i d'allò que els amenaça. Imagina't que creuen que la cinta es pornogràfica ! Van prohibir-la de seguida...

- Ja passa, això - va fer ell, vagament, i s'alçà -. Si trobo algun client ja te l'enviaré -. Es va consultar el rellotge -. Es fa tard... Em dónes la contrasenya ?

- Tens un llapis ? - preguntà ella.

L'hi va allargar i la dona gargotejà un nom en una cartolina a la qual afegí una agulla de cap, clavada en un angle.

- Em deus dos bitllets de cent.

No va aclarir si també li cobrava el sopar, al capdavall frugal, i després va acompanyar-lo fins a la porta, on li digué :

- De tota manera, encara que no venguis res, torna. T'ensenyaré la meva pústula.

- Una pústula ?

- Sí. Me la va deixar ell -. Abaixà la veu -. No en parlis; només ho dic als amics. I als germans, és clar. Tornaràs ?

- Sí - va accedir ell, però mai no havia de complir la promesa.

A la cantonada va consultar la targeta per primer cop i, sorprès, s'adonà que l'adreça corresponia a la del geperut amb el qual s'havia entrevistat en iniciar les seves gestions. Com que el nom era un altre, però, de seguida va suposar que devia tractar-se de la dona que va veure cosint, una femella d'aspecte desvalgut que, aleshores, no va pronunciar cap paraula ni per saludar-lo a l'entrar o en sortir, ja que totes dues vegades es limità a una inclinació distreta del cap.

Aquest cop, en canvi, es mostrà força més locuaç i adhuc remarcablement amical, potser perquè el geperut no es veia per enlloc.

- Confiava que tornaríeu - li va dir -. Darrerament n'hi ha molts que es descoratgen.

- Bé - va somriure ell-, és que potser ho féu una mica massa complicat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Hi ha alguns afers - li ~~contestà~~ replica la dona - en els quals el camí recte no és pas el més curt.

Va menar-lo al costat de la màquina, on hi havia una peça a mig cosir, i el féu asseure per formular-li unes quantes preguntes que eren una repetició aproximada de les que havia hagut de contestar dies enrera a l'oficina. Semblava una dona eficient i avui també havia deixat de banda aquella aparença decaiguda que no l'afavoria pas gaire.

- Ara ja arribeu al final del vostre calvari - va comentar amb amenitat -. Un pas més, i tindreu la documentació a la butxaca.

- Voleu dir ? Em costa de creure.

- Sí, a tots els passa el mateix. Es la primera vegada que acudiu a un servei de documentació paral.lela ?

- Paral.lela ?

- Sí, ara en diem així. Ens agrada estar al dia. Si nó, els serveis envelleixen.

- La primera vegada, sí - digué -. No sabia que n'hi hagués d'altres.

- Som ben bé una dotzena - confessà la dona sense fer-se pregar -. De tota manera, nosaltres tenim la garantia de ser el més antic de tots, cosa que, de passada, ens permet de mantenir uns preus raonables, força més baixos que els dels nostres col.legues i competidors. També m'atreveixo a dir que fem la feina més ben feta. I és que la nostra experiència és ~~considerable~~ envoltorable. Penseu, només, que ja fa vint anys que servim gairebé tots els polítics exiliats d'un noranta cinc per cent, coma, tres, de les nacions d'Europa. Ens venen recomanats els uns pels altres, sabeu ? Senyal que els donem satisfacció; Llevat de la Creu Roja, sóm l'organització que ha salvat més vides.

- També els beneficis deuen ser considerables... - es va atrevir a comentar ell.

- Aneu ben equivocat. De fet, gairebé no hi ha beneficis. O, si de cas, els fan els tècnics. Nosaltres... ja ho veieu - va dir amb un gest cap a la màquina -. Si m'hi guanyés la vida, no cosiria.

- Doncs per què ho feu ?

La dona s'arronsà d'espatlles.

- Per altruisme, per esperit d'aventura... En aquests temps, quan totes les nacions tenen els seus ciutadans tan ben etiquetats, no hi ha cap feina que ofereixi tants incentius com la nostra. Totes les facultats inventives de la humanitat es centren en nosaltres. Conservem doncs un heretatge que es podria perdre... Jo, personalment, crec que no podria deixar res millor al meu fill.

- En teniu un ?

- El tindré - va rectificar ella -. Encara no es nota gaire, perquè

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

tot just estic de tres mesos. Toqueu - va dir.

Li agafà la mà i la hi féu passejar al llarg del ventre, per damunt de la roba, però quan ell comentà :

- No ho sembla, la veritat. N'esteu segura ? - va alçar-se, descordà el ganxet que subjectava la faldilla, va deixar-la relliscar fins als peus i, amb el viso arregussat, el féu provar de nou.

- I ara ? - va preguntar.

Ell va palpar-la detingudament des del llombrigol una mica eixamplat sota una pressió encara no prou visible i, alhora, prou comprobable amb el tacte que observava un enduriment poc natural en la superficie blanca i, aleshores, sobtadament enfosquida en una extensió que tots dos convingueren que era remarcable i poc freqüent.

- Sí - va dir-li -. Esteu embarassada. Deu estar content, també, el vostre marit...

- Qui ? - féu ella -. El geperut, voleu dir ? No és pas seu.

- Ah !

- Ja ho compreneu; no em podia exposar. A la seva família, fins ara, tots han sortit amb les vertebres desviades per tota mena d'artrosis.

- Es estrany que us hi caséssiu, doncs...

- Va ser per qüestió d'interessos. D'altra banda, tampoc no se'm pot compadir. Tot i l'antipatia que li tinc, he de reconèixer que és un home força com cal. I es mostra comprensiu, que és el principal -. Va somriure, es tocà encara el ventre i afegí - : Sí, tot amb tot, estic ben contenta. I el metge diu que les coses aniran bé, sense dificultats. Tinc el pont alt, sabeu ?

- No...

- Sí. Mireu...

Se'n va assegurar sense pressa, i la dona sospirà.

- Confiem que trobi un món millor - va dir, referint-se altra vegada a la criatura -. Nosaltres, per la part que ens toca, farem tot el que podrem.

- Estic segur que sereu una bona mare.

- Per desgràcia - pondera ella - també tinc les meves deficiències. Probablement no el podré alletar.

- Es massa d'hora per dir-ho - li objectà el noi.

- Però hi ha els antecedents de la meva mare i la meva àvia. Això m'enquimera una mica. Es veritat que des del mes passat que segueixo un tractament estimulador de les glàndules mamàries, però no hi tinc gaire confiança. Es troba encara en una etapa experimental i, més que res, em penso que fem de conillets d'indies. No vull dir que sigui inútil - va apressar-se a corregir -. Més endavant se'n poden beneficiar d'al-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tres mares. Jo m'ho miro així.

- Ben mirat -digué ell.

- Hi ha coses que s'han de fer per esperit de solidaritat - recalcà la dona. Féu una pausa i va dir - : Ja m'heu tocat prou ?

- Perdoneu - va excusar-se el noi tot enretirant la mà amb precipitació.

- No, si no em molesta gens. Més aviat m'agrada. Però em comença a agafar fred... Com que estem d'estalvis, no tenim estufa. Es allò que us deia dels beneficis... Són escassos i ben insegurs.

Fora es va sentir un cop discret de porta i al cap d'un moment va entrar el geperut carregat amb una bossa de pa que deixà sobre la taula. Va saludar-lo amb un petit gest familiar, de cada dia, com si tinguessin relacions seguides, i digué :

- Ja veig que estem enllestint...

- Sembla que sí. Ja en tenia ganes.

La dona, que s'havia tornat a asseure, va ordenar-se el plec de la faldilla i manifestà :

- També ell troba que estic ben feta.

- Com ? - féu el vell, una mica sobtat, però aleshores hi va caure -. Ah, li has dit que estaves prenyada...

- Sí. M'ha tocat i opina com el metge - assegurà ella tot i que el noi no s'havia compromès a aventurar cap criteri.

- L'heu d'excusar - va dir el vell -. Es el seu primer fill i, com es natural, es preocupa encara que no vulgui. Fa una mesada que no para de fer-se tocar per tothom. No ho heu d'interpretar malament.

- Es clar que no - digué el noi -. I us asseguro que no ha estat cap molèstia. Teniu una dona neta i agradable.

- Sou molt falaguer - va somriure ella, complaguda.

- Només diu la veritat - assentí el geperut -. Es veu que sou un noi franc. Ja em vau impressionar favorablement aquell primer dia que vau venir aquí. Però no ho podia deixar veure, naturalment. En una mena de feina com la nostra s'ha de tenir molta circumspecció. Mai no saps amb qui tractes, de moment. Us faria estrany de saber la quantitat de persones que s'obren pas fins a nosaltres per pura curiositat, per xafarderia.

- No us ha de sorprendre. Al capdavall exerciu una professió una mica misteriosa.

- Potser sí que ho sembla, des de fora. Des de dins, però, ja us heu adonat, ara, que ens prepcupa més l'eficiència que no pas el misteri.

La dona, que mentrestant havia acabat d'emplenar un menut imprès que va treure del calaixet de la màquina de cosir, l'hi allargà i digué

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

• Teniu. Presenteu això a la central i...

- A les oficines on vaig anar ? - la va interrompre ell.

- No. Aquella era la central coordinadora d'informació. Aquesta altra és la central de despatx, que en diem. En sortir d'allí, ja dureu la nova documentació damunt.

El vell va donar-li les orientacions del cas, una mica complicades, tota vegada que el centre en qüestió era a la part antiga de la ciutat, on molts carrers no tenien rètol i les cases eren sense mmmmmmmm numerar o tenien numeracions triplicades i fins quadriplicades a rel de diferents reformes interrompudes per modificar-les abans que arribessin a terme. De tota manera, va assegurar-li l'home, no es podia equivocar. A la cantonada hi havia una taverna i, al costat, una casa de pignoracions que probablement veuria tancada, ja que la policia hi intervenia sovint. A continuació trobaria una porta de claus, ajustada, que el menaria a una entrada amb un doble passadís, o sia a dos passadissos, aclarí, separats per un tram d'escales que muntaven als pisos. Ell havia de seguir el de l'esquerra fins a un pati interior, on entraria per l'obertura de la dreta i pujaria dos graons al capdamunt dels quals un altre passadís, més estret, com ja veuria, menava directament a una porta de dos fulls; hi havia de trucar tres vegades i preguntar pel senyor Pacià.

La realitat va resultar una mica més confusa que les explicacions, fet i fet prou detallades. De taverna, per començar, n'hi havia una a cada cantonada i li va caldre investigar mig barri abans d'ensopegar la que s'obria al costat de la casa de pignoracions, un establiment miserable que no era tancat, pero ho seria en sortir de la central, probablement a rel de la visita dels dos agents d'uniforme i l'individu de paisà que va veure dins la botiga en creuar per davant. Més enllà, les portes de claus no eren una, sinó tres, totes ben arrenglerades per acabar de confondre'l, de manera que va perdre ben bé vint minuts investigant les dues que hauria hagut d'evitar i que potser s'hauria estalviat si hagués pogut preguntar a algun dels individus d'aspecte suspecte que pul.lulaven per aquells verals, iniciativa que li fou totalment prohibida pel geperut al moment que se separaven, a la porta del pis del matrimoni.

L'entrada de la casa era tal com li havien dit : un tram d'escales fosques separava dos passadissos deserts i llòbrecs, el de la dreta aparentment obstruit. Va seguir per l'altre, però inesperadament desembocà en un cul de sac on es retallaven dues portes darrera les quals se sentien veus d'infants que cantaven la taula de multiplicar , una facècia una mica sorprenent en aquella hora, quarts d'onze de la nit. Va re-

trocedir, s'orientà de nou, i altre cop malament, a jutjar pels resultats. En un indret del mur un rètol, subratllat amb una fletxa negra, indicava :"Capella íntima". La intimitat es devia referir tan sols a l'abillament, perquè les dues dones que va veure a la porta il.luminada, peu endins i peu enfora del vestíbul, anaven més despullades que vestides. Per sort, va poder retrocedir abans que el distingissin. En aquell moment ja havia perdut el sentit de l'orientació,si és que l'havia tingut alguna vegada, i per tant no va estranyar-se gens quan es trobà novament a l'entrada. Com que l'ambient interior era molt enxubat, va sortir uns minuts al carrer, a respirar un aire escàs però que al capdavall circulava amb relativa llibertat, i aleshores, en un vaitot, reprengué la seva aventura. Però ara ja no ho era. Va desembocar al pati previst sense cap mena de contratemps i, amb la mateixa facilitat, descobrí els dos graons que precedien el darrer passadís. Al capdavall hi havia la porta de dos batents.

Un individu alt i d'aparença vagament esquelètica va respondre als seus trucs ben mesurats i, sense dir res, restà palplantat al seu davant, mirant-lo amb suspicàcia des la seva alçada plena de desproporciona. Tot i la xafogor de l'indret, duia una gavardina cordada de cap a peus i més aviat llarga de mànegues que accentuava el seu aspecte fantasmal.

- El senyor Pacià ? - féu ell.

L'altre va cedir-li el pas, tancà la porta al seu darrera i, silenciosament, va precedir-lo cap a una habitació encofurnada, sense finestres, on hi havia tres individus més i una dona.

- Ja l'avisaran - va dir aleshores.

Era clar que es tractava de la sala d'espera. Dos dels homes jugaven a escacs en un tauler menut, de butxaca, i l'altre llegia una revista de cine escrita en caracters cirílics, si bé ell no feia cara de rus; la dona obria i tancava el fermall del seu portamonedes amb un gest nerviós.Ell se li adreçà :

- Fa gaire que s'esperen ?

- Potser dues hores - va contestar ella-. I aquests senyors ja hi són d'abans.

Un dels jugadors d'escacs va alçar el cap :

- Jo, que ara sóc el primer, he vingut a migdia. Però no s'amoinin, ara enllestiran aviat. Sempre fan el mateix; s'entretenen i a darrera hora tot són preses.

- Hi heu vingut altres vegades, doncs ?

- Es la tercera - digué l'home, i tornà a capbussar-se en el joc.

Al cap de deu minuts, com per donar-li la raó, l'individu esquelè-

tic obrí de nou la pporta, travessà l'habitació i, aturat darrera l'home el va tocar per l'espatlla. El jugador va mirar-se'l, contrariat.

- Havia de ser precisament ara - es queixà -, quan estic a punt de fer-li escac i mat !

- Que m'heu de fer ! - va protestar l'altre, un xic despectiu -. Entoco i en paus. De passada, amenaço la vostra reina - afegí, i ho va fer.

El primer jugador va riure :

- No heu comptat amb l'alfil ! - i el va moure.

L'altre es fregà les mans, com si la jugada li fos d'allò més avantatjosa, i avançà un peó tot dient :

-I ara ?

L'individu esquelètic, sempre silenciós, tocà de nou l'espatlla de l'home, ara sobtadament cellajunt a conseqüència de la jugada del seu adversari.

- No puc deixar la partida - mormolà -. Que passi ella al meu lloc - i assenyalà la dona.

- En tot cas, passaré jo - declarà l'home que llegia.

- Vós - féu l'individu, insistent.

Va haver de seguir-lo, remugant, i l'habitació restà altre cop tranquil.la, com si no hi hagués ningú, fins que el jugador que quedava preguntà :

- Voleu continuar vós ?

- No en sé - digué ell, i tancà els ulls.

La dona va tornar al seu joc de fermall, de curta durada, car als dos minuts entrava una altra clienta amb la qual es devien conèixer i totes dues es posaren a xerrar en veu baixa. L'home de la revista, va plegar-la, se la ficà a la butxaca i inicià un passeig amunt i avall de l'estança. Tot d'una va dir :

- No tornaré més ?

El jugador comentà :

- I que us penseu que són millor, les altres organitzacions ?

- Diuen que n'hi ha una que té servei de bar... Suposo que amb cambreres.

- Si - confirmà l'altre -. Ja m'hi van agafar una vegada. Totes estan malaltes.

- En aquests temps ? - es va sorprendre l'home de la revista.

- Ho fan a posta. Això els permet de guanyar-se un suplement amb els serveis mèdics.

- I la gent no s'escarmenten ?

- Bé, no tothom és com vós o com jo - va reflexionar el jugador -. Per algunes persones, encara és una qüestió de prestigi, això de contreure

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

una malaltia venèria. Ja sabeu que, a Europa, cada dia és més difícil.

L'altre, que havia continuat passejant-se, s'aturà.

- No ho crec pas. Precisament les estadístiques assenyalen un augment d'aquestes malures.

- Es per tranquil.litzat la gent - va riure el jugador -. Totes són falses.

- Tranquil.litzat ?

- I tant ! No pas en el sentit que potser ho heu entès - aclarí -. El fet és que la gent viuen enquimerats per les possibilitats d'una guerra atòmica, que hi ha malestar social i una sèrie de problemes que els governs no saben solucionar... Ara bé, quan estem malalts tendim a desinteressar-nos d'aquestes qüestions, que semblen secundàries al costat de la salut. Aleshores, des del punt de vista de l'ordre públic, en podríem dir una operació tranquil.litzadora, d'aquesta dels mals veneris.

- Però si no els tenim... - objectà l'altre -. Al capdavall, tothom sap si esta malalt o no.

- Ben cert. Però hi ha la possibilitat de contreure la malaltia, i això també distreu. Si abunda, com se'ns fa creure, aquesta possibilitat es converteix en una probabilitat i, per tant, hi hem de pensar, ens hi hem d'enquimerar cada cop que establim un contacte sexual.

- Però això contradiu allò que heu dit de primer, que una malaltia venèria dóna prestigi. No és doncs un motiu de preocupació, sinó tot el contrari. El motiu de preocupació és no tenir-la o no haver-la tingut.

- Sí. Però em referia a una minoria que dóna importància a uns valors snobs. Hi ha persones per les quals unes purgacions són camp. I aquesta minoria, no sé per què, és la que continuament sol trobar-se en la necessitat d'acudir a organitzacions de documentació falsa. La relació que hi hagi...

No va poder aclarir-la, si és que ho anava a fer. L'individu esquelètic i engavardinat va treure el cap per la porta i, amb un gest, li indicà que li havia arribat el torn. L'home es va interrompre, sensd que l'altre l'urgís a completar la seva frase, i amb un bona nit cordial va desaparèixer darrera el guia. La dona que havia arribat darrerament, digué :

- No he volgut ficar-m'hi, perquè sempre m'ha sabut molt de greu contradir els altres, però em sembla que aquest senyor va ben equivocat. Hi ha abundància de malalties venèries, i que ho dic per experiència. A casa, que som deu germanes, totes hi hem passat .

- Totes ? - es va admirar ell.

- Si senyor, totes. I algunes repetidament. Es clar que, fins a cert

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

punt, hi teníem interès. Ja se sap que cal haver estat malalt per apreciar degudament la salut. El que vull dir, però, és que no ens hauria estat tan fàcil d'arreplegar una d'aquestes malures si no abundaven extraordinàriament.

- També cal tenir-hi una certa predisposició - ponderà l'home de la revista -. Potser la vostra família...

- No se'n pot fer cas - va intervenir la dona del fermall -. A casa, tant el pare com la mare havien tingut la sífilis i jo, en canvi, sempre he estat bona.

- I això que no t'has estat de res - afegí la seva companya.

- No. Des dels quinze anys que no paro. Mai no he tingut un no per ningú, ja ho saps.

- Ni jo.

- Confesso que jo m'ho mirava d'una altra manera... Estic sorprès - va dir l'home de la revista -. Es clar que sóc un home més aviat encauat.

-Mal fet - li va retreure la dona que havia arribat darrerament -. Bé us deuen agradar, les noies...

L'altre s'arronsà d'espatlles.

- Tinc temporades de tot. Ara sí, paso per un bon moment. Per això he parlat d'aquesta altra organització que té cambreres...

- No us cal anar tan lluny - va riure la del fermall -. Tant la meva amiga com jo estem a la vostra disposició... Oi, tu ?

- Naturalment. Podríem anar tots quatre al meu piset.

- No estic gaire decidit - objectà l'home -. Després d'aquesta conversa potser em caldrà reconsiderar les meves posicions. Em ve molt de nou tot això. Si, no em perjudicarà gens que hi reflexioni una mica, - acabà.

- I vós què ? - va preguntar la del fermall -. També sou dels cagadubtes ?

- No. M'atreu força la idea de trobar-me amb les nou germanes de la senyora... - féu ell.

- Quin acudit ! - protestà l'altra -. No us deveu pas pensar que vivim totes juntes !

- Però les podríeu reunir, suposo. Per què no feu un esforç ?

-Ho dieu seriosament ? - es va admirar l'home de la revista -. Cada cop ho entenc menys, la veritat. Deu dones són moltes dones !

- Jo - digué ell modestament -, sempre he fet les coses en gran. M'agrada trobar-me enmig d'una daisy-chain ben llarga.

- S'estila molt, ara, això - va reconèixer la dona del fermall.

- Influències americanes - sospirà la seva amiga -. No m'acaba de fer el pes. A mi que no em treguin dels nostres vells bons costums...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Sou massa conservadora - li va retreure ell al moment que la porta s'obria novament davant el cadavèric.

- Ara em deu tocar a mi - féu l'home de la revista -. No pot negar-se que, quan volen, treballen de valent...

I encara hi treballaven més que no es pensava, puix que l'engavardinat, aquest cop, no va limitar-se a assenyalar-lo, sinó que va treure dos dits, l'index i el xic, i, amb els altres dos del mig, el del cor i l'anular, replegats, assenyalà alhora cap al lector i cap a la dona del fermall que, incrèdula, s'aplanà la mà sobre el pit mentre deia :

- Jo ?

L'individu assentí i, amb l'altra mà, va fer un gest com qui escombrava en direcció a la porta, del llindar de la qual s'havia enretirat una mica perquè els altres dos poguessin passar.

- A fe - va comentar ell quan es troba sol amb la dona arribada darrerament - que tenen una manera ben peculiar de procedir... Ara, en deu minuts, ens enllestiran tots.

- També ho sou vós, de peculiar - li va dir ella -. No està bé que em tracteu de conservadora sense saber res de mi. Que em mostri poc inclinada a algunes pràctiques estrangeritzants no és una base suficient per treure aquesta conclusió.

- Tinc altres motius - va manifestar-li el noi -. Per exemple, aquesta complaença en la malaltia... Es prou conservador, això. Les nostres àvies, les nostres mares - va proseguir tot asseient-se-li al costat - s'enorgullien de tot de xacres casolanes, clàssiques, que anaven passant de generació en generació : desordres menstruals, obesitats, reumatismes articulars,.. jo què sé ! En els nostres temps, l'equivalent de tot això són les malalties venèries. Responen al mateix esperit de conservadurisme femení, una tara difícil de desarrelar fins i tot en les dones aparentment més emancipades com vós.

- Em sembla - li oposà ella - que feu una mena d'identificació indeguda entre malalties que en podriem dir de caràcter domèstic i malalties públiques. Que se'n digui o se n'hagi dit fins ara secretes, no vol dir res, ja ho sabeu. Jo precisament veig un esperit de modernitat, progressista, en el fet de posar èmfasi en aquestes malures mentre fem retrocedir a l'àmbit secret les que abans eren confessables. Perquè no ens enganyem, les xacres casolanes no han desaparegut.

- Ben cert. Totes dues menes de malures coexisteixen. Sempre ho han fet. Que ara les unes hagin passat a ocupar el lloc de les altres en termes diguem-ne de manifestació pública no significa una superació d'aquell esperit conservador al qual al.ludia, sinó, simplement, un desig de modernitzar-lo sense destruir-lo. La queixa, la llàgrima,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

i, per tant, un sentiment d'inferioritat, s'hi tradueix tan palpablement com en la dolença ploranera de les nostres mares. Em sap greu haver de destruir les vostres il.lusions, però no hi ha res d'emancipador en aquesta trabuaació que deixa en l'ombra la malaltia domèstica i subratlla la xacra venèria, potser tan falsa com de vegades ho era aquella. Sigueu franca - digué, ara amb la mà sobre el seu genoll una mica massa sortit - : oi que ni vós ni les vostres germanes no heu estat malaltes ?

Ella va somriure, lleugerament ruboritzada però sense desconcertar-se del tot.

- Molt bé, confesso que he exagerat. Només una de nosaltres va tenir purgacions. Les altres sempre hem estat bones. Però com voleu que ho digui ? Sí - pondera, - aquell senyor no anava tan desencaminat en certs aspectes. Una noia com jo es desacredita, si no ha estat mai malalta. De seguida es pensen que no tens gens d'experiència, que ets una novençana... O sia que has de dir una mentida perquè t'acceptin pel que ets : una professional respectable i plena de recursos.

- Això ja és més raonable. Però l'actitud continua essent conservadora. Ho som sempre que acceptem un ordre establert, sigui de la mena que sigui.

- Bé, sí - va reconèixer la noia -. Ara ho veig més clar. Però en aquets termes és gairebé obligatori que nosaltres siguem la classe més conservadora. L'home vol trobar-se amb una situació coneguda, tradicional, que li dona confiança. Si t'allunyes d'una norma, t'exposes a destruir el seu equilibri. Perquè en el fons el conservador és ell, vosaltres.

- Sempre s'ha pretès el contrari - va reflexionar el noi -, però em penso que tens raó. Hem assignat un paper a la dona i volem que s'hi limiti, que no surti amb originalitats renovadores. Això ens deixa les mans lliures. Si al nostre darrera, al nostre costat, on sigui, queda alguna cosa prou sòlida i segura per tornar-hi en cas de fracàs, volem amb més llibertat.

La noia li va acariciar la mà que no havia abandonat el genoll i tornà a somriure.

- M'agrades - digué -. No cada dia es troben homes capaços de reconèixer fins a quin extrem depenen de la dona i com la sacrifiquen a la seva exigència d'aventura.

- Jo només em pregunto per què ella ens ho ha permès... - va murmolar ell, una mica absent, i s'alçà.

Devia haver presentit la proximitat de l'individu calavèric, atès que la porta no es va obrir fins al cap d'uns segons, quan ella allar-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

gava novament la mà cap a la seva, que l'havia abandonat en aixecar-se. Va interrompre el gest i, amb presses, escorcollà el portamonedes per donar-li una tarja mentre li deia :

- Si mai tens ganes de veure'm...

Va ficar-se-la a la butxaca i seguí l'individu, sense saber que un moment després la hi prendrien al despatx on, darrera tres taules, treballaven tres homes tan engavardinats com l'esquelètic. El que era més a prop de la porta li va indicar el col.lega instal.lat al fons de tot i, aquest, el feu asseure a la cadira sense alçar els ulls dels papers que remenava amb impaciència i continuament desordenats per les manegues de la gavardina, també massa llargues. La sala, més aviat reduida, era plena d'arxivadors metàl.lics que tapaven les parets i, a desgrat d'un parell de ventiladors penjats al sostre, la temperatura era prou alta perquè tots tres homes suessin.

A la fi, l'individu va trobar el que cercava, uns impressos i una tarja d'identitat que estudià breument abans de deixar-la al seu davant, prop d'un tampó.

- Mulli el polze - va dir-li.

Ell mateix va acompanyar-li el gest per tal que l'empremta no sobrepassés els límits del rectangle, recollí de nou la cartolina, l'examinà altre cop, amb més atenció que de primer i, amb simplicitat, cantà el preu de l'operació :

- Són cinc mil vuit-centes.

- Tant ?

L'home torçà la boca.

- Tant, diu ? Si treballem amb un marge d'allò més just ! No oblidi que, en aquest preu, hi van compresos el vestit i les peces de roba interior...

- Com ? - féu ell.

- No ho sabia que s'ha de canviar ?

- Ningú no m'ha dit res.

- Li ho havien d'haver dit, doncs. En sortir d'aquí, vostè tindrà una altra personalitat. No ens podem exposar a què se l'identifiqui amb la vella gràcies a les seves possessions, al seu aspecte... - Va assenyalar cap a una porteta que hi havia entre els arxivadors, una mica a l'esquerra de la taula -. Si és tan amable... Aquí, al magatzem, trobarà de tot. Doni aquesta contrasenya a l'encarregat - va afegir, i li lliurà un paper dividit per una ratlla de punts als dos costats de la qual es repetia el mateix número.

- Bé, si és indispensable...

- Ho és, cregui. En acabar podrà recollir la seva tarja. I no s'entre-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tingui, que comença a fer-se tard.

La dona del fermall no devia ésser del mateix parer. Va trobar-se-la al magatzem, un local que no podia envejar res a la casa de pignoració que una estona abans havia vist al carrer, car sota rengleres i més rengleres de vestits tan femenins com masculins, s'amuntegaven veritables devessalls d'objectes procedents de milers i milers de butxaques buidades per l'encarregat, un home lleugerament senecte que ara, en entrar ell, feia esforços per ajudar a comprimir el pit de la dona en uns sostenidors florejats que li venien estrets per totes bandes. Prou li deia :

- No farem res. Que no ho veieu que són massa petits ?

- No en teniu cap que m'agradi tant - s'obstinava ella -. Aquestes floretes m'han robat el cor.

- Potser us podria donar uh cop de mà... - va proposar ell.

Un per cada costat, van anar reduint el mamellam amb tot de manipulacions que ella dirigia amb expertesa però amb un èxit migrat; sempre vessava un excès de carn per dalt o per baix i, així i tot, no hi havia manera de cordar-los a l'esquena, on el trau i el botó sempre quedaven massa distants.

- Potser si els féiem una mica de massatge...

Ho van provar amb una certa animació que anà decandint en comprovar que aquell exercici ben intencionat ~~mmmmmmmmmmmmmm~~ encara tendia a fer-los més voluminosos i els enduria prou perquè després fos més difícil d'empresonar-los en una peça que, comparativament, minvava.

- No pot ser - va dir l'encarregat -. Si continuem així, aviat no en trobarem cap de prou grans... Apa, no sigueu tossuda i busqueu-ne uns altres. Aquí n'hi ha un cove ple -. Va girar-se cap a ell i féu - : Anem per vós, ara.

La dona, rondinant, va capbussar-se pràcticament en el cove i el noi i l'encarregat van anar recorrent una de les rengleres de vestits fins que ell n'escollí un de color crema que, per dissort, li anava balder. Sense queixar-se, per no imitar l'exemple de la primmirada, va resignar-se a un dues peces, pantalons clars i americana fosca, que només tenia el defecte d'un botó descosit. L'home l'hi va cosir amablement i fins li trobà una corbata que hi feia joc.

- Ni fet a mida - va dir l'encarregat, complagut com si l'hagués tallat personalment. - I les sabates com us agraden ?

Va quedar-se amb uns mocasins de dant clar que tenien l'avantatge de ser còmodes per compensar la falta d'elegància i, ja vestit de cap a peus, va mirar-se a l'espill que li retornà una imatge estiuenca i irònicament rialllera. Immediatament fa iniciar el gest de traslladar-se

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

de butxaca les menudes possessions personals, però l'home el va aturar.

- No. També cal substituir-ho, això. Només respectem les claus, si en teniu, i el mocador. Es a dir, si no té inicials.

No en tenia, i se'l va quedar. Va possessionar-se d'una cartera passablement nova i buida, és clar, dún carnet de notes al qual faltaven uns quants fulls, on devia haver-hi hagut alguna cosa escrita, d'un paquet de tabac tot just encetat, d'un encenedor més sumptuós que el seu peladits i d'un clauer daurat.

- Em penso que ja no em falta res...

-L'estilogràfica - digué l'encarregat.

- Potser m'estimo més un bolígraf.

Va tenir la sort de trobar un Parker nou de trinca i, per fer el pes, hi afegí, amb el consentiment de l'home, un llapis de mina dolça de la casa Faber.

En aquell moment, la dona havia desaparegut pràcticament dins del cove, d'on tot just li sortien les cames i mitja natja esponjosa que va provocar una ganyota de l'encarregat, el qual digué en veu baixa :

- A mi, que em donin homes...

Ell va riure i tornà cap al despatx. La dona de les nou germanes seia davant d'una altra taula, on sucava el dit en el tampó corresponent, però no es van dir res, per discresió. L'home, que l'esperava, el va mirar amb determinació i, a la seva manera, el felicità :

- Esteu desconegut...

- Oi ?

- Però ja us ha vagat, també - va queixar-se aleshores -. Jo prou us he recomanat que enllestissiu...

- Es que l'encarregat té un petit problema - va somriure ell -. Una dona que no acaba de trobar cap sostenidor al seu gust...

- Sempre passa el mateix - digué l'home, una mica exasperat, i va fer un gest brusc que li descordà el botó de dalt de la gavardina. Sota, hi havia l'explicació d'aquell abillament insòlit : l'uniforme de la policia, amb el cargol brodat al coll que duien els del departament de documentació.

Va deglutir saliva, esbalaït pel seu descobriment, però l'home se'l va mirar, sever , i es cordà de nou sense comentaris. Va allargar li la tarja a canvi de la contrasenya i digué :

- Ja esteu en regla.

Fora, sota la mica de llum que s'escapava del bar de la cantonada, gosà examinar per primer cop el document. Tal com li havien dit, era perfecte, indistingible d'un autèntic. Ara ja sabia per què.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

1-89

NOTICIES APROXIMADAMENT SOCIALS

Vilanova, 5 -. En els sumptuosos jardins de la propietat dels senyors Xirxa Cabola (ella Elvira Nasta) han tingut lloc els actes de la presentació en societat de llur filla, la bellissima Xèlia, la qual, en el curs d'una cerimònia plena d'emoció, ha estat iniciada en els secrets del Heavy Petting pel jove Amadeu Olana, fill dels prestigiosos industrials que, com de costum, estiuegen a la nostra vila. Una dotzena de cotxes del darrer model, tripulats per les parelles més distingides de la nostra bona societat, envoltaven el Cadillac blau on la novícia, dòcil al guiatge experimentat del seu company, feia la seva entrada al món dels adults entre un llampegueig encisador d'intimitats ben just dissimulades sota el vestit de llustrins, creació especial de l'acreditat modista Bonença.

El ritual d'iniciació, que obtingué un gran èxit (es van sentir força aplaudiments), fou seguit d'un ball amb refrigeri que es perllongà fins a darreres hores de la matinada, quan la majoria de parelles es retiraren a descansar en els luxosos dormitoris que els senyors Xirxa Cabola, de generositat sempre esplèndida, posaren a disposició de llurs invitats.

Entre els assistents a la festa vam remarcar la presencia d'alguns títols nobiliaris, una escollida representació del món financer i industrial i d'altres personalitats íntimament vinculades a la vida política del país.

La nostra més cordial enhorabona als senyors Xirxa Cabola i a llur gentil filla Xèlia.

Vilabaixa, 7 -. Ahir al matí, els veïns de la barriada Fabril van observar amb sorpresa com uns grups d'animals amb lliurea i d'aparença humanoide ocupaven les cantonades dels carrers i bona part de les voreres, per on iniciaren una activitat de patrulla l'objectiu de la qual encara no ha estat totalment aclarit. Cal remarcar, com a dada curiosa, que aquestes patrulles i grups, sense interferir gens ni mica en el desenvolupament normal de la vida de la barriada, no permetien la formació de colles de més de dues persones i, amb llurs armes, descoratjaven les petites reunions d'obrers que solen formar-se a l'hora

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

d'acudir al treball. La mateixa actitud adoptaren pel que fa a les dones que s'adreçaven al mercat.

Bé que llur actitud fos en general educada i fins i tot respectuosa, cal lamentar alguns incidents localitzats, sobretot, prop de les fabriques, quan a la sortida del treball qualques grups de jovenots es negaren a dispersar-se i, a tall de protesta, proferiren tot de crits subversius i plantaren cara als humanoides, els quals emprengueren diverses càrregues contra els recalcitrants.

Més tard, un d'aquests grups es manifestà per les immediacions de Can Trinis, la fàbrica d'armament lleuger, i les forces amb lliurea, atacades amb maons i pedres, van haver de repel.lir l'agressió amb uns quants trets disparats enlaire.

Les darreres notícies rebudes a la redacció assenyalen un balanç de set ferits, un d'ells greu, per part dels obrers, i de tres baixes, per contusió, entre les forces humanoides.

Vilavella, 10 -. Aquesta simpàtica vila, sempre atenta a les manifestacions de caràcter cultural, ha celebrat el quart centenari de la mort de Girolamo Fracastoro, el cèlebre venecià que l'any 1530 publicava el seu conegut poema "Syphilis sive Morbus Gallicus", amb el qual va donar nom a un dels fragells més terribles que han assolat la humanitat fins als nostres temps.

Amb assistència de les autoritats locals i d'un delegat governatiu que es desplaçà especialment de la capital amb aquest motiu, la simpàtica reina de la festa, la senyoreta Sandra Bonal, va llegir la composició en llengua llatina i després, a demanda d'una part dels reunits, la traducció en llengua vernacla, obra del poeta local mossèn Cirus Martí, l'exquisit autor de tants poemes eucarístics inoblidables. A continuació, el batlle de la vila i el delegat governatiu glossaren amb bon gust i erudició la personalitat i els escrits de Frascatoro.

La festa, que deixarà un agradable record a tots els assistents, s'inscriu dintre el "Cercle de Commemoracions" patronitzat per la firma "Doremus", la popular marca de sabons de tocador.

Vilalta, 11 -. Ha estat ajornada la inauguració del dipòsit d'aigües que el municipi havia previst per avui dintre el programa general d'actes de les festes de Santa Tecla, patrona del poble. La persistència d'uns rumors que assenyalaven com a motiu de l'ajornament l'obertura d'unes esquerdes en l'obra i, alhora, la ruptura d'algunes canonades de la conducció, ens ha aconsellat de personar-nos a la moderna residència de construcció recent del regidor d'Obres Públiques, el senyor

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Florí, el qual contesta amablement les nostres preguntes en presència de la seva distingida muller, la regidora de Cultura:

- Som aquí per a servir el poble - ens diu -, i em penso que això és el que hem fet. Tant el senyor batlle com els nostres companys de consistori, han col.laborat eficaçment a la meva tasca, amb els esplèndids resultats que tots sabem. Era una obra d'envergadura amb la qual no s'havia atrevit encara cap dels ajuntaments que han passat per la nostra casa de la ciutat, però no ho remarco per vanitat, sinó, simplement, perquè comprengueu que, al costat de l'agraiment de bona part dels nostres conciutadans, no podia faltar el despit d'aquells que no fan ni deixen fer. A partir d'ara, Vilalta compta amb una conducció d'aigües de primera qualitat, duradora, perquè hem treballat a consciència, amb els millprs materials, amb la millor ma d'obra, amb els millors tècnics. No hem estalviat despeses. Que ara s'hagin observat unes petites deficiències, entra dintre de l'ordre de les coses previsibles. Fins m'atreviria a dir que havia estat previst. Per això no ens descoratgem. Podeu assegurar els vostres lectors que subsanarem rapidament, i amb entusiasme, allò que, fet i debatut, cal atribuir a un lleuger error de càlcul.

Agraim al senyor Florí la seva franquesa i ens n'acomiadem amb el convenciment que s'ha exagerat molt la importància dels defectes de l'obra. Poden callar, doncs, les boques calumnioses. Per la nostra banda només sabríem afegir que amb un equip tan dinamic com l'actual a la nostra casa gran, els interessos del ~~poble~~ poble són defensats, i ben defensats.

Vilaverda, 16 -. Durant les darreres setmanes, com ja anunciàvem temps enrera, s'ha procedit a un renovament de l'equip de claxon-girls que, des de les primeres hores foscants fins a la matinada, alegren amb llurs cotxes vistosos i llurs vestits elegants les vies de més circulació i els encontorns dels parcs de la nostra ciutat, on cada dia és més nombrosa l'assistència de nois joves, de vidus i fins i tot de matrimonis que, duts per la natural curiositat, observen les evolucions impecables d'aquestes noies que amb tanta perícia dominen el volant i l'art de fer agradable a propis i a estranys l'estada a la localitat.

Cal afegir que es tracta de tot de noies altament disciplinades que observen amb escrúpol les lleis de la circulació; el promig d'accidents és el més baix de tots per categories professionals. Potser cal atribuir-ho al fet que moltes d'elles procedeixen de països estran-

gers on, des de llur infància més tendra, se les ha obligades a respectar l'ordre i els compromisos inherents a la convivència mmmmm civilitzada. Poden ésser un bon exemple per tots nosaltres.

Tampoc no hi ha dubte que constitueixen un estímul per a les nostres dones, moltes de les quals s'inspiren en llurs maquillatges i abillaments dintre dels límits que els recomanen les exigències socials d'un tipus de vida més modest i familiar.

Vilamadura, 17 -. El personal de l'empresa "Vocalina, S. A." ha sol.licitat una reducció del jornal a la qual, sembla, s'ha negat la direcció de la firma, temerosa d'establir un precedent que podria menar a d'altres reclamacions de caràcter social o econòmic. Un portantveus de la casa hi creu endevinar una maniobra revolucionària per part de certs grupets desitjosos d'allunyar el proletariat de l'òrbita de la societat de consum que assegura el seu benestar. Alguns dirigents sindicals no han vacil.lat a qualificar de criminal aquest intent d'imposició que consideren intolerable en una comunitat lliure que ofereix una igualtat d'oportunitats a tots els seus membres. Es evident que les forces demagògiques intenten per tots els mitjans de destruir els fonaments d'una civilització que s'enorgulleix dels seus orígens cristians. Sembla imminent la intervenció del govern en aquest conflicte que, si progressava, podria fer trontollar la nostra pau.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Tres mesos són molt llargs, però ara ja ho tenim tot a punt. A la Casta li sap greu d'anar-se'n sense haver trobat la sogra, amb la qual s'ha descobert un lligam sentimental que abans hauria negat, però de companyia no ens en falta; ja fa més d'una mesada que vam establir contacte amb l'Anna i, sorprenentment, amb el dignatari que temps enrera ens volia privar de sortir del laberint. Ara és un home totalment canviat per l'experiència del camp i un membre decidit de l'oposició. Dies enrera va penjar dignament els hàbits a la figuera en el transcurs d'una cerimònia que congregà prop d'un miler de persones a la basílica. Aquests actes encara abunden poc i, per tant, provoquen una certa curiositat. Dempeus enmig de la nau, es va anar despullant dels seus vestits professionals i, a partir d'una nuesa absoluta i simbòlica que un cor invisible subratllava amb els seus espirituals, es va vestir amb uns texans vells i una brusa d'obrer que el rejovenien. D'altra banda, aquest és el nostre uniforme de treball al camp. Es a dir, hi ha exepcions; les dones del departament lacti, per exemple, estan autoritzades a dur faldilles a tota hora i a fer-se tan atractives com puguin per tal d'estimular els companys llurs, tota vegada que aquí, entre les autoritats sanitàries, és ferma la creença que res no prolonga tant el periode secretori de les glàndules mamàries com una coitació repetida. Més deuen prolongar-lo però les manipulacions a què se les sotmet a les hores de servei i que, molt de pressa, alteren llur aparença. Constato també que, com s'esdevé amb totes les seves companyes, l'excessiva especialització ha doblat gairebé el volum de les sines de la noia, la qual tan aviat se'n desola com se n'alegra. Sigui com sigui, el seu fill ja no se'n pot aprofitar : va morir arafa dos mesos, quan una epidèmia de tipus gàstric que va escapar-se al control dels metges del camp s'endugué la meitat de la població infantil en el transcurs de setanta-dues hores. Ara, de seguida que hàgim recobrat la llibertat, en vol tenir un altre. I l'Anna, contaminada pel seu interès, també.

Totes dues s'han fet d'allo més amigues des que coincidírem en un dels bars que podem freqüentar els dies de festa i sovint, quan les circumstàncies ens ho permeten, que no és sovint, ens reunim tots tres en una de les cambres llogades clandestines que algunes persones emprenedores i protegides pels guàrdies, que també obtenen un benefici del negoci, posen a disposició de les parelles. Des del primer mo-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

ment hem constituit un trio autosuficient i poc convencional que ha deixat de banda tota mena de gelosies i d'exigències d'exclusivisme a favor d'una relació més ampla i totalment satisfactòria gràcies a la qual no hem perdut mai la moral en aquest ambient destructor d'una vida menada a toc de campana i estrictament quadriculada de dalt a baix Què hauríem fet sense aquestes sessions furtives on hem après a conèixer-nos en profunditat i sense reserves entre confidències i jocs esperats sempre amb impaciència i de vegades, per part de la Casta i meva, amb prou continència per poder oferir a l'Anna una llarga agonia de desig, com a ella li agraden, tots dos abocats damunt la seva palpitació duradora i vençuda, després, amb una simple besada ?

En aquella habitació he sabut com van detenir-la al banc en acudir a cobrar-hi el talló del Cap Invisible i com immediatament fou tancada al camp, on des d'aleshores ~~mmm~~ ocupa un lloc als serveis de safareig, una nau immensa sempre submergida en espesses capes de vapor calent que drapa les noies nues i exposades a la concupiscència de les lesbianes, ~~mmmmm~~ capaces de qualsevol baixesa i de les pitjors intrigues per ingressar a aquest servei escarrassat i poc saludable que les ~~mmm~~ ~~mmmmmm~~ emmagreix. Ella tampoc no se n'ha lliurat i en el seu cos, tan prim, com d'adolescent, la nou dels mugrons sembla haver crescut encara fins a una maduració preciosa i exuberant entorn de la qual se centra la nostra follia de les hores creadores. La seva bellesa ens commou i tots dos, la Casta i jo, la recordem en la soledat del dia, quan, lliurats als nostres comesos respectius, és encara el món eròtic que ens permet ésser eficaços, com autòmats, sense cedir res de nostre a la ignominia de la feina obligatòria. Sobretot en el meu cas, tan desafortunat.

Curiosament, van destinar-me al servei d'escombraries que la Doli, des d'aleshores entrevista algun cop, de lluny, m'aconsellava com un d'aquells que podien facilitar-me la fuga. Sinó que no es veritat. Res no s'assembla a la idea que en tenia o que, mentidorament, ens va exposar. Es cert que anem a abocar les nostres carretades als vessadors municipals, fora del camp, però cada camió és seguit per dos cotxes blindats on viatgen deu guàrdies, els qual després s'escampen entorn nostre mentre aboquem les escombraries i, amb els peus, com qui trepitja raïms, les anem prement en les muntanyes immenses i simètriques continuament anivellades amb l'ajut de teodolits. A l'altre extrem, distant, tot d'homes que no sabem si també pertanyen al camp les erosionen amb llur treball de formiga. Tant a l'entrada com a la sortida del camp ens hem de sotmetre a les formalitats de rigor i, cada cop, el sergent que mana els guàrdies ha de redactar un comunicat que lliura al cap

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

de vigilància. Sovint, de banda de nit, es canvien les disposicions del camp minat proper a la porta que utilitzem i, aleshores, cal que ens precedeixi un guia. Un servei en principi senzill, doncs, es converteix en una operació complexa que obliga a ocupar una infinitat d'homes; he calculat que hi treballa ben bé un cinc per cent dels moradors del camp.

Però això ja s'acaba; ara ens disposem a anar-nos-en. Potser mai no haurem trobat la manera sense el dignatari, per atzar domiciliat al mateix edifici de la cambra clandestina, on viuen una bona part dels forners. Pasten encara a braços i enfornen en forns de llenya que amenacen amb deixar la contrada neta d'arbres. El camp, però, si per una banda vol ésser una ciutat experimental, per l'altra es defineix també com un reducte de costums tradicionals on perduren els antics oficis i els procediments de segles reculats. Inclús es comença a parlar d'associacions gremials que reforçarien el folklore...

També ell, el dignatari, pensava en la fuga. Hi havia pensat des que, sense eximir-lo de les seves obligacions eclesiàstiques, limitades als diumenges i dies de festa, el nomenaren escombrador del forn número 7, al qual havia de penetrar cada matí, en treure la darrera fornada, per netejar-lo de cendra i possibles fragments de llenya no cremats o mal cremats, una tasca més sacrificada que no semblava a primera vista, car el forn era ample i profund i, en entrar-hi ell, les parets encara servaven bona part de l'escalfor. Un dia que aconseguí d'introduir-hi un termòmetre, comprovà que la temperatura passava de quarantatres. Per moure-s'hi, li calia servir-se d'un esclops soroll·losos i incòmodes que s'anaven rostint com la mateixa escombra d'herbes amb que netejava el terra. Hi havia guanyat una coloració torrada, molt fosca, que m'hauria privat de reconèixer-lo si ell, amb bon motiu, no ens hagués reconegut a la Casta i a mi.

Immediatament va dir-nos que no ens servava rancúnia, que ara, a la llum de les seves novelles conviccions, comprenia molt bé que no podíem procedir d'altra manera i després, facecióS, va preguntar a la Casta si encara tenia els pits blaus. D'això ha vingut tot. Invitat a entrar un moment a la cambra per a comprovar que eren d'una blancor immaculada, al cap de deu minuts, sense que ens fos possible de saber qui havia iniciat la conversa, tots quatre parlàvem del nostre desig d'abandonar el camp. I ell assegurà que potser es podia fer. De fet, ja hi treballava.

Al fons del forn, un dels maons refractaris de la paret havia cedit una mica i, en treure'l amb cura, va tenir la sorpresa de veure que, a l'altra banda, hi havia una petita habitació en la qual, un al-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

tre dia, ara proveit d'una llanterna, va descobrir una porteta, baixa i estreta, en un angle del mur oposat. Les seves investigacions no havien anat més enllà, car per entrar a l'habitació li hauria calgut, pel cap baix, treure quatre maons, i mai no s'hi havia atrevit. Si que havia fet, en canvi, una altra cosa : estudiar, per fora, la disposició de l'edifici, el qual es trobava en un extrem del camp, amb el darrera separat de la barrera de filferro punxós únicament per aquella faixa minada que no permetia de passar-hi. Ignorava, doncs, si aquella porteta obria directament al camp de mines i, fins aleshores, encara no havia trobat la manera d'esbrinar-ho; creia, malgrat això, era inversemblant l'existència d'una porta que no podia ésser utilitzada i, per tant, estava mig convençut que hi devia haver alguna altra sortida.

Vam forjar a l'acte els nostres plans, però ens costà quinze dies fer el primer pas : assegurar-nos des de l'exterior, sense que ell hagués de remoure més maons per penetrar a la cambra amb el risc ben probable que el sorprenguessin, si al mur hi havia cap cobertura. Només ho podíem fer des de l'edifici proper, on uns balconets amb vidrats penjaven directament sobre el terreny sembrat de mines i ara tomba de dues criatures que hi caigueren temps enrera, tres dies després de la nostra entrada al camp; les normes de l'indret ens privaven de penetrar en una escala on no vivíem i va caldre esperar un moment favorable, un d'aquests canvis de personal que tenen lloc a intervals irregulars però sempre relativament curts perquè els guàrdies no tinguin temps de lligar relacions amicals amb els internats. Ben cert que en aquestes ocasions el personal nou, que desconeix els veïns, es mostra extraordinariament propens a fer identificar la gent, però a les hores d'afluència el control no pot ésser gaire rigurós i una noia com l'Anna, amb una mica d'habilitat, se'n podia sortir. Ho va fer. I fins va tenir la sort d'encertar una cambra d'on el seu ocupant era absent i des del balcó de la qual, abocada, escorcollà amb els ulls tota aquella paret llisa, arrebossada, que ens va confirmar les presumpcions del dignatari.

Dos d'aleshores, ja decidits a intentar l'aventura, hem anat aplegant queviures, difícils d'aconseguir en un indret on les menjades són comunals, i tota una sèrie d'objectes, piles, cordes, una serra, un martell, roba de dormir, etc. que el dignatari, peça per peça, en dies successius, ha abocat a l'altra banda del mató. Hem mercadejat amb els traficants de l'estraperlo que, amb la vènia de l'administració, es fan rics a les espatlles de tots nosaltres, hem furtat dels magatzems comunals, hem fet intercanvis amb companys i veïns que miraculo-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

sament havien salvat alguna possessió no permesa; hem mentit, hem enredat, hem fet tots els papers de l'auca i, en darrer terme, hem anat treballant per poder reunir-nos tots quatre en una hora determinada d'un dia determinat, avui, festa patronal dels forners, quan els locals són abandonats a la vigilància d'un sol home, precaució obligada en un indret ple de feixos i de llenya i, doncs, sempre exposat a un incendi. Des que som al camp, ja n'hi ha hagut dos, sortosament poc importants, sense víctimes i dominats ràpidament pel servei de bombers femení.

A tres quarts de dotze en punt deixo la meva cambra i sota l'ull acostumadament suspicaç del guàrdia de la cantonada, crido l'ascensor que després em deixa al pis de baix, on passo desapercebut entre els altres guàrdies reunits entorn d'una dona que deu ser nova, car exhibeix la targeta identificatòria amb que es proveeix la gent del camp a partir dels cinc primers dies d'estada.

La Casta, que m'ha precedit per no sortir plegats, m'espera cent metres més amunt i tots dos emprenem la marxa cap als forns, on l'Anna ha d'acudir sola. Caminem sense pressa, com hem après a fer en aquest lloc en el qual res no es tan sospitós com una persona que corre, i ens somriem esperançats, sense paraules. D'altres transeünts, pocs en aquesta hora, es giren un moment a contemplar-la, admirats del volum de les sines, però ella ja hi està avesada i no es molesta dels ulls rodons que revelen engrescaments sobtats i transitoris en els masculs.

Travessem la zona infantil, amb els seus col.legis insuficients i els patis d'herba ratada per peus poc respectuosos i, per davant d'una de les tres casernes de les finestres de la qual pengen tot de peces de roba interior, progressem sempre amb el mateix pas contingut i com indiferent, cap a darrera el mercat de roba vella, que es pot canviar però no comprar. Després, blocs i més blocs de cases s'estenen cap als serveis de proveïment comunal on els forns són una tossa vermella, com encesa pels focs interiors que es renoven dia darrera dia. Com ens ha indicat el dignatari, evitem la porta principal, on hi ha els cinc guàrdies de costum, i contornegem l'edifici fins a la meitat del mur lateral, S'hi retalla una porteta, una mena de sortida d'emergència, sempre tancada però avui oberta, car cedeix immediatament a la pressió de la meva mà.

Dins, ens trobem en una sala plena de pasteres a continuació de la qual n'hi ha una altra d'idèntica, però més gran, on veiem immediatament l'Anna.

- Senzill, oi ? - ens somriu.

- Fins ara, sí.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Veniu, que ens espera...

El dignatari és a la nau dels forns, un local immens en un extrem del qual s'amunteguen milers de feixos i tot d'estibes de llenya que arriben fins al sostre, altíssim i escrostonat. Al llarg de les parets fumades es veuen dotzenes de pales llargues, d'enfornar, darrera les taules baixes envoltades per quantitats incomptables de coves de vímet en mal estat.

La nau ressona estranyament amb la remor de les nostres petjades que es multipliquen a desgrat de la cura amb què avancem cap a l'únic forn obert que ell ens indica amb un gest abans de precedir-nos, sense una paraula, cap a l'interior ardent on les noies s'enfilen amb una petita escala de dos graons que després, tal com havia estat convingut, jo enretiro cap a l'altra banda per tal de no deixar cap rastre innecessari del nostre pas. Hi pujo amb un salt i el dignatari, que ho ha previst tot, fa jugar des de dins la balda exterior que ens tanca en el túnel estret i profund, ara net, pel qual ens hem de moure amb l'esquena corbada, puix que ací el sostre és extraordinàriament baix.

Al fons de tot, ens culivem arran del mur on ell, abans de treure'l, ens indica el maó que originà la seva descoberta, una peça quadrada i d'una vermellor força pura que no sembla contaminada per les fumeres diàries. Els altres tres maons han estat arrancats amb una traça tan notable que, per la banda de fora, conserven encara l'obra de ciment que els subjectava.

- He anat escarbotant-los des de dins - ens explica amb una satisfacció difícil de dissimular -. Es important que, si examinen la paret, no observin senyals de manipulació. D'altra banda - prosegueix - m'he procurat una mica de ciment i una galleda d'aigua i, des de l'altre costat, reforçarem l'obra perquè no cedeixi.

- Heu pensat en tot - reconec.

- M'agrada de fer les coses bé - diu ell, sobriament.

L'un darrera l'altre, les noies davant, saltem a l'habitació ~~exterior~~, de fet una mena de cofurna estreta on ara s'acumulen els objectes i provisions que elles col.loquen ràpidament a les bosses que duen aplanades contra el ventre, sota la roba. Mentrestant, el dignatari em passa els maons i després, quan salta al seu torn, entre tots dos fem la barreja que ens permet d'assegurar-los al lloc escaient amb una capa gruixuda, extravagantment generosa, de material que ell, desprovei d'eines més apropiades, aplana amb els dits.

- Es veu que hi teniu la mà trencada - bromejo.

- Ho podeu ben dir - contesta ell, enseriosit -. En els meus bons temps, havia posat més d'una primera pedra.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

La porteta de l'angle del fons és tancada, però felicment el pany s'encasta pel nostre costat i, amb un ganivet de butxaca, puc descargolar les menudes rosques que, immediatament, amb la porta oberta, torno a col.locar. La clau és a l'altra banda i la tancarem novament perquè tot quedi, un cop més, tal com ho hem trobat.

Sota el raig de les nostres llanternes, l'habitació on ara penetrem ens revela la presència d'un llit ample, de matrimoni, parat, d'una taula amb les cadires corresponents i d'una lleixa baixa damunt la qual es dreça un fogonet de petroli. Hi ha també altres lleixes, amb llibres, plats, coberts, fòtils de cuinar, un llum igualment de petroli, roba... Sota la taula, una gran catifa cobreix part del terra i de les parets pengen dues reproduccions d'escenes urbanes, molt bigarrades, entre tot de fotografies de noies suggestives i escassament drapades que deuen haver estat retallades de revistes estrangeres; al país no se'n publiquen encara de tan saboroses.

Es diria que aquí hi viu algú si no fos per una lleugera capa de pols que indica una certa descurança o una utilització ja una mica remota de l'indret. I el misteri s'espessèix encara quan la Casta s'adona que, sobre el llit, hi ha un paper on tots podem llegir una paraula escrita en lletres d'imprenta, però feta a mà :

BENVINGUTS

- Ens esperaven ? - es pregunta el dignatari, bocabadat.
- Si no a nosaltres, a algú altre - dic jo.
- Però qui ?

Es difícil d'entendre. Sigui qui sigui que ha viscut en aquesta cambra, no tenia cap més sortida que la del forn. Enlloc no es veu cap porta ni obertura; les quatre parets es tanquen sobre elles mateixes sense accidents.

- Clàssics... - diu l'Anna, que ha tret uns quants llibres de les lleixes - Mireu ! Una edició de Tirant lo Blanc de l'any 1497 !
- No pot ser - li dic -. De l'edició d'aquesta data només n'hi ha un exemplar sencer, que és a la Hispanic Society of America, de Nova york...

Però en prendre-li de les mans em cal rendir a l'evidència; és l'obra empresa pel llibretor Pere Miquel de Barcelona i acabada per l'impressor Diego de Gumiel.

Creix doncs el nostre esbalaïment i tots ens preguntem on hem anat a caure i si aquí s'acaba el nostre viatge tot just iniciat. Quina mena d'erudit o curiós pot haver fet cau aquí en data més o més recent ? I per on entrà el llit i els altres objectes que li asseguraven una vida relativament còmoda? I, sobretot, on és, ara ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

- No m'agrada - diu el dignatari -. Tinc la impressió que hem caigut en una trampa. Potser havia d'haver-me malfiat d'aquell raó barder...

- Ja és tard per retrocedir - observo jo.

- Potser ho - em contradiu l'home -. Al local no hi haurà ningú fins a la nit.

- Un lavabo - fa la dama que, mentrestant, ha enretirat una cortineta que em pensava que tapava una altra lleixa -. I veig que raja...

- En canvi, de comuna sembla que no n'hi hagi - pondera l'Anna.

- Ens en ben enganyat - torna el dignatari -. Aquesta habitació no pot haver estat obrada sense coneixement de les autoritats del camp. Té, doncs, una finalitat. Potser en aquest moment ens observen... - se li acut tot d'una.

No es veuen però ni espiells ni forats, no hi ha cap mirall, ni sobre el lavabo, des de darrera el qual se'n pogués vigilar si fos allò que els americans en diuen un oneway mirror... Per més seguretat, examino detingudament les parets a la recerca d'un micròfon i l'Anna procedeix a la mateixa operació amb els mobles. Tot sembla net d'escoltes i tan innocent com indica la seva aparença. Així i tot, el dignatari no queda convençut.

- Hi entenem poc, nosaltres, en aquestes coses. Cal desconfiar de tot allò que no és normal.

- Í tanmateix - fa l'Anna - és una cambra bonica i acollidora. Mm M'hi sento més bé que a la meva.

- Però no hi podem viure, oi ? - objecta el dignatari -. Disposem de queviures per uns quants dies, però i després què ?

- Jo sóc partidària d'esperar - diu l'Anna. - Sempre hi som a temps, de tornar.

- No és veritat. S'adonaran de la nostra absència al treball, ens veuran sortir del forn... Com ho podrem explicar ?

L'argument és prou seriós perquè tots el ponderem. Es clar que no podem viure tancats i que no som lliures de tornar quan ens en cansem, però d'altra banda la cambra pertany a algú que potser no l'ha abandonada definitivament, a un home o a una dona que potser ens podria ajudar... Ens mirem, indecisos, i aleshores l'Anna té una pensada :

- No es forçat que ens quedem aquí. Podríem obrir un forat a la paret. Al capdavall, disposem d'eines...

- I què ? - s'obstina l'home -. Sortiríem al camp de mines de darrera.

- No ho sabem...

- Jo sí que ho sé. L'edifici és aïllat, no comunica amb cap més...

Mentre discuteixen, m'atanso a la porta que comunica amb el reducte per on hem passat i, amb la pila, estudio el pany, la clau que enre-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tiro. Sembla rovellada. Torno a ficar-la al forat i provo de fer-la girar; s'hi resisteix, grinyola, i em cal un bon esforç per fer que arros segui, i encara no del tot, les dents del mecanisme.

En redreçar-ne, veig que tots se m'han atansat i em miren.

- Fa molt de temps que no hi passat ningú, per aquí - els explico -. Fos qui fos que mmmmm vivia en aquesta cambra, utilitzava una altra sortida.

- I si hi és - conclou raonablement l'Anna -, també nosaltres la podem trobar.

- O no - diu el dignatari -. Si es tracta d'una porta secreta...

- Mireu - el tallo, - fem una cosa ;,, A quina hora ha de tornar, el personal del forn ?

- La festa s'acaba a les dotze i aleshores caldrà enfornar.

- Proposo, doncs, que ens quedem fins a les onze. Si en aquell moment no hem descobert res, tornarem al camp. Què us sembla ?

Vacil.la, però totes dues noies contesten, l'una darrera l'altra :

- Ho trobo molt encertat.

- Jo també.

Aquesta unanimitat l'arrossega i, després d'escurar-se la gargamella, diu :

- Molt bé. Si hi ha majoria...

Emprenem immediatament la feina, començant per la paret que creiem que és la del fons, car s'oposa directament a la del forn; despengem les fotografies de pin-ups, la reproducció corresponent, i enretirem cap al centre de l'estança tots els objectes que ens farien nosa, lleixes compreses. El mur s'alça al nostre davant, nu d'ornaments, reduït a una superficie llisa i pintada d'un color verd pàl.lid que, tot i no ésser recent, es conserva força bé fins i tot sota els indrets que ocupaven les fotografies. No hi ha res que cridi l'atenció i l'examen, més lent que de primer, quan cercàvem un possible espiell, ens confirma que no hi ha trampa. Hi passegem la llum de dalt a baix, ho palpem tot sense oblidar els angles que uneixen els murs i, amb el mateix silenci que hem procedit, tornem les imatges i els objectes a lloc, duts per una pruïja de deixar-ho tot tal com ho hem trobat , de respectar un ordre que algú altre establí i que no tenim dret de pertorbar capritxosament.

Al cap de dues hores llargues, tan minuciosa ha estat la nostra exploració, ens asseiem entorn de la taula, fatigats i decebuts per la inutilitat del nostre intent. No hem trobat res a cap de les parets i la cambra sembla, un cop més, totalment desproveïda de sortides ocultes. Fins el sostre hem mirat...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona. Biblioteca d'Humanitats

- Ja us ho deia - comenta el dignatari -. No hi ha res a fer.

La Casta prepara uns entrepans que ens mengem amb poca gana mentre s'eternitza una petita discusió baldera en el curs de la qual ens repetim sense aportar elements nous a la consideració del nostre problema. Un moment, ens il.lusionem amb una altra pensada de l'Anna que ens obliga a aixecar-nos precipitadament i a enretirar la catifa de sota la taula, però ara no es repeteix la jugada del laberint : sota, el sòl és llis, sense solució de continuïtat. Es diria, doncs, que ja hem exhaurit totes les possibilitats de la cambra.

En redreçar-se, una mica nerviosa pel fracàs, la Casta orina en un dels atuells de cuina i, tot seguit, per tal d'evitar males olors en un espai tan reduit i sense ventilació, l'aboca al lavabo, on engega totes dues aixetes i, al cap d'un instant, torna a tancar-les simultàniament, una amb cada mà. I aleshores, tot d'una, té lloc el miracle.

Davant els nostres ulls sorpresos, la paret del fons inicia un moviment que la fa recular per un extrem, com una porta que es bada. Es mou en silenci, planerament, com si tingués les frontisses ben engreixades, i tota sola s'immobilitza de nou quan ha deixat una obertura prou ampla perquè hi passi sobradament una persona de complexió normal. Darrera, quan ens hi aboquem, distingim un passadís estret que es perd en la llunyania, a frec d'un buit on deuen començar unes escales. Ens mirem, triomfants, però abans d'endinsar-nos per aquell terreny desconegut tinc encara prou presència d'esperit per retrocedir cap a l'estança, d'on agafo una de les cadires que encasto entre el muntant i la porta en previsió d'un possible tancament tan sobtat com l'obertura actual. Al capdavall, no sabem ben bé com funciona el mecanisme.

Les parets entre les quals ens trobem, són blanques i tan despullades que fan pensar en les d'una clínica, mentre el terra és d'una rajola ampla, vermella i de poca qualitat, puix que en alguns indrets la superfície brillant, com envernissada, ha saltat i deixa veure les capes interiors que es pelen com tot de fulloles esponjoses.

- D'això si que en podríem dir operació bufeta - comento amb optimisme -. Sense les teves ganes d'orinar, encara seríem dintre.

- Més tard o més d'hora, era obligat que un de nosaltres ho fes - diu el dignatari, ara més animat.

- Continuem ? - proposa l'Anna i, per donar-nos l'exemple, comença a allunyar-se pel passadís.

No té temps d'anar gaire lluny, però. Un altre pany de paret, a cinc o sis metres del que correspon a la nostra cambra, se separa del mur general i, pel badall, treu el cap un xicot alt, d'una trentena

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

d'anys, que lluu una barbeta negra molt retallada i unes patilles llargues interrompudes, en punxa, a l'altura inferior del lòbul de les orelles. Ens fita somrient, sense admirar-se de la situació, i diu :

- Ja m'ho semblava que havia sentit soroll...

Els bocabadats som nosaltres, quatre estaquirots clavats al passadís, arran de l'obertura, massa esbalaïts per reaccionar amb un moviment de fugida o amb un gest d'acceptació a aquella presència insòlita i indiscutiblement amical, car el xicot continua somrient i comenta:

- Ara feia temps que no veia ningú. M'alegro que ho hàgiu aconseguit. L'enhorabona - ens felicita, i allarga la mà.

- Però vos... Vigiu aquí, potser ? - balbucejo mentre encaixem.

- Sí; ja fa dos anys.

- Dos anys !

- M'hi sento bé, la veritat - fa a tall d'excusa -. Però entreu, entreu ! Ho hem de celebrar, això !

La seva habitació, d'unes dimensions semblants o idèntiques a la nostra, s'hi assembla també pel mobiliari i pel color de les parets, però la decoració és diferent : on a l'altra hi ha imatges de noies més o menys nues, ací veiem tot de plànols de ciutats i, sobre el llit, un gràfic que descriu tot un curs de gimnàstica. S'observa un cert desordre en la distribució dels atuells, sobre la taula hi ha un plat brut amb fragments de sardines de llauna i el llit és sense fer. Potser és per això que l'Anna pregunta :

- Vius sol ?

- Es nota, oi ? - bromeja ell -. Una dona ho tindria més endreçat, ja ho sé. Però jo no en necessito cap - afegeix, enseriosit -. Sóc un onanista.

- De segur que empreu la paraula amb poca propietat - fa el dignatari. Estreu les ulleres i se les mira abans de netejar-se-les amb el mocador mentre precisa -. El qualificatiu d'onanista s'hauria de reservar a l'individu que practica el coitus interruptus o, per dir-ho vulgarment, que canta a la finestra. L'Onan de la Bíblia...

- Ja ha sortit l'especialista en luxúries ! - exclamo -. Em pensava que us n'havíeu oblidat del tot, d'aquesta etapa de la vostra vida.

- Procuro oblidar-me'n - diu ell, humil -. Però no sempre és fàcil.

- El nom no té gaire interès - comento el xicot -. De tota manera, estic disposat a rectificar-lo d'ara en endavant. Fet i fet teniu raó. Com vós, he llegit la Biblia. Es a dir, la llegeixo continuament - aclareix, i allarga la mà per recollir de damunt la lleixa propera al fogó un volum de cobertes negres i força matxucat -. Es una lectura entretinguda.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Temps enrera - fa el dignatari -, jo hauria afegit que també era edificant.

- Es una mica relatiu, això - el contradiu a mitges el xicot, però immediatament abandona el tema i ens pregunta : Què voldreu ? Tinc whisky i conyac.

Convenim que beurem un whisky i la Casta l'ajuda a treure els gots mentre tots ens instal.lem a les cadires i damunt el llit sense que la conversa decaigui, car ara sóc jo qui fa :

- Has dit que feia temps que ningú no ho aconseguia... A què et referies ?

- A l'evasió del camp.

- També ets un evadit, tu, doncs ?

- Naturalment. Vaig fer el matix camí que heu fet vosaltres, a través de la paret del fons del forn. Pel que he anat comprovant, a totes hi ha pel cap baix una rajola fluixa.

- I no és molta casualitat, això ? - s'estranya l'Anna, asseguda prop meu.

- Casualitat ? Si ho fan a posta !

- Com ho saps ?

- No ho sé. Però no costa d'endevinar. He arribat al convenciment que al camp hi ha tot de petites vies de fugida subtilment dissimulades perquè només les trobin les persones més perseverants o més enginyoses. Es clar que a mi només em consta amb tota certesa el camí dels forns, pel qual han de passar forçosament totes les persones que fan cap a aquestes habitacions, però asseguraria que n'hi ha d'altres.

- Però per què, això ? Vull dir, com s'explica que les autoritats del camp vulguin facilitar la fugida dels internats ?

- No pas de tots. Si hi hagués massa evasions, probablement taparien algunes d'aquestes sortides. Jo diria - explica tot passant-nos els gots amb tres dits de whisky - que han volgut establir una mena de mecanisme compensador. El camp és massa perfecte perquè la gent se n'escapin sense cap ajut. Però al mateix temps els interessa que les evasions siguin possibles. Això sempre aixeca la moral dels reclusos.

- Si les ignoren ! -protesta el dignatari -. Jo mai no havia sentit parlar de ningú que s'hagués escapat.

- Potser feia poc temps que hi éreu... Jo, que hi vaig passar prop de tres, si que n'havia sentit parlar. I, si no concretament d'evasions, de desaparicions que no s'explicaven d'altra manera. Es prou per estimular la imaginació.

- Així i tot, ho trobo inversemblant. Si no disposeu d'alguna prova..

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Doncs bé, sí, fins a cert punt en disposo - diu, i xarrupa una mica de licor -. Cau pel seu prppi pes que aquestes habitacions, per exemple , no les podia construir un particular. Deixant de banda que són contemporànies de la construcció del camp, formen part del seu conjunt. Hi han hagut d'intervenir dotzenes d'obrers i han exigit carretades i més carretades de material... No és una feina que pogués passar desapercebuda, oi ? - Espera que hi convinguem i proseguix -. No es podien fer d'amagat, ni des de dins ni des de fora, i tampoc no es podien fer al descobert, sense permís de les autoritats. D'eliminació en eliminació, que ~~[redacted]~~ un bon mètode, arribem a l'única conclusió possible : que són obra oficial.

- No deixa d'ésser estrany, de tota manera - reflexiono jo - que les hagin proveïdes de mobles i d'atuells, com si s'hi hagués de viure...

- Deuen ésser fetes per això, precisament - diu ell -. Molts dels qui s'escapen, de moment, no saben on anar.

- I vols dir que els interessam a ells ?

- Es veu que sí. Es com si vulguessin recompensar el nostre enginy. Perquè encara no ho he dit tot. Es dóna la circumstància que mai no han detingut, que jo sàpiga, cap evadit. Un cop has passat pel camp i has estat capaç de fugir-ne, gaudeixes d'una mena d'immunitat. Ja no et tornen a molestar mai més.

- Com ho saps ? - pregunta la Casta tot abocant-se un altra dosi de whisky.

- Durant aquest parell d'anys he tingut ocasió de conèixer d'altres evadits. Cap d'ells no s'ha quedat aquí gaire temps, però n'hi ha que de tant en tant em fan una visita, o els trobo fora...

- Es pot sortir, doncs ? - fa ingenuament l'Anna.

- Es clar. Quina gràcia tindria, si no ? Doncs bé, n'hi ha que s'han trobat en embolics, que han estat sorpresos en ràtzies o que, d'una manera o altra, han hagut de tenir tractes amb la policia. I què ha passat ?

- Què ha passat ?-preguntem.

- Que sempre, en esbrinar-se que eren antics habitants del camp, els han deixat de nou en llibertat amb qualsevol excusa.

El dignatari riu :

- Digueu, doncs, que som uns privilegiats.

- Exacte, sí senyor. Som uns privilegiats. Més : els únics privilegiats que existeixen. Això confirma, em sembla, que es tracta d'una mena de mecanisme compensatori. Es una cosa així com les rifes en les societats que no han sabut solucionar els problemes socials i econòmics. Els diners que cobren els afortunats són quantitats privilegiades, ja

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que no paguen impostos. Aquí, en el nostre cas, els diners són substituits per la llibertat. Ens ha tocat el número que ens fa lliures.

- Brindo pels nostres privilegis ! - crida la Casta -. Brindo per la llibertat ! - i buida el got mentre amb l'altra mà ja s'apodera de l'ampolla per servir-se de nou.

- Potser que no abusis... - li recomano.

- Si em vull emborratxar !

Beu encara i fa petar la llengua contra la volta del paladar. Els ulls li guspireigen una mica i les galtes se li encenen com si hi haguessin crescut tot de sobtades roselles que, per comparació, fan més blanques les sines quan es descorda i diu :

- Ara podrem tenir un fill...

Vé a tocar del llit on sec amb l'Anna i s'inclina endavant, amb les mans repenjades contra els meus genolls per sota els pits que es projecten voluminosament cap a la meva cara. Tentineja, potser volgudament, i el seu pes se m'enduu entre besades que interromp per a demanar :

- Fes-me'l ara...

- Deixa'm, Casta ! - protesto.

- No, fes-li - diu l'Anna, ara dreta.

Veig el dignatari, encara amb el vas a la mà i ara també dempeus a tocar del llit, però la seva veu sembla remota quan obre la boca per queixar-se :

- No oblideu que no som a casa nostra. Això seria abusar de l'hospitalitat de... Per cert - al taula -, no sabem com us dieu.

- Albert - diu el xicot -. Per mi no us amoineu. No ho consideraré com una indelicadesa, ben a l'inrevés. Amb el vostre permís...

Em debato inútilment sota la Casta, però aleshores, com si es repensés, ella em deixa i corre cap a l'ampolla, l'engrapa i beu a galet.

- Vull estar més borratxa ! - diu.

La hi prenc mentre de cua d'ull veig com el noi ha acceptat els serveis de l'Anna, la qual, agenollada al seu costat, procedeix amb gestos lents tot mormolant com per ella mateixa :

- I am wet... I am wondefully wet... I love your cook... It is big... Come, come, love... My cleft is moist... I love to frigg your prick, to feel your balls... Come, come...

Secumbeixo sota una nova escomesa de la Casta i tots dos caiem prop de la paorella, però és l'Anna qui, amb l'altra mà, m'empunya perquè la noia faci diana a la primera embranzida mentre amb un moviment sobtat avança la boca cap a l'Albert amb el

UAB Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

temps just de recollir els fruits de l'arbre que ha fet créixer l'Anna.

He tancat els ulls per afinar la sensibilitat dels dits que empresonen l'abundància de la Casta, deliciosament asseguda al centre gravitasional del món que es mou i no els torno a obrir fins que sento la rialla de l'altra que diu embarbussadament :

- Je veux bien, mon gros !...

Els contemplo amb la visió entelada que sembla augmentar encara la immensitat de les natges sobre les quals l'Anna reposa els talons dels peus que després, a l'unison amb el meu darrer embat, van relliscant per les cames, s'immobilitzen i davallen encara cap a un repòs sobtat que continua la violència continguda del cos expressada amb un mot simple :

- Ah !

Ens anem redreçant amb lentitud, com aclaparats per l'àmbit de silenci que ara transforma la cambra, i m'atenso a la parella encara enllaçada per respondre al gest de l'Anna que allarga la mà i em prem els dits amb un somrís que em vol fer participar del seu goig. Després mou el cos, potser una mica impacient, però el dignatari no es belluga i li cal empenyer-lo cap al costat, on resta quiet, en una posició forçada.

- Ei ! - li crido rient -. Que potser...

Però l'Anna, que també el mira, m'interromp:

- Emmmmmmmmm Li passa alguna cosa...

El sacseja, però l'home es limita a canviar de posició amb feixuguesa, impulsat pel gest de la seva companya i sense respondre a la seva iniciativa amb una iniciativa pròpia. Darrera meu, el xicot, que també ha avançat, diu :

- Sembla mort...

Ens inclinem àvidament al seu damunt, sobre els ulls oberts i curiosament tristos, i sis mans el palpen amb recel a la recerca del polsos, del cor. Sota els dits, la dimensió estranya de l'absència de batecs es fa immensa, i creix encara quan ens mirem els uns als altres sense gosar repetir la paraula. Però ja n'estem totalment segurs, car l'Anna pregunta :

- I què farem, ara ?

Ens respon un petit ronc de la Casta que s'ha adormit en una cadira amb el cap penjat sobre el respatller i les cames obertes al seu davant, amb una despreocupació satisfeta que gairebé commou.

- Caldrà enterrar-lo - dic jo.

- On ? - fa el xicot -. Aquest cas em penso que no ha estat previst. No sé de ningú que s'hi hagi mort, en aquestes habitacions.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

L'Anna proposa :

- El podem treure i deixar-lo abandonat en algun indret...

Però l'Albert nega amb el cap.

- Hi ha el porter. No sé què diria...

- Quin porter ? - ens estranyem tots dos.

- Es veritat que no us ho he dit. Fora hi ha un mendicant que controla les entrades i sortides... No sé quines conseqüències tindria, que ens veiés amb un cadàver.

- Hi ha una altra solució, encara - proposo aleshores -. Per què no el deixem en aquesta cambreta que separa l'habitació del forn ? Poden tardar anys a descobrir-lo i, de fet, ni aleshores no hi haurà cap perill. Es poden pensar fàcilment que es tracta d'algú que no ha sabut com sortir-se'n.

El xicot s'hi avé, a condició que utilitzem el reducte de darrera la nostra cambra, i fins es conforma a ajudar-nos a transportar-lo. Recorrem doncs el passadís, jo a reculons, i ens endinsem de nou cap al dormitori la porta del qual continua oberta. L'Anna, amb una mica de retard, es lamenta :

- Qui s'havia d'imaginar que era tan sensible ?

- No ho devia haver fet mai - dedueixo jo.

- A la seva edat ?

- Es força normal - explico -. Els especialistes solen tenir un gran bagatge teòric i poca pràctica.

El deixem sobre el llit, on encara hi ha la nota que ens donava la benvinguda, i l'Albert i jo ens esforcem a fer girar la clau en el pany que es resisteix. Tot treballant, ell m'explica :

- Aquí, darrerament hi havia hagut una parella que ara ocupa un lloc important prop del Cap Invisible. Tots dos eren ambiciosos i han sabut servir-se de la circumstància d'ésser uns evadits. I n'hi ha d'altres, que han fet carrera. Pensant en ells, de vegades se m'ha acudit de preguntar-me si això de les evasions no és fins i tot un dispositiu de filtratge, una mena de test que els permet d'escollir les persones més aptes. No és que n'estigui segur, això no - recalca -. Al capdavall, la majoria no han progressat, es limiten a fer la viu viu com tothom.

- I tu ?

- Bé, a mi no m'interessa ocupar càrrecs ni obrir-me pas. Sóc un home modest i m'acontento amb la secreta satisfacció de posseir uns coneixements i d'ocupar una posició indeclarables. Es una actitud que es conforma prou bé amb el meu caràcter, ja que equival a practicar una mena d'onanisme espiritual, amb perdó sigui dit del vostre company, tan exigent en qüestions de lèxic.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Però amb quins estímuls ? - li pregunta l'Anna que ens escolta des del costat del cadàver que acaricia tendrament.

- Vols dir que en necessito ? La gent com jo en tenen prou amb fer treballar la imaginació.

- D'acord. Sempre que hi hagi unes dades reals a partir de les quals pugui disparar-se. Com t'ha passat per exemple ara en veure la Casta que es disposava a fer l'amor. I això em fa pensar que no és cert, com has dit de primer, que les dones no et fan falta.

- Confesso - va reconèixer ell - que la seva presència no és cap nosa, ben a l'inrevés. Em plau convertir-les en un testimoni per frustració.

- Les odies, potser ?

- No ho crec. Però no accepto que vencim la meva duresa amb la seva blanor. Seria humiliant. El mon femení, atacat de front, és inconquerible. Una mena de terreny tan profund i tan vast que, com més t'hi endinses, més t'hi perds.

- Napoleó a Rússia ! - ric jo.

- No ho sé. L'únic que pud dir és que la dona devora la nostra virilitat. Quin home conscient de la noblesa del seu sexe s'hi pot resignar ? No hi ha res de més trist que envellir entre pressions vaginals, en l'obscuritat, com una aigua subterrània que raja en silenci, quan els rius són fets per córrer a la llum del sol, lliurement, fins a una mort natural...

- Però és lamentable morir a soles - li objecto sense deixar de maldar amb el pany que ara sembla cedir una mica -. L'oceà és masa gran per una mort solitària.

- No n'hi ha pas cap més.

- Nosaltres - diu l'Anna -hem mort dotzenes de vegades plegats i hem tornat a nèixer junts per renovar aquesta mort. No hi ha res de tan bell con sentir-se acompanyat.

- No m'agrada sentir la meva força presonera de voluntats que l'arrosseguen - fa ell.

- Cap força no ho és si no es mesura amb una altra força que respon i és contrària i complementària - dic jo -. Mai no et sentiràs tan dur com dintre una femella.

Però aleshores el pany cedeix i tots callem mentre bado la portella. Entre ell i jo hi transportem el cadàver i l'arraulim en un angle de paret, prop del forn, on el despullem per tal de dificultar la seva identificació en cas de descoberta. L'Albert, una mica convencional, li encreua les mans sobre els genitals ja lleugerament ocults per la caiguda del ventre ple de sacsons.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Ja està...

Un cop hem tancat, tornem al costat de la Casta, encara adormida en la mateixa posició i totalment inconscient del doble filet blanc que, des de la corba del pit, li goteja sobre les cuixes. Deu fer massa hores que ningú no l'ha alleugerida de la seva presció i m l'Anna, delicadament, sense despertar-la, omple tres tasses grans amb poc esforç. Ens les bevem encara càlides i, després, l'Albert ens pregunta :

- Què fareu, vosaltres ? Teniu la intenció d'instal.lar-vos aquí ? O potser teniu casa ?

- Ella en tenia - li dic -, però d'això ja fa mesos.

- Aquí estaríem bé - opina l'Anna -. M'ha agradat des del primer moment. Es clar que hi ha algunes pegues. Per exemple, l'assumpte de la comuna...

- Sí - corrobora el xicot -. Això encara no ho he comprès ara. Hi ha d'haver un motiu. Un oblit no ho pot ser. Una gent que s'han preocupat de tot, només poden haver prescindit de la comuna per una raó ben concreta.

- I tu com ho has solucionat, això ? - li pregunto.

- Vaig a la de la capella.

- Hi ha una capella ?

- Bé, no sé si en diuen així, ells. Es l'església d'una secta oriental tots els fidels de la qual, curiosament, són occidentals. Hi ha uns wàters sempre molt nets que, segons totes les aparences, només utilitzem nosaltres. Mai no hi he vist ningú de fora. També és remarcable que, a la porta, digui "senyors i senyores". Quan vaig evadirme, a la cel.la del costat, o sigui entre la meva i la vostra, vivia una dona molt intel.ligent que s'ho explicava en el sentit d'un intent d'integració total entre els sexes. Al seu veure, hi havia una certa discriminació en el costum de separar homes i dones a l'hora de fer les seves necessitats naturals. Si dormim plegats, deia, per què hem de defecar separats ? De passada, això la va convertir en una ferma defensora d'un sistema al qual abans s'oposava...

- Potser no era tan intel.liggnt, doncs - li faig observar jo -. La segregació implica unes condicions de desigualtat i, per tant, no existeix quan opera en totes dues direccions.

- No ho sé - reflexiona ell -. Potser enaara és pitjor. Si una segregació simple és irritant, més ho ha dé ser la segregació doble, no et sembla ?

- Però si l'una anul.la l'altra !

- No és pas veritat. Si s'anul.laven el resultat seria, en aquest cas, que només hi hauria unes comunes.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- I ja hi són - fa l'Anna amb un dit entretingut entre la tavella de la Casta, potser per anar-la despertant a poc a poc, sense sobresalt .- No ho has dit?

- Ben cert - accepta ell -. Sí S'hi ha arribat.

- No ho veig gens de clar - objecto -. Per començar, ja hi ha un error en el concepte de "junts" o "plegats". Si dormim en el mateix llit i diem que ho fem plegats, hi donem un sentit d'"alhora" que no s'aplica a la utilització dels wàters. Ens servirem del mateix, però l'un darrera l'altre, no simultàniament.

- Ets massa primmirat - es queixa ell -. Haurieu tingut moltes discusions, amb ella.

-Sobretot si defensava el sistema. Es abusiu deduir-ne res a favor d'ell a partir d'aquesta singularitat de la comuna de la capella. Si és un privilegi, resulta ofensiu per als qui no en gaudeixen. I, si la intenció és una altra , per exemple la d'eliminar uns fals sentiment del pudor, senyal que opera amb una mentalitat encara reaccionària.

- I si no - precisa l'Anna -, es pot dir que, pel cap baix, va a remolc de la societat. Per això s'hi aprecien sempre elements contradictoris - afegeix tot enretirant el dit. La Casta, però, adormida i tot, el recobra ràpidament i, per més seguretat, ara tanca les cames.

- No se m'havia acudit de considerar-ho des d'aquest punt de vista - confessa el xicot -. Vosaltres teniu una mentalitat destructiva...

- Ben a l'inrevés - li asseguro -. Ens fem preguntes, i això no és mai destructiu. El mon avança gràcies a la gent que pregunten, encara que de moment no obtinguin respostes.

- A mi m'agradaria saber - diu l'Anna, sempre dolçament perduda en la Casta - per què els havien de posar precisament a la capella, els wàters. Et sembla que podria ser per obligar-nos a frequentar-la ?

- Vols dir ? - s'admira el xicot - . Un culte oriental ?

- Jo més aviat diria que és per degradar-la. Un orinador públic en una capella...

- No és públic - recalca el xicot -. Només ens en servim nosaltres.

- Així es comença - dic jo. -Amb uns quants que fan de capdavanters. Es possible que, sense voler, contribuim a una obra de denigració.

- No ho podem evitar, si és així. No n'hi ha cap més, de comuna.

- Això és el que ho fa més particularment odiós - em lamento jo al moment que la Casta subjecta violentament la mà de l'Anna i s'estremeix de cap a peus sense obrir els ulls.

- Ets un sol, Anna ! - li diu.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

S'inclina a besar-la, agraida, i després s'estirà llangorosament amb una rialleta.

- De primer - fa - em pensava que ho somniava... On és, el dignatari ? - pregunta amb una mirada al seu entorn.

- L'hem enterrat, noia - contesta l'Anna -. S'ha mort.

-¤Però si era un home ple de vida !

- Enganyava molt - he de reconèixer jo.

- El vull veure - diu la Casta. - Vull tancar-li els ulls.

- Ja ho hem fet nosaltres. L'hem enterrat molt dignament - la tranquil·litza l'Albert.

- En el fons era un bon home... - comenta ella, gairebé recanciosa -. Recordes aquella nit, al laberint ? Es curiós - reflexiona alesho-res -. No parava de tocar-me i en canvi, després, quan ho hauria pogut fer sense violentar la seva condició, mai no va posar-me la mà damunt.

- Es comprèn - explico -. Era precisament la seva condició que l'estimulava. Tots tenim necessitat de contradir la nostra si volem suportar-la, i ell era un home com els altres. Després,en renunciar-hi, ja no li ha calgut. No era un home inclinat a les coses de la carn, prou que ho hem vist. Per això em penso que es pot dir que la seva mort ha estat ben natural. Crec que pots estar contenta, Anna. Ajudar un home a ben morir no és pas tan senzill.

- Ell s'ho mereixia - diu la noia modestament.

L'Albert, que acaba de consultar-se el rellotge, interromp el nostre intercanvi de congratulacions.

- Es tard - diu - i he de sortir. Potser faríeu bé de venir amb mi. I, de passada, us ensenyaré la comuna.

- Ben pensat. Ens podem arribar a casa teva, Casta. Potser la teva sogra ja haurà tornat.

- Potser sí.

Ni ella ni jo no ens ho creiem i al cap d'un instant, quan seguim el xicot pel passadís,ja ens n'hem oblidat novament. Tal com ens havia semblat distingir, al capdavall hi ha unes escaletes que davallen, molt aplomades, fins a un tunel que recorda el de la sortida del laberint, sinó que aquí no se sent cap mena d'olor o, potser, vagament, la d'algun desinfectant suau.

- Ara - ens explica l'Albert - ens trobem sota el camp de mines.

- I si n'explotava una ? - s'inquieta l'Anna.

- Ho deuen tenir tot previst. No els pot interessar que unes persones com nosaltres corrin riscos innecessaris.

- I si els interessava, ben a l'inrevés, que ens imaginem que no en

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

correm cap ?

- Per què ens haurien de voler donar una falsa impressió de seguretat ?

- Per no convertir-nos en rebels al sistema.

De seguida, però, m'adono que no té sentit. Ell, per la seva banda, s'arronsa d'espatlles, indiferent a la meva suggerència, i continua guiant-nos túnel enllà i cap a un altre de lateral que descriu una corba lenta fins a una porteta on un rètol diu : "Prohibit el pas".

Més aviat sembla que ho hauria de dir a l'altra costat, on un individu entre dues edats, ple de crostes i esparracat, interromp una captura desagradable d'insectes que li peten entre les ungles per alçar la testa i pronunciar unes paraules cabalístiques :

- O chand vaght digar injâ mimânid ? - a les quals l'Albert contesta amb tota desimboltura :

- Yek sâl bishtar mimâmand.

El mendivant, satisfet, torna a les seves ocupacions i nosaltres, sense entretenir-nos, seguim la indicació d'una fletxa que assenyala la direcció dels orinadors. Tot caminant, l'Albert ens diu :

- Es la contrasenya, més val que no us n'oblideu. Cal repetir-la en entrar i en sortir.

- Es en un idioma inventat ?

- No; és en persa. Ell m'ha preguntat "Us quedareu encara gaire temps ?" i jo li he respost "Em quedaré un any o potser una mica més". - Riu -. Ja fa dos anys que ens ho repetim !

A la capella no hi ha ningú. Es tracta d'una nau de dimensions regulars i en forma ovalada on es drecen cinc columnes, la darrera al bell mig d'una mena de pedra de molí alçada sobre una plataforma en la qual se celebrem, com ens explica el nostre company, els ritus i sacrificis de la secta oriental, una mica propensa, sembla, a les sagnies d'animals de ploma i a les invocacions atmosfèriques

La comuna, que es troba en un extrem, darrera una porta giratòria que fa pensar en l'entrada d'un hotel, és una habitació vasta i luxosa, amb tot de miralls i de cromats que multipliquen la potència dels dos llums del sostre. A la paret del fons s'arrengleren quatre waters separats en parelles per un lavabo espectralment blanc en les lleixes del quàl no manquen sabons, pasta dentifrica i estris d'afaitar damunt els braços que sostenen les tovalloles ben plegades. A la dreta hi ha cinc orinadors per on davalla un raig continu d'aigua que llepa la porcellana del mur i davant, a l'altra banda, veiem un divan ample i dues butaques entorn d'una taula rodona plena de revistes i de cendrers.

- Es ben diferent dels del camp, on gairebé no et pots moure - comenta la Casta. - Quin luxe !

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Jo pondero :

- Es curiosa aquesta recurrència de comunes en els moments compromesos de la nostra vida... Vam trobar-ne una a la sortida del laberint, en trobem una altra ara, en recobrar una llibertat més o menys definitiva, i, al camp, també fou en un wàter que ens inicíarem a una certa mmmm forma d'existència.

- No és estrany - fa l'Anna, ja culivada sobre una tassa -. Vivim en una societat excrementícia.

Orinem tots quatre, nosaltres dos drets, i després, sol.licitats per l'atmosfera amable i tranquil.litzadora, fullegem les revistes tot fumant una cigarreta. Hi ha publicacions estrangeres, d'art, de modes, de decoració d'interiors, d'arquitectura, de lletres, i totes són de dates recents. L'Albert pitja un botó de la paret en el qual no ens havíem fixat i, amb un petit clic, s'obren dues lleixes amb copes i ampolles; a la de dalt hi ha un aparell de ràdio.

- No falta cap detall - comenta satisfet, com si fos obra seva.

- Això sembla indicar - dic - que és aquí on s'ha de centrar la vida social dels ocupants de les cambres.

- Probablement - assenteix ell -. Aquesta és la impressió que vaig tenir jo en deixar el camp i que em fou confirmada pels altres evadits.

- De tota manera - diu l'Anna - en algun lloc hi ha una falla. Si els evadits tendeixen a abandonar les cambres, senyal que els falten incentius per quedar-s'hi.

- En certs aspectes - explica ell - és com si els qui van construir tot això vulguessin i dolguessin. O potser com si no haguessin acabat del tot la seva obra. Es difícil de saber. No oblidem que d'explicació no ens n'ha donat ni ens en donarà probablement mai cap ningú. Tot ens ho fem nosaltres amb l'ajuda de la tradició.

- Quina tradició ?

- La que ens ve de tots els qui ens han precedit. Amb el temps s'ha anat formant un cos d'opinió que, indiscutiblement, té el seu valor. I, com que és raonable, els nouvinguts tendeixen a acceptar-la.

- En tot cas - reflexiono - cal reconèixer que és vaga i força superficial.

- Necessàriament. No podem pas profunditzar més aquí que no ho féiem en la nostra vida anterior a l'ingrès al camp. Allí per excés d'elements informatius i, aquí, per insuficiència. Fins a cert punt, hem entrat en el reialme de la llegenda.

- No en conec cap que al.ludís aquests fets.

- Es clar. La forgem nosaltres.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca

- Jo crec que hem caigut en una altra forma d'alienació - diu inesperadament la Casta. - I si estessin gestant una societat a la qual ja no fos possible de recuperar-se ?

- Bé, aquesta és l'empresa que l'home ha dut a terme amb més constància. No pot admirar-nos, doncs.

- Però ara, això, és més terrible - observa ella -. Haver de lluitar per la realitat a partir de zero, des d'un món purament imaginatiu... Com el podríem reconèixer, un món real ? Ens falta una pedra de toc, un terme de comparació.

L'Anna s'alça i, amb una expressió estranyada, s'arromanga la roba i s'inclina endavant per tal de mirar-se.

- Em sembla que m'ha vingut la regla...

- Es una resposta, potser - dic jo -. Podem començar des de la fisiologia, des dels fets més elementals... Em fa l'efecte que la societat se n'adona. No per no res carreguem l'accent sobre el sexe, l'única forma d'expressió fisiològica comunitària. D'ací arrenca una vida social que pot portar a la perversió d'unes relacions a tots els nivells.

L'Albert, que es mostra escèptic, replica :

- No ho sé. Hi ha altres formes de comunicació.

- Són més elaborades i posteriors - faig tot observant l'Anna que s'ha eixancarrat per tal de taponar-se amb un mocador que acaba de donar-li la Casta -. En arribar-hi ja existia un procés d'alienació que les formes cultes de vida accentuaren. Cultes, és clar, en el sentit d'una organització que creava relacions noves, com les del treball. En aquell moment ja havíem alienat un sexe i, per tant, ho estaven tots dos. La relació eròtica passava a un domini privat en el pitjor sentit del mot : l'establiment de dues entitats que mantènien un tracte fals. Vine... - dic a l'Anna, que ja ha acabat les seves maniobres, i la faig seure als meus genolls, on l'enllaço amb una mà entorn de les natges -. No ens podem mostrar encara naturals - prosegueixo - en un acte o en una sèrie d'actes que foren iniciats o immediatament transformats en una relació possessiva que dividia el món en amos i esclaus. El sexe, fins ara, era una classe...

- Sóc un solitari - em recorda ell. - Cal que acceptis l'existència de persones que queden al marge de la dialèctica social.

- Jo diria que l'has acceptada en permetre la irrupció de l'Anna i meva en el teu món, - fa la Casta - . T'hem servit. Hem establert, per tant, una relació.

- Una relació - recalca l'Anna - que ja hauria existit per la nostra sola presència al moment del teu acte. L'hem duta un grau més enllà per treure't d'una forma arcaica...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No ! - la talla ell, que ha empal.lidit -. Tinc dret a la meva concepció del món.

- Si és associal, no el contradic -. Ens neguem a sentir-nos rebutjats. Si hem de viure prop teu...

- Me n'aniré - diu ell, i s'alça -. Us havia acollit com uns germans i...

- Com uns espectadors, vols dir. No ens permets servir-te, sinó que et serveixes de nosaltres. Ara ho entenc. Has acceptat les mans de l'Anna i la boca de la Casta amb l'esperit del senyor que es fa rentar els peus.

- Si fos cert, me n'hauríeu d'estar agraïts. Us enlairo...

- I per què ? Si ho fas és que ets capaç de fer-ho. En el realisme de la llegenda, és clar. Per això n'has parlat. Oi que les vas construir tu, les cambres ?

La Casta alça les mans cap a la seva cara, xiscla :

- Es el Cap Invisible !

Ell, sense desmentir-ho, va retrocedint cap a la porta giratòria, on es repenja un moment, com si les cames li fessin figa. No es recobra del tot fins que la noia es redreça i, ara sense gens d'histerisme, l'acusa :

- Per això has dit que et deies Albert !

Es precipita cap a ell, com si volgués agredir-lo, magnifica amb la seva cabellera que se li ha escampat, amb els seus pits que la precedeixen desafiadorament, però el xicot s'enfafora entre dos batents de la porta que gira i, un segons després, ha desaparegut darrera l'opacitat dels vidres arran dels quals la Casta s'atura. En girar-se, diu :

- L'hem fet fracassar.

- Cal que fugim - recomana l'Anna.

- Per què ? - faig jo, tranquil.lament -. No pot destruir el seu sistema. Mai no hem estat tan segurs.

El bar, encara obert, ens invita amb les seves ampolles exhibides però no ofertes pel fals Albert i ho aprofitem per proveedir a una petita libació que té tot l'aire d'un ritual, però jo sento que encara ens cal cremar alguna nau i mentre l'Anna renta les copes per tornar-les a lloc, dic :

- Anem.

Fora no hi ha rastres del fugitiu i la capella continua buida llevat per la presència del mendicant assegut a tocar de la porta, on encara es despolla amb meticulositat i sense mirar-nos. Es prou repugnant per haver viscut cent anys al mateix indret, de nit i de dia, com si el temps no existís.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

En sortir al carrer ens trobem en un barri desconegut i popular per on encara es veuen transports d'un tipus de civilització extingit, tartanes, ases amb albardes, carros de vinater, alguna bicicleta mmm mmmm tímida, carrets de mà... A la cantonada ens recull un tramvia decrèpit, de cavalls, que ens mena a la llinda de la ciutat moderna. Fem transbord a la cotxera, on les dones substitueixen llur vestits amples i llargs fins als turmells per faldilles curtes i estretes que els permetran transitar sense ésser molestades pels agents de la circulació que, de vegades, persegueixen els abillaments oficialment qualificats d'històrics.

La Casta, una mica desconcertada, s'atura un moment davant un consultori acabat d'estrenar el/rètol/del qual promet una fàcil reducció de les glàndules mamàries, però entre l'Anna i jo aconseguim d'arrencar-la de la seva abstracció i ens l'enduiem via amunt, cap a la casa que vam abandonar mesos enrera.

El barri es troba en plena transformació. Han desaparegut la majoria de cases velles i, al seu lloc, comencen a alçar-se tot de construccions més modernes i d'aspecte casernari entre les quals la de la Casta no és una excepció. Han respectat les parets metres, prou robustes per supotar un gratacels, però la façana ha estat enderrocada i, dins, tot d'homes en samarreta i calça curta, uniformament calçats de negre, van aplomant embans i enrajolant habitacions abans inexistent Una placa daurada, al muntant de la porta no totalment acabada, ens informa de l'existència, a l'interior, d'un consultori astro-grafològic i sota, en lletres més petites, afegeix : revelacions científiques i literàries.

Saltem entre els munts de rajols, maons i sacs de ciment i, sense que cap dels jornalers hi posi objeccions, ens endinsem fins a l'indret on hi havia el menjador, ara convertit en avantsala provisional d'una santa santorum que defensa la sogra de la Casta, asseguda en una fusta travessera entre dos banquets i inclinada damunt una taula plena de galerades, pots de goma, tisores i telèfons que esperen la connexió.

- Gertrudis ! - exclama la noia.

Una mica arraconats per discresió, l'Anna i jo assistim a l'encontre inesperat de les dues dones que es consideraven mútuament perdudes, si no mortes, i ara llagrimegen l'una en braços de l'altra entre tot de preguntes sense resposta per culpa de l'emoció. Només després, quan els sentiments s'ordenen una mica, ens enem assabentant del canvi de fortuna de la vella, ara autora d'un best-seller, "La meva adolescencia centenària", escrit o dictat en tres setmanes a la cambra d'en Soric.

- De què el coneixíeu ? - m'estranyo.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Un matí vam coindir a ca l'herbolària, on ell compra fulles d'eucaliptus i, en sentir-me parlar, va dir que tenia talent.

- I com va aconseguir de fer-vos sortir del camp ?

Ella riu, espera que un home carregat amb un cabas d'obra s'allunyi una mica i ens explica :

- No hi he estat mai. Aquell dia, després d'assenyalar-me anònimament a les autoritats, va encarregar-se de fer-me substituir per una altra dona que, ara, legalment, duu el meu nom.

- I s'hi va avenir, ella ?

- Bé...sembla que va haver de fer una mica de trampa. Però la finalitat justificava els mitjans. Els talents autentics, diu ell, no abunden. He viscut amagada a les seves habitacions fins a la sortida del llibre. Ara escric el segon.

- I tot això què significa ? - pregunta la Casta amb un gest que indica la casa.

- Ens hem associat per muntar un consultori i, naturalment, bé calia rejovenir l'edifici, sobretot ara que aquest barri es convertirà en un dels més elegants. Tenim molts projectes. Jo...

La fa callar un cop de timbre tan estrident que ens sobresalta, però ella hi deu estar acostumada i es limita a dir :

- Es en Porreta que em demana.

- En Porreta ? També el teniu aquí ?

- Es el nostre assessor. Un noi que val, molt treballador. Ara prepara la "Descripció d'una anatomia madura". Per això em deu voler veure. Quan té algun dubte, li faig de model.

Deixa passar un altre home amb un carretonet ple de rajols i s'encamina a la porta que comunica amb un dels despatxos interiors.

- No cal que us quedeu aquí. Podeu entrar...

A en Porreta, però, la invasió no li fa tanta gràcia. Vestit amb samarreta i pantalons d'excursionista, potser per no desentonar entre els obrers, el trobem davant una taula alta, de dibuixant, mig oculta entre munts de runa que els manobres encara no han tingut temps d'enretirar. En un moble auxiliar, més cap al fons, on la paret nova queda interrompuda, hi ha tot de fotografies que el mostren a cavall, nedant, en baixar d'un avió, vestit de tenista, de boxador, d'home de les neus. En veure'ns, arruga el front, però la sogra de la Casta no li dóna temps de protestar :

- Són la meva nora i uns amics seus- diu -. Ja els coneixes...

- Ben cert. Però potser no és el moment més oportú...

- No faran nosa - el tranquil.litza ella -. T'has encallat altre cop ?

Ell remuga entre dents, com si no ho volgués dir, però a la fi

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

reconeix :

- Sóc a la regió abdominal i no acabo de trobar el to just. P^tser si feia una petita comprovació...

- Es clar, home - accepta la vella -. Ja tindràs prou llum ?

Amb senzillesa, es desfà de les faldilles i de les bragues que allarga a la Casta perquè les hi aguanti i, amb el ventre [redacted] avançat, es trasllada una mica a l'esquerra per tal de facilitar la contemplació del noi. Ell diu :

- No... L'actitud ha de ser més natural.

Mentre la dona es redreça lleugerament, agafa una cinta mètrica de damunt la taula i, meticulós, li mesura la llargària de l'abdomen des del melic a l'entrecuix i, pels costats, fins a la zona inguinal. La vella es mou.

- Em fas pessigolles - es queixa.

- No és un ventre característic de vella - comento jo sense que ningú m'hi hagi encoratjat -. Es conserva massa bé.

En Porreta té un gest despectiu.

- No en deus conèixer gaires. Ara es conserven totes. Es, precisament, un dels aspectes en els quals insisteixo en el meu llibre : la perllongació d'una maduresa física que les nostres àvies desconeixien.

- Podria ésser la teva àvia - puntualitzo.

- En aquest cas, diguem que la Gertrudis s'ha avançat als temps. Són les dones d'ara que es conserven.

- Es clar, encara no han tingut temps d'envellir.

- També jo, doncs, m'avanço al meu temps - objecta ell per ganes de dir la darrera paraula, i immediatament torna a adreçar-se a la dona -. Posats a fer, potser podria comprovar altre cop la llargària del trau. No sigui que hi hagués hagut alguna variació...

- No ho crec - diu la vella -, però tens raó, més val assegurar-se'n. M'assec ?

- No, no ! Dreta com aleshores. Una mica eixancarrada...

La mesura amb parcimònia, atent a restar a la superfície, sense enfonsar indegudament, i comprova la xifra obtinguda amb el resultat de la mesuració anterior, apuntada en un tros de paper. A l'acte, aixeca el cap.

- No pot ser ! -diu -. Em dóna un centimetre i mig més !

- N'estàs segur ?

Ho repeteix encara amb més lentitud, ara assistit per tots nosaltres que li fem de testimonis, però no hi ha dubte : entre el guarisme apuntat i el que assenyala la cinta hi ha una diferència de centímetre i mig.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Com s'explica ?

- Potser no és tan estrany - diu l'Anna -. Jo, sense mesurar-m'ho, m'observo variacions segons l'estat diguem-ne climatològic...

- Difícilment poden referir-se a l'exterior, i menys encara a la llargària, - diu en Porreta.

- Per què no ? Les contraccions nervioses afecten la totalitat del sistema, en amplària, en llargària i en profunditat.

- No li ho pots discutir - intervinc jo en veure que obre novament la boca per contradir-la -. Ho ha de saber més bé que nosaltres. Al capdavall és una dona. El que et cal fer és procedir amb un mètode més rigurós. Jo, de tu, ara li prendria la quàdruple temperatura i després la compararia...

- Quadruple ?

- Sí. Bucal, anal, vaginal i axel·lar.

Ell es grata el cap i mira cap a la taula.

- No en tinc cap, de termòmetre. Tu sempre busques complicacions. Més valdrà - diu a la vella - que em facis una descripció completa de com et sents.

- Oh, canvia molt, això - fa ella.-No em sento mai igual.

- Mai ?

- Poques vegades, si vols.

- Cap dona no se sent mai igual - corrobora la Casta -. Hi ha variacions molt subtils tant en el repòs com en l'excitació. Graus, nivells, modalitats...

- Cal que ho tinguis present - aconsello jo -. Fet i fet, et lliures a un treball científic.

- Això sí.

- I ets un home ambiciós, amb ganes de quedar bé...

Ell mira al seu entorn, com per apreciar la capacitat de l'habitació, i murmola :

- Potser no sobraria que muntés un laboratori... Sí, ara ho veig clar, em cal mesurar secresions, dilatacions i contraccions... Necessitaré una col.laboració especialitzada, mèdica... Potser jo mateix podria estudiar medicina i especialitzar-me...

Ens fita l'un darrera l'altre, com il.luminat. Tots esperem, suggestionats per la revelació imminent, sobretot la vella, que sembla embadalida.

- Sí - decideix a la fi -. Ho faré. - Es consulta el rellotge -. Les botigues encara deuen estar obertes... Vaig a comprar els llibres de text !

Ens aparta amb un gest enèrgic i, com si encara hi hagués més gent,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

s'obre camí cap a la porta mentre tots ens anem girant, muts. Fora, el sentim ensopegar amb algun obrer que transporta materials. La vella, que no deu haver parat de rumiar sota el seu embadalliment, murmola :

- Es clar, som complicades, nosaltres...

Tornem cap ~~amb~~ al despatx exterior, on l'obrer encara és a terra, però en veure'ns s'aixeca amb una mà sobre la ròtula, on deu haver-se fet mal, perquè després ens adonem que coixeja.

- Plegaré - diu -. Aquí sempre hi ha massa gent que entren i surten.

La vella espolsa tot de guixos que, una mica misteriosament, colguen les galerades de damunt la taula i, tot seguit, enfila les calces i les faldilles que la converteixen en una altra dona.

- Ja us he dit que era un gran noi, que valia molt - fa -. I respectuós, eh ? Mai no s'ha propassat gens. Cada cop li ho he hagut de demanar jo. Tant de bo s'assemblés a ell, el nen, quan sigui gran.

- Quin nen ? - diu la Vasta, cellajunta.

- El teu.

- Es va morir al camp.

La vella es deixa caure a la cadira com si li haguessin donat una garrotada a la closca i els ulls se li entelen lleugerament.

- M'he quedat sola, doncs ? - murmola -. Perquè el meu fill també diuen que es va morir...

- Encara us queda la mare - li recordo.

- No ens fem - diu, sòbria , i més baix - : Era inevitable que sorgissin incompatibilitats generacionals.... - Llagrimeja - Sola, ben sola...

- I el best-seller ? - fa l'Anna.

La dona sospira, sempassa el plor que mai no ha aflorat del tot.

- Em superaré - assegura -. Contaré el meu dolor en un gran llibre que farà la volta al món... Ja veig els anuncis, una cara dolça i maternal, atractiva i amb els trets encara amorosits però alhora turmentats pel sofriment interior i, sota, com si s'escapés d'un cercle vermell, de sang... o no, d'un cor... sí, d'un cor sagnant, el títol en lletres de pam : "He viscut per l'amor dels meus". En Soric - diu més tranquil.la- el polirà gramaticalment, estilísticament, i en Porreta hi afegirà alguna frase de les seves, xopa d'humanitat... Em penso que no m'ho pot refusar, oi ? - ens pregunta.

- No crec que s'hi atreveixi. Us deu molts favors.

- Veritat ? Ara, quan les obres s'acabin, s'installarà aquí definitivament i la nostra col.laboració encara serà més estreta. Per força - reflexiona -. Amb tots aquests estudis i aquestes proves de laboratori, bé caldrà que tingui algú molt a prop. Pensant-hi bé, potser podria posar el dormitori al costat...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

- Quin dormitori ? - pregunta darrera nostre la veu d'en Soric, cap al qual ens girem gairebé sense acabar de reconeixer-lo. Vesteix un jaquè llarg de talla però força presentable que li donaria un aire solemne si no fos la taca blanca, de guix fresc, que li condecora la solapa dreta. Més notable encara : les butxaques es veuen aplomades, netes de llibres i papers. Prop d'ell, una mena de secretari-camàlic amb armilla de ratlles que recorda els majordoms de casa bona duu un parell de carteres mal tancades d'on s'escapa una documentació abundant.

- El meu - diu la vella, i immediatament s'interessa - : Ja s'ha acabat la recepció ?

Ell, com si no hi fóssim, assenyala les carteres amb sobrietat.

- He aconseguit un contracte per establir l'horoscpp públic de setanta-dos funcionaris... Alguna visita, mentre era fora ?

- Nosaltres- faig jo.

Sense contestar, s'atansa a la taula, s'apodera d'un dels telèfons que la dona endolla ràpidament en una connexió que s'arrosega per terra i disca un número. Mentre espera, es grata la taca de guix amb l'ungla, però el material és massa tendre i, a poca poc, la va escampant fins al voraviu de seda. Hi aplica una mica de saliva i fa una indicació al secretari-camàlic, el qual deixa la carteres i, amb el mocador, prosegueix la tasca netejadora. Ell parla :

- Capità Cap Casalp ?... Com ?... L'inspector Felinat ? Ah, bé ! Sóc Soric... Sí, sí, el mateix... Volia fer una denuncia. Tinc tres evadits del camp al despatx i... - s'interromp, mira l'aparell -. Inspector Felinat !... Escolteu... Han tallat - diu.

- Es la meva nora - li retreu la vella.

I ell, dur :

- Aquests sentimentalismes més val que els reservis per als llibres. La vida real és massa seriosa. Cal que els meus co.laboradors toquin de peus a terra.

- Tanmateix... - intenta de protestar encara ella.

- Tenim un contracte - li recorda el noi -, i probablement no serà el darrer si sabem quedar bé. Això comporta unes certes obligacions morals...

- Ja veig que ha arribat l'hora de passar comptes - li domric.

- Ens esperem ? - fa l'Anna.

- I tant ! - asseguro -. Es la prova del foc.

Ell torna a discar, impacient, i s'expulsa el secretàri-camàlic que acaba d'emporcar-li la solapa.

- El capità Cap Casalp ? - repeteix un cop obté la comunicació -. Es a dir,-rectifica - mm l'inspector Felinat... Sí, ara fa un moment... Sóc

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Soric... Ah, molt bé !...

Penja l'aparell, satisfet, i declara :

- Diu que ja vénen. No els agrada perdre el temps, a aquests... - Ens mira, com si s'adonés de la nostra presència per primera vegada -. Aquest cop - fa - has caigut a la trampa.

- La casa és meva - diu la Casta -. Ningú no té dret de posar-hi els peus sense el meu permís. Us puc denunciar per haver-hi fet obres...

En Soric, amb un gest solemne, demana al secretari-camàlic :

- Cartera segona, protocol d'expropiació... - I mentre l'home de l'armilla ratllada l'obeix, explica - : La legislació actual estableix que cap dels internats a la Ciutat Model no pot retenir les seves propietats, les quals passaran a les mans d'aquelles persones que en reclamin la possessió per a fins útils a la comunitat. Aquí tenim - diu tot agafant els papers que li allarga el secretari-camàlic - la documentació legal que em confereix, junt amb la Gertrudis i en Porreta, la propietat inalienable de l'edifici durant tres generacions prorrogables a partir de la nostra. Amb això prescriuen tots els drets que hi podies tenir. Afegiré que per part nostra aquets drets no poden ésser renunciats a benefici de cap parentiu que no sigui descendent... I i es mira la vella amb intenció, però ella, que mastega un cap de llapis, absent, es diria que no l'ha sentit. - En una paraula,-fa aleshores - sóc jo qui és a casa seva. No puc, doncs... - S'interromp i allarga el coll cap a fora, on acaba de frenar un cotxe. Em sembla que ja els tenim aquí.

L'acostumat inspector penetra a la cambra, seguit de dos agents uniformats que l'escorten respectuosament. S'atura part endins del llindar i, un instant, passeja la mirada de l'un a l'altre. Després, en reconeixer-lo, s'adreça directament a en Soric :

- Farà el favor de seguir-nos.

El xicot somriu, segur d'ell mateix.

- No, no, inspector ! S'equivoca. Els evadits són aquests tres. Sóc jo qui ha fet la denuncia.

- Es una denuncia falsa - li contesta l'inspector -. Ningú no pot evadir-se de la Ciutat Model. Li prego que ens acompanyi.

- Però això és un error ! Ells mateixos li ho poden dir...

- L'inspector té raó - declaro aleshores -. Ningú no s'ha evadit mai del camp. Es del domini públic.

- Exacte - corrobora l'inspector -. Ara ho podrà comprovar personalment. D'altra banda, he d'afegir que ja és calumniós parlar d'evasió a propòsit d'un indret que les autoritats van bastir a benefici del poble i on, per tant, els ciutadans són feliços. Normalment, aquesta calúmnia és considerada un delicte. Ara, ateses les circumstancies i la

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

seva personalitat, prescindirem d'aquesta acusació si la falta no és repetida.

- Ja ho sents - diu l'Anna, rient -. Ens hem escapat ?

Ell tanca la boca amb obstinació, però el policia li demana :

- Contesti la senyoreta.

- I si m'hi nego ?

- Podria ésser mal interpretat - fa l'inspector suaument.

- Què, ens hem evadit ? - torna l'Anna.

- Bé... suposo que no. Es a dir - rectifica en veure l'expressió severa del policia -, no, no us heu escapat.

- Això ja està més bé - declara l'inspector -. La reincidència hauria estat fatal. Ni amb la més bona voluntat... - s'arronsa d'espatlles, sense acabar, i mana als seus subalters - : Acompanyeu-lo al cotxe.

Se li posen un a cada costat, sense tocar-lo, però prou decidits perquè ell, involuntariament i tot, faci un pas endavant. Aleshores torna a aturar-se i, amb tant de verí com pot, m'escup :

- Vas per on, en definitiva, el col.laborador del sistema ets tu...

L'inspector, amoinat, es descorda l'americana i es treu una agenda i un bolígraf de la butxaca.

- Tinc l'obligació d'anotar totes les seves declaracions incriminatòries, però per sort el reglament és poc precís i em permet de decidir a partir de quin instant hi ha ineludibilitat en l'acompliment d'aquest deure.

En Soric no vacil.la.

- No he dit res. Pot començar ara.

- M'ho imaginava - somriu l'inspector, i es desa de nou els seus articles professionals.

Encara no hem acabat del tot, però, car en Soric assenyala cap a les carteres que el secretari-camàlic ha tornat a recollir de terra.

- Suposo - diu - que res no s'oppsa a que méndugui tots aquests papers privats...

- Es costum destruir-los - el contradiu el policia -. En general, perquè la destrucció sigui més completa, els cremem.

La Casta i l'Anna, sense fer-se pregar, i gairebé alegrament, encenen de seguida un foc amb un bastiment de porta que el mateix inspector els ajuda a esberlar amb les seves mans poderoses i, quan s'abranda una mica, hi van vessant les carterades de papers que el secretari-camàlic els cedeix sense gaire resistència. Les flames s'alcen, abundantment alimentades, i totes dues inicien una dansa de solstici d'estiu sota la mirada rejovenida dels agents enllaminits per les sines indòcils de la Casta i els mugrons immensos de l'Anna,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

cada cop més nues a mesura que la festa progressa i la temperatura augmenta en el reduit espai de l'estança cap a la qual van convergint aviat els obrers, atrets pels crits d'elles, bacants desfermades que s'estremeixen i es retorcen amb l'assentiment de l'autoritat. Uns quants esportanis salten al ròdol i, desitjosos de col.laborar, engrapen els pits tendres sense oblidar l'homenatge que deuen a les parts més ocultes i ara i adés revelades quan les noies s'inclinen i les gropes s'alcen protegides per les mans endurides en tasques difícils i humils i, així i tot, prou sensibles per obtenir respostes genèsiques dels cossos dolçament envermellits per la resplendor roja i daurada del foc.

S'han propassat, però, car l'inspector comença a posar multes i fins i tot deté dos obstinats que, en l'ardència del joc, semblen ben decidits a renunciar, si cal, a la paga modesta que alimenta la família. És doncs un seguici de sis homes, els tres detinguts i els tres policies, que abandona el despatx exterior, on ens quedem sols amb la vella entre les darreres espurnes que brollen de les cendres organitzades en forma de fulls, de quaderns, de llibres... El secretari-camàlic, no sabem com, ha desaparegut.

Mentre les noies es vesteixen sense excès d'entusiasme, la dona, que ha participat a la festa amb una expressió lúgubre, de vidua privada de marit en plena lluna de mel, arrodoneix les mandibules fins aleshores caigudes i entre dents, però enèrgica, diu :

- No puc permetre que aquest contratemps anorrei l'obra del consultori. La continuaré. Per sort, encara en queda en Porreta... I també vosaltres - afegeix -, si us voleu quedar.

La Casta, que s'ha assegut en una pilera de maons per posar-se les mitges, interromp el gest al moment que tenia la cama alçada i denega :

- No. Nosaltres ens en tornem. Oi ? - em consulta ?

- No ho sé... - reflexiono jo, encara pertorbat per aquells mots d'en Soric, una estona abans -. Potser si que seria col.laborar...

El timbre del telèfon em priva de proseguir i espero mentre la vella allarga les mans cap a l'aparell i l'Anna, en veu baixa, em demana que l'ajudi amb la cremallera del vestit. Gairebé distretament, escolto la veu de la dona que diu :

- Sí, si... Es aquí. Que hi vol parlar ?

La persona de l'altre extrem deu contestar-li que sí, ja que la vella, aleshores, alça el cap i fa :

- Et demanen a tu...

Estranyat, avanço cap a l'aparell, l'empunyo amb desconfiança i, sense atansar-me'l gaire a l'orella, com si tingués por que m'ha d'ex-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

plotar, murmuro :

- Aquí Albert...

La veu de l'altra banda, femenina i càlida, contesta :

- Sóc La Central.

- Ah !

L'aparell gairebé em cau de les mans i l'expressió de la meva cara deu revelar com estic de sorprès, perquè totes dues noies se m'atansen instintivament, com desitjoses de fer-me costat en un moment difícil.

- Albert - diu la veu, dolça -. Continues aquí ?

- Sí.

Hi ha una petita pausa, i aleshores la veu m'ordena :

- Torneu a l'habitació de darrera al forn.

- Però... - començo. M'interrompo i prosegueixo - : No pot ser. Es podria interpretar com un acte de col.laboració amb el sistema.

- No...

Jo la tallo, impacient :

- Ja n'hi ha que m'ho han dit. No puc...

Ara es ella que m'interromp :

- Hem esperat durant anys aquest moment, aquesta ocasió. No importa que us blasmin els que jutgen per les aparences. El sistema només pot ésser destruit per mitjà de persones a les quals han estat donades certes garanties.

- I no és sospitós, això ?

- No - em contesta la veu -. El sistema, per primer cop, ha fet un acte intel.ligent, i cal que l'aprofitem.

- Intel.ligent ? - m'estranyo.

- Es clar. Però no és prou intel.ligent per saber que això el destruirà.

- No ho entenc - reconec amb franquesa.

- Es senzill. No pot lluitar-se amb eficàcia contra un sistema que procedeix per actes imbècils. La intel.ligència no pot combatre en condicions d'igualtat la bestiesa. Només un acte intel.ligent pot tenir una resposta intel.ligent. Fins ara, el procedir del sistema ens desqualificava.

- I què té d'intel.ligent permetre que unes poques persones s'evadeixin del camp, si et refereixes a això ?

La veu gairebé riu quan contesta :

- Sí, m'hi refereixo. Es intel.ligent trobar la manera de descobrir els més aptes, els més enginyosos, els més audaços, els millors.

- Es veritat, doncs ? - pregunto, recordant la nostra conversa amb el

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

fals Albert.

- Sí. Aquesta és la finalitat. Han fallat, però, en creure que podrien decidir aquestes persones a treballar per ells. Per això he dit que el sistema, malgrat aquest acte d'intel.ligencia, no és prou intel.ligent per adonar-se que aquest mateix acte el destruiria. Convençut ? - fa la veu.

- Sí... Es a dir, potser no del tot. El sistema ha aconseguit d'apropiar-se d'altres evadits...

- No.

- No ? Com és que no us en heu servit, doncs ?

- No podíem.

- Per què ?

- Perquè no n'hi ha hagut cap més. Tu i les teves amigues sou els primers.

Callo, impressionat. Sé que és cert, que la mentida ens l'ha dit el Cap Invisible. Hem tingut predecessors purament imaginaris, el mot de benvinguda que ens esperava sobre el llit va escriure'l ell mateix o algun dels seus funcionaris, les comunes foren utilitzades per primer cop en orinar-hi nosaltres i el vell mendicant que fa de porter inaugurà una contrasenya al nostre pas... El silenci esperllonga tant que la veu torna :

- Albert...

- Sí - dic jo.

- Ara comença tot, amb la vostra evasió - em precisa ella -. Esperàvem aquest moment - repeteix -. Tornareu al forn ?

- Ja saps que sí - li contesto.

- Sí, ho sabíem -diu, i penja.

Miro cap a la Casta i l'Anna, que se separen una mica. No cal que els repeteixi res. Amb la galta a frec de les meves, totes dues han assistit a la darrera part de la conversa. Per això assenteixen i, al cap d'un moment, després d'haver-nos acomiadat de la vella, travessen l'habitació amb mi i surten al carrer, on ens aturem uns segons a respirar l'aire fecundant de la primavera i riem, abraçats, abans d'adreçarnos de nou a la nostra morada definitiva.

Definitiva ?

Barcelona, febrer-abril 1970